

Nr. 4 – 2005
Side 467 – 588

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 4
Utgitt 4. mai 2005

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2005

April	1.	Lov nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven)	467
April	1.	Lov nr. 15 om universiteter og høyskoler	486
April	8.	Lov nr. 16 om endr. i straffeloven og straffeprosessloven og om samtykke til ratifikasjon av Europarådets konvensjon 8. november 2001 om bekjempelse av kriminalitet som knytter seg til informasjons- og kommunikasjonsteknologi (lovtiltak mot datakriminalitet) ..	501
April	15.	Lov nr. 17 om endr. i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp m.m.	502
April	15.	Lov nr. 18 om endr. i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven)	508
April	15.	Lov nr. 19 om endr. i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven)	509
Mars	30.	Endr. i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet (Nr. 266)	544
April	1.	Ikrafttr. av lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) (Nr. 269).....	546
April	1.	Deleg. av myndighet til Justis- og politidepartementet, Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet etter SE-loven § 2 og § 3 (Nr. 270)	546
April	1.	Ikrafttr. av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (Nr. 271).....	546
April	1.	Delvis ikrafttr. av lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. (Nr. 272).....	546
April	8.	Delvis ikrafttr. av lov 29. august 2003 nr. 90 om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen (Nr. 302).....	579

Forskrifter

2005

Mars	1.	Forskrift om skipsførers og rederiets plikter i tilfelle straffbare handlinger av alvorlig art begås om bord og melding om savnede personer (Nr. 235).....	509
Mars	17.	Forskrift om rapportering og kontroll mv. ved fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 237)	511
Mars	18.	Forskrift om tillatte åpningstider annen pinsedag 2005 (Nr. 240)	517
Mars	18.	Forskrift om forvaltning av rovvilt (Nr. 242).....	518
Mars	21.	Forskrift om registrering og merking av eldre preparater av dødt vilt (Nr. 247)	535
Mars	21.	Forskrift om regulering av fangst av vågehval i 2005 (Nr. 249).....	536
Mars	21.	Forskrift om adgang til å delta i fangst av vågehval i 2005 (Nr. 250)	537
Mars	18.	Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus (Nr. 252).....	546
April	1.	Forskrift om arbeidstakernes rett til innflytelse i europeiske selskaper (Nr. 273)	547
April	1.	Forskrift om konsekvensutredninger (Nr. 276).....	555
April	1.	Forskrift om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar (Nr. 277).....	563
April	5.	Forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold (Nr. 286).....	572
April	14.	Forskrift om gjennomføring av JAR 21 Amendment 6 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell (Nr. 316).....	586
April	14.	Forskrift om gjennomføring av JAR TSO Amendment 7 om tekniske standarder for flymateriell (Nr. 317).....	587

Endringsforskrifter

2005

Mars	17.	Endr. i forskrift om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning) (Nr. 236)	511
Mars	17.	Endr. i forskrift om regulering av fiske i fiskevernsonen ved Svalbard (Nr. 238).....	515
Mars	17.	Endr. i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (Nr. 239)	516
Mars	18.	Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 241).....	517
Mars	18.	Endr. i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket (Nr. 243).....	533
Mars	18.	Endr. i forskrifter etter viltloven og fjellova (Nr. 244)	533

Mars	21.	Endr. i forskrift om bostøtte fra Den Norske Stats Husbank (Nr. 245).....	534
Mars	21.	Endr. i forskrift om grunnlån fra Den Norske Stats Husbank (Nr. 246)	535
Mars	21.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 248)	536
Mars	9.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 251)	538
Mars	18.	Endr. i forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv. (Nr. 263).....	543
Mars	22.	Endr. i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek (Nr. 264)	543
Mars	30.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 (Nr. 265).....	543
Mars	30.	Endr. i forskrift om kontrolltiltak for restmengder av visse stoffer i animalske næringsmidler, produksjonsdyr og fisk for å sikre helsemessig trygge næringsmidler (Nr. 267)	544
Mars	30.	Endr. i forskrift om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann (Nr. 268)	545
Mars	31.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 274).....	553
April	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 (Nr. 275).....	554
April	1.	Endr. i midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer (Nr. 278).....	570
April	1.	Endr. i forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften) (Nr. 279).....	570
Mars	30.	Endr. i forskrift om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. (Nr. 283).....	570
Mars	30.	Endr. i forskrift om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av sild og fisk (Nr. 284).....	571
April	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 (Nr. 285).....	572
April	6.	Endr. i forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringsselskaper (Nr. 287).....	573
April	6.	Endr. i forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringsselskaper (Nr. 288)	573
April	7.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak for import av fiken, hasselnøtter, pistasienøtter og visse produkter avledet av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia (Nr. 289)	574
April	7.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av pistasienøtter fra Iran. (Nr. 290).....	574
April	7.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import av peanøtter og visse avledete produkter med opprinnelse i eller avsendt fra Kina (Nr. 291)	575
April	7.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av peanøtter fra Egypt (Nr. 292).....	575
April	8.	Endr. i forskrift om standardisert oppsett for blanketter til tinglysing (Nr. 293)	576
April	8.	Endr. i forskrift om tinglysing (Nr. 294).....	576
April	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 295)	576
April	5.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 °N i 2005 (Nr. 296)	577
April	6.	Endr. i forskrift om tapping, testing, prosessering, oppbevaring og distribusjon av humant blod og blodkomponenter, og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (Blodforskriften) (Nr. 297)	577
April	8.	Endr. i forskrift om dokumentavgift (Nr. 298).....	578
April	8.	Endr. i forskrift om eiendomsmegling (Nr. 299)	578
April	8.	Endr. i forskrift til lov om pant (pantelovforskriften) (Nr. 300)	579
April	8.	Endr. i forskrift til lov om lotterier m.v. (Nr. 301).....	579
April	9.	Endr. i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold (Nr. 304)	580
April	5.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr (Nr. 310)	581
April	6.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 311)	582
April	8.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 312)	583
April	11.	Endr. i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold (Nr. 313)	583

April	13.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa (Nr. 314)	584
April	13.	Endr. i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold (Nr. 315)	585
April	14.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 318).....	587

**Diverse
2005**

April	8.	Endr. i vedtekter for Norsk Tipping AS (Nr. 303).....	580
		Oversikt over rettelser	3. omslagsside
		Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 4. mai 2005

Nr. 4

---

1. april. Lov nr. 14 2005

Lov om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven).

Ot.prp. nr. 17, Innst.O. nr. 54 og Besl.O. nr. 47 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 17. mars 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Jf. EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (forordning (EF) nr. 2157/2001). Kunngjort 1. april 2005.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister.
- 2 Lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker.
- 3 Lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker.
- 4 Lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak.
- 5 Lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. (foretaksnavneloven).
- 6 Lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet.

§ 1. SE-forordningen

EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001 av 8. oktober 2001 om vedtektene for det europeiske selskap (SE)) (SE-forordningen) gjelder som lov med den tilpasning som følger av vedlegg XXII protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2. Forholdet til annen norsk lovgivning

For et europeisk selskap med forretningskontor i Norge gjelder reglene i allmennaksjeloven tilsvarende så langt de passer, og såfremt ikke noe annet følger av SE-forordningen, vedtekter gitt i medhold av SE-forordningen eller loven her. På samme måte gjelder øvrige regler gitt i eller i medhold av lov som gjelder for allmennaksjeselskaper generelt, eller som gjelder for den virksomheten selskapet driver. Et krav i lovgivningen om organisering som allmennaksjeselskap er ikke til hinder for organisering som europeisk selskap.

Ved tvil om forholdet mellom SE-forordningen, loven her og annen lovgivning kan Kongen gi forskrift som avklarer dette. Kongen kan også gi forskrift om ledelsesorganene i europeiske selskaper som driver virksomhet etter sparebankloven, forretningsbankloven, forsikringsvirksomhetsloven og finansieringsvirksomhetsloven, og kan i en slik forskrift gjøre unntak fra bestemmelser i disse lovene i den utstrekning dette innebærer nødvendige tilpasninger til SE-forordningen og direktivet om arbeidstakernes innflytelse nevnt i forordningen artikkel 1 nr. 4.

§ 3. Arbeidstakernes innflytelse

Kongen gir i forskrift nærmere regler om arbeidstakernes innflytelse i et europeisk selskap, jf. SE-forordningen artikkel 1 nr. 4, herunder om avgjørelse av tvister. Reglene i forskriften gjelder i stedet for tilsvarende regler i allmennaksjeloven eller annen lovgivning om arbeidstakernes rett til representasjon i styrende organer.

§ 4. Selskaper utenfor EØS som kan delta i stiftelsen av et europeisk selskap

Et selskap som ikke har sitt hovedkontor i en EØS-stat, kan delta i stiftelsen av et europeisk selskap etter de regler som følger av SE-forordningen artikkel 2 nr. 5.

§ 5. Stiftelse ved fusjon

Ved stiftelse av et europeisk selskap ved fusjon etter SE-forordningen artikkel 2 nr. 1, jf. artikkel 17 til 31, gjelder regler om stiftelse av et norsk allmennaksjeselskap ved fusjon, tilsvarende så langt de passer, jf. SE-forordningen artikkel 18.

Foretaksregisteret er kompetent myndighet til å utstede attesten som nevnt i SE-forordningen artikkel 25 nr. 2, og til å kontrollere lovligheten av fusjonen etter SE-forordningen artikkel 26.

§ 6. Stiftelse ved omdanning

Ved omdanning av et allmennaksjeselskap til et europeisk selskap etter SE-forordningen artikkel 2 nr. 4, jf. artikkel 37, gjelder reglene i allmennaksjeloven kapittel 15 tilsvarende så langt de passer.

§ 7. Flytting av et europeisk selskap

Når flytting er besluttet etter SE-forordningen artikkel 8, skal et europeisk selskap ved sitt foretaksnavn på brev, kunngjøringer og andre dokumenter tilføye ordene «under flytting».

Ved flytting av et europeisk selskap gjelder reglene i allmennaksjeloven §§ 13–14 til 13–17 om gjennomføring av fusjon tilsvarende så langt de passer. Kongen kan nedlegge forbud mot at europeisk selskap flytter dersom det strider mot offentlige interesser, jf. SE-forordningen artikkel 8 nr. 14. For selskaper som driver virksomhet som faller inn under de lover som er nevnt i bokstav a til f, gjelder i tillegg krav om godkjenning eller tillatelse etter følgende bestemmelser:

- a) lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker § 47,
- b) lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker § 31,
- c) lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 3–6 første ledd,
- d) lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner §§ 2a–14 og 3–6,
- e) lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. § 2–4,
- f) lov 13. desember 2002 nr. 74 om e-pengeforetak § 7–1.

Foretaksregisteret er kompetent myndighet til å utstede attesten som nevnt i SE-forordningen artikkel 8 nr. 8.

§ 8. Manglende oppfyllelse av krav til forretningskontorets og hovedkontorets plassering

Når et europeisk selskap ikke lenger oppfyller kravene i SE-forordningen artikkel 7, gjelder reglene i allmennaksjeloven §§ 16–15 til 16–18 om oppløsning og avvikling etter kjennelse fra tingretten tilsvarende så langt de passer.

Et kjæremål over kjennelse om oppløsning når et europeisk selskap ikke lenger oppfyller kravene i SE-forordningen artikkel 7, har oppsettende virkning.

Foretaksregisteret skal foreta slike underretninger som er nevnt i SE-forordningen artikkel 64 nr. 4.

§ 9. Organiseringen av et europeisk selskap etter to-nivåsystemet

For et europeisk selskap som er organisert etter to-nivåsystemet etter SE-forordningen artikkel 39 til 42, gjelder reglene i allmennaksjeloven kapittel 6 og andre regler i allmennaksjeloven om selskapets ledelse så langt de passer, og såfremt noe annet ikke følger av SE-forordningen. For ledelsesorganet gjelder allmennaksjelovens regler om styret tilsvarende så langt de passer, og for kontrollorganet gjelder allmennaksjelovens regler om bedriftsforsamlingen tilsvarende så langt de passer. Selskapet skal ha en daglig leder. For den daglige lederen gjelder allmennaksjelovens regler om daglig leder tilsvarende så langt de passer.

Kontrollorganet skal ha minst fem medlemmer. Medlemmene velges av generalforsamlingen etter SE-forordningen artikkel 40 nr. 2, hvis ikke noe annet følger av forskrift etter § 3 i loven her.

Hvert av medlemmene av kontrollorganet kan kreve opplysninger om selskapets drift etter regelen i allmennaksjeloven § 6–37 annet ledd annet punktum. Et medlem av kontrollorganet som ivaretar vervet til et medlem av ledelsesorganet etter SE-forordningen artikkel 39 nr. 3, kan gjøre dette for en tidsperiode som ikke må være lenger enn to måneder.

Ledelsesorganet skal ha minst tre medlemmer.

§ 10. Organiseringen av et europeisk selskap etter ett-nivåsystemet

For et europeisk selskap som er organisert etter ett-nivåsystemet etter SE-forordningen artikkel 43 til 45, gjelder reglene i allmennaksjeloven kapittel 6 og andre regler i allmennaksjeloven om selskapets ledelse så langt de passer, og såfremt noe annet ikke følger av SE-forordningen. For administrasjonsorganet gjelder allmennaksjelovens regler om styret tilsvarende så langt de passer.

Selskapet skal ha en daglig leder. For den daglige lederen gjelder allmennaksjelovens regler om daglig leder tilsvarende så langt de passer.

Administrasjonsorganet skal ha minst tre medlemmer. Medlemmene velges av generalforsamlingen etter SE-forordningen artikkel 43 nr. 3, hvis ikke noe annet følger av forskrift etter § 3 i loven her.

§ 11. Innkalling til generalforsamling

Tingretten er kompetent myndighet til å innkalle generalforsamlingen etter SE-forordningen artikkel 54 nr. 2 og artikkel 55 nr. 3.

Aksjeeiere som representerer minst en tjuedel av aksjekapitalen, kan kreve at det innkalles til ekstraordinær generalforsamling etter reglene i allmennaksjeloven § 5–7 annet ledd.

For aksjeeiernes rett til å få saker behandlet på generalforsamlingen gjelder allmennaksjeloven § 5–11.

§ 12. Valuta

Et europeisk selskap kan fastsette sin aksjekapital i norske kroner.

§ 13. Ikraftsetting

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 14. Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 7 nr. 2 annet ledd nytt tredje punktum lyde:

Twister som knytter seg til tariffavtaler inngått etter bestemmelser gitt i eller i medhold av SE-loven § 3 om arbeidstakernes innflytelse i et europeisk selskap, behandles etter bestemmelser gitt i eller i medhold av SE-loven.

2. I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker gjøres følgende endringer:

§ 47 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak om at en sparebank skal avvikle sin virksomhet, eller at den skal sluttet sammen med eller overdras til en annen bank eller flyttes, skal gjøres etter de regler som er fastsatt i § 5.

§ 47 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

Før vedtak som nevnt i første ledd kan godkjennes, skal banken godtgjøre at følgende er gjennomført til beskyttelse av bankens innskytere:

1. Banken skal gi innskyterne skriftlig informasjon om vedtaket og om hva vedtaket innebærer for innskytternes rettigheter og sikkerhet.
2. Dersom vedtaket innebærer endringer av betydning for innskytternes rettigheter eller for sikkerheten for innskytternes krav, har innskyterne rett til å si opp kontoen uten kostnader. Banken skal gi innskyterne skriftlig varsel om denne retten, samt fastsette en rimelig frist for når oppsigelsen må være foretatt.

Vedtak som nevnt i første ledd skal meldes til Foretaksregisteret og kunngjøres i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon og to ganger i de aviser som er vanlig lest i distriktet.

Nåværende annet til femte ledd blir nye fjerde til sjuende ledd.

§ 48 annet ledd skal lyde:

Når godkjenning av en sparebanks vedtekter er tatt tilbake, skal bankens virksomhet avvikles som fastsatt i § 47 femte ledd.

3. I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker skal § 31 lyde:

Vedtak om at en forretningsbank skal avvikle virksomheten, sluttet sammen med eller overdras til en annen bank eller om å erverve en annen bank eller flyttes, må godkjennes av Kongen. Før et slikt vedtak blir godkjent, skal fylkestinget – i Oslo kommunestyret – i det fylket banken har sitt hovedkontor, ha hatt anledning til å uttale seg.

Før slikt vedtak kan godkjennes, skal banken godtgjøre at følgende er gjennomført til beskyttelse av bankens innskytere:

1. Banken skal gi innskyterne skriftlig informasjon om vedtaket og om hva vedtaket innebærer for innskytternes rettigheter og sikkerhet.
2. Dersom vedtaket innebærer endringer av betydning for innskytternes rettigheter eller for sikkerheten for innskytternes krav, har innskyterne rett til å si opp kontoen uten kostnader. Banken skal gi innskyterne skriftlig varsel om denne retten, samt fastsette en rimelig frist for når oppsigelsen må være foretatt.

4. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 2–1 første ledd nytt nr. 2 skal lyde:

2. Allmennaksjeselskaper og europeiske selskaper

Ny § 3–1b skal lyde:

§ 3–1b. (europeiske selskaper)

For et europeisk selskap skal registeret i tillegg til opplysninger som nevnt i § 3–1a, inneholde opplysninger som er registreringspliktige etter rådsforordning (EF) nr. 2157/2001. Registeret skal også inneholde opplysning om hvor selskapet har sitt hovedkontor.

§ 6–2 nytt annet ledd skal lyde:

Registerfører skal i tillegg påse at opplysninger om et europeisk selskap som skal offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidendes EØS-avdeling etter rådsforordning (EF) nr. 2157/2001 artikkel 14, oversendes Kontoret for europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner innen en måned etter offentliggjøringen i Brønnøysundregistrens elektroniske kunngjøringspublikasjon.

Nåværende annet til femte ledd blir nye tredje til sjette ledd.

5. I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. § 2–2 skal nytt sjette ledd lyde:

Foretaksnavn for europeisk selskap skal inneholde ordene europeisk selskap eller forkortelsen SE.

Nåværende sjette til tolvte ledd blir nye sjuende til trettende ledd.

6. I lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 3–6 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

§ 10–1 annet ledd første punktum gjelder tilsvarende.

§ 10–1 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak om avvikling, oppløsning eller flytting av forsikringsselskap må godkjennes av Kongen.

§ 10–1 annet ledd skal lyde:

Før vedtak som nevnt i første ledd kan godkjennes, skal selskapet godtgjøre at følgende er gjennomført til beskyttelse av forsikringstakerne og de sikrede:

1. Selskapet skal gi forsikringstakerne skriftlig informasjon om vedtaket og om hva vedtaket innebærer for forsikringstakerne og de sikredes rettigheter og sikkerhet.
2. Dersom vedtaket innebærer endringer av betydning for forsikringstakerne eller de sikredes rettigheter eller for sikkerheten for deres krav, har forsikringstakerne rett til å si opp forsikringsavtalen uten kostnader. Selskapet skal gi forsikringstakerne skriftlig varsel om denne retten, samt fastsette en rimelig frist for når oppsigelsen må være foretatt.

Etter at vedtak om avvikling eller oppløsning er godkjent, må tegning av nye og fornyelse av eldre forsikringer ikke finne sted.

RÅDSFORORDNING (EF) nr. 2157/2001 av 8. oktober 2001 om vedtektene for det europeiske selskap (SE)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 308,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,¹

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet,²

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité³ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Gjennomføringen av det indre marked og de forbedringer det skaper i den økonomiske og sosiale situasjon i hele Fellesskapet betyr ikke bare at handelshindringer må fjernes, men også at produktionsstrukturene må tilpasses fellesskapsdimensjonen. For dette formål er det avgjørende at selskaper med virksomhet som ikke er begrenset til å dekke rent lokale behov, bør kunne planlegge og utføre omorganisering av sin virksomhet på fellesskapsplan.
- 2) Slik omorganisering forutsetter at eksisterende selskaper fra forskjellige medlemsstater får mulighet til å slå sammen sitt potensial gjennom fusjoner. Slike operasjoner kan bare utføres ved at det tas behørig hensyn til konkurransereglene fastsatt i traktaten.
- 3) Omstillings- og samarbeidsoperasjoner som omfatter selskaper fra forskjellige medlemsstater, fører til juridiske og psykologiske vanskeligheter og skatteproblemer. Tilnærming av medlemsstatenes selskapsrett ved hjelp av direktivene med hjemmel i traktatens artikkel 44 kan avbøte enkelte av disse vanskelighetene. Slik tilnærming fritar likevel ikke selskaper som er underlagt forskjellig lovgivning, fra plikten til å velge en selskapsform underlagt en bestemt nasjonal lovgivning.
- 4) Den rettslige ramme som virksomheten må drives innenfor i Fellesskapet, er fremdeles hovedsakelig basert på nasjonal lovgivning og svarer derfor ikke lenger til den økonomiske ramme den må utvikles innenfor dersom målene fastsatt i traktatens artikkel 18 skal nås. Denne situasjonen utgjør en betydelig hindring for opprettelse av grupper av selskaper fra forskjellige medlemsstater.
- 5) Medlemsstatene er pålagt å sikre at bestemmelsene som får anvendelse på europeiske selskaper etter denne forordning, ikke fører til diskriminering som følge av urettmessig forskjellsbehandling av europeiske selskaper sammenlignet med allmennaksjeselskaper og heller ikke til uforholdsmessige restriksjoner på stiftelse av et europeisk selskap eller på flytting av dets forretningskontor.
- 6) Det er avgjørende å sikre at foretakets økonomiske enhet og juridiske enhet i Fellesskapet i størst mulig grad er sammenfallende. For dette formål bør det fastsettes mulighet til å opprette selskaper som er stiftet og som driver virksomhet i henhold til lovgivning skapt ved en fellesskapsforordning som kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater, side om side med selskaper som er underlagt en bestemt nasjonal lovgivning.
- 7) Bestemmelsene i en slik forordning vil gjøre det mulig å opprette og drive selskaper med en europeisk dimensjon, fri for de hindringer som oppstår fordi nasjonal selskapsrett er ulik og har begrenset territoriell anvendelse.
- 8) Vedtektene for et europeisk allmennaksjeselskap (heretter kalt «SE») er blant de tiltak som Rådet skulle vedta før 1992 i henhold til Kommisjonens hvitbok om gjennomføringen av det indre marked, godkjent av Det europeiske råd som kom sammen i Milano i juni 1985. Det europeiske råd som kom sammen i Brussel i 1987, uttrykte et ønske om at slike vedtekter raskt kunne komme på plass.
- 9) Etter at Kommisjonen i 1970 la fram et forslag til forordning om vedtekter for et europeisk allmennaksjeselskap, endret i 1975, har arbeidet med tilnærming av nasjonal selskapsrett gjort betydelige framskritt, slik at det på de områder der et SE-selskaps virkemåte ikke krever ensartede fellesskapsregler, kan

- henvises til lovgivningen som regulerer allmennaksjeselskaper i den medlemsstat der selskapet har sitt forretningskontor.
- 10) Skal det sentrale målet med rettsregler som regulerer SE-selskaper oppnås, forutsetter dette som et minimum, med forbehold for eventuelle økonomiske behov som oppstår i framtiden, at et SE-selskap kan etableres både for å gjøre det mulig for selskaper fra forskjellige medlemsstater å fusjonere eller danne et holdingselskap og for å gjøre det mulig for selskaper og andre juridiske personer som driver økonomisk virksomhet og som reguleres av forskjellige medlemsstaters lovgivning, å danne felles datterselskaper.
  - 11) Ut fra samme tankegang bør det være mulig for et allmennaksjeselskap med forretningskontor og hovedkontor i Fellesskapet å omdanne seg til et SE-selskap uten å gå til avvikling, forutsatt at det har et datterselskap i en annen medlemsstat enn staten der forretningskontoret ligger.
  - 12) Nasjonale bestemmelser som gjelder for allmennaksjeselskaper som tilbyr sine verdipapirer til allmennheten og for verdipapirtransaksjoner, bør også få anvendelse når et SE-selskap stiftes ved en verdipapirinnbydelse til allmennheten og for SE-selskaper som ønsker å benytte seg av slike finansielle instrumenter.
  - 13) Selve SE-selskapet må ta form av et selskap med aksjekapital, som fra både et finansierings- og et ledelsessynspunkt er den form som best svarer til behovene til et selskap som driver virksomhet i europeisk målestokk. For å sikre at slike selskaper har rimelig størrelse, bør det fastsettes et minste kapitalbeløp slik at de har tilstrekkelige aktiva, uten å gjøre det vanskelig for små og mellomstore bedrifter å stifte SE-selskaper.
  - 14) Et SE-selskap må ledes effektivt og være underlagt tilstrekkelig tilsyn. Det må tas i betraktning at det i Fellesskapet for tiden finnes to forskjellige systemer for administrasjon av allmennaksjeselskaper. Selv om et SE-selskap bør få velge mellom de to systemene, bør ansvarsområdene for de personer som er ansvarlige for ledelsen og de som er ansvarlige for tilsynet, være klart definert.
  - 15) Når ett foretak kontrollerer et annet som reguleres av et annet rettssystem, reguleres dets rettigheter og plikter angående beskyttelse av mindretallsaksjeeiere og tredjemenn, i henhold til reglene og de allmenne prinsippene i internasjonal privatrett, av den lovgivning som regulerer det kontrollerte foretaket, med forbehold for de plikter som pålegges det kontrollerende foretaket av dets egen lovgivning, for eksempel kravet om å utarbeide konsolidert regnskap.
  - 16) Med forbehold for konsekvensene av en eventuell senere samordning av medlemsstatenes lovgivning, kreves det for tiden ikke særskilte regler for SE-selskaper på dette område. Reglene og de allmenne prinsippene i internasjonal privatrett bør derfor få anvendelse både når et SE-selskap utøver kontroll og når det er det kontrollerte selskapet.
  - 17) Den ordning som dermed gjelder når et SE-selskap kontrolleres av et annet foretak, bør presiseres, og for dette formål bør det henvises til den lovgivning som regulerer allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapet har sitt forretningskontor.
  - 18) Hver medlemsstat må pålegges å anvende de sanksjoner som gjelder for allmennaksjeselskaper som reguleres av statens lovgivning med hensyn til brudd på denne forordning.
  - 19) Reglene for arbeidstakernes innflytelse i det europeiske selskap er fastsatt i direktiv 2001/86/EF,⁴ og disse bestemmelsene danner dermed en uatskillelig utfylling av denne forordning og må anvendes parallelt med denne.
  - 20) Denne forordning omfatter ikke andre rettsområder som beskatning, konkurranse, immaterialrett eller insolvens. Bestemmelsene i medlemsstatenes lovgivning og i fellesskapsretten får derfor anvendelse på ovennevnte områder og på andre områder som ikke omfattes av denne forordning.
  - 21) Direktiv 2001/86/EF tar sikte på å sikre arbeidstakernes innflytelsesrett i saker og beslutninger som berører SE-selskaps liv. Andre sosial- og arbeidsrettslige spørsmål, særlig arbeidstakernes rett til informasjon og konsultasjon slik den er organisert i medlemsstatene, reguleres av de nasjonale bestemmelser som på samme vilkår får anvendelse på allmennaksjeselskaper.
  - 22) Denne forordnings ikrafttredelse må utsettes slik at hver medlemsstat kan innarbeide bestemmelsene i direktiv 2001/86/EF i nasjonal lovgivning og på forhånd opprette de framgangsmåter som er nødvendige for stiftelse og drift av SE-selskaper med forretningskontor på deres territorium, slik at forordningen og direktivet kan anvendes parallelt.
  - 23) Et selskap med hovedkontor som ikke ligger i Fellesskapet, bør få tillatelse til å delta i stiftelsen av et SE-selskap, forutsatt at dette stiftes i henhold til en medlemsstats lovgivning, har sitt forretningskontor i denne medlemsstaten og har en reell og varig tilknytning til en medlemsstats økonomi i samsvar med prinsippene i det alminnelige program for oppheving av restriksjoner på etableringsadgangen av 1962. En slik tilknytning foreligger særlig dersom et selskap har et etablert forretningssted i denne medlemsstaten og driver virksomhet derfra.
  - 24) Et SE-selskap bør ha mulighet til å flytte sitt forretningskontor til en annen medlemsstat. Den beskyttelse som gis interessene til de mindretallsaksjeeiere som går imot flyttingen, til kreditorer og innehavere av andre rettigheter, bør ligge innenfor rimelige grenser. Slik flytting bør ikke berøre de rettigheter som oppstår før flyttingen.
  - 25) Denne forordning berører ikke bestemmelser som eventuelt inntas i Brussel-konvensjonen av 1968 eller i tekster som vedtas av medlemsstatene eller av Rådet som erstatter denne konvensjonen, angående de

domsmyndighetsregler som får anvendelse i tilfelle av flytting av et allmennaksjeselskaps forretningskontor fra en medlemsstat til en annen.

- 26) Finansinstitusjoners virksomhet reguleres av særdirektiver, og den nasjonale lovgivning som gjennomfører disse direktivene og utfyllende nasjonale regler som regulerer slik virksomhet, får fullt ut anvendelse på et SE-selskap.
- 27) I betraktning av det særlige fellesskapspreget ved et SE-selskap, gjelder ordningen med det «faktiske forretningskontor» som for SE-selskaper innføres med denne forordning, uten å berøre medlemsstatenes lovgivning og foregriper ikke eventuelle valg som skal gjøres for andre fellesskapstekster om selskapsrett.
- 28) Traktaten gir ingen annen fullmakt for vedtakelse av denne forordning enn den som finnes i artikkel 308.
- 29) Siden målene med det påtenkte tiltaket, slik det er skissert ovenfor, ikke kan nås på tilfredsstillende måte av medlemsstatene i og med at et europeisk allmennaksjeselskap etableres på europeisk plan og derfor, på grunn av et slik selskaps omfang og virkning, bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet nedfelt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke utover det som er nødvendig for å nå disse målene –

1 EFT C 263 av 16.10.1989, s. 41 og EFT C 176 av 8.7.1991, s. 1.

2 Uttalelse av 4. september 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT).

3 EFT C 124 av 21.5.1990, s. 34.

4 EFT L 294 av 10.11.2001, s. 22.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

1. Det kan etableres et selskap på Fellesskapets territorium i form av et europeisk allmennaksjeselskap (Societas Europaea, heretter kalt «SE») på de vilkår og på den måte som er fastsatt i denne forordning.

2. SE-selskapet er et selskap med kapital fordelt på aksjer. Hver aksjeeier er ansvarlig bare for det beløp vedkommende har tegnet for.

3. Et SE-selskap skal være eget rettssubjekt.

4. Arbeidstakernes innflytelse i et SE-selskap skal være regulert av bestemmelsene i direktiv 2001/86/EF.

Artikkel 2

1. Allmennaksjeselskaper oppført i vedlegg I som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, med forretningskontor og hovedkontor i Fellesskapet, kan stifte et SE-selskap gjennom fusjon, forutsatt at minst to av dem reguleres av forskjellige medlemsstaters lovgivning.

2. Allmennaksjeselskaper og private aksjeselskaper oppført i vedlegg II som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, med forretningskontor og hovedkontor i Fellesskapet, kan ta initiativ til stiftelse av et SE-holdingselskap, forutsatt at minst to av dem:

a) er regulert av forskjellige medlemsstaters lovgivning, eller

b) i minst to år har hatt et datterselskap som er regulert av en annen medlemsstats lovgivning eller en filial som ligger i en annen medlemsstat.

3. Selskaper i henhold til traktatens artikkel 48 nr. 2 og andre offentlige eller privatrettslige rettssubjekter som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, med forretningskontor og hovedkontor i Fellesskapet, kan stifte et SE-datterselskap ved å tegne aksjer i det, forutsatt at minst to av dem:

a) er regulert av forskjellige medlemsstaters lovgivning, eller

b) i minst to år har hatt et datterforetak som er regulert av en annen medlemsstats lovgivning eller en filial som ligger i en annen medlemsstat.

4. Et allmennaksjeselskap som er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning og som har forretningskontor og hovedkontor i Fellesskapet, kan omdannes til et SE-selskap dersom det i minst to år har hatt et datterselskap som er regulert av en annen medlemsstats lovgivning.

5. En medlemsstat kan fastsette at et selskap med hovedkontor som ikke ligger i Fellesskapet, kan delta i stiftelsen av et SE-selskap, forutsatt at selskapet er stiftet i henhold til en medlemsstats lovgivning, har forretningskontor i denne medlemsstaten og har en reell og varig tilknytning til en medlemsstats økonomi.

Artikkel 3

1. I henhold til artikkel 2 nr. 1, 2 og 3 skal et SE-selskap betraktes som et allmennaksjeselskap som reguleres av lovgivningen i den medlemsstat der det har sitt forretningskontor.

2. Et SE-selskap kan selv opprette ett eller flere datterselskaper i form av SE-selskaper. Bestemmelser i medlemsstaten der et SE-datterselskap har sitt forretningskontor som krever at et allmennaksjeselskap skal ha mer enn én aksjeeier, kommer ikke til anvendelse på et SE-datterselskap. Internrettslige bestemmelser som er vedtatt i henhold til tolvte rådsdirektiv om selskapsrett (89/667/EØF) av 21. desember 1989 om private enpersonsaksjeselskaper,¹ får tilsvarende anvendelse på SE-selskaper.

1 EFT L 395 av 30.12.1989, s. 40. Direktivet sist endret ved tiltredelsesakten av 1994.

Artikkel 4

1. Et SE-selskaps kapital skal uttrykkes i euro.
2. Tegnet kapital skal være minst 120.000 euro.
3. Lovgivningen i en medlemsstat som krever større tegnet kapital for selskaper som utøver visse former for virksomhet, får anvendelse på SE-selskaper med forretningskontor i denne medlemsstaten.

Artikkel 5

Med forbehold for artikkel 4 nr. 1 og 2, skal et SE-selskaps kapital, opprettholdelsen av og endringer i den, samt selskapets aksjer, obligasjoner og andre lignende verdipapirer, reguleres av de bestemmelser som ville få anvendelse på et allmennaksjeselskap med forretningskontor i medlemsstaten der SE-selskapet er registrert.

Artikkel 6

I henhold til denne forordning skal «SE-selskapets vedtekter» bety både stiftelsesdokumentet og, dersom de er fastsatt i et eget dokument, SE-selskapets vedtekter.

Artikkel 7

SE-selskapets forretningskontor skal ligge i Fellesskapet, i samme medlemsstat som hovedkontoret. En medlemsstat kan i tillegg pålegge SE-selskaper registrert på dens territorium en plikt til å ha hovedkontor og forretningskontor på samme sted.

Artikkel 8

1. Et SE-selskaps forretningskontor kan flyttes til en annen medlemsstat i samsvar med nr. 2 – 13. Slik flytting skal ikke føre til oppløsning av SE-selskapet eller til etablering av en ny juridisk person.
2. Ledelses- eller administrasjonsorganet skal utarbeide en flytteplan og offentliggjøre den i samsvar med artikkel 13, uten at eventuelle ekstra offentliggjøringsformer som er fastsatt av medlemsstaten der forretningskontoret ligger, berøres. Planen skal oppgi nåværende navn, forretningskontor og registreringsnummer for SE-selskapet og skal omfatte:
  - a) det planlagte forretningskontoret for SE-selskapet,
  - b) de planlagte vedtektene for SE-selskapet, eventuelt med det nye navnet,
  - c) de konsekvenser som flyttingen vil kunne få for arbeidstakernes innflytelse,
  - d) tidsplanen for den planlagte flyttingen,
  - e) alle rettigheter som er fastsatt for beskyttelse av aksjeeiere og/eller kreditorer.
3. Ledelses- eller administrasjonsorganet skal utarbeide en rapport som forklarer og begrunner de juridiske og økonomiske sidene ved flyttingen og som forklarer konsekvensene av flyttingen for aksjeeierne, kreditorene og arbeidstakerne.
4. SE-selskapets aksjeeiere og kreditorer skal minst en måned før generalforsamlingen som skal uttale seg om flyttingen, ha rett til å gjennomgå flytteplanen og rapporten utarbeidet i henhold til nr. 3, og på anmodning få gratis kopier av disse dokumentene, ved SE-selskapets forretningskontor.
5. En medlemsstat kan, når det gjelder SE-selskaper registrert på dens territorium, vedta bestemmelser med sikte på å sikre hensiktsmessig beskyttelse for mindretallsaksjeeiere som går imot flyttingen.
6. Det kan ikke treffes beslutning om å flytte før det er gått to måneder etter at planen er offentliggjort. En slik beslutning skal treffes som fastsatt i artikkel 59.
7. Før vedkommende myndighet utsteder attesten nevnt i nr. 8, skal SE-selskapet bevise at det med hensyn til fordringer som oppstår før offentliggjøringen av flytteplanen, samt interessene til kreditorer og innehavere av andre rettigheter overfor SE-selskapet (herunder offentlige organers rettigheter), gir tilstrekkelig beskyttelse i samsvar med kravene fastsatt av medlemsstaten der SE-selskapet har sitt forretningskontor før flytting.

En medlemsstat kan utvide anvendelsen av første ledd til fordringer som oppstår (eller som kan oppstå) før flyttingen.

Første og annet ledd berører ikke anvendelsen på SE-selskaper av medlemsstaters nasjonale lovgivning om innfrielse eller sikring av betalinger til offentlige organer.
8. I medlemsstaten der et SE-selskap har sitt forretningskontor skal en rett, notarius publicus eller annen vedkommende myndighet utstede en attest som bekrefter fullføringen av alt arbeid med dokumenter og formaliteter før flytting.
9. Den nye registreringen kan ikke foretas før attesten nevnt i nr. 8 er framlagt og det er framlagt bevis for at formalitetene som kreves for registrering i staten for det nye forretningskontoret, er gjennomført.
10. Flyttingen av et SE-selskaps forretningskontor og de vedtektsendringer som følger av dette, skal tre i kraft på den dato da SE-selskapet registreres, i samsvar med artikkel 12, i registeret for det nye forretningskontoret.
11. Når den nye registreringen av SE-selskapet er gjennomført, skal registeret for den nye registreringen underrette registeret for den gamle registreringen. Den gamle registreringen skal slettes når denne underretningen mottas, men ikke før.
12. Den nye registreringen og slettingen av den gamle registreringen skal offentliggjøres i de berørte medlemsstatene i samsvar med artikkel 13.
13. Etter at den nye registreringen av et SE-selskap er offentliggjort, kan det nye forretningskontoret gjøres gjeldende overfor tredjemann. Så lenge slettingen av registreringen av SE-selskapet fra registeret for det forrige

forretningskontoret ikke er offentliggjort, kan tredjemann likevel fortsatt påberope seg det forrige forretningskontoret, med mindre SE-selskapet beviser at slik tredjemann hadde kjennskap til det nye forretningskontoret.

14. En medlemsstats lovgivning kan fastsette at med hensyn til SE-selskaper registrert i denne medlemsstaten, skal flytting av et forretningskontor som vil føre til endring i lovgivningen som får anvendelse, ikke tre i kraft dersom vedkommende myndighet i denne medlemsstaten har innsigelser mot flyttingen innen tomånedersfristen nevnt i nr. 6. Slike innsigelser kan bare være basert på offentlighetens interesse.

Når et SE-selskap er underlagt tilsyn ved en nasjonal finanstillsynsmyndighet i samsvar med fellesskapsdirektiver, gjelder retten til å gjøre innsigelser mot flytting av forretningskontor også for denne myndigheten.

Innsigelser skal kunne bringes inn for en rettsmyndighet.

15. Et SE-selskap kan ikke flytte sitt forretningskontor dersom det er innledet oppløsnings-, avviklings-, insolvens- eller betalingsstansbehandling eller annen lignende behandling mot det.

16. Et SE-selskap som har flyttet sitt forretningskontor til en annen medlemsstat, skal med hensyn til enhver tvist som oppstår før flyttingen som fastsatt i nr. 10, betraktes som å ha sitt forretningskontor i den medlemsstat der SE-selskapet var registrert før flyttingen, selv om SE-selskapet saksøkes etter flyttingen.

Artikkel 9

1. Et SE-selskap skal være regulert:

- a) av denne forordning,
- b) når det er uttrykkelig tillatt etter denne forordning, av bestemmelsene i selskapets vedtekter, eller
- c) når det gjelder forhold som ikke er regulert av denne forordning, eller når et forhold er delvis regulert av den, for de sider som ikke omfattes av den, av:
  - i) lovbestemmelsene vedtatt av medlemsstatene til gjennomføring av fellesskapstiltak som konkret angår SE-selskaper,
  - ii) de bestemmelser i medlemsstatenes lovgivning som vil få anvendelse på et allmennaksjeselskap stiftet i samsvar med lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapet har sitt forretningskontor,
  - iii) bestemmelsene i dets vedtekter, på samme måte som for et allmennaksjeselskap stiftet i samsvar med lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapet har sitt forretningskontor.

2. De lovbestemmelser som vedtas av medlemsstatene særlig for SE-selskapet, må være i samsvar med direktiver som får anvendelse på allmennaksjeselskaper nevnt i vedlegg I.

3. Dersom arten av den virksomhet som utøves av et SE-selskap er regulert av særbestemmelser i nasjonal lovgivning, får denne lovgivningen fullt ut anvendelse på SE-selskapet.

Artikkel 10

Med forbehold for denne forordning skal et SE-selskap i hver medlemsstat behandles som et allmennaksjeselskap stiftet i henhold til lovgivningen i medlemsstaten der det har sitt forretningskontor.

Artikkel 11

1. Et SE-selskaps navn skal inneholde forkortelsen SE foran eller etter navnet.

2. Bare SE-selskaper kan ha forkortelsen SE i navnet.

3. Selskaper og andre rettssubjekter registrert i en medlemsstat før datoen for denne forordnings ikrafttredelse som har navn der forkortelsen SE forekommer, skal likevel ikke pålegges å endre navnet.

Artikkel 12

1. SE-selskaper skal registreres i den medlemsstat der de har sitt forretningskontor, i et register utpekt av statens lovgivning i henhold til artikkel 3 i rådsdirektiv 68/151/EØF av 9. mars 1968 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 58 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser, med det formål å gjøre garantiene likeverdige.¹

2. Et SE-selskap kan registreres bare dersom det er inngått en avtale om ordninger for arbeidstakernes innflytelse i henhold til artikkel 4 i direktiv 2001/86/EF eller det er truffet en beslutning i henhold til direktivets artikkel 3 nr. 6 eller tidsrommet for forhandlinger i henhold til direktivets artikkel 5 er utløpt uten at det er inngått en avtale.

3. For at et SE-selskap skal kunne registreres i en medlemsstat som har benyttet muligheten nevnt i artikkel 7 nr. 3 i direktiv 2001/86/EF, må det enten være inngått en avtale i henhold til direktivets artikkel 4 om ordninger for arbeidstakernes innflytelse, herunder medbestemmelse, eller må ingen av de deltakende selskapene ha vært regulert av medbestemmelsesregler før registreringen av SE-selskapet.

4. SE-selskapets vedtekter må ikke på noe tidspunkt komme i konflikt med de fastsatte ordningene for arbeidstakernes innflytelse. Dersom nye slike ordninger fastsatt i henhold til direktivet kommer i konflikt med eksisterende vedtekter, skal vedtektene endres i den utstrekning som er nødvendig.

I dette tilfellet kan en medlemsstat fastsette at ledelses- eller administrasjonsorganet i SE-selskapet skal ha rett til å foreta vedtektsendringene uten videre beslutning fra generalforsamlingen.

¹ EFT L 65 av 14.3.1968, s. 8. Direktivet sist endret ved tiltredelsesakten av 1994.

Artikkel 13

De dokumenter og opplysninger om et SE-selskap som skal offentliggjøres i henhold til denne forordning, skal offentliggjøres på en måte som er fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der SE-selskapet har sitt forretningskontor i henhold til direktiv 68/151/EØF.

Artikkel 14

1. Melding om et SE-selskaps registrering og sletting av slik registrering skal offentliggjøres til orientering i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* etter offentliggjøring i samsvar med artikkel 13. Denne meldingen skal inneholde SE-selskapets navn, nummer og registreringsdato og -sted, offentliggjøringsdato og -sted og publikasjonens tittel, SE-selskapets forretningskontor og dets virksomhetssektor.

2. Dersom et SE-selskaps forretningskontor flyttes i samsvar med artikkel 8, skal det offentliggjøres en melding med de opplysninger som er fastsatt i nr. 1, sammen med de opplysninger som gjelder den nye registreringen.

3. Opplysningene nevnt i nr. 1 skal oversendes til Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner innen en måned etter offentliggjøringen nevnt i artikkel 13.

AVDELING II**STIFTELSE****Avsnitt 1***Alminnelige bestemmelser***Artikkel 15**

1. Med forbehold for bestemmelsene i denne forordning skal stiftelsen av et SE-selskap reguleres av lovgivningen som får anvendelse på allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapet etablerer sitt forretningskontor.

2. Registreringen av et SE-selskap skal offentliggjøres i samsvar med artikkel 13.

Artikkel 16

1. Et SE-selskap skal bli rettssubjekt på den dato da det registreres i registeret nevnt i artikkel 12.

2. Dersom det er foretatt handlinger i et SE-selskaps navn før registrering i samsvar med artikkel 12 og SE-selskapet etter registrering ikke påtar seg de forpliktelser som følger av slike handlinger, skal de fysiske personer, selskaper eller andre rettssubjekter som utførte handlingene, være solidarisk ansvarlige for dem, uten begrensning, med mindre det foreligger avtale om noe annet.

Avsnitt 2*Stiftelse ved fusjon***Artikkel 17**

1. Et SE-selskap kan stiftes ved fusjon i samsvar med artikkel 2 nr. 1.

2. Slik fusjon kan utføres i samsvar med:

a) framgangsmåten for fusjon ved overtakelse fastsatt i artikkel 3 nr. 1 i direktiv 78/855/EØF,¹ eller

b) framgangsmåten for fusjon ved stiftelse av et nytt selskap fastsatt i artikkel 4 nr. 1 i samme direktiv.

I tilfelle av fusjon ved overtakelse skal det overtakende selskapet ta form av et SE-selskap samtidig med fusjonen. I tilfelle av fusjon ved stiftelse av et nytt selskap skal SE-selskapet være det nye selskapet.

1 Tredje rådsdirektiv 78/855/EØF av 9. oktober 1978 med hjemmel i traktatens artikkel 54 § 3 bokstav g) om fusjon av åpne aksjeselskaper (EFT L 295 av 20.10.1978, s. 36). Direktivet sist endret ved tiltrødelssesakten av 1994.

Artikkel 18

For forhold som ikke omfattes av dette avsnitt eller, dersom et forhold omfattes delvis av det, for de sider som ikke omfattes av det, skal hvert selskap som deltar i stiftelsen av et SE-selskap ved fusjon, være regulert av de bestemmelser i lovgivningen i medlemsstaten det hører inn under som får anvendelse på fusjoner av allmennaksjeselskaper i samsvar med direktiv 78/855/EØF.

Artikkel 19

En medlemsstats lovgivning kan fastsette at et selskap som reguleres av lovgivningen i denne medlemsstaten, ikke kan delta i stiftelsen av et SE-selskap ved fusjon dersom en vedkommende myndighet i denne medlemsstaten framsetter innsigelser mot den før utstedelsen av attesten nevnt i artikkel 25 nr. 2.

Slike innsigelser kan være basert bare på offentlighetens interesse. Innsigelser skal kunne bringes inn for en rettsmyndighet.

Artikkel 20

1. Ledelses- eller administrasjonsorganene i fusjonerende selskaper skal utarbeide en fusjonsplan. Fusjonsplanen skal inneholde følgende opplysninger:

a) navn og forretningskontor for hvert av de fusjonerende selskapene, samt navn og forretningskontor som er planlagt for SE-selskapet,

b) aksjenes bytteforhold og eventuelt godtgjøringsbeløp,

- c) nærmere regler for tildeling av aksjer i SE-selskapet,
  - d) fra hvilket tidspunkt aksjene i SE-selskapet gir rett til å ta del i utbyttet, og alle særlige vilkår forbundet med denne rettigheten,
  - e) fra hvilket tidspunkt transaksjonene i de fusjonerende selskapene regnskapsmessig skal anses som utført for SE-selskapets regning,
  - f) hvilke rettigheter SE-selskapet gir eiere av aksjer med særlige rettigheter og eiere av andre verdipapirer enn aksjer, eller hvilke tiltak som foreslås med hensyn til dem,
  - g) enhver særlig fordel som gis til de sakkyndige som gjennomgår fusjonsplanen og til medlemmene av de fusjonerende selskapers administrasjons-, ledelses-, tilsyns- eller kontrollorganer,
  - h) SE-selskapets vedtekter,
  - i) opplysninger om hvilke framgangsmåter som benyttes når det i henhold til direktiv 2001/86/EF bestemmes ordninger for arbeidstakernes innflytelse.
2. De fusjonerende selskapene kan tilføye ytterligere punkter i fusjonsplanen.

Artikkel 21

For hvert av de fusjonerende selskapene og med forbehold for ytterligere krav fastsatt av medlemsstaten som det aktuelle selskap er underlagt, skal følgende opplysninger offentliggjøres i denne medlemsstatens nasjonale lysingsblad:

- a) form, navn og forretningskontor for hvert fusjonerende selskap,
- b) registeret der dokumentene nevnt i artikkel 3 nr. 2 i direktiv 68/151/EØF er deponert for hvert fusjonerende selskap, og registreringsnummeret i registeret,
- c) angivelse av de nærmere reglene for utøvelse av rettighetene til kreditorene i det aktuelle selskapet, fastsatt i samsvar med artikkel 24, samt adressen der de fullstendige opplysningene om disse reglene kan fås kostnadsfritt,
- d) angivelse av de nærmere reglene for utøvelse av rettighetene til mindretallsaksjeeierne i det aktuelle selskapet, fastsatt i samsvar med artikkel 24, samt adressen der de fullstendige opplysningene om disse reglene kan fås kostnadsfritt,
- e) planlagt navn og forretningskontor for SE-selskapet.

Artikkel 22

I stedet for sakkyndige som opererer på vegne av hvert av de fusjonerende selskapene, kan en eller flere uavhengige sakkyndige i henhold til artikkel 10 i direktiv 78/855/EØF, oppnevnt for dette formål etter felles anmodning fra selskapene av en rettslig myndighet eller forvaltningsmyndighet i ett av de fusjonerende selskapers medlemsstat eller det planlagte SE-selskapets medlemsstat, gjennomgå fusjonsplanen og utarbeide en enkelt rapport til samtlige aksjeeiere.

De sakkyndige skal ha rett til å be om alle opplysninger fra hvert av de fusjonerende selskapene som de mener er nødvendige for at de kan utføre sin oppgave.

Artikkel 23

1. Generalforsamlingen i hvert av de fusjonerende selskapene skal godta fusjonsplanen.
2. Arbeidstakernes innflytelse i SE-selskapet skal fastsettes i henhold til direktiv 2001/86/EF. Generalforsamlingen i hvert av de fusjonerende selskapene kan sette som vilkår for registrering av SE-selskapet at generalforsamlingen uttrykkelig godtar de ordninger som fastsettes på denne måten.

Artikkel 24

1. Lovgivningen i den medlemsstat som regulerer hvert fusjonerende selskap får anvendelse som i tilfelle av fusjon av allmennaksjeselskaper, under hensyn til fusjonens grenseoverskridende art, når det gjelder beskyttelse av interessene til:
  - a) kreditorene til de fusjonerende selskapene,
  - b) obligasjonseiere i de fusjonerende selskapene,
  - c) innehavere av andre verdipapirer enn aksjer som det er knyttet spesielle rettigheter til i de fusjonerende selskapene.
2. En medlemsstat kan med hensyn til de fusjonerende selskapene som er regulert av dens lovgivning, vedta bestemmelser med sikte på å sikre hensiktsmessig beskyttelse for mindretallsaksjeeiere som har gått imot fusjonen.

Artikkel 25

1. Lovligheten av en fusjon skal, når det gjelder den del av framgangsmåten som angår hvert fusjonerende selskap, kontrolleres i samsvar med fusjonslovgivningen for allmennaksjeselskaper i den medlemsstat som det fusjonerende selskapet er underlagt.
2. I hver berørte medlemsstat skal retten, notarius publicus eller annen vedkommende myndighet utstede en attest som endelig bekrefter at de dokumenter og formaliteter som går forut for fusjonen, er fullført.
3. Dersom lovgivningen i en medlemsstat som et fusjonerende selskap er underlagt, fastsetter en framgangsmåte for analyse og endring av aksjenes bytteforhold, eller en framgangsmåte for godtgjøring til mindretallsaksjeeiere, uten å hindre registrering av fusjonen, skal slike framgangsmåter anvendes bare dersom de øvrige fusjonerende selskapene som ligger i medlemsstater som ikke fastsetter en slik framgangsmåte, når de

godkjenner fusjonsplanen i samsvar med artikkel 23 nr. 1, uttrykkelig godtar muligheten for at dette fusjonerende selskapets aksjeeiere har adgang til en slik framgangsmåte. I slike tilfeller kan retten, notarius publicus eller annen vedkommende myndighet utstede attesten nevnt i nr. 2 selv om en slik framgangsmåte er innledet. Attesten må imidlertid angi at framgangsmåten er påbegynt. Beslutningen som tas ved avslutningen av framgangsmåten, skal være bindende for det overtakende selskapet og alle dets aksjeeiere.

Artikkel 26

1. Lovligheten av en fusjon skal, når det gjelder den del av framgangsmåten som angår gjennomføringen av fusjonen og stiftelsen av SE-selskapet, kontrolleres av retten, notarius publicus eller annen vedkommende myndighet i medlemsstaten til SE-selskapets framtidige forretningskontor for å kontrollere denne siden ved lovligheten av fusjon mellom allmennaksjeselskaper.

2. For dette formål skal hvert fusjonerende selskap oversende vedkommende myndighet attesten nevnt i artikkel 25 nr. 2 innen seks måneder etter at den er utstedt, sammen med et eksemplar av fusjonsplanen som er godkjent av selskapet.

3. Myndigheten nevnt i nr. 1 skal særlig påse at de fusjonerende selskapene har godkjent fusjonsplanen på samme vilkår og at ordninger for arbeidstakernes innflytelse er fastsatt i henhold til direktiv 2001/86/EF.

4. Denne myndigheten skal også forvise seg om at SE-selskapet er stiftet i samsvar med kravene i lovgivningen i den medlemsstat der det har sitt forretningskontor i samsvar med artikkel 15.

Artikkel 27

1. En fusjon og samtidig stiftelse av et SE-selskap får virkning på den dato da SE-selskapet registreres i samsvar med artikkel 12.

2. SE-selskapet kan ikke registreres før formalitetene fastsatt i artikkel 25 og 26 er fullført.

Artikkel 28

For hvert av de fusjonerende selskapene skal gjennomføringen av fusjonen offentliggjøres som fastsatt i lovgivningen i hver medlemsstat i samsvar med artikkel 3 i direktiv 68/151/EØF.

Artikkel 29

1. En fusjon gjennomført i samsvar med artikkel 17 nr. 2 bokstav a) skal *ipso jure* ha følgende rettsvirkninger som inntreer samtidig:

- a) alle aktiva og passiva i hvert overtatte selskap overdras som helhet til det overtakende selskapet,
- b) aksjeeierne i det overtatte selskapet blir aksjeeiere i det overtakende selskapet,
- c) det overtatte selskapet opphører,
- d) det overtakende selskapet tar form av et SE-selskap.

2. En fusjon gjennomført i samsvar med artikkel 17 nr. 2 bokstav b) skal *ipso jure* ha følgende rettsvirkninger som inntreer samtidig:

- a) alle aktiva og passiva i de fusjonerende selskapene overdras som helhet til SE-selskapet,
- b) aksjeeierne i de fusjonerende selskapene blir aksjeeiere i SE-selskapet,
- c) de fusjonerende selskapene opphører.

3. Dersom en medlemsstats lovgivning krever at det ved fusjon mellom allmennaksjeselskaper gjennomføres særlige formaliteter før de fusjonerende selskapenes overdragelse av visse aktiva, rettigheter og forpliktelser får virkning overfor tredjemann, skal disse formalitetene anvendes og skal gjennomføres enten av de fusjonerende selskapene eller av SE-selskapet etter registrering.

4. Når det gjelder ansettelses- og arbeidsvilkår som følger av lovgivning, praksis og individuelle arbeidsavtaler eller arbeidsforhold på nasjonalt plan og som eksisterer på registreringsdatoen, skal de deltakende selskapenes rettigheter og forpliktelser overdras til SE-selskapet når dette registreres.

Artikkel 30

En fusjon i henhold til artikkel 2 nr. 1 kan ikke erklæres ugyldig når SE-selskapet er registrert.

Manglende kontroll av lovligheten av fusjonen i henhold til artikkel 25 og 26 kan utgjøre en grunn til oppløsning av SE-selskapet.

Artikkel 31

1. Dersom en fusjon i henhold til artikkel 17 nr. 2 bokstav a) gjennomføres av et selskap som eier alle aksjer og andre verdipapirer som gir stemmerett på generalforsamlingen i et annet selskap, kommer verken artikkel 20 nr. 1 bokstav b), c) og d), artikkel 29 nr. 1 bokstav b) eller artikkel 22 til anvendelse. Nasjonal lovgivning som regulerer hvert fusjonerende selskap og fusjoner mellom allmennaksjeselskaper i samsvar med artikkel 24 i direktiv 78/855/EØF, kommer likevel til anvendelse.

2. Dersom en fusjon ved overtakelse gjennomføres av et selskap som eier 90 % eller mer, men ikke alle aksjer og andre verdipapirer som gir stemmerett på generalforsamlingen i et annet selskap, skal rapporter fra ledelses- eller administrasjonsorganet, rapporter fra en eller flere uavhengige sakkyndige og dokumentene som er nødvendige for kontroll, kreves bare i den grad de kreves av nasjonal lovgivning som regulerer det overtakende selskap eller det overtatte selskapet.

Medlemsstatene kan likevel fastsette at dette nummer kan få anvendelse dersom et selskap eier aksjer som gir 90 % eller flere, men ikke alle stemmerettene.

Avsnitt 3

Stiftelse av et SE-holdingselskap

Artikkel 32

1. Et SE-holdingselskap kan stiftes i samsvar med artikkel 2 nr. 2.

De selskaper som tar initiativ til stiftelse av et SE-holdingselskap i samsvar med artikkel 2 nr. 2, skal fortsette å eksistere.

2. Ledelses- eller administrasjonsorganene i de selskaper som tar initiativ til en slik operasjon, skal utarbeide en plan med samme ordlyd for stiftelse av SE-holdingselskapet. Denne planen skal inneholde en rapport som forklarer og begrunner de juridiske og økonomiske sidene ved stiftelsen og angir hvilke konsekvenser den vedtatte SE-holdingselskapsformen får for aksjeeierne og arbeidstakerne. Planen skal også omfatte opplysningene fastsatt i artikkel 20 nr. 1 bokstav a), b), c), f), g), h) og i) og skal fastsette den minste andelen aksjer i hvert av selskapene som tar initiativ til operasjonen som aksjeeierne må bidra med for at SE-holdingselskapet kan stiftes. Denne andelen skal være aksjer som gir mer enn 50 % av de faste stemmerettene.

3. For hvert av selskapene som tar initiativ til operasjonen, skal planen for stiftelse av SE-holdingselskapet offentliggjøres på den måte som er fastsatt i hver medlemsstats lovgivning i samsvar med artikkel 3 i direktiv 68/151/EØF, minst en måned før datoen for generalforsamlingen som skal ta stilling til operasjonen.

4. En eller flere sakkyndige som er uavhengige av selskapene som tar initiativ til operasjonen, oppnevnt eller godkjent av en rettslig myndighet eller forvaltningsmyndighet i den medlemsstat som hvert selskap er underlagt i samsvar med nasjonale bestemmelser vedtatt til gjennomføring av direktiv 78/855/EØF, skal gjennomgå stiftelsesplanen utarbeidet i samsvar med nr. 2 og skal utarbeide en skriftlig rapport til aksjeeierne i hvert selskap. Etter avtale mellom selskapene som tar initiativ til operasjonen, kan det utarbeides en enkelt rapport til aksjeeierne i alle selskapene av en eller flere uavhengige sakkyndige, oppnevnt eller godkjent av en rettslig myndighet eller forvaltningsmyndighet i den medlemsstat som ett av selskapene som tar initiativ til operasjonen eller som det framtidige SE-selskapet er underlagt, i samsvar med nasjonale bestemmelser vedtatt til gjennomføring av direktiv 78/855/EØF.

5. Rapporten skal angi eventuelle særlige vanskeligheter ved vurderingen og oppgi om det planlagte bytteforholdet for aksjene er rettferdig og rimelig, med angivelse av metodene som er brukt for å bestemme det og om slike metoder er gode nok i det aktuelle tilfellet.

6. Generalforsamlingen i hvert selskap som tar initiativ til operasjonen, skal godkjenne stiftelsesplanen for SE-holdingselskapet.

Arbeidstakernes innflytelse i SE-holdingselskapet skal fastsettes i henhold til direktiv 2001/86/EF. Generalforsamlingen i hvert selskap kan sette som vilkår for registrering av SE-holdingselskapet at generalforsamlingen uttrykkelig godtar de ordninger som fastsettes på denne måten.

7. Disse bestemmelser får tilsvarende anvendelse på private aksjeselskaper.

Artikkel 33

1. Aksjeeierne i selskapene som tar initiativ til en slik operasjon, skal ha en frist på tre måneder til å underrette de initiativtakende selskapene om hvorvidt de har til hensikt å bidra med sine aksjer ved stiftelsen av SE-holdingselskapet. Fristen skal begynne å løpe fra den dato da stiftelsesplanen for SE-holdingselskapet er endelig fastlagt i samsvar med artikkel 32.

2. SE-holdingselskapet skal stiftes bare dersom aksjeeierne i selskapene som tar initiativ til operasjonen, innen fristen nevnt i nr. 1 har overdratt den minste andelen aksjer i hvert selskap i samsvar med stiftelsesplanen og dersom alle andre vilkår er oppfylt.

3. Dersom alle vilkår for stiftelsen av SE-holdingselskapet er oppfylt i samsvar med nr. 2, skal dette forhold, med hensyn til hvert av de initiativtakende selskapene, offentliggjøres på den måte som er fastsatt i nasjonal lovgivning som hvert selskap er underlagt og som er vedtatt i henhold til artikkel 3 i direktiv 68/151/EØF.

Aksjeeiere i selskapene som tar initiativ til operasjonen som ikke innen fristen nevnt i nr. 1 har angitt hvorvidt de har til hensikt å stille sine aksjer til rådighet for de initiativtakende selskapene med sikte på å stifte SE-holdingselskapet, skal få en ekstra frist på en måned til å gjøre det.

4. Aksjeeiere som har bidratt med sine verdipapirer til stiftelsen av SE-selskapet, skal motta aksjer i SE-holdingselskapet.

5. SE-holdingselskapet kan ikke registreres før det er bevist at formalitetene nevnt i artikkel 32 er gjennomført og at vilkårene nevnt i nr. 2 er oppfylt.

Artikkel 34

En medlemsstat kan, når det gjelder selskaper som tar initiativ til en slik operasjon, vedta bestemmelser beregnet på å sikre beskyttelse for mindretallsaksjeeiere som går imot operasjonen, kreditorer og arbeidstakere.

Avsnitt 4

*Stiftelse av et SE-datterselskap***Artikkel 35**

Et SE kan stiftes i samsvar med artikkel 2 nr. 3.

Artikkel 36

Selskaper og andre rettssubjekter som deltar i en slik operasjon, skal være underlagt bestemmelsene som regulerer deres deltaking i stiftelsen av et datterselskap i form av et allmennaksjeselskap i henhold til nasjonal lovgivning.

Avsnitt 5

*Omdanning av et eksisterende allmennaksjeselskap til et SE-selskap***Artikkel 37**

1. Et SE-selskap kan stiftes i samsvar med artikkel 2 nr. 4.
  2. Uten at artikkel 12 berøres, skal omdanning av et allmennaksjeselskap til et SE-selskap ikke føre til at selskapet oppløses eller til at det dannes en ny juridisk person.
  3. Forretningskontoret kan ikke flyttes fra en medlemsstat til en annen i henhold til artikkel 8 samtidig som omdanningen gjennomføres.
  4. Ledelses- eller administrasjonsorganet i det aktuelle selskapet skal utarbeide en plan for omdanningen og en rapport som forklarer og begrunner de juridiske og økonomiske sidene ved omdanningen og som angir hvilke konsekvenser den vedtatte SE-selskapsformen får for aksjeeierne og arbeidstakerne.
  5. Omdanningsplanen skal offentliggjøres på den måte som er fastsatt i hver medlemsstats lovgivning i samsvar med artikkel 3 i direktiv 68/151/EØF, minst en måned før datoen for generalforsamlingen som skal ta stilling til omdanningen.
  6. Før generalforsamlingen nevnt i nr. 7 skal en eller flere uavhengige sakkyndige som er oppnevnt eller godkjent i samsvar med de nasjonale bestemmelsene vedtatt til gjennomføring av artikkel 10 i direktiv 78/855/EØF av en rettslig myndighet eller forvaltningsmyndighet i medlemsstaten som selskapet som omdannes til et SE-selskap, er underlagt, i henhold til direktiv 77/91/EØF¹ tilsvarende bekrefte at selskapet har netto aktiva som minst tilsvarer dets kapital pluss de reserver som i henhold til lov eller vedtektene ikke må fordeles.
  7. Generalforsamlingen i det aktuelle selskapet skal godkjenne omdanningsplanen sammen med SE-selskapets vedtekter. Generalforsamlingens beslutning skal treffes som fastsatt i bestemmelsene i nasjonal lovgivning vedtatt til gjennomføring av artikkel 7 i direktiv 78/855/EØF.
  8. Medlemsstatene kan sette som vilkår for omdanning at det organ i selskapet som skal omdannes der arbeidstakernes innflytelse er organisert, med kvalifisert flertall eller enstemmighet har gitt sin tilslutning.
  9. Når det gjelder ansettelses- og arbeidsvilkår som følger av lovgivning, praksis og individuelle arbeidsavtaler eller arbeidsforhold på nasjonalt plan og som eksisterer på registreringsdatoen, skal rettighetene og forpliktelsene til det selskap som skal omdannes, overdras til SE-selskapet når dette registreres.
- 1 Annet rådsdirektiv 77/91/EØF av 13. desember 1976 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 58 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser når det gjelder stiftelsen av åpne aksjeselskaper og sikring og endring av deres kapital, med det formål å gjøre slike garantier likeverdige (EFT L 26 av 31.1.1977, s. 1). Direktivet sist endret ved tiltredelsesakten av 1994.

AVDELING III**SE-SELSKAPETS OPPBYGNING****Artikkel 38**

På de vilkår som er fastsatt i denne forordning, skal et SE-selskap omfatte:

- a) en generalforsamling, og
- b) enten et kontrollorgan og et ledelsesorgan (tonivåsystem) eller et administrasjonsorgan (ettnivåsystem), avhengig av hvilken form som velges i vedtektene.

Avsnitt 1

*Tonivåsystem***Artikkel 39**

1. Ledelsesorganet skal være ansvarlig for ledelsen av SE-selskapet. En medlemsstat kan fastsette at en administrerende direktør eller administrerende direktører skal ha ansvar for den daglige ledelsen på samme vilkår som for allmennaksjeselskaper som har forretningskontor på medlemsstatens territorium.
2. Medlemmet eller medlemmene av ledelsesorganet skal oppnevnes og avsettes av kontrollorganet.
En medlemsstat kan likevel kreve eller tillate at vedtektene fastsetter at medlemmet eller medlemmene av ledelsesorganet skal oppnevnes og avsettes av generalforsamlingen på samme vilkår som for allmennaksjeselskaper som har forretningskontor på statens territorium.
3. Ingen kan samtidig være medlem av både ledelsesorganet og kontrollorganet i samme SE-selskap.

Kontrollorganet kan likevel oppnevne ett av sine medlemmer til å fungere som medlem av ledelsesorganet i tilfelle av ledig plass. I slike perioder skal vedkommendes funksjoner som medlem av kontrollorganet opphøre. En medlemsstat kan fastsette at slike perioder skal være tidsbegrenset.

4. Antall medlemmer av ledelsesorganet eller reglene for fastsettelse av antallet skal fastsettes i SE-selskapets vedtekter. En medlemsstat kan likevel sette et minste og/eller et største antall.

5. Dersom det ikke finnes bestemmelser om et tonivåsystem for allmennaksjeselskaper med forretningskontor på en medlemsstats territorium, kan staten vedta hensiktsmessige tiltak angående SE-selskaper.

Artikkel 40

1. Kontrollorganet skal føre tilsyn med ledelsesorganets arbeid. Det kan ikke selv utøve ledelsen av SE-selskapet.

2. Medlemmene av kontrollorganet skal oppnevnes av generalforsamlingen. Medlemmene av det første kontrollorganet kan likevel oppnevnes av vedtektene. Dette skal gjelde uten å berøre artikkel 47 nr. 4 eller eventuelle ordninger for arbeidstakerinnflytelse fastsatt i henhold til direktiv 2001/86/EF.

3. Antall medlemmer av kontrollorganet eller reglene for fastsettelse av antallet skal fastsettes i vedtektene. En medlemsstat kan likevel fastsette antall medlemmer i kontrollorganet for SE-selskaper registrert på dens territorium eller et minste og/eller et største antall.

Artikkel 41

1. Ledelsesorganet skal rapportere til kontrollorganet minst en gang hver tredje måned om framdriften og den forventede utviklingen i SE-selskapets virksomhet.

2. I tillegg til jevnlig informasjon nevnt i nr. 1 skal ledelsesorganet i god tid gi kontrollorganet alle opplysninger om begivenheter som vil kunne ha en merkbar virkning på SE-selskapet.

3. Kontrollorganet kan kreve at ledelsesorganet gir informasjon av enhver art som det trenger for å føre tilsyn i samsvar med artikkel 40 nr. 1. En medlemsstat kan fastsette at hvert medlem av kontrollorganet også skal ha denne muligheten.

4. Kontrollorganet kan foreta eller sørge for at det blir foretatt undersøkelser som er nødvendige for utøvelsen av dets oppgaver.

5. Hvert medlem av kontrollorganet skal ha rett til å undersøke alle opplysninger som blir forelagt organet.

Artikkel 42

Kontrollorganet skal velge en leder blant medlemmene. Dersom halvparten av medlemmene er oppnevnt av arbeidstakerne, kan bare et medlem oppnevnt av generalforsamlingen velges til leder.

Avsnitt 2

Ettnivåsystem

Artikkel 43

1. Ledelsesorganet skal lede SE-selskapet. En medlemsstat kan fastsette at en administrerende direktør eller administrerende direktører skal ha ansvar for den daglige ledelsen på samme vilkår som for allmennaksjeselskaper som har forretningskontor på medlemsstatens territorium.

2. Antall medlemmer av ledelsesorganet eller reglene for fastsettelse av antallet skal fastsettes i SE-selskapets vedtekter. En medlemsstat kan likevel sette et minste antall og eventuelt et største antall medlemmer.

Ledelsesorganet skal likevel bestå av minst tre medlemmer dersom arbeidstakernes innflytelse er regulert i samsvar med direktiv 2001/86/EØF.

3. Medlemmet eller medlemmene av ledelsesorganet skal oppnevnes av generalforsamlingen. Medlemmene av det første ledelsesorganet kan likevel oppnevnes av vedtektene. Dette skal gjelde uten å berøre artikkel 47 nr. 4 eller for eventuelle ordninger for arbeidstakerinnflytelse fastsatt i henhold til direktiv 2001/86/EF.

4. Dersom det ikke finnes bestemmelser om et ettnivåsystem for allmennaksjeselskaper med forretningskontor på en medlemsstats territorium, kan staten vedta hensiktsmessige tiltak angående SE-selskaper.

Artikkel 44

1. Ledelsesorganet skal komme sammen minst en gang hver tredje måned med hyppighet fastsatt i vedtektene for å diskutere framdriften og den forventede utviklingen i SE-selskapets virksomhet.

2. Hvert medlem av ledelsesorganet skal ha rett til å undersøke alle opplysninger som blir forelagt organet.

Artikkel 45

Ledelsesorganet skal velge en leder blant medlemmene. Dersom halvparten av medlemmene er oppnevnt av arbeidstakerne, kan bare et medlem oppnevnt av generalforsamlingen velges til leder.

Avsnitt 3

Felles regler for ettnivå- og tonivåsystemet

Artikkel 46

1. Medlemmer av selskapets organer skal oppnevnes for en periode som er fastsatt i vedtektene og som ikke overstiger seks år.

2. Med forbehold for eventuelle restriksjoner fastsatt i vedtektene, kan medlemmene gjenoppnevnes en gang eller flere ganger for den periode som er fastsatt i samsvar med nr. 1.

Artikkel 47

1. Et SE-selskaps vedtekter kan tillate at et selskap eller andre rettssubjekter er medlem av ett av sine organer, forutsatt at ikke annet er fastsatt i lovgivningen om allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger.

Selskapet eller det andre rettssubjektet skal utpeke en fysisk person til å utøve dets funksjoner i det aktuelle organet.

2. Ingen kan være medlem av et organ i et SE-selskap eller representant for et medlem i henhold til nr. 1 dersom vedkommende:

- a) i henhold til lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, ikke kan være medlem av det tilsvarende organet i et allmennaksjeselskap underlagt medlemsstatens lovgivning, eller
- b) ikke kan være medlem av det tilsvarende organet i et allmennaksjeselskap underlagt lovgivningen i en medlemsstat på grunn av en rettsavgjørelse eller forvaltningsvedtak truffet i en medlemsstat.

3. Et SE-selskaps vedtekter kan i samsvar med lovgivningen om allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, fastsette spesielle vilkår for valgbarheten til medlemmer som representerer aksjeeierne.

4. Denne forordning skal ikke berøre nasjonal lovgivning som tillater mindretallsaksjeeiere eller andre personer eller myndigheter å oppnevne en del av medlemmene av et selskaps organer.

Artikkel 48

1. I et SE-selskaps vedtekter skal de transaksjoner være oppført som krever at ledelsesorganet har tillatelse fra kontrollorganet i tonivåsystemet eller en uttrykkelig avgjørelse fra administrasjonsorganet i etnivåsystemet.

En medlemsstat kan likevel fastsette at kontrollorganet i tonivåsystemet selv kan bestemme at visse kategorier transaksjoner skal kreve tillatelse.

2. En medlemsstat kan bestemme de kategorier transaksjoner som minst må være oppført i vedtektene til SE-selskaper registrert på statens territorium.

Artikkel 49

Medlemmene av et SE-selskaps organer har, selv etter at de ikke lenger utøver sine verv, plikt til ikke å gi videre noen opplysninger som de har om SE-selskapet og som kan skade selskapets interesser dersom de gis videre, unntatt dersom slik videreformidling kreves eller tillates i henhold til internrettslige bestemmelser om allmennaksjeselskaper eller er i offentlighetens interesse.

Artikkel 50

1. Med mindre annet er fastsatt i denne forordning eller i vedtektene, skal de interne reglene for beslutningsdyktighet og beslutningstaking i SE-selskapets organer være følgende:

- a) beslutningsdyktighet: minst halvparten av medlemmene må være til stede eller være representert,
- b) beslutningstaking: skjer med et flertall av medlemmene til stede eller representert.

2. Dersom det i vedtektene ikke finnes en relevant bestemmelse, skal lederen av hvert organ ha den avgjørende stemmen i tilfelle av stemmelikhet. Det skal likevel ikke finnes noen bestemmelse om det motsatte i vedtektene dersom halvparten av kontrollorganet består av arbeidstakernes representanter.

3. Dersom arbeidstakernes innflytelse er bestemt i samsvar med direktiv 2001/86/EF, kan en medlemsstat fastsette at kontrollorganets beslutningsdyktighet og beslutningstaking, som unntak fra bestemmelsene nevnt i nr. 1 og 2, skal være underlagt de regler som på samme vilkår gjelder for allmennaksjeselskaper underlagt den aktuelle medlemsstatens lovgivning.

Artikkel 51

Medlemmene av et SE-selskaps ledelses-, kontroll- og administrasjonsorgan skal i samsvar med bestemmelsene som gjelder for allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, være ansvarlige for tap eller skade påført SE-selskapet og som skyldes medlemmenes brudd på juridiske, vedtektsbestemte eller andre forpliktelser som følger av deres funksjoner.

Avsnitt 4

Generalforsamling

Artikkel 52

Generalforsamlingen skal treffe beslutning i saker der den er gitt særlig kompetanse i henhold til:

- a) denne forordning,
- b) lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, vedtatt til gjennomføring av direktiv 2001/86/EF.

Videre skal generalforsamlingen treffe beslutning i saker der det er gitt kompetanse til generalforsamlingen i et allmennaksjeselskap underlagt lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, enten i henhold til denne medlemsstatens lovgivning eller SE-selskapets vedtekter i samsvar med samme lovgivning.

Artikkel 53

Uten å berøre de regler som er fastsatt i dette avsnitt, skal organiseringen og gjennomføringen av generalforsamlinger samt framgangsmåte ved avstemning være regulert av lovgivningen for allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger.

Artikkel 54

1. Et SE-selskap skal holde generalforsamling minst en gang hvert kalenderår, innen seks måneder etter regnskapsårets utløp, med mindre lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger som får anvendelse på allmennaksjeselskaper som driver samme type virksomhet som SE-selskapet, fastsetter hyppigere forsamlinger. En medlemsstat kan likevel fastsette at den første generalforsamlingen kan holdes når som helst i løpet av 18 måneder etter at SE-selskapet er stiftet.

2. Det kan innkalles til generalforsamling når som helst av ledelsesorganet, administrasjonsorganet, kontrollorganet eller et annet organ eller vedkommende myndighet i samsvar med nasjonal lovgivning for allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger.

Artikkel 55

1. En eller flere aksjeeiere som sammen eier minst 10 % av et SE-selskaps tegnede kapital, kan anmode SE-selskapet om å innkalle til generalforsamling og fastsette dagsordenen for denne; SE-selskapets vedtekter eller nasjonal lovgivning kan fastsette en lavere andel på samme vilkår som dem som gjelder for allmennaksjeselskaper.

2. Anmodningen om å innkalle til generalforsamling skal angi hvilke punkter som skal stå på dagsordenen.

3. Dersom det etter en anmodning i henhold til nr. 1 ikke er holdt generalforsamling i rett tid, og i alle fall innen to måneder, kan vedkommende rettslige myndighet eller forvaltningsmyndighet for SE-selskapets forretningskontor pålegge innkalling til generalforsamling innen en bestemt frist eller tillate at enten aksjeeierne som har anmodet om den eller deres representanter, innkaller til generalforsamling. Dette skal ikke berøre eventuelle internrettslige bestemmelser som tillater at aksjeeierne selv innkaller til generalforsamling.

Artikkel 56

En eller flere aksjeeiere som sammen eier minst 10 % av et SE-selskaps tegnede kapital, kan anmode om at ett eller flere nye punkter settes på dagsordenen for enhver generalforsamling. Framgangsmåtene og fristene for slike anmodninger skal fastsettes i nasjonal lovgivning i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, eller i SE-selskapets vedtekter dersom slike bestemmelser ikke finnes. Ovennevnte andel kan reduseres i vedtektene eller lovgivningen i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, på samme vilkår som dem som gjelder for allmennaksjeselskaper.

Artikkel 57

Generalforsamlingens beslutninger skal treffes med et flertall av de stemmer som er gyldig avgitt, med mindre denne forordning eller eventuelt lovgivningen for allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger, krever et større flertall.

Artikkel 58

De avgitte stemmene skal ikke omfatte stemmer knyttet til aksjer som aksjeeieren ikke har deltatt i avstemningen for eller har avholdt seg fra å stemme for eller har avgitt blank eller ugyldig stemme for.

Artikkel 59

1. Endring av et SE-selskaps vedtekter skal kreve beslutning fra generalforsamlingen, truffet med et flertall som ikke kan være mindre enn to tredeler av de avgitte stemmene, med mindre lovgivningen for allmennaksjeselskaper i medlemsstaten der et SE-selskaps forretningskontor ligger, krever eller tillater et større flertall.

2. En medlemsstat kan likevel fastsette at dersom minst halvparten av et SE-selskaps tegnede kapital er representert, er det tilstrekkelig med et enkelt flertall av stemmene nevnt i nr. 1.

3. Endringer av et SE-selskaps vedtekter skal offentliggjøres i samsvar med artikkel 13.

Artikkel 60

1. Dersom et SE-selskap har to eller flere aksjeklasser, skal hver beslutning fra generalforsamlingen være underlagt en separat avstemning for hver klasse av aksjeeiere med rettigheter som berøres av beslutningen.

2. Dersom en beslutning fra generalforsamlingen krever flertall av stemmene fastsatt i artikkel 59 nr. 1 eller nr. 2, skal dette flertallet også kreves for den separate avstemningen for hver klasse av aksjeeiere med rettigheter som berøres av beslutningen.

AVDELING IV**ÅRSREGNSKAP OG KONSOLIDERT REGNSKAP****Artikkel 61**

Med forbehold for artikkel 62 skal SE-selskapet med hensyn til utarbeiding av årsregnskap og eventuelt konsolidert regnskap, herunder den tilhørende årsberetningen samt revisjon og offentliggjøring av disse regnskapene, være underlagt reglene for allmennaksjeselskaper i lovgivningen i medlemsstaten der forretningskontoret ligger.

Artikkel 62

1. Et SE-selskap som er en kreditt- eller finansinstitusjon, skal med hensyn til utarbeiding av årsregnskap og eventuelt konsolidert regnskap, herunder den tilhørende årsberetningen samt revisjon og offentliggjøring av disse regnskapene, være underlagt reglene fastsatt i den nasjonale lovgivning i medlemsstaten der forretningskontoret ligger som er vedtatt til gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon.¹

2. Et SE-selskap som er et forsikringsforetak, skal med hensyn til utarbeiding av årsregnskap og eventuelt konsolidert regnskap, herunder den tilhørende årsberetningen samt revisjon og offentliggjøring av disse regnskapene, være underlagt reglene fastsatt i den nasjonale lovgivning i medlemsstaten der forretningskontoret ligger som er vedtatt til gjennomføring av rådsdirektiv 91/674/EØF om forsikringsforetaks årsregnskaper og konsoliderte regnskaper.²

¹ EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1.

² EFT L 374 av 31.12.1991, s. 7.

AVDELING V**OPPLØSNING, AVVIKLING, INSOLVENS OG BETALINGSSTANS****Artikkel 63**

Med hensyn til oppløsning, avvikling, insolvens, betalingsstans og lignende behandling, skal et SE-selskap være underlagt de lovbestemmelser som vil få anvendelse på et allmennaksjeselskap stiftet i henhold til lovgivningen i medlemsstaten der forretningskontoret ligger, herunder bestemmelser om beslutningstaking i generalforsamlingen.

Artikkel 64

1. Når et SE-selskap ikke lenger oppfyller kravet fastsatt i artikkel 7, skal medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger treffe hensiktsmessige tiltak for å pålegge SE-selskapet å bringe sin situasjon i orden innen en fastsatt frist, enten:

- a) ved å nyetablere sitt hovedkontor i medlemsstaten der forretningskontoret ligger, eller
- b) ved å flytte forretningskontoret ved hjelp av framgangsmåten fastsatt i artikkel 8.

2. Medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger skal treffe nødvendige tiltak for å sikre at et SE-selskap som unnlater å bringe sin situasjon i orden i henhold til nr. 1, blir avviklet.

3. Medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger skal fastsette en klageadgang med hensyn til enhver fastslått overtredelse av artikkel 7. Slik klage skal ha utsettende virkning for framgangsmåtene fastsatt i nr. 1 og 2.

4. Dersom det etter initiativ fra enten myndighetene eller en berørt part fastslås at et SE-selskap har sitt hovedkontor på en medlemsstats territorium i strid med artikkel 7, skal myndighetene i denne medlemsstaten umiddelbart underrette medlemsstaten der SE-selskapets forretningskontor ligger.

Artikkel 65

Uten å berøre internrettslige bestemmelser som krever ytterligere offentliggjøring, skal innledning og avslutning av oppløsnings-, avviklings-, insolvens- eller betalingsstansbehandling og en beslutning om å fortsette virksomheten, offentliggjøres i samsvar med artikkel 13.

Artikkel 66

1. Et SE-selskap kan omdannes til et allmennaksjeselskap underlagt lovgivningen i medlemsstaten der forretningskontoret ligger. Det kan ikke treffes beslutning om omdanning før det er gått to år fra registreringen eller før de to første årsregnskapene er godkjent.

2. Omdanning av et SE-selskap til et allmennaksjeselskap skal ikke føre til at selskapet oppløses eller til at det dannes en ny juridisk person.

3. SE-selskapets ledelses- eller administrasjonsorgan skal utarbeide omdanningsplan og en rapport som forklarer og begrunner de juridiske og økonomiske sidene ved omdanningen og som forklarer konsekvensene for aksjeeierne og arbeidstakerne av at selskapet omdannes til allmennaksjeselskap.

4. Omdanningsplanen skal offentliggjøres på den måte som er fastsatt i hver medlemsstats lovgivning i samsvar med artikkel 3 i direktiv 68/151/EØF minst en måned før generalforsamlingen som skal uttale seg om omdanningen.

5. Før generalforsamlingen nevnt i nr. 6 skal en eller flere uavhengige sakkyndige som er oppnevnt eller godkjent i samsvar med de nasjonale bestemmelsene vedtatt til gjennomføring av artikkel 10 i direktiv 78/855/EØF av en rettslig myndighet eller forvaltningsmyndighet i medlemsstaten som SE-selskapet som omdannes til et allmennaksjeselskap, er underlagt, bekrefte at selskapet har aktiva som minst tilsvarer dets kapital.

6. Generalforsamlingen i SE-selskapet skal godkjenne omdanningsplanen sammen med allmennaksjeselskapets vedtekter. Generalforsamlingens beslutning skal treffes som fastsatt i bestemmelsene i nasjonal lovgivning vedtatt til gjennomføring av artikkel 7 i direktiv 78/855/EØF.

AVDELING VI**TILLEGGSBESTEMMELSER OG OVERGANGSBESTEMMELSER****Artikkel 67**

1. Dersom og så lenge den tredje fasen i Den økonomiske og monetære union (ØMU) ikke gjelder for en medlemsstat, kan staten underlegge SE-selskaper med forretningskontor på dens territorium de samme bestemmelser som får anvendelse på allmennaksjeselskaper som omfattes av dens lovgivning med hensyn til hvordan selskapenes kapital uttrykkes. Et SE-selskap kan i alle tilfeller uttrykke sin kapital også i euro. I slike tilfeller skal omregningskursen mellom nasjonal valuta og euro være kursen på den siste dagen i måneden som går forut for stiftelsen av SE-selskapet.

2. Dersom og så lenge den tredje fasen i ØMU ikke gjelder for medlemsstaten der et SE-selskap har sitt forretningskontor, kan SE-selskapet likevel utarbeide og offentliggjøre årsregnskapet og eventuelt det konsoliderte regnskapet i euro. Medlemsstaten kan kreve at SE-selskapets årsregnskap og eventuelt konsoliderte regnskap utarbeides og offentliggjøres i nasjonal valuta på samme vilkår som dem som er fastsatt for allmennaksjeselskaper i medlemsstatens lovgivning. Dette berører ikke den ekstra adgangen for SE-selskapet til å offentliggjøre sitt årsregnskap og eventuelt konsoliderte regnskap i euro i samsvar med direktiv 90/604/EØF.¹

¹ Rådsdirektiv 90/604/EØF av 8. november 1990 om endring av direktiv 78/660/EØF om årsregnskaper og direktiv 83/349/EØF om konsoliderte regnskaper med hensyn til unntak for små og mellomstore selskaper og offentliggjøring av regnskaper i ECU (EFT L 317 av 16.11.1990, s. 57).

AVDELING VII**SLUTTBESTEMMELSER****Artikkel 68**

1. Medlemsstatene skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre effektiv gjennomføring av denne forordning.

2. Hver medlemsstat skal utpeke vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 8, 25, 26, 54, 55 og 64. Den skal underrette Kommisjonen og de øvrige medlemsstatene om dette.

Artikkel 69

Senest fem år etter at denne forordning er trådt i kraft, skal Kommisjonen oversende Rådet og Europaparlamentet en rapport om anvendelsen av forordningen og eventuelt forslag til endringer. Rapporten skal særlig undersøke:

- a) om det bør tillates at et SE-selskaps hovedkontor og forretningskontor lokaliseres i forskjellige medlemsstater,
- b) om fusjonsbegrepet i artikkel 17 nr. 2 bør utvides til å omfatte også andre fusjonstyper enn dem som er nevnt i artikkel 3 nr. 1 og artikkel 4 nr. 1 i direktiv 78/855/EØF,
- c) om domsmyndighetsreglene i artikkel 8 nr. 16 bør revideres i lys av en eventuell bestemmelse tatt inn i Brussel-konvensjonen av 1968 eller i en tekst som erstatter denne konvensjonen og som medlemsstatene eller Rådet eventuelt vedtar,
- d) om det bør tillates at en medlemsstat i lovgivningen den vedtar i samsvar med fullmakter gitt ved denne forordning eller for å sikre effektiv anvendelse av denne forordning, tillater at et SE-selskap tar inn i sine vedtekter bestemmelser som avviker fra eller utfyller denne lovgivningen, selv om slike bestemmelser ikke ville være tillatt i vedtektene til et allmennaksjeselskap med forretningskontor i medlemsstaten.

Artikkel 70

Denne forordning trer i kraft 8. oktober 2004.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Luxembourg, 8. oktober 2001.

For Rådet

L. ONKELINX

Formann

VEDLEGG I**ALLMENNAKSJESELSKAPER NEVNT I ARTIKKEL 2 NR. 1****BELGIA:**

la société anonyme/de naamloze vennootschap

DANMARK:

aktieselskaber

TYSKLAND:

die Aktiengesellschaft

HELLAS:

/* Greske tegn utelatt, se EØS-tillegget nr. 23/2003/s. 465.

SPANIA:

la sociedad anónima

FRANKRIKE:

la société anonyme

IRLAND:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

ITALIA:

società per azioni

LUXEMBOURG:

la société anonyme

NEDERLAND:

de naamloze vennootschap

ØSTERRIKE:

die Aktiengesellschaft

PORTUGAL:

a sociedade anónima de responsabilidade limitada

FINLAND:

julkinen osakeyhtiö/publikt aktiebolag

SVERIGE:

publikt aktiebolag

DET FORENTE KONGERIKE:

public companies limited by shares

public companies limited by guarantee having a share capital

VEDLEGG II**ALLMENNAKSJESELSKAPER OG PRIVATE AKSJESELSKAPER NEVNT I ARTIKKEL 2 NR. 2****BELGIA:**

la société anonyme/de naamloze vennootschap,

la société privée à responsabilité limitée/besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

DANMARK:

aktieselskaber,

anpartselskaber

TYSKLAND:

die Aktiengesellschaft,

die Gesellschaft mit beschränkter Haftung

HELLAS:

/* Greske tegn utelatt, se EØS-tillegget nr. 23/2003/s. 466.

SPANIA:

la sociedad anónima,

la sociedad de responsabilidad limitada

FRANKRIKE:

la société anonyme,

la société à responsabilité limitée

IRLAND:

public companies limited by shares,
public companies limited by guarantee having a share capital,
private companies limited by shares,
private companies limited by guarantee having a share capital,

ITALIA:

società per azioni,
società a responsabilità limitata

LUXEMBOURG:

la société anonyme,
la société à responsabilité limitée

NEDERLAND:

de naamloze vennootschap,
de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

ØSTERRIKE:

die Aktiengesellschaft,
die Gesellschaft mit beschränkter Haftung

PORTUGAL:

a sociedade anónima de responsabilidade limitada,
a sociedade por quotas de responsabilidade limitada,

FINLAND:

osakeyhtiö
aktiebolag

SVERIGE:

aktiebolag

DET FORENTE KONGERIKE:

public companies limited by shares,
public companies limited by guarantee having a share capital,
private companies limited by shares,
private companies limited by guarantee having a share capital

1. april. Lov nr. 15 2005**Lov om universiteter og høyskoler.**

Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), Innst.O. nr. 48 og Besl.O. nr. 45 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. februar og 17. mars 2005. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 1. april 2005.

Følgende lover oppheves:

- 1 Lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.
- 2 Lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven).

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader.
- 2 Lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning.

Del I Fellesbestemmelser**Kapittel 1: Lovens formål og virkeområde****§ 1-1. Lovens formål**

Denne lov har som formål å legge til rette for at universiteter og høyskoler

- a) tilbyr høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå.
- b) utfører forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå.
- c) formidler kunnskap om virksomheten og utbrer forståelse for og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.

§ 1-2. Lovens virkeområde – universiteter og høyskoler

(1) Loven gjelder for universiteter og høyskoler som gir utdanningstilbud akkreditert etter denne lov eller som har oppnådd akkreditering, jf. § 3-1, som

- a) universitet,
- b) vitenskapelig høyskole eller
- c) høyskole.

(2) Hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører avgjøres av Kongen på grunnlag av en faglig vurdering fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

(3) Kongen kan på grunnlag av en faglig vurdering fra NOKUT bestemme at enkelte av lovens regler skal gjelde tilsvarende for andre institusjoner.

(4) Departementet kan, etter innstilling fra styret, vedta at det kan gjøres avvik fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede pedagogiske eller organisatoriske forsøk.

(5) Loven gjelder for universiteter og høyskoler med virksomhet i riket. Loven gjelder for Svalbard og Jan Mayen for så vidt ikke annet fastsettes av Kongen. Kongen kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

(6) Loven gjelder ikke for virksomhet som utføres utenfor riket. Kongen kan bestemme at slik virksomhet likevel skal omfattes helt eller delvis av lovens bestemmelser.

(7) Etter avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon kan lovens virkeområde utvides eller innskrenkes på avgrensede saksområder.

§ 1-3. *Institusjonenes virksomhet*

Universiteter og høyskoler skal arbeide for å fremme lovens formål ved å:

- a) tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.
- b) utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.
- c) forvalte tilførte ressurser effektivt og aktivt søke tilføring av eksterne ressurser.
- d) bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.
- e) bidra til innovasjon og verdiskapning basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.
- f) legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.
- g) bidra til at norsk høyere utdanning og forskning følger den internasjonale forskningsfronten og utviklingen av høyere utdanningstilbud.
- h) samarbeide med andre universiteter og høyskoler og tilsvarende institusjoner i andre land, lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv, offentlig forvaltning og internasjonale organisasjoner.
- i) tilby etter- og videreutdanning innenfor institusjonens virkeområde.

§ 1-4. *Særlig ansvar for enkelte institusjoner*

(1) Universiteter og høyskoler har et særlig ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innenfor de områder der de tildeler doktorgrad.

(2) Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger.

(3) Departementet kan gi enkelte institusjoner et særskilt nasjonalt ansvar for forskning eller undervisning på bestemte fagområder. På samme måte kan departementet gi enkelte institusjoner et særskilt nasjonalt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker, kunnskapsbanker og databaser samt museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger for særskilte fagområder.

(4) Departementet kan i samråd med institusjonen legge driften av en nasjonal fellesoppgave til en bestemt institusjon, uten at institusjonens egne styringsorgan har ansvaret for den faglige virksomheten.

§ 1-5. *Akademisk og kunstnerisk frihet*

(1) Universiteter eller høyskoler kan ikke gis pålegg eller instruksjoner om

- a) læreinholdet i undervisningen og innholdet i forskningen eller i det kunstneriske og faglige utviklingsarbeidet.
- b) individuelle ansettelses eller utnevnelser.

(2) Institusjoner under denne lov har rett til å utforme sitt eget faglige og verdimessige grunnlag innenfor de rammer som er fastsatt i eller i medhold av lov.

§ 1-6. *Kvalitetssikring*

(1) Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring. Studentevalueringer skal inngå i systemet for kvalitetssikring.

(2) Departementet kan gi nærmere bestemmelser om krav til kvalitetssikringssystem i forskrift.

Kapittel 2: Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – NOKUT

§ 2-1. *NOKUTs oppgaver og myndighet*

(1) NOKUT skal være et faglig uavhengig statlig organ som gjennom akkreditering og evaluering skal kontrollere kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høyere utdanning, samt godkjenne utdanning fra

institusjoner som ikke går inn under denne lov. Akkrediterings- og evalueringsvirksomheten skal utformes slik at institusjonene kan dra nytte av den i sitt kvalitetssikrings- og utviklingsarbeid.

(2) NOKUTs oppgaver er:

- a) Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring.
- b) Akkreditering av institusjoner.
- c) Akkreditering av studietilbud.
- d) Revidering av akkreditering som allerede er gitt.
- e) Evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høyere utdanning. Departementet kan pålegge organet å foreta slike evalueringer.
- f) Generell godkjenning av utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov.

(3) Departementet kan ikke gi NOKUT pålegg utover det som er hjemlet i lov eller fastsettes av departementet i forskrift, og kan ikke overprøve NOKUTs akkrediteringer.

(4) Alle evalueringer som foretas av NOKUT er offentlige, og NOKUT skal bidra til at disse gjøres kjent.

(5) NOKUTs vedtak overfor private institusjoner kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kap. VI.

§ 2–2. NOKUTs styre

(1) NOKUT ledes av et styre som har det overordnede ansvar for virksomheten og de beslutninger som NOKUT treffer.

(2) Styret oppnevnes av Kongen og består av åtte medlemmer. Ett medlem skal være student. Ett medlem skal oppnevnes blant NOKUTs ansatte og skal ha stemmerett i saker som angår de ansattes forhold. Det skal oppnevnes varamedlemmer, herunder personlige varamedlemmer for de ansattes og studentenes medlemmer. Departementet oppnevner styrets leder.

(3) Styrets funksjonstid er fire år. Studentmedlemmer oppnevnes for to år.

(4) Medlemmer av styret kan ikke inneha ledende stilling eller verv ved institusjoner under denne lov.

(5) Styret ansetter daglig leder for NOKUT på åremål. Åremålsperioden skal være seks år.

Kapittel 3: Faglige bestemmelser – akkreditering

§ 3–1. Akkreditering av studietilbud og institusjoner

(1) Akkreditering forstås i denne lov som en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon og de studier denne tilbyr, fyller et gitt sett av standarder. Akkrediteringen skal baseres på evaluering foretatt av eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. Akkreditering er en forutsetning for at en institusjon kan tilby utdanninger som er etablert med hjemmel i §§ 3–2 og 3–3.

(2) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og fastsetting av standarder som skal legges til grunn for akkrediteringen.

(3) Hvis NOKUT finner at en institusjon ikke lenger oppfyller vilkårene for akkreditering, skal det gis en frist for å rette forholdene. Hvis vilkårene for akkreditering fortsatt ikke er til stede, skal NOKUT trekke akkrediteringen tilbake.

§ 3–2. Grader, yrkesutdanninger og titler

(1) Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger en institusjon kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. Departementet kan gi forskrift om et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner og mål for grader og yrkesutdanninger og om institusjonenes adgang til å gi grader og yrkesutdanninger i samarbeid med andre institusjoner. Departementet kan gi forskrift om krav til høyere grad og om omfang av selvstendig arbeid i høyere grad.

(2) Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger.

(3) Departementet kan fastsette at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad.

(4) En institusjon som har rett til å gi doktorgrad eller tilsvarende, kan på de samme fagområder tildele graden æresdoktor (doctor honoris causa) for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats, eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen eller kunsten.

(5) Departementet kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av titler som uriktig gir inntrykk av å være av samme karakter som titler som er beskyttet etter første eller fjerde ledd, eller som på en misvisende måte er egnet til å forveksles med disse.

(6) Den som forsettlig eller uaktsomt tildeler eller bruker en tittel, alene eller som del av en annen tittel, uten å ha rett til dette etter første eller fjerde ledd, eller i strid med bestemmelse gitt i medhold av femte ledd, straffes med bøter.

§ 3–3. Faglige fullmakter

(1) Institusjoner som er akkreditert som universitet, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3–2.

(2) Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til selv å bestemme hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 3–2. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, bestemmer de

selv hvilke fag og emner institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 3–2. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad, fastsetter departementet slike bestemmelser.

(3) Styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.

(4) Fullmakter etter første og annet ledd kan trekkes tilbake av departementet dersom institusjonene ikke har et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring, jf. § 1–6.

§ 3–4. Godskrivning og godkjenning av annen utdanning

(1) Utdanning fra en institusjon som går inn under denne lov, skal godskrives studenten ved de andre institusjonene med samme antall studiepoeng. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

(2) NOKUT avgjør, etter søknad fra enkeltpersoner, om utdanning fra utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon eller norsk institusjon som ikke går inn under loven, skal godkjennes som likestilt med akkreditert norsk høyere utdanning.

(3) Institusjoner som er akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, avgjør selv søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevn god med utdanning som tilbys ved den enkelte institusjon. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

(4) I særlige tilfeller kan godkjenning etter tredje ledd gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.

(5) Departementet kan gi forskrift om godskrivning etter første ledd og om saksbehandling og klageadgang etter annet og tredje ledd.

§ 3–5. Fritak for eksamen eller prøve

Fritak for eksamen eller prøve skal gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak. Departementet kan pålegge institusjonene å samordne praksis. Styret bestemmer om vedkommende avdeling eller særskilt organ ved institusjonen skal avgjøre saker om fritak.

§ 3–6. Krav for opptak til høyere utdanning

(1) Det generelle grunnlag for opptak som student (generell studiekompetanse) er fullført og bestått norsk videregående opplæring med de krav til fagsammensetning og timefordeling som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette at også annen høvelig utdanning eller kombinasjon av utdanning og yrkespraksis skal være generelt opptaksgrunnlag. Institusjonen skal vurdere om søkere har kvalifikasjoner likeverdig med de fastsatte krav for opptak.

(2) Institusjonene kan gi søkere som er 25 år eller eldre i opptaksåret, opptak til enkeltstudier dersom de på grunnlag av realkompetanse har de nødvendige kvalifikasjoner for vedkommende studium. Departementet kan gi nærmere regler om dokumentasjon, saksbehandling og eventuell samordning.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra bestemmelsen om generell studiekompetanse for søkere under 25 år.

(4) Departementet kan i forskrift unnta enkelte studier eller fag fra kravene til generell studiekompetanse.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette spesielle opptakskrav når hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig.

(6) Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i andre, tredje eller fjerde ledd.

(7) Styret kan fastsette faglige minstekrav ved opptak til høyere grads studier.

§ 3–7. Studentopptak

(1) Departementet kan gi forskrift om nasjonal samordning av opptak.

(2) Departementet kan gi forskrift om klagebehandling og rangering av søkerne.

(3) Det skal være eget opptak til høyere grads studier.

(4) Departementet kan fastsette adgangsregulering når det er nødvendig etter en samlet vurdering av utdanningen i landet.

(5) Når kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn krever det, kan styret selv regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, innenfor de rammer og mål som gis av departementet.

(6) Dersom en institusjon oppdager at en søker har levert falskt vitnemål eller andre falske dokumenter, kan andre institusjoner under denne lov informeres. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(7) Dersom en institusjon har rekruttert utenlandske studenter ved å benytte eksterne formidlingstjenester, har institusjonen ansvar for

- a) at studentene har fått tilfredsstillende informasjon om de studier vedkommende er opptatt til, herunder om studiets oppbygging, hvilken tid studiet er normert til og hvilke faglige krav som stilles.
- b) at studenten har fått tilfredsstillende informasjon om lærestedet, herunder om institusjonens ulike tilbud til studenter.
- c) å være informert om på hvilken måte studenten er rekruttert og på hvilke betingelser tjenesten er tilbudt studenten.

§ 3–8. Undervisning

(1) Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

(2) Forelesninger er som hovedregel offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, eller det er fastsatt egenbetaling for det aktuelle fag eller studium, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.

§ 3–9. Eksamen og sensur

(1) Universiteter og høyskoler skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

(2) Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad.

(3) Den muntlige del av eksamener og prøver skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen eller prøven tilsier noe annet. Styret kan gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende hensyn taler for det.

(4) Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift etter sjuende ledd fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift etter sjuende ledd fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.

(5) Ved ny sensurering etter §§ 5–2 og 5–3 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst én ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

(6) Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

(7) Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 3–2 annet ledd må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegere til avdeling eller grunnenhet å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 3–10. Rett til å gå opp til eksamen

(1) Den som oppfyller kravene til opptak, jf. § 3–6, og andre krav for å gå opp til eksamen i vedkommende fag eller studium, har rett til å gå opp til eksamen. Dette gjelder også studenter som ikke er opptatt ved faget eller studiet.

(2) Oppmelding etter denne paragraf kan nektes dersom kandidaten ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis.

(3) Styret gir forskrift om adgangen til å gå opp til eksamen, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for kandidater som går opp til eksamen uten å være tatt opp som student.

(4) Styret kan fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til vedkommende studium, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen eller eventuell egenbetaling fastsatt for studiet eller faget. Departementet kan gi forskrift om egenbetaling etter denne bestemmelsen.

§ 3–11. Vitnemål

(1) Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement. NOKUT kan gi retningslinjer for innholdet i Diploma Supplement.

(2) Den som ikke har avsluttet utdanning, skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.

(3) For en kandidat som går opp til eksamen etter § 3–10 første ledd annet punktum, skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som er tatt opp ved studiet.

(4) Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner, jf. § 3–2 første ledd.

(5) Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.

Kapittel 4: Studentenes rettigheter og plikter

§ 4-1. Studentorgan

(1) Studentene ved universiteter og høyskoler kan opprette et studentorgan for å ivareta studentenes interesser og fremme studentenes synspunkter overfor institusjonens styre. Tilsvarende kan studenter ved den enkelte avdeling eller grunnenhet opprette studentorgan for denne.

(2) Ved valg til organ som nevnt i første ledd skal det avholdes urnevalg blant studentene, med mindre det i allmøte enstemmig er bestemt noe annet. Et vedtak om annen valgordning enn urnevalg gjelder kun for første påfølgende valg.

(3) Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og det øverste studentorgan.

(4) Studentorganene skal høres i alle saker som angår studentene på det aktuelle nivå.

§ 4-2. Utdanningsplan

Mellom institusjonen og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.

§ 4-3. Læringsmiljø

(1) Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

(2) Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for

- a) at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.
- b) at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklime og luftkvalitet.
- c) at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.
- d) at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.
- e) at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.
- f) at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.
- g) at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.
- h) at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.
- i) at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til læringsmiljøet.

(3) Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i første og annet ledd blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget skal holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet. Læringsmiljøutvalget kan gi uttalelser om disse forholdene. Læringsmiljøutvalget skal gjøres kjent med pålegg og andre enkeltvedtak som Arbeidstilsynet treffer. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.

(4) Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne system for kvalitetssikring etter § 1-6.

(5) Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

(6) Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i annet ledd overholdes. Lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidvern og arbeidsmiljø kapittel XIII om tilsyn og tvangsmidler m.v. gjelder tilsvarende så langt det passer. Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om tilsyn og tvangsmidler for å fremme overholdelse av denne paragraf.

§ 4-4. Studentenes representasjon i institusjonens organer

(1) Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett.

(2) Bestemmelsen i første ledd kan fravikes dersom det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet.

§ 4-5. Rett til fødselspermisjon

(1) En student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn. Studenten skal ha rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen. Bestemmelsene i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø §§ 31 og 32 gjelder så langt de passer.

(2) Universiteter og høyskoler skal legge til rette for at studenter som er i permisjon etter første ledd, kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig etter endt permisjon.

§ 4-6. Studentenes taushetsplikt

En student som i studiesammenheng får kjennskap til noens personlige forhold, har taushetsplikt etter de regler som gjelder for yrkesutøvere på vedkommende livsområde. Institusjonen skal utarbeide taushetsplikterklæring som må underskrives av de studenter dette er aktuelt for.

§ 4-7. Annullering av eksamen eller prøve

(1) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs hvis studenten

- a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
- b) har forsøkt å fuske eller forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.

(2) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan annullere godskrivning eller godkjenning av utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

(3) Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages til departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd.

(4) Adgangen til annullering foreldes ikke.

(5) Etter avgjørelse om annullering pliktes eventuelt vitnemål eller karakterutskrift tilbakelevert institusjonen. Bli ikke vitnemålet eller karakterutskriften tilbakelevert institusjonen i rett tid, kan denne kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsfullbyrdelseslovens kap. 13.

(6) Hvis vitnemålet kan danne grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal institusjonen gi melding om annulleringen til vedkommende myndighet.

(7) Andre institusjoner under denne lov kan informeres om annullering av eksamen eller prøve. Departementet kan gi nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

§ 4-8. Utestenging og bortvisning

(1) En student som tross skriftlig advarsel fra styret gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid eller for virksomheten ved institusjonen ellers, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, bortvises fra nærmere bestemte områder ved institusjonen for inntil ett år. Hvis en student etter skriftlig advarsel fra styret fortsatt ikke respekterer slik bortvisning, kan styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenge ham eller henne fra studiet i inntil ett år.

(2) En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studiet i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.

(3) En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 4-7 første eller annet ledd, kan ved vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner mv.

(4) Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredels flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om bortvisning eller utestenging er reist, eventuelt fra skriftlig advarsel etter første ledd er gitt. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

§ 4-9. Utestenging grunnet straffbare forhold – politiattest

(1) I studier der studenter kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest ved opptak til, eller underveis i studiet.

(2) Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep, grove voldsforbrytelser eller straffbare forhold vedrørende besittelse og bruk eller omsetning av narkotiske stoffer eller medikamenter. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvarende for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

(3) Den som er dømt for forhold som innebærer at hun eller han må anses som uskikket til å delta i arbeid med

pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses som uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med disse i denne forbindelse.

(4) Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i annet ledd, jf. åttende ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt, hvis dette er nødvendig av hensyn til sikkerhet eller behandlingsmiljø for pasienter, klienter, barn, elever eller andre som studenten vil komme i kontakt med i denne forbindelse.

(5) En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret selv eller institusjonens klagenemnd, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Lederen skal fylle de lovbestemte kravene til lagdommer, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.

(6) Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans for nemndas vedtak.

(7) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak om utestenging fra klinisk undervisning eller praksisopplæring er reist i den nasjonale nemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(8) Kongen gir forskrifter om hvilke studier som skal omfattes av første ledd, om hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging, og om saksbehandlingen.

§ 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering

(1) Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.

(2) Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

(3) Styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for yrket. En student som ikke er skikket for yrket, kan utestenges fra studiet.

(4) Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette, jf. § 5-1 sjuende ledd, er klageinstans.

(5) Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene til dette dekkes av institusjonen.

(6) Departementet gir forskrift om skikkethetsvurdering i de enkelte utdanninger.

§ 4-11. Domstolsprøving av vedtak om bortvisning eller utestenging

(1) Studentene kan bringe vedtak om bortvisning, utestenging og skikkethetsvurdering inn for prøving ved tingretten i den rettskrets institusjonens administrasjon har sitt sete. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger.

(2) Forliksmegling foretas ikke. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet, herunder også honorar til saksøkers advokat.

(3) Retten kan prøve alle sider av vedtaket.

Kapittel 5: Klage

§ 5-1. Klagenemnd og særskilte nasjonale klageorgan

(1) Universiteter og høyskoler skal opprette en klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak og, etter styrets bestemmelse, andre klagesaker for studentene.

(2) Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være ansatt ved institusjonen. To av medlemmene skal være studenter.

(3) Representanter for institusjonens eier eller medlem av institusjonens styre kan ikke være medlem av klagenemnda.

(4) Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlem for leder og to andre medlemmer er til stede.

(5) Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.

(6) Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.

(7) Departementet kan opprette særskilte nasjonale klageorgan som skal behandle klager over enkeltvedtak for bestemte områder.

§ 5-2. Klage over formelle feil ved eksamen

(1) Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller institusjonens klagenemnd.

(2) Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 5-3.

(3) Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

(4) Finner styret eller klagenemnden at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 5-3. Klage over karakterfastsetting – rett til begrunnelse

(1) Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

(2) Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

(3) Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakterer er fastsatt.

(4) En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen fremsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

(5) Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når prøven ikke er bestått.

(6) Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

Kapittel 6: Ansettelse

§ 6-1. Generelt

Ved ansettelser m.m. ved institusjoner under denne lov gjelder de alminnelige regler i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidvern og arbeidsmiljø og lov 4. mars 1983 nr. 3 om statstjenestemenn m.m., med de særregler som følger av denne lov.

§ 6-2. Likestilling

Universiteter og høyskoler skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen.

§ 6-3. Utlysing av og ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger

(1) Ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger foretas av styret, eller etter styrets beslutning av underordnet organ eller ett eller flere ansettelsesutvalg. Styret selv fastsetter sammensetningen av ansettelsesutvalget. Studentene skal være representert i ansettelsesorganet, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

(2) Ansettelsesorganet utlyser selv undervisnings- og forskerstillinger. Hvis det ene kjønn er klart underrepresentert innen den aktuelle stillingskategori på vedkommende fagområde, skal de som er av dette kjønn spesielt inviteres til å søke.

(3) Ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger skjer på grunnlag av innstilling. Innstilling skjer ut fra sakkyndig bedømmelse etter den stillingsbeskrivelse som er gitt i utlysing og betenkning. Ansettelsesorganet kan avgjøre at det i tillegg skal gjennomføres intervju, prøveforelesninger eller andre prøver. Ansettelsesorganet kan i særskilte tilfeller bestemme at kravet om sakkyndig bedømmelse kan fravikes for undervisnings- og forskerstillinger som ikke er førstestillinger eller professorstillinger. Når det foretas sakkyndig bedømmelse, skal begge kjønn være representert blant de sakkyndige. Det skal legges vekt på likestillingshensyn ved ansettelse. I stillinger hvor det stilles krav om pedagogiske kvalifikasjoner, skal det foretas en særskilt vurdering av om søkerne oppfyller disse. Styret gir nærmere regler om bedømmelsen, jf. likevel sjettede ledd.

(4) Når særlige grunner taler for det, kan styret foreta ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger uten forutgående kunngjøring. Slik ansettelse kan ikke foretas hvis mer enn ett medlem av styret motsetter seg dette.

(5) Styret selv bestemmer hvem som skal innstille og fastsetter nærmere regler om innstilling m.m.

(6) Departementet kan gi forskrift om fremgangsmåte og kriterier for ansettelse eller opprykk i undervisnings- og forskerstilling.

§ 6-4. Ansettelse på åremål

(1) Ansettelse på åremål kan benyttes for:

- a) rektor
- b) administrerende direktør
- c) prorektor
- d) leder for avdeling og grunnenhet
- e) undervisnings- og forskerstillinger når vedkommende skal delta i prosjekt
- f) postdoktorstillinger

- g) stipendiater
- h) vitenskapelige assistenter
- i) spesialistkandidater
- j) undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet

(2) Åremålsperioden etter første ledd bokstavene a, c og d, skal være fire år. Ingen kan være ansatt på åremål etter bokstavene a og c i en sammenhengende periode på mer enn åtte år, og ikke mer enn tolv år etter bokstav d. Når særlige grunner taler for det, kan departementet, etter forslag fra styret, fastsette en annen åremålsperiode enn fire år.

(3) Åremålsperioden for ansatte nevnt i første ledd bokstavene e og j, kan være fire til seks år. Ingen kan være ansatt på åremål etter denne bestemmelsen i en sammenhengende periode på mer enn tolv år.

(4) For stillinger etter første ledd bokstavene f til i gir departementet forskrift om varighet, arbeidets omfang og innhold og om adgangen til å fornye ansettelsesforholdet.

§ 6-5. Midlertidig ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger

(1) Dersom det til fast vitenskapelig stilling ved en høyere utdanningsinstitusjon ikke har meldt seg søker som etter fastsatte vilkår eller sakkyndig bedømmelse er klart kvalifisert for fast ansettelse, og det ikke er sannsynlig at kvalifisert søker vil melde seg ved ny kunngjøring, kan likevel en søker ansettes for begrenset tid når:

- a) muligheten for tidsbegrenset ansettelse er nevnt i kunngjøringen, og
- b) vedkommende, etter ansettelsesmyndighetens vurdering, har forutsetninger for å skaffe seg de nødvendige kvalifikasjoner i løpet av ansettelsesperioden.

Ansettelsesmyndigheten fastsetter ansettelsesperioden, som ikke må vare over tre år. Ansettelsesperioden kan dog forlenges med den tid det tar å få gjennomført en forsvarlig vurdering av vedkommendes kvalifikasjoner, men ikke ut over seks måneder. Tidsrommet kan deretter ikke forlenges, og ny tidsbegrenset ansettelse av vedkommende kan heller ikke skje. Ved utløpet av ansettelsesperioden har vedkommende krav på å bli vurdert for fast ansettelse før stillingen kunngjøres på ny.

(2) Dersom det ikke har vært mulig å få søkere som tilfredsstillt kompetansekravene for ansettelse etter første ledd, og det på grunn av undervisningssituasjonen er helt nødvendig å foreta ansettelse, kan det foretas midlertidig ansettelse for inntil tre år og seks måneder i lavere stilling som vedkommende tilfredsstillt kompetansekravene til.

(3) Permisjoner som vedkommende har krav på etter lov eller tariffavtale, skal ikke medregnes ved beregning av ansettelsesperioden etter denne paragraf.

§ 6-6. Særregler for visse typer bistillinger

Det kan nyttes midlertidig ansettelse i inntil 20 prosent av undervisnings- og forskerstilling. Departementet kan gi forskrift om varighet og vilkår for fratredelse.

§ 6-7. Enerett til bruk av visse stillingstitler

(1) Stillingsbetegnelsen professor kan bare benyttes om stillinger på høyeste vitenskapelige eller kunstneriske nivå ved universiteter og høyskoler som har akkreditering som institusjon eller for enkeltstudier etter denne lov. Departementet kan bestemme at andre titler på undervisnings- og forskerstillinger skal gis tilsvarende beskyttelse.

(2) Såfremt NOKUT bekrefter at annen institusjon, som ikke kommer inn under denne lov, tilbyr høyere utdanning og utfører forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid av tilsvarende nivå på ett eller flere fagfelt, kan departementet bestemme at professortittelen og annen beskyttet tittel kan benyttes ved slik institusjon. Bedømmelsen av kvalifikasjonene skal i det vesentlige være den samme som ved institusjon som går inn under denne lov.

(3) Den som har hatt stilling med vernet tittel etter første ledd i minst ti år, eller som etter kortere tjenestetid blir pensjonert fra slik stilling, har rett til å bruke tittelen.

(4) Den som er avskjediget eller fradømt sin stilling, har ikke rett til å bruke vernet tittel.

(5) Den som forsettlig eller uaktsomt bruker en vernet tittel, alene eller som del av tittel, kan straffes med bøter.

Kapittel 7: Diverse bestemmelser

§ 7-1. Egenbetaling

(1) Statlige universiteter og høyskoler kan ikke kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning. Departementet kan i særskilte tilfeller, etter søknad, godkjenne unntak fra denne bestemmelse.

(2) Private universiteter og høyskoler skal la statlige driftstilskudd og egenbetaling fra studentene komme studentene til gode. Institusjoner som mottar statstilskudd, kan ikke gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dens nærstående.

(3) Departementet kan fastsette forskrift om universiteter og høyskolars adgang til å ta egenbetaling fra studenter og om adgangen til å kreve inn andre utgifter knyttet til studiene.

§ 7-2. Beskyttelse av universiteters og høyskolars egennavn

(1) Kongen fastsetter navn for statlige universiteter og høyskoler. Private universiteter og høyskoler fastsetter selv sitt navn. Universiteters og høyskolars egennavn skal beskrive hvilken institusjonskategori institusjonen tilhører. Institusjonens egennavn skal registreres i Enhetsregisteret.

(2) Bare institusjon som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller universitet kan benytte slik betegnelse. Betegnelsen høyskole kan bare benyttes av institusjoner som er akkreditert som høyskole eller som er akkreditert for å tilby enkeltstudier etter denne lov.

(3) Departementet kan, ved forskrift eller enkeltvedtak, forby bruk av institusjonsbetegnelse eller navn som uriktig gir inntrykk av å ha slik godkjenning, eller som er egnet til å forveksles med en betegnelse nevnt i annet ledd.

(4) Departementet kan etter søknad gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelse nevnt i annet ledd. Departementet bestemmer hvilke betegnelser institusjonene skal benytte på andre språk.

(5) Den som i strid med bestemmelsene i denne paragraf forsettlig eller uaktsomt bruker en vernet institusjonsbetegnelse, kan straffes med bøter.

§ 7-3. *Bevilling som statsautorisert translatør*

(1) Departementet gir bevilling som statsautorisert translatør. Departementet kan gi forskrifter om vilkårene knyttet til slik bevilling. Tittelen statsautorisert translatør kan bare benyttes av den som er gitt bevilling i henhold til denne bestemmelse.

(2) Den som i strid med bestemmelsen i første ledd forsettlig eller uaktsomt bruker slik tittel, alene eller som del av tittel, kan straffes med bøter.

§ 7-4. *Ansatte i vitenskapelig samling*

Den som er ansatt ved vitenskapelig samling må ikke uten samtykke fra styret holde egne samlinger av samme eller lignende art, eller for egen regning drive handel eller bytte med saker som hører til slik samling.

§ 7-5. *Grunnlagsmateriale for almanakker*

Universitetet i Oslo skal utarbeide det astronomiske grunnlagsmateriale som trengs for utgivelse av almanakker og kalendere i Norge.

§ 7-6. *Forholdet til annen lovgivning*

(1) Bestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13e gjelder for universiteter og høyskoler.

(2) Avgjørelse om godkjenning og godskrivning av utdanning etter § 3-4, fritak for eksamen eller prøve etter § 3-5, opptak av studenter etter §§ 3-6 og 3-7, rett til å gå opp til eksamen etter § 3-10, annullering av eksamen eller prøve etter § 4-7 og bortvisning og utestengning etter §§ 4-8 til 4-10 regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det samme gjelder avgjørelse i sak om klage over formelle feil ved eksamen etter § 5-2.

(3) Universiteter og høyskoler skal regnes som offentlige organer etter lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven) § 21.

Del II Private universiteter og høyskoler

Kapittel 8: Diverse bestemmelser – private institusjoner

§ 8-1. *Institusjonens ledelse – styret*

(1) Private universiteter og høyskoler under denne lov skal ledes av et styre som øverste organ.

(2) Styret skal ha representanter fra studenter og ansatte. Styret skal ha en sammensetning på minst fem medlemmer. Hvis styret har mer enn ti medlemmer, skal hver av gruppene studenter og ansatte ha minst to medlemmer hver. Kravene i likestillingsloven § 21, jf. § 7-6 tredje ledd, om representasjon av begge kjønn, skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets.

(3) Det skal være størst mulig åpenhet om styrets arbeid.

§ 8-2. *Delegasjon*

(1) Alle beslutninger ved private universiteter og høyskoler truffet av andre enn styret, treffes etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar.

(2) Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere.

§ 8-3. *Statstilskudd*

(1) Private universiteter og høyskoler som tilfredsstillende krav som oppstilles i denne lov, kan etter søknad til Kongen kjennes berettiget til statstilskudd til dekning av driftskostnader for utdanninger som er akkreditert av NOKUT.

(2) Styret ved private universiteter og høyskoler skal hvert år avlegge årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og budsjett for kommende år.

(3) Departementet fører tilsyn med private universiteter og høyskoler som mottar statstilskudd. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i forskrift.

Del III Statlige universiteter og høyskoler

Kapittel 9: Styret

§ 9-1. Ansvar for institusjonens virksomhet

(1) Styret er det øverste organet ved institusjonen. Det har ansvar for at den faglige virksomheten holder høy kvalitet og for at institusjonene drives effektivt og i overensstemmelse med de lover, forskrifter og regler som gjelder, og de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.

(2) Alle beslutninger ved institusjonen truffet av andre enn styret, treffes etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar. Styret kan delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegerer.

§ 9-2. Styrets oppgaver

(1) Styret skal trekke opp strategien for institusjonens utdannings- og forskningsvirksomhet og annen faglig virksomhet og legge planer for den faglige utvikling i samsvar med de mål som er gitt av overordnet myndighet for sektoren og institusjonen.

(2) Styret skal fastsette mål og resultatkrav og har ansvaret for at institusjonens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser om dette gitt av overordnet myndighet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak.

(3) Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse av virksomheten. Styret skal fastsette instruks for institusjonens daglige ledelse.

(4) Styret selv fastsetter virksomhetens interne organisering på alle nivåer. Organiseringen må sikre at studentene og de ansatte blir hørt.

(5) Styret skal hvert år, etter nærmere retningslinjer gitt av departementet, avgi årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og legge frem forslag til budsjett for kommende år.

(6) Det skal i størst mulig grad være åpenhet om styrets arbeid.

§ 9-3. Styrets sammensetning

(1) Styret har elleve medlemmer og består av styreleder, tre medlemmer valgt blant ansatte i undervisnings- og forskerstilling, ett medlem valgt blant de teknisk og administrativt ansatte, to medlemmer valgt blant studentene og fire eksterne medlemmer. Hvis rektor er valgt etter § 10-1, er rektor styrets leder. Hvis rektor er ansatt etter § 10-4, erstattes rektor av ett medlem valgt blant ansatte i undervisnings- og forskerstilling, og departementet utpeker ett av de eksterne medlemmene til å være styrets leder.

(2) Styret selv kan fastsette annen styresammensetning enn bestemt i første ledd. Slikt vedtak må treffes med tilslutning av minst to tredeler av styrets medlemmer. Ansatte i undervisnings- og forskerstilling, teknisk og administrativt ansatte, studenter og eksterne skal være tilfredsstillende representert i styret. Ingen av disse gruppene skal ha flertall alene. § 4-4 første ledd gjelder tilsvarende.

(3) Styret selv kan fastsette at styret skal ha et flertall av eksterne medlemmer. Slikt vedtak må treffes med tilslutning av minst to tredeler av styrets medlemmer. Ansatte i undervisnings- og forskerstilling, teknisk og administrativt ansatte og studenter skal være tilfredsstillende representert i styret. § 4-4 første ledd gjelder tilsvarende.

(4) Styremedlemmer og rektor har krav på en rimelig godtgjøring for vervet, etter regler fastsatt av styret. Departementet kan fastsette retningslinjer for godtgjøring til styremedlemmer og styreleder.

(5) Departementet kan i særlige tilfeller fastsette annen styresammensetning enn bestemt i første ledd eller fastsatt etter andre eller tredje ledd.

§ 9-4. Valg og oppnevning av styret

(1) Styremedlemmer som er ansatt ved institusjonen, og varamedlemmer for disse, velges for fire år. Valget foretas særskilt for de to gruppene ansatte i undervisnings- og forskerstilling og ansatte i teknisk eller administrativ stilling.

(2) Hvis de midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør mer enn 25 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved institusjonen, skal denne gruppen velge ett av styremedlemmene fra de ansatte i undervisnings- og forskerstilling. Det skal foretas særskilt valg for denne gruppen. Slikt styremedlem velges for ett år.

(3) Styremedlemmer fra studentgruppen, og varamedlemmer for disse, velges for ett år.

(4) Et styremedlem blir stående inntil nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt. Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og gruppen som har valgt styremedlemmet, skal gis rimelig forhåndsvarsel.

(5) Forslag til eksterne styremedlemmer, herunder styreleder, og varamedlemmer for disse, fremmes av institusjonens styre. For Samisk høyskole fremmes forslag av høyskolens styre og av Sametinget. For kunsthøyskolene fremmes forslag av høyskolens styre og av Norsk kulturråd. Departementet oppnevner på fritt grunnlag eksterne medlemmer, herunder styreleder, og varamedlemmer for disse for fire år.

(6) Styret selv kan bestemme at visse stillinger ikke er valgbarer til institusjonens styre.

(7) Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på åtte år ved begynnelsen av den nye valgperioden.

(8) Kravene i likestillingsloven § 21 om representasjon av begge kjønn skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets.

(9) Styret selv fastsetter nærmere regler om valgene.

§ 9-5. *Plikt til å ta imot og utføre tillitsverv*

(1) En ansatt som blir valgt til styret eller andre tillitsverv ved institusjonen, har plikt til å ta imot vervet. Den som har gjort tjeneste i et tillitsverv, har rett til fritak fra gjenvalg til dette i like lang tid som vedkommende har fungert i vervet. Varamedlem som har møtt som medlem minst halve valgperioden, kan kreve seg fritatt for valg som medlem i neste periode.

(2) Innehaver av tillitsverv skal fratre når valgbarheten opphører.

§ 9-6. *Styremøter*

(1) Styret skal behandle saker i møte, med mindre styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.

(2) Styrets leder sørger for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av styret og rektor eller administrerende direktør kan kreve at styret sammenkalles. Innkalling til møte skal skje med rimelig varsel.

(3) Medlem av styret har plikt til å møte hvis ikke vedkommende har gyldig forfall.

(4) Medlem av styret har plikt til å delta i forhandlingene og avgi stemme. Det kan ikke stemmes blankt annet enn ved valg.

(5) Om ikke styret for enkelte tilfeller bestemmer noe annet, har ansatt rektor eller administrerende direktør rett og plikt til å være til stede og til å uttale seg på styremøtene.

(6) Styrets møter skal holdes for åpne dører. Styret kan vedta at møtene skal holdes for lukkede dører, eller at bestemte saker skal behandles for lukkede dører. Behandling av sak etter andre punktum skjer for lukkede dører.

(7) Styremøtene ledes av styrelederen, eller i dennes fravær av den styret utpeker som møteleder.

(8) Det skal føres møtebok for styret.

§ 9-7. *Vedtaksførhet og flertallskrav*

(1) Styret er vedtaksført når mer enn halvparten av medlemmene er til stede og avgir stemme.

(2) Vedtak treffes med alminnelig flertall av de avgitte stemmer hvis ikke annet er fastsatt i denne lov. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende. Ved stemmelikhet ved valg avgjøres dette ved loddtrekning.

(3) Avstemning i andre saker enn valg og ansettelse skjer ved stemmetegn. Avstemning ved valg og ansettelse skal skje skriftlig hvis ett av de møtende medlemmer krever dette.

§ 9-8. *Adgang til å avsette styret*

Hvis styret ved sine disposisjoner bringer institusjonens videre virksomhet i fare, kan Kongen i statsråd avsette styret og oppnevne et midlertidig styre inntil nytt styre er valgt og oppnevnt.

Kapittel 10: Rektor. Administrerende direktør

§ 10-1. *Rektor*

Med mindre styret har truffet vedtak i medhold av § 10-4, gjelder følgende regler om rektor:

a) Rektor er styrets leder. Rektor har på styrets vegne det overordnede ansvar for og ledelse av institusjonens virksomhet og fører tilsyn med denne. Rektor, og i dennes sted, prorektor, har rett til å delta i møter i alle institusjonenes styrer og utvalg.

b) Rektor avgjør saker i det omfang disse ikke kan utsettes til styret kan komme sammen i møte. Rektor kan også gis fullmakt til å avgjøre løpende saker som bør avgjøres før neste ordinære styremøte, og som ikke anses som viktige nok til at ekstraordinært møte innkalles. I sak om avskjed eller suspensjon kan rektor bare beslutte kortvarig suspensjon i tjenesten, i påvente av styrets behandling.

§ 10-2. *Valg av rektor*

(1) Med mindre styret har truffet vedtak i medhold av § 10-4, utpekes rektor ved valg. Både institusjonens ansatte og eksterne kandidater er valgbar som rektor. Styret kan fastsette nærmere regler om nominasjon av eksterne kandidater.

(2) Valgperioden er normalt fire år. Ingen kan gjenvelges som rektor hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på åtte år ved den nye valgperiodens begynnelse.

(3) Den som blir valgt som rektor, trer inn i en åremålsstilling hvis ikke hun eller han allerede er fast ansatt ved institusjonen.

(4) Ved opptelling skal stemmene vektet etter en fordelingsnøkkel fastsatt av styret, innenfor følgende rammer:

a) ansatte i undervisnings- og forskerstilling 51–71 prosent

b) teknisk og administrativt ansatte 5–25 prosent

c) studenter 15–30 prosent.

Foretas valget i særskilt valgforsamling, skal denne ha en tilsvarende sammensetning.

(5) Styret selv fastsetter nærmere regler om valget.

§ 10-3. Institusjonens administrerende direktør

(1) Med mindre styret har truffet vedtak i medhold av § 10-4 skal det ved hver institusjon være en administrerende direktør.

(2) Direktøren er øverste leder for den samlede administrative virksomhet ved institusjonene, innenfor de rammer styret fastsetter.

(3) Direktøren er sekretær for styret og skal, etter samråd med rektor, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for dette. Direktøren er også, personlig eller ved en av sine underordnede, sekretær for de øvrige styringsorganer ved institusjonen.

(4) Direktøren er ansvarlig for iverksetting av de vedtak som treffes i institusjonens styringsorganer, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er gjort av styret.

(5) Direktøren er ansvarlig for at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med departementets generelle bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger. Direktøren utarbeider og legger fram for styret budsjettforlag og årsregnskap, og holder rektor løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for institusjonenes virksomhet.

(6) Er styret, rektor eller administrerende direktør i tvil om et styrevedtak vil ligge innenfor bestemmelser eller forutsetninger for bevilgningene m.m., skal departementet avgjøre tvilsspørsmålet.

(7) Direktøren har generell anvisningsmyndighet og er legitimert til å utferdige bindende dokument om institusjonenes eiendommer, jf. § 12-3, så langt ikke annet følger av lov eller fremgår av vedkommende hjemmelsdokument.

§ 10-4. Ansettelse av rektor

(1) Styret kan vedta at rektor skal ansettes på åremål. Slikt vedtak må treffes med tilslutning av minst to tredeler av styrets medlemmer. Styret selv foretar utlysning og ansettelse av rektor. Ansettelsesprosessen må sikre at rektor har faglig og ledelsesmessig legitimitet, og at studentene og de ansatte blir hørt. Styret bestemmer om det skal foretas innstilling og hvem som skal innstille.

(2) Ansatt rektor er daglig leder for institusjonens faglige og administrative virksomhet i samsvar med de rammer og pålegg som styret fastsetter.

(3) Ansatt rektor er sekretær for styret og skal, i samråd med styrets leder, forberede og gi tilråding i de faglige og administrative saker som legges frem for dette. Ansatt rektor har rett til å delta i møter i alle institusjonens styrer, råd og utvalg.

(4) Ansatt rektor er ansvarlig for iverksetting av de faglige og administrative vedtak som treffes i styret, og for disponering av ressurser og eiendom i samsvar med de vedtak som er truffet av styret.

(5) Ansatt rektor skal på styrets vegne påse at den samlede økonomi- og formuesforvaltning skjer i samsvar med departementets generelle bestemmelser om økonomiforvaltningen og forutsetninger for tildeling av bevilgninger.

(6) Ansatt rektor utarbeider og legger frem for styret budsjettforlag og årsregnskap og holder styret løpende orientert om regnskapets stilling i forhold til budsjettet og om andre forhold av betydning for institusjonenes virksomhet.

§ 10-5. Rektors fratreden

(1) Hvis rektor fratrer før funksjonstiden er ute, skal ny rektor ansettes eller velges.

(2) Hvis institusjonen har en prorektor, kan styret selv fastsette at denne overtar hvis rektor har forfall eller fratrer vervet i løpet av det siste året av funksjonstiden.

Kapittel 11: Ansettelsesforhold**§ 11-1. Særskilte ansettelsesbestemmelser for statlige universiteter og høyskoler**

(1) Styret ansetter avdelingsledere og administrativ leder dersom styret vedtar å opprette slike stillinger.

(2) Styret kan fastsette at avdelingsleder skal ansette leder for grunnenhet, hvis denne skal ansettes.

(3) Ansettelse av prorektor og leder for avdeling og grunnenhet skal skje på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg. Styret selv fastsetter innstillingsutvalgets sammensetning og nærmere regler om innstilling m.m. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

(4) Når særlig grunner taler for det, kan styret selv foreta ansettelse i stillinger som nevnt i tredje ledd uten forutgående kunngjøring.

(5) Ansettelse i teknisk eller administrativ stilling skjer i ansettelsesråd oppnevnt etter reglene i tjenestemannsloven. Styret bestemmer om det skal være ett eller flere ansettelsesråd ved institusjonen.

(6) Hvis styret ansetter i administrativ lederstilling, skal dette skje på grunnlag av innstilling fra administrerende direktør eller rektor hvis rektor er ansatt som daglig leder.

§ 11-2. Saksbehandlingsregler ved ansettelse

Når styret ansetter, gjelder ikke tjenestemannsloven § 4 nr. 5 tredje punktum og § 5 nr. 3. Når et annet organ ansetter, bringes saker etter disse bestemmelsene inn for styret til avgjørelse. Krav etter tjenestemannsloven § 5 nr. 3 må fremsettes i det møte hvor ansettelsessaken behandles.

§ 11–3. Avskjed, oppsigelse, suspensjon eller ordensstraff

- (1) Ansettelsesorganet selv avgjør sak etter tjenestemannsloven § 17 nr. 3 om avskjed, oppsigelse, suspensjon eller ordensstraff.
- (2) For saksbehandlingen i styret gjelder ikke tjenestemannsloven § 18 nr. 2. Når vedtaket skal fattes av et annet organ enn styret, kan saker etter tjenestemannsloven § 18 nr. 2 bringes inn til styret selv for avgjørelse. Krav om dette må fremsettes i det møte hvor vedtaket skulle treffes.
- (3) Klage over vedtak om avskjed, oppsigelse, suspensjon eller ordensstraff avgjøres av departementet når vedtaket er fattet av styret, og ellers av styret selv.

Kapittel 12: Forskjellige bestemmelser**§ 12–1. Forhold utad**

- (1) Styret representerer institusjonen overfor offentlige myndigheter.
- (2) Rektor er institusjonens rettslige representant, lovlig stedfortreder og institusjonens talsperson overfor offentlige myndigheter og allmennheten. I den enkelte sak kan rektor oppnevne stedfortreder i sitt sted.

§ 12–2. Partsforholdet

- (1) Staten ved departementet er part i søksmål som vedrører institusjonens forhold, hvis ikke annet følger av annet ledd.
- (2) Staten ved institusjonen er part når gjenstanden for tvisten skriver seg fra institusjonens enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og det ikke er adgang til å påklage vedtaket til departementet eller annet organ utenfor institusjonen.
- (3) Departementet kan bestemme at staten ved institusjonen skal være part også i andre saksforhold som vedrører institusjonen.

§ 12–3. Eiendomsforvaltning

- (1) Styret ved en institusjon som har forvaltningsansvar for egne eiendommer, kan selv avhende fast eiendom med departementets samtykke eller etter generelle regler gitt av departementet.
- (2) Departementet kan gi regler om leie og bortleie av fast eiendom.

§ 12–4. Samarbeid og deltakelse i andre tiltak

- (1) En institusjon kan, innenfor generelle retningslinjer fastsatt av departementet, opprette eller delta i selveiende tiltak eller i selskap når slik deltakelse er av interesse for institusjonens faglige virksomhet og til nytte for samfunnet. Institusjonen må ikke begrense sin selvstendighet i faglige spørsmål og kan ikke skille ut sine ordinære undervisnings- og forskningsoppgaver.
- (2) Departementet skal gi årlig melding om institusjonens deltakelse i slikt samarbeid og om den betydning dette har for institusjonens øvrige virksomhet. Departementet kan pålegge institusjonen å tre ut av slikt samarbeid hvis dette anses nødvendig av hensyn til institusjonens primæroppgaver.

Del IV Diverse bestemmelser**Kapittel 13: Sluttbestemmelser****§ 13–1. Ikrafttredelse**

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 13–2. Overgangsbestemmelser

Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.

§ 13–3. Endringer i andre lover

Fra lovens ikrafttredelse gjøres følgende endringer i andre lover:

I lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Denne lov gjelder for institusjoner som omfattes av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

§ 2 tredje ledd skal lyde:

For private institusjoner som er omfattet av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, kan departementet gjøre unntak for kravet om tilknytning til en studentsamskipnad, når institusjonen har andre tilfredsstillende velferdsordninger.

I lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Godkjenning foretas av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), jf. lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler kapittel 2.

§ 7 fjerde ledd skal lyde:

Godkjenningsvedtak foretatt av NOKUT overfor tilbydere av fagskoleutdanning kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 13–4. Opphevelse av eldre lover

Fra lovens ikrafttredelse oppheves følgende lover:

Lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler

Lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler.

8. april. Lov nr. 16 2005

Lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven og om samtykke til ratifikasjon av Europarådets konvensjon 8. november 2001 om bekjempelse av kriminalitet som knytter seg til informasjons- og kommunikasjonsteknologi (lovtiltak mot datakriminalitet).

Ot.prp. nr. 40, Innst.O. nr. 53 og Besl.O. nr. 48 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 17. mars 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 8. april 2005.

I

Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) endres slik:

I § 12 første ledd nr. 3 bokstav a føyes §§ 145 annet ledd og 145b til i oppstillingen.

§ 145 første ledd skal lyde:

Den som uberettiget bryter brev eller annet lukket skrift eller på liknende måte skaffer seg adgang til innholdet, eller baner seg adgang til en annens låste gjemmer, straffes med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder eller begge deler.

§ 145 annet ledd skal lyde:

Det samme gjelder den som uberettiget skaffer seg adgang til data eller programutrustning som er lagret eller som overføres ved elektroniske eller andre tekniske hjelpemidler.

Ny § 145b skal lyde:

Den som uberettiget gjør tilgjengelig for andre passord eller andre data som kan gi tilgang til et datasystem, straffes for spredning av tilgangsdata med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler.

Grov spredning av tilgangsdata straffes med fengsel inntil 2 år. Ved avgjørelsen av om spredningen er grov, skal det særlig legges vekt på om dataene kan gi tilgang til sensitive opplysninger, om spredningen er omfattende og om handlingen for øvrig skaper fare for betydelig skade.

Medvirkning straffes på samme måte.

II

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) endres slik:

Ny § 199a skal lyde:

Ved ransaking av et datasystem kan politiet pålegge enhver som har befattning med datasystemet å gi nødvendige opplysninger for å gi tilgang til datasystemet.

Brudd på opplysningsplikten som begås av andre enn den siktede, straffes etter straffeloven § 339 nr. 1.

Ny § 215a skal lyde:

Påtalemyndigheten kan som ledd i etterforskning gi pålegg om sikring av elektronisk lagrede data som antas å ha betydning som bevis.

Pålegg om sikring av data i en sending som besittes av en tilbyder av tilgang til elektroniske kommunikasjonsnett eller elektronisk kommunikasjonstjeneste, kan bare gis dersom vilkårene i første ledd er oppfylt og det er grunn til å tro at det er begått en straffbar handling.

Den som har rådigheten over de data som omfattes av sikringspålegget, skal underrettes om pålegget. En mistenkt skal underrettes straks dataene er sikret og han får status som siktet i saken. For øvrig skal underretning gis straks dataene er sikret.

Sikringspålegget gjelder for et bestemt tidsrom, som ikke må være lenger enn nødvendig og høyst 90 dager om gangen. Dersom sikringspålegget gis etter anmodning fra fremmed stat, gjelder pålegget for minst 60 dager. § 197 tredje ledd, § 208 første og tredje ledd og § 216 i gjelder tilsvarende.

Den pålegget retter seg mot, skal etter begjæring utlevere de trafikkdata som er nødvendige for å spore hvor dataene som omfattes av sikringspålegget kom fra og hvor de eventuelt ble sendt til.

III

Samtykke til ratifikasjon

Stortinget samtykker til ratifikasjon av Europarådets konvensjon 8. november 2001 om bekjempelse av kriminalitet som knytter seg til informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

IV

Ikraftsetting

Loven trer i kraft straks.

15. april Lov nr. 17 2005

Lov om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp m.m.

Ot.prp. nr. 91 (2003-2004), Innst.O. nr. 43 og Besl.O. nr. 41 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 1. og 17. februar 2005. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. april 2005.

Endringer i følgende andre lover:

- 1 Lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse.
- 2 Lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v.
- 3 Lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.
- 4 Lov 21. mars 1975 nr. 9 om nordisk vitneplikht.
- 5 Lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barenlova).
- 6 Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
- 7 Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.
- 8 Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).

I.

I lov 28. november 1898 om umyndiggjørelse gjøres følgende endring:

§ 2 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Fastsettingen kan påkjæres til lagmannsretten etter reglene i rettshjelpsloven § 27.

II.

I lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd nr. 1 første punktum skal lyde:

Avgjørelser truffet av en domstol kan påkjæres til overordnet domstol etter reglene i rettshjelpsloven § 27.

§ 12 første ledd nr. 2 skal lyde:

Avgjørelser truffet av Trygderetten kan påkjæres til Borgarting lagmannsrett etter reglene i rettshjelpsloven § 27.

III.

I lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker gjøres følgende endring:

§ 20a første ledd tredje punktum skal lyde:

Ved skjønn som holdes av en domstol kan fastsettingen påkjæres etter reglene i rettshjelpsloven § 27.

IV.

I lov 21. mars 1975 nr. 9 om nordisk vitneplikht gjøres følgende endring:

§ 7 femte ledd skal lyde:

Fastsetting av godtgjersle etter denne lova kan påkjærast til høgare domstol etter reglane i rettshjelpsloven § 27.

V.

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel I skal lyde:

Kapittel I. Alminnelige bestemmelser

§ 1 skal lyde:

§ 1. Lovens formål.

Fri rettshjelp etter denne lov er en sosial støtteordning med formål å sikre nødvendig juridisk bistand til personer som ikke selv har økonomiske forutsetninger for å kunne ivareta et rettshjelpsbehov av stor personlig og velferdsmessig betydning.

Fri rettshjelp etter denne lov betales helt eller delvis av staten og gis som fritt rettsråd, fri sakførsel eller fritak for rettsgebyr, jf. kapittel II, III og IV.

§ 2 annet ledd skal lyde:

Praktiserende advokat og andre som kan yte fri rettshjelp etter denne lov, har plikt til å orientere klientene om muligheten for å søke fri rettshjelp i tilfelle hvor de kan tenkes å ha rett til slik bistand.

§ 3 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

I saker for domstolene betaler ikke det offentlige merutgifter som følge av at det er valgt advokat med kontor utenfor rettskretsen. I andre saker betaler ikke det offentlige merutgifter som følge av at det er valgt advokat eller rettshjelper utenfor rimelig nærhet av rettshjelpsmottagerens bosted eller oppholdssted.

Departementet kan i forskrift gi regler om unntak fra tredje ledd.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Hvem kan få fri rettshjelp. Hvilken bistand kan dekkes.*

Fri rettshjelp gis til fysiske personer. Når særlige grunner taler for det, kan fri rettshjelp også gis til ideelle sammenslutninger.

Rettshjelpen må gjelde oppdrag som det er naturlig at advokat her i riket utfører. Rettshjelp som nevnt i kapittel III Fri sakførsel, kan likevel bare gis for saker som behandles av norsk domstol eller forvaltningsorgan. Unntaksvis kan det innvilges fritt rettsråd til bistand ved utenlandsk domstol eller forvaltningsorgan etter reglene i § 12.

Nåværende § 5 blir § 6.

Ny § 5 skal lyde:

§ 5. *Lovens subsidiære karakter.*

Fri rettshjelp omfatter ikke bistand som dekkes av andre ordninger eller som kan erstattes på annen måte, herunder gjennom:

- oppnevning av forsvarer eller bistandsadvokat i straffesaker etter straffeprosessloven,
- private forsikringer som omfatter rettshjelp,
- forvaltningsloven § 36 om dekning av saksomkostninger,
- etablerte offentlige service- og rådgivningskontorer,
- det offentliges opplysnings- og veiledningsplikt, jf. bl.a. forvaltningsloven § 11,
- medlemskap i foreninger og lag,
- private eller offentlige rettshjelpsordninger i andre land.

Utgifter utover det som kan dekkes eller erstattes av andre ordninger, kan søkes dekket etter denne lov.

Nåværende § 6 første ledd oppheves.

Nåværende § 6 annet ledd blir § 7 nytt tredje ledd.

Nåværende § 8 oppheves.

Nåværende § 10 oppheves.

Nåværende § 11 blir § 8 som skal lyde:

§ 8. *Refusjon av det offentliges utgifter.*

Får noen sin økonomiske stilling vesentlig bedret gjennom bistand gitt etter denne lov, skal den offentlige instans som har innvilget fri rettshjelp, kreve det offentliges utgifter i forbindelse med rettshjelpen refundert, dersom ikke særlige forhold gjør det urimelig. Har en advokat eller rettshjelper innvilget fri rettshjelp, skal departementet kreve refusjon. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Krav som nevnt i første ledd innkreves av Statens Innkrevingsssentral. Innkrevingsssentralen kan inndrive kravet ved trekk i lønn eller andre lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2–7. Innkrevingsssentralen kan også inndrive kravet ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten kan gis rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsssentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7–9 første ledd.

Nåværende § 11a blir § 9 som skal lyde:

§ 9. *Adgang til å trekke tilbake bevilling til fri rettshjelp.*

Bevilling til bistand etter denne lov som innvilges etter økonomisk behovsprøving kan trekkes tilbake dersom det er gitt ufullstendige eller uriktige opplysninger om søkerens økonomiske situasjon, eller dersom søkerens økonomiske situasjon er vesentlig bedret før rettshjelpen er avsluttet.

Utbetalt salær som etter vedtak i henhold til denne paragraf kreves refundert, er tvangsgrunnlag for utlegg. § 8 annet ledd gjelder tilsvarende.

Nåværende kapittel III blir kapittel II og skal ha overskriften:

Kapittel II. Fritt rettsråd.

Nåværende § 12 blir § 10 som skal lyde:

§ 10. Reglens virkeområde.

Fri rettshjelp som ikke omfattes av § 15, gis som fritt rettsråd, herunder behandling for forlikrådet, skjønnsom styres av lensmann og voldgiftsaker.

Nåværende § 13 blir § 11 som skal lyde

§ 11. Vilkår for fritt rettsråd.

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges uten behovsprøving i følgende tilfeller:

1 for utlending som har rett til fri rettshjelp etter utlendingsloven § 42 tredje ledd og fjerde ledd.

2

a) for den som er part i sak hvor barnevernet har fattet vedtak som nevnt i lov om barneverntjenester § 7–2 bokstav g), men hvor vedtaket ikke blir etterfulgt av at barnevernet starter forberedelse til sak som skal behandles av fylkesnemnda etter kapittel 7 i lov om barneverntjenester.

b) for den som er part i sak hvor barnevernet har startet forberedelse til sak som skal behandles av fylkesnemnda etter kapittel 7 i lov om barneverntjenester, men hvor saken likevel ikke blir oversendt fylkesnemnda.

3 for siktede som reiser krav om erstatning for urettmessig straffeforfølgning etter straffeprosessloven kapittel 31.

4 til volds ofre i erstatningssak mot gjerningspersonen.

5 til vernepliktige i førstegangstjeneste i saker som nevnt i annet ledd.

6 til kvinner som har vært utsatt for mishandling fra nærstående, i forbindelse med straffesak mot gjerningspersonen.

7 til den som er utsatt for tvangsekteskap eller forsøk på sådan som nevnt i straffeloven § 222 annet ledd, jf. straffeloven § 49, men hvor saken ikke er anmeldt og den nødvendige bistand er av samme art som nevnt i straffeprosessloven § 107c eller annen relevant bistand.

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges til den som har inntekt og formue under bestemte grenser fastsatt av departementet, i følgende tilfeller:

1 i saker etter ekteskapsloven, skifteloven annen del, jf. kap. 4 eller barneloven kap. 5, 6 og 7, herunder saker om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring.

2 i saker etter lov 4. juli 1991 nr. 45 om rett til felles bolig og innbo når husstandsfellesskap opphører.

3 for den skadede eller etterlatte i sak om erstatning for personskade eller tap av forsørger.

4 for leietaker i sak etter husleieloven § 9–8 og tvangsfullbyrdsloven § 13–2 tredje ledd bokstav c når saken gjelder bolig som leietaker bebod.

5 for arbeidstaker i sak etter arbeidsmiljøloven §§ 61–66.

6 for den skadede ved søknad eller klage i sak om voldsoffererstatning.

7 i klagesaker til fylkestyngdekontoret eller Rikstrygdeverket etter folketrygdloven § 21–12.

8 i klagesaker til Aetat Arbeidsdirektoratet etter folketrygdloven kapittel 4 og 11 og etter sysselsettingsloven §§ 35 og 36 om stønad etter folketrygdloven.

I andre saker kan det unntaksvis innvilges fritt rettsråd dersom det økonomiske vilkåret etter annet ledd er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

I saker som nevnt i annet og tredje ledd, kan det innvilges fritt rettsråd selv om de økonomiske vilkår i annet ledd ikke er oppfylt dersom utgiftene til juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12. Fritt rettsråd ved utenlandsk domstol eller forvaltningsorgan.

Søknad om fritt rettsråd kan innvilges helt eller delvis til den som har inntekt og formue under bestemte grenser fastsatt av departementet, i følgende tilfeller:

1 for den som er part i sak som er tatt til behandling av Den europeiske menneskerettighetsdomstol,

2 for den som har fått sitt barn ulovlig bortført fra Norge, jf. barnebertføringskonvensjonen av 25. oktober 1980 art 3.

I andre saker for utenlandsk domstol eller forvaltningsorgan kan det unntaksvis innvilges helt eller delvis fritt rettsråd dersom de økonomiske vilkår i første ledd er oppfylt og særlige grunner taler for det.

I saker som nevnt i første og annet ledd, kan det innvilges fritt rettsråd selv om de økonomiske vilkår i første ledd ikke er oppfylt dersom utgiftene til juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon.

Det innvilges ikke fritt rettsråd etter første til tredje ledd dersom det er urimelig at det offentlige betaler for bistanden.

Nåværende § 14 blir § 13 som skal lyde:

§ 13. Hvem avgjør søknad om fritt rettsråd.

Søknad om fritt rettsråd avgjøres av departementet.

Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om advokaters adgang til selv å innvilge fritt rettsråd i saker som nevnt i § 11 første og annet ledd.

Nåværende § 15 blir § 14 som skal lyde:

§ 14. *Hva et fritt rettsråd kan omfatte.*

Fritt rettsråd omfatter nødvendige utgifter til rådgivning og bistand fra advokat i anledning et aktuelt problem.

Departementet kan samtykke i at søkerens egne vesentlige og nødvendige utgifter i tilknytning til fritt rettsråd dekkes helt eller delvis, herunder utgifter til medisinsk eller annen sakkyndig bistand. Når særlige grunner foreligger og det er nødvendig med medisinsk eller annen sakkyndig bistand for å bringe på det rene om det er behov for fri rettshjelp, kan departementet samtykke i at fritt rettsråd skal dekke vesentlige og nødvendige utgifter til slik sakkyndig hjelp.

Etter særskilt søknad kan departementet utvide et fritt rettsråd til å gjelde bistand til å gjøre myndighetene oppmerksom på generelle forhold som måtte ligge til grunn for søkerens aktuelle problem, samt foreslå endringer og forbedringer av lovregler eller forvaltningspraksis.

Departementet fastsetter godtgjøring for bistand etter denne paragrafen.

Nåværende kapittel IV blir kapittel III og skal ha overskriften:

Kapittel III. Fri sakførsel.

Nåværende § 16 blir § 15 som skal lyde:

§ 15. *Reglenes virkeområde.*

Fri rettshjelp i sivile saker for de alminnelige domstoler (unntatt forliksrådet) og særdomstolene samt i forvaltningssaker etter § 17, gis som fri sakførsel eller fritak for rettsgebyr, jf. kapittel IV. Som særdomstoler regnes de domstoler som er nevnt i domstoloven § 2, samt arbeidsrett.

Ny § 16 skal lyde:

§ 16. *Vilkår for fri sakførsel.*

Fri sakførsel innvilges uten behovsprøving i saker som nevnt i § 11 første ledd nr. 4, 5 og 7, samt i følgende tilfeller:

- 1 for den vernepliktige i militærnektersaker etter lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner.
- 2 for den et tvangstiltak retter seg mot i saker om overprøving av administrative tvangsinngrep etter tvistemålsloven kap. 33.
- 3 for den private part i saker hvor søksmål er anbefalt av Stortingets ombudsmann for forvaltningen.
- 4 for utlending i tilfeller som nevnt i utlendingsloven § 42 første ledd.
- 5 til den som er begjært umyndiggjort eller som begjærer et vergemål opphevet etter umyndiggjørelsesloven.
- 6 til den det oppnevnes advokat for i medhold av barneloven § 61 første ledd nr. 5.

Søknad om fri sakførsel kan innvilges til den som har inntekt og formue under bestemte grenser fastsatt av departementet, i saker som nevnt i § 11 annet ledd nr. 1–5.

I andre saker kan det unntaksvis innvilges fri sakførsel dersom det økonomiske vilkåret etter annet ledd er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

I saker som nevnt i annet og tredje ledd, kan det innvilges fri sakførsel selv om de økonomiske vilkår i annet ledd ikke er oppfylt dersom utgiftene til juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon.

Det innvilges ikke fri sakførsel etter annet til fjerde ledd dersom det er urimelig at det offentlige betaler for bistanden.

Nåværende §§ 17 til 20 oppheves.

Nåværende § 22 blir § 17 som skal lyde:

§ 17. *Fri sakførsel for visse forvaltningsorganer.*

Fri sakførsel kan innvilges i ankesaker etter lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten dersom de økonomiske vilkår i § 16 annet eller fjerde ledd er oppfylt.

Fri sakførsel etter første ledd gis ikke dersom det er urimelig at det offentlige betaler for bistanden.

Fri sakførsel innvilges uten behovsprøving i følgende saker:

- 1 saker som skal behandles av fylkesnemnda etter kap. 9 i lov om sosiale tjenester mv.
- 2 saker som skal behandles av fylkesnemnda etter kap. 7 i lov om barneverntjenester.
- 3 saker for kontrollkommisjonen etter lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 6–4.
- 4 saker som skal behandles etter kapittel 5 i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer.

Nåværende § 21a blir § 18 som skal lyde:

§ 18. *Utvidet myndighet for Høyesterett til å innvilge fri sakførsel.*

Når en sivil sak er henvist til behandling i Høyesterett, kan retten gi bevilling til fri sakførsel selv om en part ikke

fyller de økonomiske vilkår i § 16, hvis den finner det rimelig ut fra sakens prinsipielle interesse. Hvis særlige grunner foreligger, kan retten innvilge fri sakførsel for andre enn fysiske personer.

Ny § 19 skal lyde:

§ 19. *Hvem kan innvilge fri sakførsel.*

Fri sakførsel etter § 16 første ledd og § 17 innvilges av eget tiltak av den rett eller det forvaltningsorgan som har saken til behandling. I andre tilfeller avgjøres søknad om fri sakførsel av departementet.

Departementet kan i forskrift legge avgjørelseskompetansen i saker som nevnt i § 16, til andre enn bestemt i første ledd og herunder bestemme at den domstol som har saken til behandling, eller partens advokat skal kunne innvilge fri sakførsel.

Nåværende § 21 blir § 20 som skal lyde:

§ 20. *Oppnevning av prosessfullmektig i ekteskaps- og familiesaker.*

I ekteskaps- og familiesaker etter § 16 annet ledd jf. § 11 annet ledd nr. 1 kan domstolen, dersom den finner det nødvendig, oppnevne prosessfullmektig for saksøkt som er uteblitt eller ikke har gitt tilsvar under saksforberedelsen, eller er uteblitt fra hovedforhandlingen. Oppnevning kan skje selv om saksøkte ikke fyller de økonomiske vilkår i § 16. Saksøkte plikter å erstatte det offentliges utlegg til prosessfullmektigen. Beløpet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Nåværende § 23 blir § 21 som skal lyde:

§ 21. *Oppnevning av prosessfullmektig.*

I henhold til bevilling til fri sakførsel oppnevner vedkommende domstol eller forvaltningsorgan prosessfullmektig for parten. Ved oppnevning av prosessfullmektig skal partens ønske være avgjørende.

Nåværende § 24 blir § 22 som skal lyde:

§ 22. *Hva fri sakførsel omfatter.*

Fri sakførsel omfatter hel eller delvis dekning av salær til prosessfullmektig. Dessuten dekkes gebyr og sideutgifter ved saken etter bestemmelsene om fritak for rettsgebyr i kapittel IV. Den rett som har saken til behandling, avgjør om bevilling til fri sakførsel også skal omfatte rettergangsskritt ved annen domstol.

Den domstol eller det forvaltningsorgan som har saken til behandling, kan samtykke i at partenes egne vesentlige og nødvendige utgifter i anledning saken dekkes helt eller delvis. Det samme gjelder partenes utgifter til bistand fra sakkyndige som ikke er oppnevnt av retten.

En bevilling til fri sakførsel omfatter også sakens behandling i høyere rettsinstanser dersom selvstendig anke bare er innbrakt av motparten, og den part som har fri sakførsel helt eller delvis har fått medhold i foregående instans.

Departementet kan etter søknad fra den som har bevilling til fri sakførsel, i særlige tilfeller helt eller delvis dekke saksomkostningsansvar overfor motparten.

Etter særskilt søknad til departementet kan bevillingen utvides til å gjelde bistand til å gjøre myndighetene oppmerksom på generelle forhold som måtte ligge til grunn for saken, samt foreslå endringer og forbedringer av lovregler eller forvaltningspraksis.

Den domstol eller det forvaltningsorgan som har saken til behandling, fastsetter godtgjøring til prosessfullmektig og eventuelle sakkyndige.

Nåværende § 25 blir § 23 som skal lyde:

§ 23. *Saksomkostninger til det offentlige.*

Dersom en part som har fri rettshjelp, vinner saken, skal saksomkostninger etter tvistemålsloven kap. 13 i tilfelle tilkjennes det offentlige i den utstrekning det er nødvendig for å dekke utgiftene til fri rettshjelp.

Hvor det er grunn til det, kan retten samtykke i at en part som har fri rettshjelp, begjærer saken hevet som forlikt uten å nedlegge påstand om saksomkostninger til det offentlige.

Nåværende kapittel V blir kapittel IV og skal ha overskriften:

Kapittel IV. Fritak for rettsgebyr.

Nåværende § 26 blir § 24.

Nåværende § 27 blir § 25 som skal lyde:

§ 25. *Vilkår for fritak mv.*

Fritak for rettsgebyr kan gis som del av bevilling til fri sakførsel etter § 22 etter de samme regler som gjelder for slik bevilling.

Den som ikke har krav på fri sakførsel, kan gis fritak for rettsgebyr dersom de økonomiske vilkår i § 16 annet eller fjerde ledd er oppfylt. Fritak gis av den som har myndighet til å gi bevilling til fri sakførsel i saken.

I skiftesaker kan domstolen gi fritak for rettsgebyr, dersom de økonomiske vilkår i § 16 annet eller fjerde ledd er oppfylt.

Søknad om fritak for rettsgebyr kan avslås når det ikke er rimelig at det offentlige gir slik støtte.

Nåværende kapittel VI blir kapittel V og skal ha overskriften:

Kapittel V. Klageregler m.v.

Nåværende § 28 blir § 26 som skal lyde:

§ 26. Klage.

Vedtak etter denne lov, unntatt de avgjørelser som nevnt i § 27, kan påklages til departementet etter reglene i forvaltningsloven. Departementet kan bestemme i hvilken utstrekning forvaltningsloven skal gjelde for domstolenes og Trygderettens behandling av saker etter denne lov.

Departementets vedtak etter denne lov kan ikke påklages.

Nåværende § 28a blir § 27 som skal lyde:

§ 27. Kjæremål i saker behandlet av domstolene og Trygderetten.

Avgjørelser etter denne lov som er truffet av en domstol, kan påkjæres til overordnet domstol. Avgjørelser truffet av Arbeidsretten kan ikke påkjæres. Avgjørelser truffet av Trygderetten kan påkjæres til Borgarting lagmannsrett.

For kjæremål etter første ledd gjelder reglene i tvistemålsloven og domstolloven dersom ikke annet følger av paragrafen her.

For den som har fått underretning om avgjørelsen, er fristen for å erklære kjæremål én måned fra den dag vedkommende mottok underretningen. For andre er fristen én måned fra den dag da vedkommende har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen, men likevel ikke utover tre måneder fra det tidspunkt avgjørelsen ble truffet.

Domstolen skal tilrettelegge saken for kjæremålsretten og gi slik redegjørelse for saken som er nødvendig for kjæremålsretten.

Om dekning av sakskostnader av det offentlige gjelder forvaltningsloven § 36 første ledd og tredje ledd første og annet punktum tilsvarende.

Nåværende kapittel VII blir kapittel VI og skal ha overskriften:

Kapittel VI. Ikrafttredelse.

Nåværende § 29 blir § 28.

VI.

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre gjøres følgende endring:

§ 61 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Dersom det skal oppnemnst ein advokat for barnet etter første stykket nr. 5, har barnet rett på fri sakførsel utan behovsprøving jf. rettshjelpsloven § 16 første ledd nr. 6.

VII.

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endringer:

§ 78 annet ledd annet punktum skal lyde:

Rettens fastsetting kan påkjæres etter reglene i rettshjelpslovens § 27.

§ 450 første ledd skal lyde:

I sak om erstatning eller oppreisning etter strafforfølgning har siktede rett til fritt rettsråd uten behovsprøving etter reglene i rettshjelpsloven § 11.

VIII.

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 8 syvende ledd nytt femte punktum skal lyde:

For kjæremål over avgjørelser om avslag på fri sakførsel etter lov om fri rettshjelp § 27 betales ikke gebyr.

§ 10 første ledd nr. 12 skal lyde:

sak etter tvistemålslovens kapittel 33 om overprøving av administrative vedtak om frihetstap og andre tvangsinngrep, jfr. også lov om fri rettshjelp § 16 første ledd nr. 2.

§ 27a første ledd nr. 1 skal lyde:

kjæremål etter rettshjelpsloven § 27 eller etter bestemmelser som viser til rettshjelpsloven § 27.

IX.

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endring:

§ 476 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Fastsettelsen kan påkjæres til lagmannsretten etter reglene i rettshjelpsloven § 27.

X.

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
Departementet kan gi overgangsregler.

15. april Lov nr. 18 2005**Lov om endringer i lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven).**

Ot.prp. nr. 44, Innst.O. nr. 60 og Besl.O. nr. 54 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 17. mars og 12. april 2005. Fremja av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. april 2005.

I

Lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) blir endra slik:

§ 5-2 andre ledd skal lyde:

(2) Sammen med søknaden skal partiet legge ved følgende dokumentasjon:

- a) stiftelsesprotokoll for partiet,
- b) opplysning om hvem som er valgt til medlemmer i partiets utøvende organ, og som har fullmakt til å representere partiet sentralt i saker etter denne loven,
- c) vedtekt som fastsetter hvilket organ i partiet som velger partiets utøvende organ, og
- d) erklæring fra minst 5 000 personer med stemmerett ved stortingsvalg, om at de ønsker partinavnet registrert. Den som avgir erklæring, må ha nådd stemmerettsalderen innen utløpet av det kalenderår søknaden fremsettes. Settes søknaden frem mindre enn ett år før et valg, er det tilstrekkelig at stemmerettsalderen er nådd innen utløpet av valgåret. Av erklæringen skal fremgå navnet, fødselsdatoen og adressen til den som har avgitt den. Erklæringen skal være egenhendig underskrevet og datert av den som har avgitt den. Ingen erklæring skal være mer enn ett år eldre enn søknaden.

§ 5-5 andre ledd skal lyde:

(2) Partiene skal innen 2. januar i valgåret sende inn oppdaterte opplysninger eller bekreftelse på de opplysninger som er registrert i Partiregisteret, om hvem som er medlemmer i partiets utøvende organ med virkning for valget. Registreringsmyndigheten skal i god tid innen fristen informere partiene om de opplysninger som er registrert i Partiregisteret.

§ 7-2 første ledd tredje punktum skal lyde:

Velgeren kan også stryke kandidatnavn ved å gå frem som angitt på stemmeseddelen.

§ 7-2 tredje ledd femte punktum skal lyde:

Når velgeren gir personstemme til valgbare kandidater på andre lister, overføres et tilsvarende antall listestemmer til den eller de listene disse kandidatene står oppført på.

§ 8-4 første ledd skal lyde:

(1) Stemmegivningen skal foregå i enerom og usett. Stemmeseddelen skal legges i en egen stemmeseddelkonvolutt. Velger som har behov for det, kan selv be stemmemottaker om å få hjelp ved stemmegivningen. Velger med alvorlig psykisk eller fysisk funksjonshemning kan selv peke ut en ekstra hjelper blant de personer som er til stede. Stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt.

§ 9-5 femte ledd blir oppheva.

§ 9-5 sjetten ledd blir nytt femte ledd og skal lyde:

(5) Velger som har behov for det, kan selv be stemmestyret om å få nødvendig hjelp ved stemmegivningen. Velger med alvorlig psykisk eller fysisk funksjonshemning kan selv peke ut en ekstra hjelper blant de personer som er til stede i valglokalet. Stemmestyret skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt.

§ 9-7 skal lyde:

Stemmelokalet stenges på det tidspunkt som er fastsatt. Velgere som da har møtt frem ved valglokalet, skal få avgi stemme.

§ 11-3 tredje ledd skal lyde:

(3) Hvert valgdistrikts fordelingstall divideres med 1 – 3 – 5 – 7 osv. De kvotienter som fremkommer, nummereres fortløpende. Representantplassene fordeles på valgdistriktene på grunnlag av de fremkomne kvotientene. Representantplass nr. 1 tilfaller det valgdistriktet som har den største kvotienten. Representantplass nr. 2 tilfaller det valgdistriktet som har den nest største kvotienten, osv. Dersom to eller flere valgdistrikter har samme

kvotient, tilfaller representantplassen det valgdistriktet som har det høyeste fordelingstallet. Har de samme fordelingstall, avgjøres det ved loddtrekning hvilket valgdistrikt representantplassen skal tilfalle.

§ 11–6 andre ledd skal lyde:

(2) Riksvalgstyret fordeler utjevningsmandatene mellom partiene i henhold til Grunnloven § 59. Dersom flere partier har samme kvotient, tilfaller mandatet det partiet som har det største stemmetallet. Har de samme stemmetall, avgjøres det ved loddtrekning hvilket parti mandatet skal tilfalle.

§ 13–1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Stortinget er klageinstans for klager som gjelder stemmerett og retten til å avgi stemme. Riksvalgstyret skal avgi uttalelse til Stortinget om klagesakene. Riksvalgstyret er klageinstans for øvrige klager. Riksvalgstyret skal oversende sine vedtak i klagesakene til Stortinget.

§ 13–2 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet er klageinstans. Departementet skal kjenne fylkestingsvalget i en kommune eller i hele fylket eller kommunestyrevalget i en kommune ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er mulig å rette. Departementets vedtak i klagesaker etter denne paragraf er endelige og kan ikke bringes inn for domstolene.

II

Lova tek til å gjelde straks.

15. april Lov nr. 19 2005

Lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).

Ot.prp. nr. 21, Innst.O. nr. 55 og Besl.O. nr. 53 (2004-2005). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 17. mars og 12. april 2005. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. april 2005.

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) skal § 2–4 nytt annet ledd lyde:

Det velges i tillegg fire utjevningsmandater som fordeles til de fire valgkretsene som har oppnådd flest godkjente stemmer ved valget. Sametingets valgnemnd utpeker utjevningsmandatene og samtlige vararepresentanter.

II

Denne lov trer i kraft straks.

1. mars Nr. 235 2005

Forskrift om skipsførers og rederiets plikter i tilfelle straffbare handlinger av alvorlig art begås om bord og melding om savnede personer.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 1. mars 2005 med hjemmel i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 § 49 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 27. desember 1988 nr. 4321. Kunngjort 23. mars 2005.

§ 1. Virkeområde

Bestemmelsene i denne forskrift kommer til anvendelse ved mistanke om at en straffbar handling av alvorlig art er begått om bord i norsk skip. Forskriften får tilsvarende anvendelse når noen som følger med skipet er savnet slik at det er grunn til å tro at vedkommende er druknet eller hvor det er begått selvdrap om bord.

Bestemmelsene i denne forskrift kommer ikke til anvendelse ved etterforskning av forhold som står i forbindelse med skips drift, navigering og sjødyktighet eller for øvrig kommer inn under lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.

§ 2. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være forsvarlig i forhold til formålet med forskriften.

§ 3. Skipsførers plikt til å foreta undersøkelser, sikre bevis og varsle relevante myndigheter

Er det grunn til mistanke om at det om bord i norske skip er begått en straffbar handling av alvorlig art, skal skipsfører snarest mulig sørge for å få et overblikk over situasjonen for å avklare om det er grunnlag for å varsle Nye Kripos.

Dersom det etter den innledende undersøkelsen fortsatt er mistanke om at det er begått en straffbar handling av alvorlig art, skal skipsfører umiddelbart varsle Nye Kripos, jf. § 6. Deretter skal skipsfører i samråd med Nye Kripos foreta videre undersøkelser og sikre bevis.

Dersom skipsfører ikke får kontakt med Nye Kripos, har han rett og plikt til å sikre bevis som ikke uten fare for bevisforspillelse kan utsettes.

Er skipsfører forhindret fra, eller unnlater han å varsle Nye Kripos, plikter rederiet å kontakte Nye Kripos straks det får kunnskap om forholdet.

Er noen å anse som fornærmet ved en straffbar handling, skal skipsføreren innhente skriftlig erklæring fra vedkommende om hvorvidt påtale begjæres eller ikke.

§ 4. Melding om savnet person

Melding om savnet person skal sendes Hordaland politidistrikt på blankett GP 5173. Blankett GP 5173 skal finnes om bord og kan bestilles fra Sjøfartsdirektoratet.

§ 5. Plikt til å ha sporsikringssett om bord

Alle norske skip med bruttotonnasje på 500 og over, og som har fartssertifikat for utenriksfart, skal ha et sporsikringssett om bord.

Sporsikringssettet skal benyttes i etterforskningen om bord, og ha et slikt innhold som bestemt av Sjøfartsdirektoratet. Kostnadene ved anskaffelse og vedlikehold av sporsikringssettet dekkes av rederiet. Informasjon om anskaffelse og leverandører av sporsikringssett fås ved henvendelse til Sjøfartsdirektoratet.

§ 6. Skipsførers samarbeid med norsk politi, utenriksstasjon og Sjøfartsdirektorat

Fører undersøkelsene i en sak til mistanke om en straffbar handling av alvorligere art, skal skipsføreren snarest mulig forelegge saken for Nye Kripos, som varsler det politidistrikt der skipet har sitt hjemsted og eventuelt koordinerer etterforskningen.

Anløper skipet i nærmeste framtid norsk havn overtar det politidistriktet der skipet har sitt hjemsted etterforskningen, eventuelt med bistand fra Nye Kripos.

Anløper skipet i nærmeste framtid utenlandsk havn, overtar utenriksstasjonen etterforskningen, eventuelt med bistand fra Nye Kripos, etter beslutning og veiledning fra det politidistrikt der skipet har sitt hjemsted.

Skipsfører skal rapportere forholdet til Sjøfartsdirektoratet så snart det er anledning, og senest når norske myndigheter ved politi eller utenriksstasjon har overtatt etterforskningen eller besluttet at de ikke vil etterforske saken ytterligere.

§ 7. Ransaking og beslag

Skipsfører kan foreta ransaking om bord i skipet dersom det foreligger skjellig grunn til mistanke om en straffbar handling av alvorlig art som etter loven kan medføre frihetsstraff, og ransakingen anses nødvendig av hensyn til etterforskningen, for å gjennomføre en pågripelse, for å lete etter bevis eller for å foreta beslag.

Dersom en person med skjellig grunn mistenkes for en handling som etter loven kan medføre frihetsstraff, kan skipsfører foreta ransaking av hans person dersom det er grunn til å anta at ransakingen kan bidra til oppdagelse av bevis eller ting som kan beslaglegges eller som det kan tas hefte i.

Beslutning og gjennomføring av ransaking og beslag må ikke framstå som et uforholdsmessig inngrep.

§ 8. Avhør

Avhør skal gjennomføres etter reglene i sjømannsloven § 16 i egen nemnd som skal bestå av skipsfører og to medlemmer som oppnevnes av skipsføreren.

§ 9. Fengslig forvaring

Skipsfører skal, når han anser det påkrevd og vilkårene i annet ledd er oppfylt, sørge for at mistenkt person blir holdt i fengslig forvaring om bord inntil norsk utenriksstasjon eller norsk politi kan ta seg av saken.

Fengslig forvaring kan bare foretas når det foreligger skjellig grunn til mistanke om en straffbar handling av alvorlig art, og som kan medføre høyere straff enn fengsel i 6 måneder, og det om fengsling ikke finner sted er fare for:

- a) unndragelse av straffeforfølgning,
- b) at bevis forspilles, eller
- c) gjentakelse av den straffbare handlingen.

§ 10. Oversendelse av undersøkelsesdokumenter

I tilfelle hvor norsk utenriksstasjon eller norsk politi ikke har overtatt undersøkelsene, skal innberetning vedlagt samtlige undersøkelsesdokumenter omgående sendes Nye Kripos.

§ 11. Straff

Skipsfører og rederiets forsettlig eller uaktsomme overtredelse av denne forskrift straffes med bøter i henhold til Almindelig borgerlig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10 § 339, jf. § 48a og § 48b hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse.

§ 12. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks. Forskriftens § 5 om plikt til å ha sporsikringssett om bord trer i kraft 1. mars 2006. Fra samme tid oppheves forskrift 13. oktober 1975 nr. 3422 om skipsførerens plikter i tilfelle grovere forbrytelser begås om bord i norske skip.

17. mars Nr. 236 2005**Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning).**

Fastsatt av Vegdirektoratet 17. mars 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19 annet ledd, jf. forskrift 8. august 2002 nr. 875 om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy § 2. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 15. desember 1997 nr. 1488 om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning) gjøres følgende endringer:

Vedlegg 1 punkt 7.5 under rubrikkene «Hovedgrunn for mangelmerknad» og «Bedømming» skal lyde:

Fartskriver – installasjonsplaten er eldre enn 6 år 2

Fartskriver – ikke samsvar mellom dekkenes rulleomkrets eller dimensjon og opplysningene på installasjonsplaten 2

Fartskriver – manglende plombering 2

Fartskriver – feil plombering 2

Fartskriver – feil 2

Vedlegg 1 fotnote 2 til punkt 8.2.2 skal frem til tabellen lyde:

- 2 Med EU-4/5/EEV menes kjøretøy som tilfredsstillende direktiv 70/220/EØF senest endret ved direktiv 98/69/EF trinn B (EU-4) eller kjøretøy med dieselmotor som tilfredsstillende direktiv 88/77/EØF senest endret ved direktiv 1999/96/EF trinn B1, B2 eller C (EU-4, 5 eller Enhanced Environmentally Vehicle, EEV). Vanligvis gjelder dette person- og varebiler registrert første gang 1. januar 2006 eller senere og første gang 1. oktober 2006 eller senere for busser og lastebiler. Visse større personbiler og varebiler skal tilfredsstillende direktivet fra 1. januar 2007. Se kjøretøyforskriften kapittel 25. For veiledning se følgende tabell for hvilke biler og når de nye grenseverdiene skal brukes fra:

II

Endringene trer i kraft straks.

17. mars Nr. 237 2005**Forskrift om rapportering og kontroll mv. ved fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. mars 2005 med hjemmel i forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1. Kunngjort 23. mars 2005.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder ved fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann for norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Rapporteringsplikt

Fartøy som skal drive fiske eller fangst i territorialfarvannet eller i de indre farvann skal sende de meldingene som fremgår av bokstavene a–i i denne bestemmelsen. Meldingene skal sendes til Fiskeridirektoratet.

Slike meldinger kan sendes elektronisk via flaggstatens bakkestasjon eller pr. telefaks til Fiskeridirektoratet.

Elektroniske meldinger skal være autentisert på en måte som er godkjent av Fiskeridirektoratet, og være nummerert fortløpende gjennom året.

a) Melding om fiskestart

Fartøy som skal drive fiske eller fangst i territorialfarvannet eller i de indre farvann skal tidligst 24 timer og senest 12 timer før fisket påbegynnes sende melding om fiskestart.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

<i>Dataelement:</i>	<i>Kode:</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Innhold:</i>
Meldingstype	TM	P	COE, Melding om fiskestart
Meldingsnummer	RN	P ¹	Serienummer for meldingen i inneværende år
Autentisering	AU	P ¹	Avtalt autentiseringskode
Radiokallesignal	RC	P	Fartøyets radiokallesignal
Fartøynavn	NA	V	Fartøyets navn
Registreringsmerke	XR	V	Fartøyets registreringsnummer i Merkeregisteret
Posisjon bredde	LA	P	Posisjon bredde for fiskestart, NDDMM
Posisjon lengde	LO	P	Posisjon lengde for fiskestart, E/WDDMM
Kvantum om bord	OB	P	Fangst om bord fordelt på fiskeslag i kilo rund vekt. Parvis angitt

<i>Dataelement:</i>	<i>Kode:</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Innhold:</i>
Fangstområde	RA	P	ICES-område der fisket skal starte
Sone	ZO	P	Sone der fisket skal starte (ISO-3)
Dato	PD	P	Dato for fiskestart i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Tid	PT	P	Tidspunkt for fiskestart i UTC (TTMM)
Meldingsdato	DA	P	Dato meldingen er sendt i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Meldingstid	TI	P	Tidspunkt når meldingen er sendt i UTC (TTMM)

1 Påkrevd ved elektroniske meldinger.

b) *Fangstmelding*

Fangstmelding skal sendes ved overgang til fiske i annet ICES-område, og ellers ukentlig, ved utløpet av hver sjuende dag etter fiskestart.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Innhold</i>
Meldingstype	TM	P	CAT, Fangstmelding
Meldingsnummer	RN	P ¹	Serienummer for meldingen i inneværende år
Autentisering	AU	P ¹	Avtalt autentiseringskode
Radiokallesignal	RC	P	Fartøyets radiokallesignal
Fartøynavn	NA	V	Fartøyets navn
Registreringsmerke	XR	V	Fartøyets registreringsnummer i Merkeregisteret
Posisjon lengde	LA	P ²	Posisjon lengde på meldingstidspunktet
Posisjon bredde	LO	P ²	Posisjon bredde på meldingstidspunktet
Fangst	CA	P	Fangst siden forrige COE- eller CAT-melding fordelt på fiskesort i kilo rund vekt. Parvis angitt
Fangstområde	RA	P	ICES-område der fangsten er tatt
Sone	ZO	P	Sone der fangsten er tatt (ISO-3)
Meldingsdato	DA	P	Dato meldingen er sendt i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Meldingstid	TI	P	Tidspunkt når meldingen er sendt i UTC (TTMM)

1 Påkrevd ved elektroniske meldinger.

2 Valgfritt for fartøy underlagt satellittsporing.

Fiskeridirektoratet kan ved forskrift bestemme at fangster skal spesifiseres på statistikkområder fastsatt av Fiskeridirektoratet.

c) *Omlastingsmelding*

Det er tillatt å foreta omlasting til fartøy fra medlemsstater i EU, Russland, Færøyene, Grønland og Island, samt fartøy fra NEAFC-samarbeidsland.

Fartøy som skal foreta omlasting skal senest 24 timer før omlastingen påbegynnes sende melding om omlasting. Fartøy som har mottatt fangst skal umiddelbart og senest en time etter at den enkelte omlasting er avsluttet sende melding om omlasting.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Forklaring</i>
Meldingstype	TM	P	TRA, Melding om omlasting
Meldingsnummer	RN	P ¹	Serienummer for meldingen i inneværende år
Autentisering	AU	P ¹	Avtalt autentiseringskode
Radiokallesignal	RC	P	Fartøyets radiokallesignal
Fartøynavn	NA	V	Fartøyets navn
Registreringsmerke	XR	V	Fartøyets registreringsnummer i Merkeregisteret
Kvantum som skal overføres	KG	P	Kvantum som skal overføres fordelt på fiskesort i kilo rund vekt. Parvis angitt

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Forklaring</i>
Overført fra	TF	P ²	Radiokallesignal på fartøyet det overføres fra
Overført til	TT	P ²	Radiokallesignal på fartøyet det overføres til
Posisjon bredde	LA	P ³	Posisjon bredde for omlasting
Posisjon lengde	LO	P ³	Posisjon lengde for omlasting
Dato	PD	P ³	Antatt dato for omlasting i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Tid	PT	P ³	Antatt tidspunkt for omlasting i UTC (TTMM)
Meldingsdato	DA	P	Dato meldingen er sendt i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Meldingstid	TI	P	Tidspunkt når meldingen er sendt i UTC (TTMM)

- 1 Påkrevd ved elektroniske meldinger.
- 2 Etter hva som er relevant.
- 3 Valgfritt ved meldinger sendt av mottaksfartøyet etter omlastingen.

d) *Melding om havneanløp*

Fartøy som har mottatt fangst fra annet fartøy skal senest 24 timer før landing finner sted sende melding om havneanløp.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Forklaring</i>
Meldingstype	TM	P	POR, Melding om havneanløp
Meldingsnummer	RN	P ¹	Serienummer for meldingen i inneværende år
Autentisering	AU	P ¹	Avtalt autentiseringskode
Radiokallesignal	RC	P	Fartøyets radiokallesignal
Fartøynavn	NA	V	Fartøyets navn
Registreringsmerke	XR	V	Fartøyets registreringsnummer i Merkeregisteret
Posisjon lengde	LA	P ²	Posisjon lengde på meldingstidspunktet
Posisjon bredde	LO	P ²	Posisjon bredde på meldingstidspunktet
Kyststat	CS	P	Landingshavnens kyststat
Havn	PO	P	Navnet på havnen der det skal landes
Dato	PD	P	Dato for havneanløp i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Tid	PT	P	Tidspunkt for havneanløp i UTC (TTMM)
Kvantum som skal landes	KG	P	Kvantum som skal leveres fordelt på fiskesort i kilo rund vekt. Parvis angitt
Kvantum om bord	OB	P	Fangst om bord fordelt på kilo rund vekt Parvis angitt
Meldingsdato	DA	P	Dato meldingen er sendt i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Meldingstid	TI	P	Tidspunkt når meldingen er sendt i UTC (TTMM)

- 1 Påkrevd ved elektroniske meldinger.
- 2 Valgfritt for fartøy underlagt satellittsporing.

e) *Melding om avslutning av fiske*

Når fisket i sonen avsluttes og senest ved utgang av territorialfarvannet skal det sendes melding om avslutning av fiske.

Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Forklaring:</i>
Meldingstype	TM	P	COX, Melding om avslutning av fiske
Meldingsnummer	RN	P ¹	Serienummer for meldingen i inneværende år

<i>Dataelement</i>	<i>Kode</i>	<i>Påkrevd/ Valgfritt</i>	<i>Forklaring:</i>
Autentisering	AU	P ¹	Avtalt autentiseringskode
Radiokallesignal	RC	P	Fartøyets radiokallesignal
Fartøynavn	NA	V	Fartøyets navn
Registreringsmerke	XR	V	Fartøyets registreringsnummer
Posisjon lengde	LA	P ²	Posisjon lengde på meldingstidspunktet
Posisjon bredde	LO	P ²	Posisjon bredde på meldingstidspunktet
Fangst	CA	P	Fangst siden forrige COE- eller CAT-melding fordelt på fiskesort i kilo rund vekt. Parvis angitt
Fangstområde	RA	P	ICES-område der fangsten er tatt
Sone	ZO	P	Sone der fangsten er tatt (ISO-3)
Havn	PO	P ³	Navnet på havnen der det skal landes
Meldingsdato	DA	P	Dato meldingen er sendt i UTC (ÅÅÅÅMMDD)
Meldingstid	TI	P	Tidspunkt når meldingen er sendt i UTC (TTMM)

- 1 Påkrevd ved elektroniske meldinger.
- 2 Valgfritt for fartøy underlagt satellittsporing.
- 3 Påkrevd dersom det skal landes i havn som ikke er norsk eller russisk.

Fiskeridirektoratet kan ved forskrift bestemme at det skal gis melding når fartøy i sonen krysser grenselinjer mellom statistikkområder fastsatt av Fiskeridirektoratet.

f) *Gjennomføring*

Dersom elektronisk rapportering skal benyttes plikter fartøyet før fiske kan starte å forvise seg om at rapporteringssystemet fungerer tilfredsstillende.

Elektroniske meldinger vil automatisk bli bekreftet med en returnmelding med meldingsidentifikasjon RET fra Fiskeridirektoratet. Dersom meldingen er mottatt uten feil, vil returnmeldingen angi meldingsstatus ACK, hvis ikke vil meldingsstatus være NAK.

Dersom meldingen ikke bekreftes med returnmelding må meldingen sendes på ny, eventuelt pr. telefaks.

Dersom elektronisk rapportering benyttes, skal fartøyets navn og registreringsmerke ikke angis i meldingene.

g) *Melding om fremstilling for kontroll*

Ved avslutning av fiske i sonen, skal fartøyet melde seg for kontroll ved ett av flere fastsatte kontrollpunkter. Melding om dette skal sendes til den Fiskeridirektoratet bestemmer senest 24 timer før ankomst kontrollpunktet. Melding skal inneholde opplysninger om fartøyets navn, registreringsnummer, radiokallesignal og tidspunktet for ankomst kontrollpunktet.

Fiskeridirektoratet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om kontrollpunktene plassering og om rapporteringsplikten.

h) *Hjelpefartøy*

Fartøy som bistår fiskeflåten skal sende melding om avslutning av fiske og melding om fiskestart hver gang det går inn i eller ut av territorialfarvannet og de indre farvann.

i) *Månedlig fangstrapport*

Endelig fangstrapport som omfatter det enkelte fartøys leverte kvantum fisket i sonen i løpet av en måned, skal innen utløpet av den påfølgende måned innsendes gjennom vedkommende lands fiskerimyndighet til Fiskeridirektoratet. Slik endelig fangstrapport skal inneholde opplysninger om mengder det enkelte fartøy har levert av de ulike fiskearter i kg rund vekt spesifisert på ICES-statistikkområder.

§ 3. *Fangstdagbok*

Fiskefartøy skal føre fangstdagbok. Fangstdagboken skal være innbundet og ha nummererte sider.

Fangstdagboken skal føres fortløpende og skal inneholde opplysninger om redskapstype og materiale i redskapet. Videre skal fangstdagboken inneholde opplysninger om dato og klokkeslett ved begynnelsen av hvert enkelt hal/drag/kast og posisjon, angitt i lengde og bredde (grader og minutter) ved begynnelsen og ved slutten av hvert enkelt hal/drag/kast og varigheten av dette. Fangstdagboken skal også inneholde fangst for de enkelte hal/drag/kast, den totale fangst pr. dag og fra fiskestart, levering av fangst til andre fartøy og mottatt fangst til foredling eller transport, alt angitt i kg rund vekt og spesifisert på fiskearter.

Fangst i det enkelte hal/drag/kast skal være innført senest før neste hal/drag/kast tas om bord.

Det er adgang til å korrigere fangstanslagene etter døgnetts siste hal/kast. Slik korrigering må foretas før innføring av første hal/kast neste døgn og før eventuell sending av melding om avslutning av fiske.

I fangstdagboken skal på de aktuelle datoer noteres opplysninger om klokkeslett og eventuell radiostasjon for de meldinger som er sendt til Fiskeridirektoratet i medhold av § 2.

Fiskefartøy skal ha om bord fangst dagbok/bøker som dekker de siste 12 måneder, dersom fartøyet i løpet av denne perioden har vært i fiske i område under norsk fiskerijurisdiksjon.

Fangst dagboken skal på forlangende framvises for norske myndigheter og kan kreves innsendt til Fiskeridirektoratet.

§ 4. *Kontroll, inspeksjon m.m.*

Fartøy som fisker i territorialfarvannet eller de indre farvann skal føre sitt nasjonale flagg og skal være merket på en slik måte at de lett kan identifiseres i henhold til alminnelige internasjonale standarder slik som FAOs retningslinjer for merking av fiskefartøy (FAO Standard Specification for Marking and Identification of Fishing Vessels).

Ansvarshavende plikter å sørge for at fartøyet er utstyrt med leder egnet for å ta om bord inspektør. Fiskeridirektoratet kan gi nærmere forskrifter om lederens utforming.

Kystvaktens kompetanse ved utøvelse av kontroll og om ansvarshavendes rettigheter og plikter i forhold til Kystvakten følger av lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten.

§ 5. *Krav til stuing*

Fiskeridirektoratet kan ved forskrift gi bestemmelser om hvorledes de enkelte fiskearter og forskjellige produkter av samme fiskeart skal stues om bord i fartøyet.

§ 6. *Lasteromstegninger*

Fartøy over 24 meter største lengde skal ha om bord oppdaterte tegninger eller beskrivelse av lasterom og andre oppbevaringsrom for fisk og fiskeprodukter. Dersom fartøyet deltar i fiske i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO-området) eller i EU-farvann, gjelder dette kravet for fartøy over 17 meter største lengde.

Tegningene eller beskrivelsene som nevnt i første ledd må angi de enkelte roms brutto lagringskapasitet i kubikkmeter. Dersom rommet er ytterligere oppdelt skal dette angis på samme måte.

For norske fartøy skal dokumenter som nevnt i første ledd være kontrollert av Sjøfartsdirektoratet eller annen instans godkjent for slik kontroll.

For utenlandske fartøy skal dokumenter som nevnt i første ledd være godkjent av kompetent myndighet i den stat hvor fartøyet er registrert.

Tegninger eller beskrivelser som nevnt i første ledd pliktes på forespørsel fremlagt for kontrollmyndigheter.

§ 7. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift eller medvirkning til det, straffes etter lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4 annet ledd.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. mai 2005, med unntak av § 2 bokstav g, som trer i kraft fra den tid Fiskeridirektoratet bestemmer.

17. mars Nr. 238 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fiske i fiskevernsonen ved Svalbard.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. mars 2005 med hjemmel i forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 21. september 1994 nr. 880 om regulering av fiske i fiskevernsonen ved Svalbard gjøres følgende endringer:

Ny § 6 skal lyde:

§ 6. *Lasteromstegninger*

Fartøy over 24 meter største lengde skal ha om bord oppdaterte tegninger eller beskrivelse av lasterom og andre oppbevaringsrom for fisk og fiskeprodukter. Dersom fartøyet deltar i fiske i det nordvestlige Atlanterhav (NAFO-området) eller i EU-farvann, gjelder dette kravet for fartøy over 17 meter største lengde.

Tegningene eller beskrivelsene som nevnt i første ledd må angi de enkelte roms brutto lagringskapasitet i kubikkmeter. Dersom rommet er ytterligere oppdelt skal dette angis på samme måte.

For norske fartøy skal dokumenter som nevnt i første ledd være kontrollert av Sjøfartsdirektoratet eller annen instans godkjent for slik kontroll.

For utenlandske fartøy skal dokumenter som nevnt i første ledd være godkjent av kompetent myndighet i den stat hvor fartøyet er registrert.

Tegninger eller beskrivelser som nevnt i første ledd pliktes på forespørsel fremlagt for kontrollmyndigheter.

Nåværende § 6 og § 7 blir § 7 og § 8.

II

Endringene trer i kraft 1. mai 2005.

17. mars Nr. 239 2005

Forskrift om endring i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2, § 4, § 8, § 8a, § 9, § 11, § 13 og § 23, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 512, jf. delegeringsvedtak 12. juli 1985 nr. 1442. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelfelt skal lyde:

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 22. desember 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2, § 4, § 8, § 8a, § 9, § 11, § 13 og § 23, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 512, jf. delegeringsvedtak 12. juli 1985 nr. 1442.

§ 1 fjerde ledd skal lyde:

(4) For fiske med utenlandsk fartøy gjelder forskriften i Norges økonomiske sone utenfor det norske fastland og i fiskerisonen ved Jan Mayen med mindre annet er bestemt.

§ 4 tabellen annet alternativ tobis skal lyde:

Tobis i bestemte ¹ perioder	Mindre enn 16 mm
--	------------------

¹ Jf. årlig forskrift om regulering av fisket etter tobis.

§ 5 tabellen femte alternativ tobis skal lyde:

Tobis i bestemte ¹ perioder	Mindre enn 16 mm
--	------------------

¹ Jf. årlig forskrift om regulering av fisket etter tobis.

§ 11 overskriften og første ledd første kolon skal lyde:

§ 11. Fiskepose og forlengelse i stormasket trål og snurrevad

I området sør for 62° N gjelder følgende ved fiske med stormasket trål og snurrevad:

§ 14 skal lyde:

Det er forbudt å bruke mer enn to tråler (dobbeltrål) pr. fartøy i trålfiske sør for 62° N. Forbudet gjelder ikke for trålfiske etter reker og sjøkreps i Skagerrak. Forbudet gjelder heller ikke for utenlandske fartøy ved fiske i Norges økonomiske sone i Skagerrak.

§ 15 bokstav f skal lyde:

f) Det er forbudt for norske fartøy å fiske breiflabb med trål og snurrevad.

§ 33 andre ledd skal lyde:

(2) Kongekrabbe øst for 26° Ø kan bare fiskes med teiner. Hvert fartøy kan ha inntil 30 teiner.

§ 34 fjerde ledd skal lyde:

(4) Det er forbudt å fiske uer med konvensjonelle redskap nord for 62° N i tidsrommet fra og med 20. april til og med 19. juni.

§ 36 andre ledd skal lyde:

(2) Ved fiske med trål og snurrevad er det uten hinder av forbudet i § 15 bokstav f tillatt for norske fartøy å ha inntil 30% bifangst av breiflabb i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 37 sjettede ledd skal lyde:

(6) For fartøy som ikke har vassildtråltillatelse er det nord for 62° N tillatt å ha inntil 20% bifangst av vassild i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 38 skal lyde:

(1) Ved fiske etter reker sør for 62° N og vest for en rett linje gjennom Lindesnes fyr og Hanstholmen fyr er det tillatt å ta fisk som bifangst. Bifangsten av torsk og hyse ved fiske utenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjene kan til sammen ikke overstige 10% i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

(2) Det er likevel forbudt for norske fartøy å ha mer enn 10% bifangst av breiflabb og å ha mer enn 2,5% bifangst av torsk. Bifangsten regnes i rund vekt pr. uke basert på summen av alle sluttседler/landingsседler undertegnet i tidsrommet fra mandag kl. 00.00 til søndag kl. 24.00.

§ 41 bokstav e skal lyde:

- e) For norske fartøy er det ved fiske med konsumtrål eller snurrevad, er det uten hensyn til forbudet i § 15 bokstav f) tillatt å ha inntil 30% bifangst av breiflabb regnet i vekt i det enkelte hal og om bord. Ved fiske med reke-trål er det tillatt å ha inntil 10% bifangst av breiflabb regnet i vekt i det enkelte hal og om bord. Ved fiske med garn etter andre arter er det tillatt å ha inntil 5% breiflabb regnet i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 46 femte ledd oppheves.

§ 46 nåværende sjette til tiende ledd blir femte til niende ledd.

§ 73 første ledd skal lyde:

- (1) Faststående og drivende fiskeredskap som står i sjøen i Norges indre farvann, sjøterritoriet og økonomiske sone skal være tydelig merket med fartøyets registreringsmerke som angitt i denne paragraf.

§ 74 overskriften og første ledd første kolon skal lyde:

§ 74. Spesielle merkebestemmelser i Norges sjøterritorium og økonomiske sone

Garn- og lineredskap som står i sjøen i Norges sjøterritorium og økonomiske sone, skal være merket slik:

§ 80 første ledd første punktum skal lyde:

Denne forskrift trer i kraft 1. mai 2005.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. mars Nr. 240 2005

Forskrift om tillatte åpningstider annen pinsedag 2005.

Fastsatt av Kultur- og kirkedepartementet 18. mars 2005 med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 siste ledd og lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager § 1 annet ledd. Kunngjort 23. mars 2005.

Faste utsalgssteder kan holde åpent annen pinsedag (mandag 16. mai) 2005 mellom kl. 14.00 og 20.00.

18. mars Nr. 241 2005

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 18. mars 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 5 annet ledd og § 6 sjette og åttende ledd, jf. delegeringsvedtak 21. desember 1990 nr. 1017 og delegeringsvedtak 15. desember 2000 nr. 1263. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2a annet ledd skal lyde:

Utlending som har eller har hatt tillatelse i medhold av § 4a første ledd bokstav g, gis som hovedregel ikke ny tillatelse etter § 3 til § 5a før etter fem års opphold utenfor riket, med unntak av tillatelse etter § 4 første ledd.

§ 3 annet ledd bokstav c siste punktum skal lyde:

Uttalelse skal innhentes fra vedkommende fylkesarbeidskontor, som om nødvendig innhenter uttalelse fra bransje- eller yrkesorganisasjon, eller

§ 3 annet ledd bokstav d annet punktum skal lyde:

Tillatelse etter denne paragraf kan fornyes og kan danne grunnlag for bosettingstillatelse og er i denne sammenheng uten begrensninger, jf. lovens § 12, eller

§ 3 annet ledd ny bokstav e skal lyde:

- e) er idrettsutøver som selv skal delta i utøvelse av idrett på høyt nivå, eller skal være trener for idrett på høyt nivå. Det er et vilkår at kompetansen anses som absolutt nødvendig for virksomheten. Uttalelse skal innhentes fra Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité.

§ 4a første ledd bokstav f og g skal lyde:

- f) journalist eller annet personell i utenlandsk avis, radio eller fjernsyn, når søkeren er ansatt og lønnet av utenlandsk arbeidsgiver, eller

- g) fredskorpsdeltaker engasjert av norsk samarbeidspartner til Fredskorpset i henhold til Fredskorpsets vedtekter. Det er en forutsetning at søkeren skal returnere til sitt hjemland ved engasjementets utløp, og at forholdene på søknadstidspunktet ligger til rette for retur.

§ 4a første ledd bokstav h oppheves.

§ 10 annet ledd bokstav a første punktum skal lyde:

- a) har slik kompetanse som nevnt i § 3 annet ledd bokstav a eller e, eller søker tillatelse i henhold til § 5 tredje ledd, og som
- 1) oppholder seg i riket med oppholds- eller arbeidstillatelse for tre måneder eller mer,
  - 2) er innvilget visum i tre måneder,
  - 3) er innvilget visum for å søke arbeid for et kortere tidsrom enn tre måneder eller
  - 4) har rett til tre måneders opphold i Norge uten tillatelse, jf. § 7 og § 8.

§ 41 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a) arbeidstillatelse til søker som nevnt i § 3 annet ledd bokstav a eller e når søknaden gjelder nytt arbeid eller arbeidssted, jf. § 34 annet og tredje ledd,

II

Endringene trer i kraft 1. april 2005.

18. mars Nr. 242 2005

Forskrift om forvaltning av rovvilt.

Fastsatt ved kgl.res. 18. mars 2005 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 4, § 6, § 9, § 12, § 14, § 14a, § 26 nr. 3, 4 og 6, § 35 og § 50. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 23. mars 2005.

Kapittel 1. Formål og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift forstås med

- a) *Betinget skadefelling*: Vedtak med hjemmel i viltloven § 12 om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.
- b) *Bufe*: Sau, geit, storfe og hest.
- c) *Familiegruppe av ulv*: Minst tre ulver som opptrer i følge innenfor et revir, hvorav minst ett individ markerer revir regelmessig, og yngling er påvist minst en gang i de siste to år.
- d) *Forvaltningsområde for ynglende ulv*: Østfold, Oslo, Akershus med unntak av kommunene Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Gjerdrum og Nittedal øst for Nitelva, Hedmark med unntak av kommunene Nord-Odal, Stange, Hamar, Løten, Ringsaker, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga og Os, samt de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Åsnes, Våler, Elverum og Åmot.
- e) *Irregulær avgang av rovvilt*: Menneskeskapt avgang som påkjørsler, ulovlige felling, nødverge, særskilte felling og lignende.
- f) *Kvotejakt*: Ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 9, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet.
- g) *Lisensfelling*: Skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 12, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og det kreves at jegeren etter søknad innehar en personlig lisens for å kunne delta.
- h) *Nasjonalt overvåkingsprogram*: Et særskilt bestandsovervåkingsprogram for rovvilt der rovviltforekomst og ynglinger estimeres samlet for Norge og fordelt på nærmere bestemte regioner i samsvar med fastsatt metodikk.
- i) *Revirmarkerende par av ulv*: To stasjonære ulver av ulikt kjønn som regelmessig markerer revir sammen, og hvor løpeblod i tispas urin er registrert.
- j) *Rovvilt*: Gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn.
- k) *Rovviltmemnd*: Offentlig viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av gaupe, jerv, bjørn og ulv i en region.

- l) *Tamrein*: Rein som inngår i reindrift som drives i samsvar med reindriftslovens bestemmelser. Rein som eies av Rendalen Renselskap omfattes ikke.
- m) *Årlig yngling*: Yngling som er godkjent av Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Kapittel 2. Bestandsmål, forvaltningsregioner og rovviltnemnder

§ 3. Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger.

Kongeørnbestanden skal forvaltes slik at bestanden opprettholdes på 850–1200 hekkende par i Norge.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

§ 4. Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene

Det skal være åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser

- a) *Region 1 – Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane*: Ingen nasjonale mål for ynglinger av gaupe, jerv, bjørn eller ulv
- b) *Region 2 – Vestfold, Buskerud, Telemark og Aust-Agder*: 12 ynglinger av gaupe
- c) *Region 3 – Oppland*: 5 ynglinger av gaupe og 4 ynglinger av jerv
- d) *Region 4 – Østfold, Akershus og Oslo*: 6 ynglinger av gaupe, samt 3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i samarbeid med region 5
- e) *Region 5 – Hedmark*: 10 ynglinger av gaupe, 5 ynglinger av jerv og 3 ynglinger av bjørn, samt 3 ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv i samarbeid med region 4
- f) *Region 6 – Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag*: 12 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 4 ynglinger av bjørn
- g) *Region 7 – Nordland*: 10 ynglinger av gaupe, 10 ynglinger av jerv og 2 ynglinger av bjørn
- h) *Region 8 – Troms og Finnmark*: 10 ynglinger av gaupe – hvorav 4 i Finnmark, 10 ynglinger av jerv – hvorav 3 i Finnmark og 6 ynglinger av bjørn.

§ 5. Regionale rovviltnemnder

I hver forvaltningsregion skal en rovviltnemnd ha hovedansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Rovviltnemnden skal gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin region, og skal ha nær kontakt med berørte kommuner og organisasjoner.

Rovviltnemndens medlemmer oppnevnes av Miljøverndepartementet etter forslag om en kvinnelig og en mannlig kandidat for hvert medlem fra fylkestinget. Medlemmene fra Sametinget oppnevnes av Sametinget. Alle medlemmer skal ha fast plass i fylkestinget eller Sametinget. Dersom fylkeskommunen har fylkesutvalg, skal alle medlemmer fra fylkeskommunen også ha fast plass i fylkesutvalget.

De ulike fylkesting og Sametinget skal være representert med følgende antall faste medlemmer

- a) *Region 1*: Sogn og Fjordane (2), Hordaland (1), Rogaland (1), Vest-Agder (1)
- b) *Region 2*: Telemark (2), Aust-Agder (1), Vestfold (1), Buskerud (1)
- c) *Region 3*: Oppland (5)
- d) *Region 4*: Akershus (2), Østfold (2), Oslo (1)
- e) *Region 5*: Hedmark (4), Sametinget (1)
- f) *Region 6*: Nord-Trøndelag (2), Sør-Trøndelag (1), Møre og Romsdal (1), Sametinget (1)
- g) *Region 7*: Nordland (4), Sametinget (1)
- h) *Region 8*: Troms (2), Finnmark (2), Sametinget (1).

Oppnevningsperioden for medlemmene følger valgperioden for fylkestinget og Sametinget. Rovviltnemnden velger leder.

Direktoratet for naturforvaltning avgjør hvilket fylkesmannsembete som skal være sekretariat for den enkelte rovviltnemnd. Direktoratet for naturforvaltning gir nærmere veiledning og retningslinjer for rovviltnemndens og sekretariatets virksomhet, herunder om samarbeid over regiongrenser, jf. viltloven § 6 annet ledd.

Kapittel 3. Forvaltningsplan, myndighet og jakt- og fellingsformer

§ 6. Regional forvaltningsplan for rovvilt

Rovviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1. Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemnden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av

landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.

Rovviltnemnden skal ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen ved utformingen av forvaltningsplanen. Planen skal sendes Direktoratet for naturforvaltning til uttalelse før den vedtas av rovviltnemnden.

§ 7. Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

En rovviltnemnd kan ikke fatte vedtak om kvote for felling som berører familiegruppe eller revirmarkerende par av ulv der deler av reviret ligger i Sverige.

For at rovviltnemnden skal være beslutningsdyktig må minst tre medlemmer (eller varamedlemmer) være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme.

Etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden.

§ 8. Kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Vedtaket etter første ledd som gjelder ulv i regionene 4 og 5 skal fattes av rovviltnemndene i disse to regionene i fellesskap.

§ 9. Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Direktoratet for naturforvaltning, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegerer sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for fremtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

§ 10. Kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

Vedtaket etter første ledd som gjelder ulv i regionene 4 og 5 skal fattes av rovviltnemndene i disse to regionene i fellesskap.

Rovviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Fellingsperioden er for

a) gaupe:	1. februar til og med 31. mars
b) jerv:	10. september til og med 15. februar
e) bjørn:	1. september til og med 15. oktober
d) ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv:	1. januar til og med 15. februar
e) ulv utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv:	1. oktober til og med 31. mars

Rovviltnemnden kan fastsette en kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilsier det. Det kan ikke utøves lisensfelling i de fredningsperioder som viltloven § 10 fastsetter.

Vedtak etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6.

§ 11. Kvote for jakt på gaupe

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe i medhold av viltloven § 9, jf. viltloven § 3.

Vedtak etter første ledd skal avgrense jaktområdet, bestemme antall dyr som kan skytes, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av kvotejakten i samsvar med regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6.

Rovviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for jakt på gaupe dersom nye opplysninger tilsier det.

Jakttidsramme for kvotejakt på gaupe er 1. februar til og med 31. mars. Rovviltnemnden kan fastsette en kortere jakttid dersom særlige forhold tilsier det. Det kan ikke utøves kvotejakt i de fredningsperioder som viltloven § 10 fastsetter.

§ 12. Skadefelling av kongeørn

Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltloven § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.

§ 13. Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.

Foreligger en vedtatt forvaltningsplan for vedkommende region, jf. forskriften § 6, kan direktoratet delegere myndighet for kvote på lisensfelling eller kvotejakt på gaupe etter første ledd annet punktum til rovviltnemnden eller fylkesmannen etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.

Vedtak om felling som berører familiegruppe eller revirmarkerende par av ulv der deler av reviret ligger i Sverige, skal fattes etter kontakt med svenske myndigheter.

All irregulær avgang av vedkommende rovviltart innenfor den aktuelle regionen belastes den kvote som er bestemt av Direktoratet for naturforvaltning.

For vedtak etter denne paragraf kan Direktoratet for naturforvaltning i særlige tilfeller bestemme at fellingsoppdrag skal gjennomføres i regi av offentlig myndighet. Tilsvarende kan direktoratet eller den direktoratet bemyndiger som alternativ til felling iverksette særskilte tiltak for å skremme eller avskrekke bestemte individer av rovvilt fra uønsket adferd.

Direktoratet eller den det bemyndiger kan, uten hensyn til de regler som ellers gjelder, av eget tiltak iverksette felling av vilt, når dette anses nødvendig for å ivareta offentlige interesser av betydning, herunder å forhindre skade på person, vesentlig skade på eiendom som ikke omfattes av viltloven § 12 og § 13, eller skade på naturlig fauna, flora eller økosystemer, jf. viltloven § 14a.

Kapittel 4. Administrasjon, deltakelse, rapportering, meldeplikt og ettersøk

§ 14. Administrasjon og kunngjøring

Fylkesmannen administrerer lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv og kvotejakt på gaupe, og utsteder fellingslisenser i tråd med vedtak i rovviltnemnden eller i Direktoratet for naturforvaltning.

Dersom et fastsatt lisensfellingsområde eller jaktområde omfatter arealer i flere fylker, jf. forskriften § 10 siste ledd og forskriften § 11 annet ledd, administreres felling/jakten av den fylkesmann som har størst areal innenfor fellings-/jaktområdet.

Fastsatt kvote og avgrensning av område for lisensfelling og kvotejakt, samt vilkår for å delta i felling/jakten, skal kunngjøres offentlig på den måte som er vanlig i vedkommende distrikt.

§ 15. Vilkår for deltakelse i lisensfelling

Lisens kan gis etter søknad som sendes til fylkesmannen.

For å kunne få tildelt lisens må en jeger ha

- a) betalt jegeravgift for vedkommende jaktår
- b) bestått skyteprøve for storviltjakt for vedkommende jaktår
- c) overholdt rapporteringsplikten i henhold til forskriften § 16.

En rovviltnemnd kan fastsette ytterligere vilkår for godkjenning av lisensjeger, herunder krav til bosted, og om særlige rutiner for kommunikasjon og sikker rapportering om felte dyr. Rovviltnemnden kan fastsette et maksimalt

antall lisensjegere innenfor ett eller flere lisensfellingsområder. Dersom antall søknader overstiger maksimalt antall lisensjegere tildeles lisens etter loddtrekning blant kvalifiserte jegere. Rovviltnemnden kan delegere myndighet etter dette ledd til fylkesmannen.

Alle som deltar i lisensfelling plikter å holde seg oppdatert om kvotens størrelse, gjenværende kvote og eventuelle andre begrensninger for fellingsutøvelsen. Original personlig lisens skal medbringes under felling.

§ 16. Rapportering, meldeplikt og undersøkelse av felte dyr

Felling eller forsøk på felling av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn og jakt på gaupe skal umiddelbart meldes til fylkesmannen og andre på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling eller kvotejakt, eller ved utstedelse av lisens. Jeger skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller fylkesmannen/lisensutsteder.

Den som feller gaupe, jerv, bjørn eller ulv plikter vederlagsfritt å innlevere dyret til vitenskapelige formål på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling eller kvotejakt på gaupe, eller ved utstedelse av lisens, jf. viltloven § 48 og § 50. Jeger eller preparant plikter å innlevere dyret innen 1. juni. Dersom felt rovvilt først leveres til preparant, skal dette gjøres innen 1. mai. Dersom innleveringsplikten ikke overholdes tilfaller individet i sin helhet Viltfondet, jf. viltloven § 48 og § 50.

§ 17. Ettersøk av såret og skadet rovvilt

Den som skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn under forsøk på felling eller jakt i medhold av bestemmelsene i denne forskrift plikter å gjøre det en kan for å avlive dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Det skal ikke gjøres forsøk på felling eller jakt på nye dyr mens ettersøk pågår.

Den som under jakt eller ved skadefelling/lisensfelling skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

Ved ettersøk av rovvilt som påtreffes skadet eller skades utenom lovlig jakt eller fellingsforsøk skal kommunen straks varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

Kapittel 5. Klage, dispensasjon, straff og ikrafttreden

§ 18. Klageadgang

Rovviltnemndens vedtak om kvote for betinget skadefellingstillatelse og kvote for lisensfelling, jf. forskriften § 8 og § 10 eller kvotejakt på gaupe, jf. forskriften § 11, kan påklages til Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementet skal før klagen sluttbehandles gi Direktoratet for naturforvaltning anledning til å gi en faglig tilråding i saken. For øvrig følger klagebehandlingen forvaltningslovens regler.

Direktoratet for naturforvaltnings vedtak etter forskriften § 13 sjette ledd kan ikke påklages.

Andre vedtak som fattes med hjemmel i denne forskrift kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

§ 19. Dispensasjon

Direktoratet for naturforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 20. Myndighet til å endre forskriften

Miljøverndepartementet kan vedta endringer i denne forskrift.

§ 21. Straff

Overtredelse av bestemmelsene i denne forskrift er straffbart, jf. viltloven § 56.

§ 22. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. april 2005. Samtidig oppheves og endres følgende forskrifter

1. Forskrift 30. juni 2000 nr. 656 om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe oppheves.
2. Forskrift 30. august 2002 nr. 973 om regionale rovviltnemnder oppheves.
3. Forskrift 7. november 1997 nr. 1154 om forsøk med regionale rovviltnemnder og om lisensjakt på jerv oppheves.
4. Forskrift 17. desember 2004 nr. 1663 om lisensjakt på ulv oppheves.
5. Forskrift 11. februar 2002 nr. 149 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra 1. april 2002 til og med 31. mars 2007 endres slik
  - § 2 om jakttid for gaupe i hele landet oppheves.
6. Forskrift 1. september 1997 nr. 1000 om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon endres slik
  - Pkt. II bokstav C oppheves når det gjelder arten kongeørn.
7. Forskrift 19. april 1988 nr. 336 om viltforvaltning på statsgrunn endres slik
  - § 14 annet ledd skal lyde: På samme måte kan gaupejakt utlyses i områder der den regionale rovviltnemnden eller Direktoratet for naturforvaltning har fastsatt kvote.

Kommentarer til forskriftens enkelte bestemmelser

Kapittel 1. Formål og definisjoner

§ 1 Formål

Første ledd:

Forskrift om forvaltning av rovvilt er utarbeidet med hjemmel i viltloven og med bakgrunn i de føringer som er lagt for ny rovviltpolitikk gjennom Stortingets behandling av St.meld.nr.15 (2003–2004) *Rovvilt i norsk natur*, jf. Innst.S.nr.174 (2003–2004).

Viltloven fastsetter de juridiske rammene for forvaltningen av rovvilt. Viltloven har et tosidig formål: Naturens produktivitet og artsmangfold skal bevares, samtidig som det skal gis grunnlag for høsting til gode for landbruk og friluftsliv. Det følger imidlertid av viltloven § 1 og dens forarbeider at det å ta vare på viltet og viltets leveområder har forrang fremfor høsting av viltressursene.

Etter viltloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Gaupe er en jaktbar art, men også denne er fåtallig, og krever forvaltningsmessige tiltak for å sikre overlevelsen. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av disse artene.

Samtidig er det slik at rovvilt volder skade på næringsutøvelse, primært bufe- og tamreinnæring, samt på andre samfunnsinteresser. For blant annet å forhindre skade på bufe eller tamrein eller skade på person eller vesentlig skade på eiendom kan rovvilt felles med hjemmel i unntaksbestemmelsene i viltloven, herunder § 12 og § 14a. Stortinget har dessuten ved behandlingen av rovviltmeldingen lagt vekt på at det skal være mulig med levedyktige næringsvirksomheter i landbruket, herunder næringsdrift basert på utmarksbeiting både for bufe og tamrein. Dessuten skal det tas hensyn til bosetting og livskvalitet i områder med rovvilt. Hensynet til disse interessene medfører at forvaltningen ikke kan legges opp på en slik måte at det overordnede hensynet til rovvilt alene kan tillegges vekt. En bærekraftig forvaltning må derfor avveie og ivareta de ulike hensyn på en best mulig måte innenfor de rammer som følger av viltloven. Ofte vil det være slik at ikke alle interesser kan ivaretas i samme område eller til samme tid. Forvaltningen må derfor være differensiert. Det innebærer at bruken av ulike tiltak og virkemidler må legges opp på en måte som så langt det er mulig differensierer mellom de ulike interesser i ulike geografiske områder.

Det er imidlertid et ufravikelig vilkår at forvaltningen av rovvilt ikke må true bestandens overlevelse. Dette er også vektlagt av Stortinget, jf. Innst.S.nr.174 (2003–2004).

Annet ledd:

Det legges vekt på at forvaltningen skal være tydelig i prioriteringen mellom ulike hensyn. Hensynet til forutsigbarhet i prioriteringer forutsettes ivaretatt både i regionale forvaltningsplaner for rovvilt og ved myndighetsutøving.

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av rovviltmeldingen understreket at berørte næringsorganisasjoner og andre skal trekkes aktivt inn i rovviltnemndenes arbeid. Det er derfor i formålsbestemmelsen vist til at lokal medvirkning er viktig i forvaltningen av rovvilt. En særlig viktig arena for slik medvirkning vil være arbeidet med de regionale forvaltningsplaner for rovvilt, jf. forskriften § 6 og kommentarene til denne.

Stedlig virkeområde for forskriften er det samme som for viltloven, jf. viltloven § 2. Dette innebærer at forskriften ikke gjelder på Svalbard og Jan Mayen.

§ 2 Definisjoner

Bestemmelsen er tatt med for å gi en entydig forklaring på ord og begreper som er sentrale i forskriften.

Kapittel 2. Bestandsmål, forvaltningsregioner og rovviltnemnder

§ 3 Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking

Første ledd:

Det er Stortinget som har fastsatt de nasjonale bestandsmålene, jf. Innst.S.nr.174 (2003–2004). De nasjonale bestandsmålene skal bidra til å sikre en bærekraftig forvaltning av rovvilt. Disse bestandsmålene er innarbeidet i forskriftens første ledd.

Første ledd tredje punktum definerer et ulverevir som innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet. Tilsvarende regnes et ulverevir som utenfor forvaltningsområdet dersom mer enn halvparten av reviret ligger utenfor forvaltningsområdet. Over tid vil dette gi en avgrensning som samsvarer med det forvaltningsområdet for ynglende ulv som er fastsatt av Stortinget. Det er Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som definerer den geografiske utbredelsen av et ulverevir, jf. kommentarene til forskriften § 3 tredje ledd.

Første ledd fjerde punktum omhandler en situasjon der en del av et ulverevir ligger i Sverige. Denne bestemmelsen gjelder uavhengig av om del av reviret ligger innenfor eller utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Avgrensningen av grenseflokker følger av debatten i Stortinget i forbindelse med behandlingen av rovviltmeldingen 13. mai 2004, jf. Stortingsforhandlinger, debatter mv. i Stortinget nr. 26, 11.–14. mai, sesjon 2003–

2004 s. 2693–2728. Det legges for øvrig opp til at ulvebestanden forvaltes med en størst mulig forutsigbarhet for nærings- og andre samfunnsinteresser også i grenseområdene.

Det er vurdert om lokalisering av yngleplass er et bedre grunnlag for en definering av grenseflokker. Etter departementets vurdering gir ikke yngleplass noen bedre anvisning for den praktiske forvaltningen enn den definisjonen som følger direkte av stortingsdebatten. Dette skyldes dels at yngleplassen ikke nødvendigvis er kjent og kan endres mellom år, og at også dette forslaget i tillegg til lokalisering av yngleplass vil kreve en nærmere vurdering av revirets utbredelse.

Annet ledd:

Det samlede nasjonale måltallet for kongeørn er på 850–1200 hekkende par. Dette tallet gjenspeiler dagens bestand, som antas å være omtrent på det nivå som kan forventes ut fra naturgitte forutsetninger.

Tredje ledd:

Det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Direktoratet for naturforvaltning fastsetter i en egen kontrakt med Norsk institutt for naturforskning (NINA) rammene for Nasjonalt overvåkingsprogram. NINA er ansvarlig for sammenstilling og kvalitetssikring av data. Overvåkingsprogrammets faglige profil og kvalitet sikres gjennom et nasjonalt Fagråd for programmet sammensatt av fageksperter på internasjonalt nivå, samt jevnlig evalueringer. Med unntak av visse sårbare lokalitetsangivelser, jf. offentlighetsloven § 6a, skal beslutningsgrunnlaget være offentlig. Unntakene vil blant annet kunne omfatte stedfestingsdata for kongeørnreir og hiplasser for rovvilt.

Det Nasjonale overvåkingsprogrammet skal med utgangspunkt i årlige feltregistreringer og den beste tilgjengelige fagkunnskap gi en årlig beskrivelse av dokumenterte ynglinger av rovvilt i hver region. Lokal medvirkning skal sikres gjennom en aktiv bruk av lokale rovviltkontakter og lokale aktører. Programmet skal også i størst mulig grad angi den geografiske utbredelsen av etablerte ulverevir. Data fra programmet skal tilrettelegges på en slik måte at rovviltmyndene får et godt beslutningsgrunnlag.

Beregnings- og presentasjonsmåter for data og tidspunkt for fremlegging vil variere noe for de ulike artene. I de unntakstilfeller der naturgitte forhold eller andre forhold påvirker mulighetene for å fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag, for eksempel ved dårlige sporingsforhold, skal dette fremgå av overvåkingsprogrammets rapportering. I slike tilfeller skal det også fremgå av rapporteringen fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt hvilket datasett som da skal benyttes for det aktuelle året.

§ 4 Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene

Stortinget har fastsatt åtte forvaltningsregioner for rovvilt, jf. Innst.S.nr.174 (2003–2004). Videre har Stortinget lagt til grunn at de nasjonale målene for rovvilt, jf. forskriften § 3 første ledd, skal fordeles på de åtte regionene. For jerv og gaupe i Finnmark har Stortinget lagt klare føringer.

Fordelingen av de nasjonale bestandsmålene på de enkelte regioner er gjort i henhold til prinsipper nedfelt i St.meld.nr.15 (2003–2004) og Innst.S.nr.174 (2003–2004). Fordelingen bygger på dagens utbredelse, hvor det fremover i tid vil finnes gode leveområder for de ulike artene, og konfliktvurderinger i forhold til de ulike artene. Det er i denne sammenheng lagt stor vekt på hensynet til å sikre sammenhengende rovviltbestander på tvers av regiongrenser og landegrenser, ettersom dette gir en større robusthet for overlevelse både på kort og lang sikt. Det er lagt vekt på å unngå å etablere faste rovviltbestander i områder med mye sau og tamrein. Dette vises særlig tydelig gjennom at det ikke er fastsatt nasjonale mål for ynglinger av gaupe, jerv, bjørn og ulv i region 1-Vest-Norge, men forholdet er vektlagt sterkt også for flere av rovviltartene i andre regioner. Jaktinteresser og forholdet til lokalsamfunn er også vektlagt.

Det er ikke fastsatt tallfestede nasjonale mål for antall hekkinger av kongeørn innenfor den enkelte region. Ettersom det ikke legges opp til noen aktiv bestandsregulering av kongeørn, og det kun er hjemmel for skadefellingstillatelser rettet mot bestemte individer i konkrete skadesituasjoner, jf. forskriften § 12, har ikke departementet funnet det hensiktsmessig å fordele det samlede nasjonale måltallet på regionene. Utgangspunktet for forvaltningen er at kongeørnbestanden skal opprettholdes med nåværende (2003) bestandsnivå og utbredelse i alle regioner. Det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt vil fra 2005 også omfatte kongeørn, og levere oppdatert informasjon om forekomst og reproduksjon for denne arten.

§ 5 Regionale rovviltmyndigheter

Første ledd:

Rovviltmyndighetene skal ha hovedansvaret for å iverksette tiltak i forhold til vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin region. Dette gjøres gjennom utarbeidelsen av en regional forvaltningsplan for rovvilt og gjennom løpende forvaltningsvedtak.

Rovviltmyndigheten skal i sin forvaltning sørge for en nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen for å sikre at aktuelle hensyn i forvaltningen er godt belyst.

Rovviltmyndigheten er et statlig viltorgan underlagt Miljøverndepartementets instruksjons- og organisasjonsmyndighet.

Annet ledd:

Miljøverndepartementet står for oppnevningen av medlemmer til rovviltnemnder i hver av de åtte forvaltningsregionene etter forslag fra fylkestinget. De berørte fylkesting i hver region foreslår en kvinnelig og en mannlig kandidat for hvert medlem i rovviltnemnden. Sametinget oppnevner selv medlemmene fra Sametinget. Alle medlemmer og varamedlemmer av rovviltnemnden skal ha fast plass i fylkestinget, Oslo bystyre eller Sametinget, jf. Innst.S.nr.174 (2003–2004). Dersom fylkeskommunen har fylkesutvalg, skal alle medlemmer fra fylkeskommunen også ha fast plass i fylkesutvalget. Medlemmene fra Sametinget skal representere den aktuelle region. Representasjonen av begge kjønn i rovviltnemnder skal være i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene, jf. forskrift 2. februar 1996 nr. 110 om representasjon av begge kjønn i statlige utvalg, styre, råd, delegasjoner mv.

Sittende medlemmer i rovviltnemnden fungerer inntil nye medlemmer er oppnevnt etter fylkestingsvalg eller Sametingsvalg. Blant de foreslåtte kandidatene oppnevner Miljøverndepartementet minst ett varamedlem til rovviltnemnden fra hvert fylke og fra Oslo kommune (region 4) som kan tre inn når et fast medlem er fraværende. Sametinget oppnevner et varamedlem til hvert faste medlem fra Sametinget. Sametinget kan unntaksvis velge medlemmer til rovviltnemnden blant vararepresentanter til Sametinget dersom faste representanter til Sametinget ikke tilfredsstillter kravene til representasjon av begge kjønn eller kravene til regional tilhørighet.

Fjerde ledd:

Medlemmene til rovviltnemnden skal oppnevnes på nytt i en ny valgperiode for henholdsvis fylkesting, Oslo bystyre og Sameting. Miljøverndepartementet vil ta initiativ til slik ny oppnevning. Den sittende nemnden skal fungere inntil ny nemnd er oppnevnt og har konstituert seg.

I regioner der det ikke er konstituert en regional rovviltnemnd er det Direktoratet for naturforvaltning som ivaretar nemndens samlede oppgaver med kvote for skadefelling, lisensfelling, kvotejakt på gaupe samt fordeling av midler til ulike forebyggende og konfliktdempende tiltak i den aktuelle region, inntil en regional rovviltnemnd er konstituert.

Nemnden velger selv sin leder. Nemnden kan også velge nestleder dersom den finner det formålstjenlig.

Femte ledd:

Hovedansvaret for sekretariatet skal legges til et fylkesmannsembete. Dette sekretariatet skal samarbeide nært med de andre fylkesmennene innenfor samme region dersom regionen omfatter flere fylker. I det praktiske arbeidet til rovviltnemndene vil det bli lagt opp til en dialog mellom Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning og nemndene gjennom årlige styringsbrev og andre former for kommunikasjon.

Kapittel 3. Forvaltningsplan, myndighet og jakt- og fellingsformer

§ 6 Regional forvaltningsplan for rovvilt

Første ledd:

Rovviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt som skal bygge på de nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen. Rovviltnemnden skal i forvaltningsplanen legge vekt på en langsiktig geografisk differensiering som innebærer et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt basert på en avveining av de kryssende hensyn som skal ivaretas.

For region 4 og 5, jf. forskriften § 4, er det viktig at regionale forvaltningsplanene samordnes for å sikre en helhetlig og bærekraftig forvaltning av ulv med lavest mulige tap og konflikter.

Rovviltnemnden skal i forvaltningsplanen, innenfor rammen av det nasjonale regelverket, utarbeide nærmere retningslinjer og prioriteringer for bruk av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak, og gi anbefalinger om bruk av landbrukspolitiske virkemidler og reindriftspolitiske virkemidler. Det er viktig at nemnden i samarbeid med de som har besluttende myndighet i forhold til disse virkemidlene bidrar til en felles problemforståelse og prioritering. Hovedhensikten er å bidra til en langsiktig, samordnet og målrettet strategi for tilpasninger innenfor regionen som gradvis kan gi lavere tap og konflikter grunnet rovvilt.

Annet ledd:

Rovviltnemnden skal legge stor vekt på å utvikle gode rutiner for kommunikasjon og samarbeid med både organisasjoner, kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn innenfor sin region. Slikt samarbeid vil være viktig både i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplaner og i den løpende forvaltningen. Det kan ut fra dette være hensiktsmessig å gjennomføre lokal høring på den regionale forvaltningsplanen.

Ferdig utarbeidet utkast til forvaltningsplan for regionen skal sendes Direktoratet for naturforvaltning til uttalelse før den vedtas av rovviltnemnden. Direktoratet skal i sin uttalelse blant annet vurdere om planen er i samsvar med nasjonalt vedtatt rovviltpolitikk. Forvaltningsplanen må rulleres med jevne mellomrom for å sikre at den er oppdatert i forhold til utviklingen i rovviltbestandene og skadesituasjonen.

§ 7 Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden

Første ledd:

Første ledd regulerer når nemnden har myndighet til å fatte vedtak etter forskriften. Nemnden må derfor for hver rovviltart på vedtakstidspunktet ta stilling til om nemnden har myndighet til å fatte vedtak.

Det følger av første punktum at rovviltneemndene har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og jakt etter forskriften § 11 dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Vurderingen av om nemnden har myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndens myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltneemnden myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt. I disse tilfellene er det Direktoratet for naturforvaltning som har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt i regionen. Direktoratet skal imidlertid vurdere om slik myndighet skal delegeres til rovviltneemnden etter en helhetlig vurdering av bestandssituasjonen for den aktuelle rovviltart, jf. kommentarene til forskriften § 13 annet ledd.

Annet ledd:

Annet ledd regulerer hva rovviltneemnden skal legge vekt på ved vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt på gaupe og antall dyr som kan felles ved slik felling eller jakt. Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltneemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

For ulv vil dette innebære at rovviltneemnden ikke kan fatte vedtak om felling innenfor en familiegruppe eller et revirmarkerende par dersom bestanden utelukkende består av tre familiegrupper eller revirmarkerende par innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Om det i tillegg til de tre familiegruppene eller revirmarkerende parene er dokumentert ytterligere revirmarkerende par eller familiegrupper som forventes å bringe antallet ynglinger innenfor forvaltningsområdet over det nasjonale måltallet, må rovviltneemndene drøfte seg frem til i hvilken grad det skal tillates en ny etablering kontra å beholde de eksisterende familiegruppene eller revirmarkerende parene som grunnlaget for neste yngling. Ved vurderinger etter dette avsnitt skal grenseflokker ikke inngå.

Det er sekretariatet, jf. forskriften § 5 femte ledd, som skal legge til rette for et godt beslutningsunderlag for den regionale rovviltneemnden. Dersom forutsetningene for et vedtak i en rovviltneemnd endres på en måte som kan ha betydning for det aktuelle vedtaket, skal sekretariatet raskest mulig informere rovviltneemnden om slike endringer. I slike tilfeller skal rovviltneemnden vurdere om det er behov for endringer i de kvotevedtak som er fattet.

Tredje ledd:

Vedtak om felling innenfor familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv som berører Sverige kan bare fattes av Direktoratet for naturforvaltning, jf. forskriften § 13. Bakgrunnen er at felling i slike grupper berører et annet lands forvaltning. Det må derfor være et nasjonalt fagdirektorat i Norge som drøfter både behov og mulige bestandskonsekvenser med de svenske forvaltningsmyndigheter før et eventuelt vedtak om felling fattes.

Data om den geografiske utstrekningen av etablerte ulverevir fremkommer så langt det er mulig gjennom Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt. Der det er usikkerhet knyttet til revirets utbredelse i forhold til dette ledd kan ikke en rovviltneemnd fatte vedtak om felling. I slike tilfeller må føre-var-prinsippet ligge til grunn, inntil revirets avgrensing er nærmere avklart.

Fjerde ledd:

Vedtak er gyldig dersom et flertall i en beslutningsdyktig rovviltneemnd går inn for dette. De samme bestemmelser gjelder for vedtak som fattes i fellesskap mellom rovviltneemndene i regionene 4 og 5. Der disse to neemndene i fellesskap fatter beslutninger om felling av ulv, jf. forskriften § 8 og § 10, skal det utpekes en felles leder som får dobbeltstemme. Dersom det ikke oppnås flertall for et vedtak, skal saken oversendes Miljøverndepartementet for avgjørelse, jf. også kommentarer til forskriften § 8 annet ledd.

Rovviltneemnden er et statlig viltorgan og neemndens virksomhet og vedtak omfattes av offentlighetsloven. Når det gjelder møter i neemnden bestemmer neemnden selv om disse skal være åpne eller lukkede.

I de tilfeller der neemnden fatter vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt for gaupe skal saksbehandlingen følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak, jf. kapittel IV til VI. Disse saksbehandlingsreglene omfatter blant annet forvaltningens utredningsplikt, forhåndsvarsling av parter, rett til dokumentinnsyn for partene, begrunnelse for og underretning om vedtaket, og klagerett.

Femte ledd:

Når et vedtak om kvote for felling i henhold til forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 fattes, vil vedkommende forvaltningsmyndighet vurdere hva som er et forsvarlig uttak av bestanden. Etter at dette vedtaket er fattet kan det likevel skje uforutsette hendelser. Innenfor regionen skal derfor all irregulær avgang belastes fastsatt fellingskvote eller jaktkvote. Bestemmelsen bygger på at forvaltningsmyndigheten i forbindelse med

kvotefastsettelse har vurdert det samlede uttak bestanden kan tåle, og at irregulær avgang innenfor regionen derfor må avregnes kvoten.

For irregulær avgang som skjer etter at fellingsperioden eller jaktperioden er utgått må eventuelle konsekvenser ivaretas når forvaltningsmyndigheten neste gang skal vurdere et forsvarlig uttak. De samme avveininger må gjøres av direktoratet ved irregulær avgang når direktoratet fatter vedtak i henhold til forskriften § 13.

§ 8 Kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv

Første ledd:

Nemndens myndighet til å fatte vedtak og fastsette kvote følger av forskriften § 7. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider av en rovviltart som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni et år til og med 15. februar det neste år.

Det er fylkesmannen, og i særskilte tilfeller kommunen, jf. forskriften § 9 første ledd, som vedtar å iverksette fellingsforsøk innenfor den kvoten som rovviltnemnden har satt når betingelsene for øvrig er tilstede for slik felling, jf. forskriften § 9 annet ledd. Rovviltnemnden kan om ønskelig fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker innenfor sin region. Dette kan være nødvendig for å sikre en tilstrekkelig målrettet utnyttelse av kvoten i forhold til den geografisk differensierte forvaltningen i regionen, jf. forskriften § 6.

Annet ledd:

Vedtaket etter første ledd som gjelder ulv i regionene 4 og 5 skal fattes av rovviltnemndene i disse to regioner i fellesskap. Dette innebærer at vedtak som ikke fattes i fellesskap mellom de to nemndene ikke er gyldig. Der disse to nemndene i fellesskap fatter beslutninger om felling av ulv skal det utpekes en felles leder som får dobbeltstemme. Dersom det ikke oppnås flertall for et vedtak, avgjøres spørsmålet av Miljøverndepartementet. Nemndene skal i et slikt tilfelle oversende saken til Miljøverndepartementet for avgjørelse med nærmere angivelse av de hensyn som bes vektlagt fra de respektive nemnder.

§ 9 Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling

Første ledd:

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt, jf. forskriften § 10 og § 11. Fellingstillatelse kan bare gis innenfor den kvote og den områdeavgrensning som en rovviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Direktoratet for naturforvaltning, jf. forskriften § 13, har satt. Fylkesmannen kan i særskilte tilfeller delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen.

Annet ledd:

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet. Se også kommentaren til forskriften § 10 annet ledd.

Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde. Hvor det har skjedd skade i det aktuelle området for lengre tid tilbake, typisk sist beitesesong, vil det også være hjemmel til å fatte fellingsvedtak forutsatt at øvrige omstendigheter åpner for dette. Det gjelder selv om det ennå er en tid frem til neste beitesesong, så lenge omstendighetene tilsier at store problemer kan forventes i det aktuelle området når bufe eller tamrein kommer på beite. Hvor oppstått skade i seg selv ikke er omfattende, men hvor den sammen med fremtidige skader samlet sett vurderes å være vesentlige, kan det åpnes for felling for å unngå skade i fremtiden. Hvor det er tale om fremtidig skade, uten at skade har oppstått på vedtakstidspunktet, er det også hjemmel til å gi fellingstillatelse dersom øvrige vilkår er oppfylt. En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting i forhold til vedtatt kvote, jf. forskriften § 8 eller § 13.

Tredje ledd:

Viltloven § 12 åpner for felling av et bestemt antall individer av gaupe, jerv, bjørn eller ulv. I dette ligger et krav om å begrense antallet som skal felles. I formuleringen ligger imidlertid ikke noe rettslig krav om at fellingstillatelsen må omfatte det eller de skadevoldende individer av arten. Normalt vil skadefellingstillatelser likevel rettes mot dette/disse individer.

Fylkesmannen kan knytte nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt. Det bør i denne sammenheng vektlegges om et konkret individ er spesielt viktig for oppfyllelsen av bestandsmålet i regionen. Dette kan eksempelvis gjelde innvandrende ulv fra øst som kan bidra til å redusere risikoen for skadelige innavlseffekter i den skandinaviske ulvbestanden. I den grad det er mulig å identifisere slike individer, skal det så langt det er mulig settes vilkår som kan bidra til å forhindre at slike individer blir felt.

Dersom forutsetningene for de vurderingene som er gjort i en rovviltnemnd eller i Direktoratet for naturforvaltning om kvote for felling endres på en måte som kunne hatt betydning for det aktuelle skadefellingsvedtaket, skal fylkesmannen raskest mulig informere overordnet myndighet (rovviltnemnden og dens

sekretariat i regionen eller Direktoratet for naturforvaltning) om slike endringer. I slike tilfeller skal overordnet myndighet vurdere om det er behov for endringer i det kvotevedtak som er gjort.

Fellingstillatelse etter viltloven § 12 blir normalt gitt til en berørt part eller en kommune som søker om dette, og forsøk på felling gjennomføres normalt av et lokalt fellingslag oppnevnt av kommunen. Statens naturoppsyn (SNO) kan bistå lokale fellingslag etter anmodning og nærmere vurdering. Fylkesmannen kan ved iverksetting av felling sette til side de regler som ellers gjelder i viltloven om felling/jakt- og fangstmetoder, jf. Ot.prp.nr.37 (1999–2000), kapittel 4.1 og 4.4. Vedtak om skadefelling etter denne paragraf er frikoblet fra grunneierretten, jf. viltloven § 35.

Midler til administrasjon og organisering av fellingslag ved førstegangs iverksetting av skadefellingstillatelse på gaupe, jerv, bjørn og ulv kan belastes den årlige bevilgning til forebyggende og konfliktdependende tiltak. Rovviltnemnden vurderer hvilket beløp som årlig skal avsettes til iverksetting av fellingsforsøk i lokal regi. På denne måten kan lokale fellingslag søke om dekning for direkte kostnader ved oppdraget. Det er ikke anledning til å benytte bevilgningen til lønnskostnader mv. i tilknytning til lokalt organiserte jegere i forbindelse med iverksetting av fellingstillatelser.

§ 10 Kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv

Første ledd:

Nemndens myndighet til å fatte vedtak og fastsette kvote følger av forskriften § 7.

Lisensfelling er ikke jakt, men felling motivert ut fra behovet for skadereduksjon hjemlet i viltloven § 12, jf. definisjonen i forskriften § 2. Bruk av denne fellingsformen kan være betinget av at den aktuelle arten ikke tilfredsstiller jaktbarhetskriteriene i viltloven § 3, og/eller at arten er fredet for å oppfylle vilkår i internasjonale avtaler Norge har sluttet seg til.

Vilkår for deltakelse i lisensfelling følger av bestemmelsene i forskriften § 15.

Paragrafen hjemler en mulighet for lisensfelling av gaupe i tillegg til kvotejakt på gaupe, jf. forskriften § 11. Gaupe er i dag en jaktbar art med fastsatt jakttid i medhold av viltloven § 9. Erfaringer med kvotejakt på gaupe er at denne i de fleste områder utøves med tilstrekkelig effektivitet i forhold til de forvaltningsmål som er satt, og det er prinsipielt mest riktig at arter som tilfredsstiller viltlovens jaktbarhetskriterier i § 3 forvaltes som jaktbare på ordinær måte. Dette er imidlertid ikke til hinder for at det i gitte situasjoner kan iverksettes andre former for skademotivert felling eller bestandsregulering også for gaupe.

Annet ledd:

Det følger av annet ledd at fellingsvedtak bare kan gis dersom det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Etter viltlovens forarbeider vil vurderingen av hva som er en tilfredsstillende løsning være forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Særlig innenfor forvaltningsområder for rovvilt eller områder innenfor en region der rovvilt er prioritert i en vedtatt regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6, skal det legges langt større vekt på å finne alternative løsninger til felling.

Tredje ledd:

Her vises det til kommentarene til forskriften § 8 annet ledd som gjelder tilsvarende.

Femte ledd:

Perioden for lisensfelling på jerv er satt fra 10. september til og med 15. februar. Dette kan bidra til å sikre jaktrettshavere og grunneiere en mulighet til å kombinere for eksempel hjorteviltjakt og lisensfelling på jerv samtidig som man unngår å sette valpenes overlevelse i fare.

Innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv vil det være parring, yngling og årvalper som kan bli berørt av en lisensfelling. Det er derfor i dette området fastsatt en fellingsperiode som på den ene siden sikrer at årvalpene er store nok til å kunne greie seg uten alfadyr dersom disse blir skutt, og på den andre siden er fellingsperioden avgrenset av perioden da ny parring starter. Ut fra dette er fellingstiden i dette området fastsatt til perioden 1. januar til og med 15. februar.

Utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv vil det i hovedsak være lisensfelling rettet mot nye pardannelser av voksne dyr eller voksne streifdyr. I dette området er fellingstiden fastsatt til perioden 1. oktober til og med 31. mars. Der en lisensfelling utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv kan berøre valper bør ikke lisensfellingens starte før 1. januar.

Lisensfelling av alle rovviltarter omfattes av grunneiers enerett. Direktoratet for naturforvaltning kan imidlertid bestemme at felling kan utføres uavhengig av grunneierretten, jf. viltloven § 35. Dette kan for eksempel være aktuelt for å sikre at felling av skadevoldende individer gjennomføres på en effektiv måte.

Syvende ledd:

For å unngå for stor avskyting av hunddyr bør det som en hovedregel benyttes egne hunddyrkvoter som sikrer en større kontroll med den reproduserende del av bestanden. Tilfeldigheter i forhold til hvilke kjønns- og aldersklasser av dyr som felles ett enkelt år vil kunne få store konsekvenser for bestanden i et område. Videre kan det vurderes å fastsette en kortere fellings-/jaktperiode enn den som går frem av forskriften dersom dette anses hensiktsmessig for å ivareta de overordnede hensyn knyttet til forskriftens formål. På samme måte som ved iverksetting av

fellingsstillatelser kan det ved særskilte behov fastsettes vilkår for gjennomføring av lisensfelling som kan bidra til å hindre at spesielle individer blir felt, jf. også kommentarene til forskriften § 9.

Det kan også settes vilkår knyttet til jegers bosted i forbindelse med utstedelse av lisenser. For å sikre en best mulig lokal forankring av en lisensfelling kan det eksempelvis vurderes om det er hensiktsmessig å gjøre en avgrensning i forhold til de kommuner som omfattes av fellingsområdet.

Ved avgrensning av fellingsområder må det tas hensyn til familiegrupper og revirmarkerende par av ulv som en ønsker å beholde for å oppfylle bestandsmålet. Lisensfellingsområdet må derfor avgrenses slik at det ikke berører revirene for slike grupper. Dette gjelder også i tilfeller der et slikt revir krysser grensen for forvaltningsområdet, men der mer enn halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet.

§ 11 Kvote for jakt på gaupe

Første ledd:

Nemndens myndighet til å fatte vedtak og fastsette kvote følger av forskriften § 7.

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt med hjemmel i viltloven § 9 i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastslått i viltloven § 3. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende område, og på den skade viltet gjør.

Kvotvedtaket til rovviltnemnden bør i størst mulig grad baseres på faktisk rekruttering av avkom i det aktuelle jaktåret. Det innebærer at kvotvedtaket bør baseres på data fra sporinger foretatt samme vinter.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt estimerer antall familiegrupper av gaupe før jakt med utgangspunkt i registreringer foretatt fra ca. 1. oktober og frem til 15. februar. En foreløpig oversikt over familiegrupper av gaupe fra det nasjonale overvåkingsprogrammet vil tidligst foreligge i månedsskiftet januar/februar. Rovviltnemnden vil måtte fatte sitt vedtak før dette, og følgelig nær jaktstart. Vedtak fattet av nemndene kan påklages til Miljøverndepartementet, jf. forskriften § 18. På grunn av den korte tiden mellom nemndens vedtak og jaktstart, må det påregnes at klagebehandlingen ferdigstilles etter at jakt er igangsatt.

Annet ledd:

For å unngå for stor avskyting av hunddyr, bør det som en hovedregel benyttes egne hunddyrkvoter, som sikrer en bedre kontroll med den reproduserende del av bestanden. Det bør også vurderes å dele opp kvoten i en kvote ved jaktstart og en reservekvote for å redusere faren for overskyting.

For gaupe kan rovviltnemnden sette av egne områder for kvotefri jakt i forbindelse med sitt årlige vedtak om kvotejakt på gaupe. Det kan bare åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette kan skje innenfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen. Dersom det årlig settes av områder til kvotefri jakt på gaupe forutsettes det at bestandsmålet for regionen kan nås i de andre delene av regionen, og at områder med kvotefri jakt på gaupe er områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Det forutsettes videre at rovviltnemnden gjennom sine årlige vedtak om kvoter og eventuelle områder for kvotefri jakt på gaupe bidrar til en størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser. Dette innebærer at områder for kvotefri jakt på gaupe innenfor en region bør være relativt stabile fra år til år.

Fjerde ledd:

Det kan vurderes å fastsette en kortere jaktperiode enn den som fremgår av forskriften, for eksempel dersom dette er nødvendig for å sikre et bedre bestandsestimert i forkant av jakten, jf. annet punktum.

§ 12 Skadefelling av kongeørn

Fylkesmannen har ansvaret for forvaltningen av kongeørn. Felling av kongeørn har hjemmel i viltlovens § 14, og fellingsvedtak kan fattes gjennom enkeltvedtak i akutte saker der det volder vesentlig skade på bufe eller tamrein. For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning.

Bestanden av kongeørn i landet antas å utnytte sitt potensiale fullt ut gjennom dagens bestandsutbredelse og antall. Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.

Selv om myndigheten til å fatte vedtak om felling er gitt direkte til fylkesmannen, er dette ikke til hinder for at rovviltnemnden i sin regionale forvaltningsplan innarbeider kongeørn. På denne måten kan nemnden ha en helhetlig innfallsvinkel til de arter som omfattes av denne forskrift, blant annet gjennom prioritering av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak, og legge til rette for at fylkesmannens vedtaksmyndighet nyttes i tråd med nemndens prioriteringer og anbefalte geografiske differensiering av virkemidler.

§ 13 Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt

Første ledd:

Direktoratet for naturforvaltning har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter denne bestemmelsen dersom situasjonen tilsier det, jf. viltloven § 12. Myndigheten gjelder hele året, og i perioden 16. februar til og med 31. mai er det bare direktoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling. Enkeltstående fellingstillatelser blir normalt gitt innenfor de samme rammer som fylkesmannen setter til den part som søker om dette, og forsøk på felling gjennomføres normalt av et lokalt fellingslag oppnevnt av kommunen, og med ordinære fellings-/jaktmetoder.

Direktoratet for naturforvaltning skal normalt vurdere bruk av sin myndighet der nemndene etter forskriften § 8, § 10 og § 11 ikke har slik myndighet. Det innebærer at en slik vurdering vanligvis vil inntre der de nasjonale bestandsmålene for regionen ikke er nådd.

For *betinget skadefelling* innebærer det at Direktoratet for naturforvaltning i disse tilfellene må vurdere om det skal fastsettes en kvote som kan iverksettes av respektive fylkesmann etter forskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det.

For *lisensfelling* på gaupe, jerv og bjørn eller *kvotejakt på gaupe* bør det som hovedregel ikke gjennomføres felling eller jakt dersom bestandsmålet for en art i en region ikke er nådd. I enkelte tilfeller kan det imidlertid være nødvendig eller hensiktsmessig å gi mulighet for en begrenset felling/jakt i nærmere fastsatte deler av en region selv om bestandsmålet ennå ikke er nådd, spesielt i områder der det ut fra en vedtatt regional forvaltningsplan for rovvilt ikke skal legges til rette for yngling av arten fordi skadepotensialet i forhold til bufe eller tamrein er stort.

For ulv skal lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv som hovedregel ikke iverksettes før bestandsmålet er nådd. Utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv skal det uavhengig av bestandsmålet raskt kunne iverksettes felling av ulv dersom bestandssituasjonen tillater dette.

I alle tilfellene som en nevnt ovenfor er det et vilkår både at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredstillende løsning ut fra prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, jf. første ledd tredje og fjerde punktum.

Forarbeidene til viltloven viser at vurderingen av bestandens overlevelse i første rekke er et faglig spørsmål som må bygge på vitenskapelige kriterier og vurderinger. Videre er det slik at i de tilfeller der bestanden har en geografisk utbredelse utover det aktuelle området medfører dette at vurderingen av bestandens overlevelse ikke kan ses isolert, men må vurderes i forhold til bestandens samlede utbredelse. Dette gjelder også der bestanden hører hjemme i flere land.

For ulv skal en vurdering av bestandens overlevelse ses i forhold til den totale ulvebestanden i Skandinavia, dvs. de ulver som har tilhold i Norge, grenseflokkene mellom Norge og Sverige og de ulver som har tilhold i Sverige.

Innenfor denne rammen er det imidlertid ønskelig med en forvaltning som gir rom for å ta i bruk ulike tiltak i ulike områder og over tid etter hvert som bestandene utvikler seg.

I regioner der det ikke er fastsatt nasjonale bestandsmål for vedkommende rovviltart, vil det være aktuelt med mer utstrakt bruk av felling eller jakt som virkemiddel.

Vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt på gaupe fattet av Direktoratet for naturforvaltning skal skje etter kontakt med regional rovviltnemnd. Vedtak om felling av enkeltindivider skal så langt det er praktisk mulig skje etter kontakt med regional rovviltnemnd. På denne måten sikres at rovviltnemnden er inne i alle beslutninger om rovvilt som berører den aktuelle region.

Annet ledd:

Når det foreligger en regional forvaltningsplan som direktoratet har hatt til uttalelse og som er vedtatt av rovviltnemnden, kan direktoratet delegere myndighet etter forskriften § 13 første ledd annet punktum til rovviltnemnden selv om bestandsmålet ikke er nådd, jf. forskriften § 13 annet ledd. I de tilfeller Direktoratet for naturforvaltning delegerer myndighet skal direktoratet normalt fastsette en kvote for lisensfelling og kvote for jakt på gaupe, og delegere til rovviltnemnden å fastsette området for slik felling/jakt. Direktoratet kan knytte vilkår til fellings- eller jaktkvoten, herunder geografisk avgrensning. Fellingsområdet skal fastsettes i samsvar med de retningslinjer som følger av en vedtatt regional forvaltningsplan. Ved vurderingen av om kvote for lisensfelling eller kvotejakt på gaupe skal fastsettes skal direktoratet legge stor vekt på om bestanden er i klar vekst mot det nasjonale bestandsmålet for regionen.

Tredje ledd:

Direktoratet skal som nasjonalt fagdirektorat ha løpende kontakt med svenske naturforvaltningsmyndigheter, og bidra til å tilrettelegge nødvendige rutiner for samarbeid om rovviltforvaltning, herunder forvaltning av ulv, på tvers av riksgrensen. Det legges for øvrig opp til at ulvebestanden forvaltes med en størst mulig forutsigbarhet for nærings- og andre samfunnsinteresser også i grenseområdene.

Fjerde ledd:

Se omtalen til forskriften § 7 femte ledd.

Femte ledd:

Når det gjelder prinsipper og metoder for felling, sier viltloven § 12 at tillatelse til felling kan gis uten hensyn til de regler som ellers gjelder. Dette innebærer at de restriksjoner viltloven setter når det gjelder jaktbarhet, jakttid og bruken av jakt- og fangstmetoder i kapittel VI kan settes til side av Direktoratet for naturforvaltning eller Miljøverndepartementet. Det følger av forarbeidene til viltloven § 12, jf. Ot.prp.nr.37 (1999–2000), kapittel 4.1 (s. 10) og 4.4 (s. 15), at det uansett vil være et avveiningsspørsmål hva som kan og bør tillates i det enkelte tilfelle i lys av alminnelige forvaltningsrettslige regler om forholdsmessighet og Bernkonvensjonens regler om dette.

Felling kan i visse situasjoner være forbundet med så strenge krav til kompetanse at myndigheten er lagt til Direktoratet for naturforvaltning. Eksempler på slike situasjoner er felling av spesifikke dyr i familiegrupper av ulv som bidrar til å oppfylle bestandsmålet, felling som berører familiegrupper av ulv med deler av reviret i Sverige eller hiuttak av jerv. Gjennomføringen av slik felling legges til særskilt kompetent personell i regi av offentlig forvaltningsmyndighet. Normalt vil det være det særskilte statlige fellingslaget i Statens naturoppsyn som benyttes i slike tilfeller. Miljøverndepartementet har fastsatt egen instruks for fellingslagets virksomhet, herunder bruk av fellingsmetoder mv.

Av og til vil bestemte enkeltindivider av rovvilt kunne utvikle en særlig problematisk eller uønsket adferd. Felling av slike individer av hensyn til andre offentlige interesser enn bufe og tamrein reguleres av viltloven § 14a. I forhold til bufe og tamrein vil det for eksempel kunne være aktuelt å felle individer som har lært seg å forsere tunge skadeforebyggende barrierer som rovviltsikre gjerder og lignende dersom bestandsforholdene tillater dette. Som alternativ til felling vil det både i relasjon til skade på bufe og tamrein og i relasjon til viltloven § 14a kunne være aktuelt å forsøke å få rovviltindividene til å endre adferd gjennom sterke direkte provokasjoner som påfører dyret ubehag eller smerte, for eksempel gummikuler, knallskudd og lignende. Slike metoder krever spesiell kompetanse og kan medføre risiko, og er derfor forbeholdt offentlig myndighet på linje med særlige fellingsoppdrag. Normalt vil slike oppdrag bli gjennomført av Statens naturoppsyn, ofte i samarbeid med politiet.

Sjette ledd:

I enkelte tilfeller kan det oppstå en situasjon der hensyn til andre interesser enn skade på bufe og tamrein anses som tilstrekkelig tungtveiende til å tillate felling, for eksempel skade på person eller vesentlig skade på eiendom etter viltloven § 14a, jf. forskriften § 1 om «andre samfunnsinteresser». Bestemmelsen omfatter alle viltarter, men i denne forskriften reguleres kun forholdet til gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. I forhold til disse viltartene gir bestemmelsen hjemmel til felling når dette anses nødvendig for å ivareta offentlige interesser av betydning. Se nærmere omtale av viltloven § 14a i Ot.prp.nr.37 (1999–2000).

Kapittel 4. Administrasjon, deltakelse, rapportering, meldeplikt og ettersøk***§ 14 Administrasjon og kunngjøring***

Fylkesmannen skal informere om forvaltningen av rovvilt, herunder om lisensfelling og kvotejakt, om kvotestørrelse, fellingsområde eller jaktområde og hvor en kan henvende seg for ytterligere informasjon. Rovviltnemnden vil også kunne gi sekretariatet eller aktuelle fylkesmenn myndighet vedrørende eventuell ytterligere detaljstyring av uttak innenfor et fellings-/jaktområde, tildeling av eventuell tilbakeholdt «reservekvote» og omfordeling av dyr under fellingen/jakten mv. Tilsvarende gjelder når direktoratet har myndigheten, jf. forskriften § 13.

Fastsatt kvote, vilkår, fellings-/jaktområde, ordninger for lisenstildeling mv. kunngjøres av fylkesmannen/sekretariatet på den måte som er vanlig i distriktet, normalt ved annonsering i trykte media.

§ 15 Vilkår for deltakelse i lisensfelling**Første ledd:**

Alle jegere som ønsker å delta i lisensfelling må sende skriftlig søknad til fylkesmannen som lisensutsteder. Tillatelse blir gitt gjennom at det utstedes en personlig lisens for vedkommende område og fellingsperiode.

Alle som bærer våpen i forbindelse med lisensfelling etter denne forskrift må ha en personlig lisens. Dette omfatter også jegere som deltar i opplæringsøymed. For de som ikke deltar i fellingen med våpen trengs det ikke lisens.

Tredje ledd:

Dersom antallet som søker lisens overstiger et maksimalt antall som er fastsatt av rovviltnemnden, eller av direktoratet der lisensfelling er tillatt i medhold av forskriften § 13, skal eventuell avgrensning av antall lisensjegere skje ved loddrekning blant dem som oppfyller vilkårene for å delta. Innenfor gruppen av jegere med personlig lisens kan jaktrettshaver bestemme hvilke jegere som skal delta i lisensfellingen.

For øvrig gjelder bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse. Særlig relevante bestemmelser som lisensjegeren må kjenne til, blant annet om våpen og ammunisjon mv., finnes i forskrift om utøvelse av jakt og fangst.

§ 16 Rapportering, meldeplikt og undersøkelse av felte dyr

Med forsøk på felling menes alle skudd som er avfyrt mot et dyr.

Rapporteringsplikten er viktig for å sikre en raskest mulig oppdatering av fellingsresultater for derved å hindre en

utilsiktet overskyting av kvoten. Manglende overholdelse av rapporteringsplikten kan føre til at lisens inndras og muligheter til senere lisenstilldeling kan bortfalle.

Ulovlig felling av rovvilt kan medføre at de fastsatte bestandsmålene ikke oppnås, og forvaltningen av artene blir betydelig mer komplisert. I små bestander kan også bestandens overlevelse trues. Ved ulovlige fellinger eller ved mistanke om ulovlig jaktutøvelse i forbindelse med jakt skal politiet straks kontaktes.

Statens naturoppsyn skal blant annet føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet overholdes, jf. lov 21. juni 1996 nr. 38 om statlig naturoppsyn.

Forvaltningen av fåtallige arter krever en høy grad av presisjon. Dette innebærer at opplysninger om kjønn, alder, vekt, reproduksjonsstatus, slektskapsforhold mv. kan være avgjørende for videre forvaltningstiltak. Myndighetene vil derfor nytte informasjon fra døde/felte dyr på best mulig måte. Erfaringsmessig er det viktig at informasjon om døde dyr kommer raskt. Forskriften første ledd annet punktum regelfester derfor en plikt for den aktuelle jeger til å fremstille dyret for umiddelbar kontroll hos Statens naturoppsyn. Ved kontrollen vil det bli registrert vekt og mål av dyret, bedømt alder og kjønn, og samlet inn biologisk materiale. Dette materialet vil omfatte hårprøver, vevsprøver, ekskrementer og om mulig blodprøver. Det felte dyret vil i tillegg bli merket med et elektronisk mikrochip for senere identifisering.

Det følger av annet ledd første punktum at eiendomsretten til felt vilt er regulert i viltloven § 48 og § 50. Når det gjelder innsending av dyret til laboratorium for mer detaljerte og eksakte vitenskapelige analyser vil jegeren få detaljinformasjon om hvordan vedkommende skal forholde seg.

§ 17 Ettersøk av såret og skadet rovvilt

Bestemmelsen understreker plikten til å ettersøke rovvilt som skadeskutes, og til å sørge for en rask og effektiv avlivning slik at unødige lidelser unngås. Ethvert skudd som avfyrer mot rovvilt skal jegeren anse som treff, og jegeren skal foreta undersøkelser i marka dersom dyret ikke faller for skuddet. Dersom det finnes noen som helst grunn til å anta at dyret kan være truffet, plikter jegeren og fellings-/jaktlaget å ettersøke viltet på beste måte. Det er viktig at ettersøk planlegges nøye.

Den som har skadeskutt gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold alltid melde fra til fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen har ansvaret for å varsle videre til berørte kommuner. Fylkesmannen har også myndighet til å fatte beslutninger om iverksetting og avslutning av ettersøk, og om særlig kvalifisert personell skal delta. Dette vil normalt skje i samråd med kommunen og fellings-/jaktlaget. Dette innebærer også at det er fylkesmannen som avgjør om påskutt, men ikke gjenfunnet dyr skal belastes kvote/fellingstillatelse.

Ved kvotejakt, lisensfelling eller skadefellingsforsøk vil normalt rapporteringsrutiner fremgå av vilkårene. Utenfor slike situasjoner kan det likevel oppstå behov for ettersøk og evaluering av status for skadde rovviltindivider. Det er normalt kommunen som har ansvar for å ivareta disse forhold i sin kommune. Imidlertid kan det oppstå situasjoner der for eksempel en skadet bjørn kan utgjøre en særlig risiko for ettersøkspersonell. Det er derfor lagt opp til at kommunen straks skal varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet ved ettersøk av rovvilt som påtreffes skadet eller skades utenom jakt eller fellingsforsøk. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell. Tilsvarende bør politiet varsles ved situasjoner som oppfattes som sikkerhetsmessig vanskelig eller andre situasjoner der det er nødvendig og hensiktsmessig at politiet er orientert.

Kapittel 5. Klage, dispensasjon, straff og ikrafttreden

§ 18 Klageadgang

Første ledd:

Klage på kvotevedtak fattet av en rovviltnemnd etter forskriften § 8, § 10 og § 11 skal avgjøres av Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementet skal før klagen sluttbehandles gi Direktoratet for naturforvaltning anledning til å gi en faglig tilråding i saken. For øvrig følger klagebehandlingen forvaltningslovens regler. I tråd med dette skal klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til det organ som fattet vedtaket i første instans, det vil si rovviltnemnden. Rovviltnemnden forbereder klagen på vanlig måte. Dersom rovviltnemnden velger å opprettholde sitt vedtak skal saken med alle saksdokumentene oversendes Miljøverndepartementet ferdig forberedt. Kopi av oversendelsen til departementet med vedlegg skal sendes Direktoratet for naturforvaltning.

Annet ledd:

Hjemmelsgrunnlaget for forskriften § 13 sjette ledd er viltloven § 14a. Slike vedtak er ikke enkeltvedtak og er dermed ikke gjenstand for klage, jf. Ot.prp.nr.37 (1999–2000) s. 22.

Tredje ledd:

Alle vedtak fattet av andre organer enn rovviltnemnden skal følge forvaltningslovens regler. Dette innebærer at vedtak fattet av fylkesmannen kan påklages til Direktoratet for naturforvaltning. Dersom fylkesmannen delegerer sin myndighet til en kommune, jf. forskriften § 9 første ledd, skal eventuelle klager på kommunens vedtak behandles av fylkesmannen. Vedtak fattet av Direktoratet for naturforvaltning kan påklages til Miljøverndepartementet.

§ 20 Myndighet til å endre forskriften

Det fremgår av forskriften § 20 at Miljøverndepartementet har myndighet til å foreta endringer i forskriften. Eventuelle forslag til endringer i forskrift vil bli sendt på høring på vanlig måte.

Kommentarene til forskriften har ikke karakter av rettslig bindende regler, men presiserer og utdyper hvordan myndighetene tolker bestemmelsene og hva som vil bli lagt til grunn ved anvendelsen. Kommentarene kan innenfor rammen av bestemmelsene videreutvikles gjennom forvaltningspraksis av Miljøverndepartementet og av Direktoratet for naturforvaltning i samråd med departementet. Vesentlige endringer i kommentarene bør normalt i forkant drøftes med representanter for de interessene som blir mest berørt av endringene.

18. mars Nr. 243 2005

Forskrift om endring i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 18. mars 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18, og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 22. mars 2002 nr. 283 om produksjonstilskudd i jordbruket gjøres følgende endringer:

§ 8 skal lyde:

§ 8. Miljøkrav

Med mindre kommunen samtykker, kan foretak som mottar produksjonstilskudd ikke foreta inngrep som er av betydning for kulturlandskapet. Som inngrep regnes ikke tiltak som må sees på som normal skjøtsel av eiendommen.

Mot vassdrag med årssikker vannføring og mot kanaler uten årssikker vannføring skal det settes igjen en vegetasjonssone på minst 2 meter, målt horisontalt, regnet ved normalvannføring. Slik vegetasjonssone kan ikke jordarbeides.

Dersom jorda på en landbrukseiendom som foretaket disponerer, ligger i et område med erosjonsfare og innenfor nedbørsfelt til sårbart vassdrag eller sårbart kystområde, kan fylkesmannen bestemme at foretaket må følge bestemte jordarbeidingsrutiner eller gjennomføre lignende tiltak. Tiltakene kan fastsettes i forskrift.

For brudd på bestemmelser gitt i eller i medhold av denne paragrafen, gjelder § 12 om avkorting tilsvarende.

§ 14 fotnote 1 skal lyde:

1 Jf. forskrift 15. desember 2004 nr. 1626 om renter ved forsinket betaling.

II

Endringene trer i kraft fra 1. april 2005.

18. mars Nr. 244 2005

Forskrift om endring i forskrifter etter viltloven og fjellova.

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 18. mars 2005 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 12, § 14, § 20, § 23, § 24, § 26 nr. 1, nr. 6 og nr. 10, § 39, § 42 og § 50, jf. delegeringsvedtak 2. april 1982 nr. 592 og lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnytting av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) § 25, § 26 og § 29, jf. delegeringsvedtak 21. november 1975 nr. 4 og delegeringsvedtak 8. januar 1976 nr. 4297. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt og fangst gjøres følgende endringer:

§ 3 annet og tredje ledd skal lyde:

Kvotejakt: Ordinær jakt på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 9, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet.

Lisensfelling: Skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven § 12, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og det kreves at jegeren etter søknad innehar en personlig lisens for å kunne delta.

§ 13 og § 14 skal lyde:

§ 13. Vilkår for å delta i lisensjakt

Lisens kan gis etter søknad som sendes til fylkesmannen.

For å kunne få tildelt lisens må en jeger ha

- betalt jegeravgift for vedkommende jaktår
- bestått skyteprøve for storviltjakt for vedkommende jaktår
- overholdt rapporteringsplikten i henhold til forskriften § 14.

En rovviltnemnd kan fastsette ytterligere vilkår for godkjenning av lisensjeger, herunder krav til bosted, og om særlige rutiner for kommunikasjon og sikker rapportering om felte dyr. Rovviltnemnden kan fastsette et maksimalt antall lisensjegere innenfor ett eller flere lisensfellingsområder. Dersom antall søknader overstiger maksimalt antall

lisensjegere tildeles lisens etter loddtrekning blant kvalifiserte jegere. Rovviltnemnden kan delegere myndighet etter dette ledd til fylkesmannen.

Alle som deltar i lisensfelling plikter å holde seg oppdatert om kvotens størrelse, gjenværende kvote og eventuelle andre begrensninger for fellingsutøvelsen. Original personlig lisens skal medbringes under felling.

§ 14. Rapportering og meldeplikt ved lisensjakt

Felling eller forsøk på felling av gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn og jakt på gaupe skal umiddelbart meldes til fylkesmannen og andre på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling eller kvotejakt, eller ved utstedelse av lisens. Jeger skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller fylkesmannen/lisensutsteder.

Den som feller gaupe, jerv, bjørn eller ulv plikter vederlagsfritt å innlevere dyret til vitenskapelige formål på slik måte som det bestemmes i vedtak om skadefelling eller kvotejakt på gaupe, eller ved utstedelse av lisens, jf. viltloven § 48 og § 50. Jeger eller preparant plikter å innlevere dyret innen 1. juni. Dersom felt rovvilt først leveres til preparant, skal dette gjøres innen 1. mai. Dersom innleveringsplikten ikke overholdes tilfaller individet i sin helhet Viltfondet, jf. viltloven § 48 og § 50.

§ 27 første ledd første og annet punktum skal lyde:

Den som under jakt eller forsøk på felling skadeskyter storvilt eller kongeørn, plikter å gjøre det en kan for å avlive dyret snarest mulig. Vedkommende plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke.

§ 27 annet ledd skal lyde:

Den som under jakt eller ved skadefelling/lisensfelling skadeskyter gaupe, jerv, bjørn, ulv eller kongeørn skal uten opphold underrette fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

§ 29 nytt annet ledd skal lyde:

Ved ettersøk av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn som påtreffes skadet eller skades utenom lovlig jakt eller fellingsforsøk skal kommunen straks varsle fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

§ 29 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

I forskrift 8. mars 2004 nr. 515 om jakt, fangst og fiske i statsallmenning gjøres følgende endringer:

§ 3 annet ledd skal lyde:

Dersom det ved jakt/felling av elg, hjort, rådyr, bjørn, ulv, jerv, gaupe, bever og småvilt uten hund, er nødvendig å regulere antall jegere, skal det påses at det er en rimelig fordeling mellom innenbygdsboende og utenbygdsboende jegere/jaktlag.

§ 11 annet ledd skal lyde:

Gaupejakt kan tilbys i de områder det foreligger kvote for lisensfelling eller kvotejakt på gaupe. Lisensfelling av jerv, bjørn eller ulv kan tilbys i de områder det foreligger kvote for lisensfelling.

§ 13 første ledd første punktum skal lyde:

Prisene på utleie av jaktrett på elg, hjort, rådyr, bjørn, ulv, jerv, gaupe og bever fastsettes av fjellstyret.

III

Endringene trer i kraft 1. april 2005.

21. mars Nr. 245 2005

Forskrift om endring i forskrift om bostøtte fra Den Norske Stats Husbank.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 21. mars 2005 med hjemmel i Stortingets vedtak 12. juni 1972 med senere endringer og lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank § 21. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1755 om bostøtte fra Den Norske Stats Husbank gjøres følgende endringer:

§ 3 og § 4 skal lyde:

§ 3. Boliger det kan gis bostøtte til

Forutsatt at husstanden er støtteberettiget, jf. § 2, kan bostøtte gis til dekning av boutgifter for boliger med påhvilende:

1. etableringstilskudd gitt før 1. januar 1996, etableringslån, ervervslån, kjøpslån, oppføringslån, utbedringslån eller grunnlån fra Husbanken
2. startlån, utbedringslån eller etableringslån fra en kommune med midler kommunen har lånt i Husbanken til dette formålet
3. boliglån gitt av Landbruksbanken/SND/Innovasjon Norge, eller
4. oppstartingstilskudd fra Husbanken til omsorgsboliger. Omsorgsboliger oppført med oppstartingstilskudd fra Husbanken omfattes også etter at tilskuddet er nedskrevet.

Uavhengig av finansiering er følgende boliger omfattet av ordningen:

1. Kommunale utleieboliger. For husstander som omfattes av § 2, nr. 1, nr. 3 bokstavene b til g og nr. 7 til 9, er det tilstrekkelig at boligen er formidlet av kommunen
2. boliger underlagt leieregulering etter kapittel II i lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger som er oppført før 8. april 1940, så fremt leietaker bodde i leiligheten pr. 31. desember 1999, og
3. eid eller leid bolig i borettslag.

Det stilles heller ikke krav til finansiering for:

1. Husstander med barn under 18 år
2. husstander med alders-, uføre- eller etterlattepensjonister med inntekt under minstepensjon tillagt 30 prosent
3. husstander med deltager i introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere, eller
4. husstander som omfattes av § 2 nr. 3 bokstavene b til om med g og nr. 7 og 8 som bor i eid bolig.

Bostøtte gis ikke til beboere i institusjoner hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene § 1–3, annet ledd pkt. 5 og lov om sosiale tjenester m.v. § 4–2 bokstav d.

§ 4. *Krav til boligen*

Boligen skal ha kjøkken, bad, oppholdsrom, soverom og egen inngang. I tillegg skal boligen være over 40 kvm utenom fellesareal.

Kravet om at boligen skal være over 40 kvm utenom fellesareal gjelder ikke for:

1. husstander med barn under 18 år
2. husstander med alders-, uføre- eller etterlattepensjonister med inntekt under minstepensjon tillagt 30 prosent
3. kommunale utleieboliger og boliger formidlet av kommunen som bebos av husstand som har person som er deltaker i introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere og som omfattes av § 2 nr. 3 bokstavene b til og med g og nr. 7 og nr. 8
4. omsorgsboliger med oppstartingstilskudd fra Husbanken, og
5. leieboliger som er underlagt leieregulering etter kapittel II i lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger.

For alle typer boliger gjelder krav om at det skal være helårsbolig. Ytterligere krav til boliger som omfattes av ordningen kan fastsettes av Husbanken.

II

Endringene trer i kraft straks.

21. mars Nr. 246 2005

Forskrift om endring i forskrift om grunnlån fra Den Norske Stats Husbank.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 21. mars 2005 med hjemmel i lov 1. mars 1946 nr. 3 om Den Norske Stats Husbank § 1 og § 21. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1758 om grunnlån fra Den Norske Stats Husbank gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

Lån til andre enn kommunene skal som hovedregel være sikret ved 1. prioritets pant i den bebygde eiendommen. Når forholdene tilsier det, kan Husbanken likevel gi lån med prioritet etter andre lån eller heftelser.

Lån til kommuner og fylkeskommuner kan gis som gjeldsbrevlån.

II

Endringen trer i kraft straks.

21. mars Nr. 247 2005

Forskrift om registrering og merking av eldre preparater av dødt vilt.

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 21. mars 2005 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 § 48a, § 49 og § 49a og forskrift 18. juni 2004 nr. 913 om ivaretagelse av dødt vilt § 8 femte ledd og § 16. Kunngjort 23. mars 2005.

I

Følgende preparater av dødt vilt som er av eldre dato enn denne forskrifts ikrafttredelse skal registreres og merkes: Dverggås, kongeørn, jaktfalk, vandrefalk, havørn, snøugle, slagugle og lappugle.

Registreringen og merkingen av disse eldre preparatene skal gjennomføres i perioden fra 21. mars 2005 til 31. desember 2006. Registreringen og merkingen foretas av autorisert preparant, fylkesmannen eller den direktoratet bemyndiger.

II

Disse artene av eldre preparater skal registreres i en sentral database, og de skal utstyres med et merke i form av en mikrochip. Det kreves ingen dokumentasjon på preparatets lovlighet i forbindelse med denne registreringen og merkingen før 31. desember 2006.

III

Denne forskrift trer i kraft straks.

21. mars Nr. 248 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 13 og § 45 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 23. mars 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

§ 27 tredje ledd skal lyde:

Alt fiske med stormasket trål er forbudt innenfor 6 nautiske mil av grunnlinjen nord for 62° N. Trålere som oppfyller størrelseskriteriene i forskrift om adgangen til å drive trålfiske i området mellom 4 og 12 nautiske mil fra grunnlinjene utenfor det norske fastland, og som leverer fisken fersk for videre bearbeiding i land, kan likevel fiske mellom 4 og 6 nautiske mil av grunnlinjene i følgende områder og perioder:

I perioden 15. mars og 30. september:

- mellom 23° 40' Ø og 25° 20' Ø
- mellom 27° 30' Ø og 28° Ø.

I perioden 15. april og 30. september:

- mellom 23° Ø og 23° 40' Ø
- mellom 28° Ø og 29° 45' Ø
- mellom 30° 10' Ø og 31° 30' Ø.

II

Endringen trer i kraft straks.

21. mars Nr. 249 2005**Forskrift om regulering av fangst av vågehval i 2005.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9 og § 45. Kunngjort 23. mars 2005.

*Kapittel 1. Generelle bestemmelser***§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt å drive fangst av hval i 2005.

§ 2. Totalkvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy fangste til sammen 796 vågehval i Norges økonomiske sone, i fiskevernsonen ved Svalbard og i fiskerisonen ved Jan Mayen.

Totalkvoten nevnt i første ledd fordeles på fangstområder som følger:

Norges økonomiske sone og fiskevernsonen ved Svalbard:	651 dyr
Fiskerisonen ved Jan Mayen:	145 dyr

§ 3. Fangstperiode mv.

Fangst av vågehval kan starte 18. april og skal være avsluttet innen 31. august klokken 2400.

Fiskeridirektøren kan fastsette bestemmelse om dato for siste utseiling.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller gi fartøy tillatelse til å fortsette fangsten i enkelte områder utover fastsatt fangstperiode.

§ 4. *Fordeling av kvote*

Fiskeridirektoratet fastsetter maksimalkvoter for fartøy innenfor de ulike fangstområdene.

Fiskeridirektoratet kan endre eller oppheve de fastsatte maksimalkvotene, og det kan fastsettes frist for å starte fangsten på de endrede maksimalkvotene. Fartøy som ikke overholder fristen mister sin adgang til å delta. Fiskeridirektoratet kan fastsette første mulige dato for slik endring eller oppheving av maksimalkvotene.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere bestemmelser om fordeling av de enkelte områdekvoter på deltakende fartøy.

Fiskeridirektoratet kan pålegge det enkelte fartøy å drive fangst i nærmere angitt område.

§ 5. *Avbrudd i fangst og salg av fartøy*

Avbrudd i fangst for å oppta annen fiskeriaktivitet medfører bortfall av resterende kvote. Det samme gjelder ved salg av fartøy i fangstperioden dersom selger ikke har et erstatningsfartøy som umiddelbart kan settes inn i fangsten.

§ 6. *Overføring av kvote*

Kvote som er tildelt det enkelte fartøy kan ikke overføres til annet fartøy.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd.

§ 7. *Oppgaveplikt*

Fangstdagbok utgitt av Fiskeridirektoratet skal føres fortløpende. Dagboken skal umiddelbart etter avsluttet tur sendes Fiskeridirektoratet.

Den som er gitt adgang til å delta i fangst av vågehval skal hver mandag klokken 1200 rapportere til Norges Råfisklag, avdeling Svolvær om siste ukes fangst. Fiskeridirektoratet kan fastsette regler om hyppigere rapporteringsplikt.

§ 8. *Inspektør/observatør*

Fiskeridirektoratet kan bestemme at fartøyene skal ha inspektør om bord under fangsten. Fartøyene kan også pålegges å ha med observatør under fangsten.

§ 9. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fangsten i de ulike områdene når områdekvoten er beregnet tatt.

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig gjennomføring av fangsten.

§ 10. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

21. mars Nr. 250 2005

Forskrift om adgang til å delta i fangst av vågehval i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 21. mars 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 23. mars 2005.

§ 1. *Vilkår for tildeling av tillatelse*

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til å drive fangst av vågehval når følgende vilkår er oppfylt:

- Fartøyet må være registrert i merkeregisteret.
- Søker må være ført på blad B i fiskermanntallet.
- Søker må eie minst 50% av eierandelene i omsøkte fartøy.
- Søker må ha deltatt i fangst av vågehval med det omsøkte fartøyet i minst ett av de seks siste årene.
- Søker må ikke være medeier i annet fartøy som er gitt tillatelse til å drive vågehvalfangst.

For å kunne delta i fangst av vågehval må søker og skytter gjennomgå de kurs, inklusiv skyteprøve, som Fiskeridirektoratet bestemmer. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne bestemmelsen.

Det er et vilkår for tildeling av tillatelse til å drive fangst av vågehval at det ikke foretas produksjon av fangsten om bord.

Det er et vilkår for tildeling av tillatelse til å drive fangst av vågehval at det tas slike prøver av fangsten som Fiskeridirektoratet bestemmer.

§ 2. *Unntak*

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav c) for familierederi eller familieaksjeselskap.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkåret i § 1 første ledd bokstav d) når søker har vært forhindret fra å drive hvalfangst på grunn av politiske verv.

Søker som har anskaffet nytt fartøy til erstatning for fartøy som nevnt i § 1 bokstav d) kan likevel gis adgang til å drive fangst av vågehval.

Den som eier fartøy som deltok i fangst av vågehval i minst ett av de seks siste årene, kan gis tillatelse til å delta dersom øvrige vilkår er oppfylt, og søker og tidligere eier er nært beslektet. Ved avgjørelse av om tillatelse skal gis, skal det legges vekt på fartøyets og mannskapets avhengighet av å drive vågehvalfangst og de faglige og tekniske forutsetninger for å drive slik fangst. Tidligere eier av fartøy nevnt i dette ledd gis ikke adgang til å delta i fangst av vågehval med annet fartøy.

Den som eier fartøy som deltok i fangst av vågehval i minst ett av de seks siste årene kan gis tillatelse dersom øvrige vilkår er oppfylt, og søker har deltatt i hvalfangst i minst fire av de seks siste årene. Det må i tillegg foreligge bekreftelse fra hvalfanger som søker har vært ansatt hos, på at søker åpenbart har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å drive hvalfangst.

§ 3. Påmelding

Fiskeridirektoratet kan fastsette frist for å søke om adgang til å drive fangst av vågehval.

§ 4. Stedfortreder

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller gi den som er gitt tillatelse til å drive fangst av vågehval adgang til å benytte stedfortreder på følgende vilkår:

- a) Stedfortreder må være ført på blad B i fiskermanntallet.
- b) Stedfortreder må ha deltatt i fangst av vågehval i minst to av de tre siste årene.
- c) Stedfortreder må ha gjennomgått de kurs som Fiskeridirektoratet bestemmer.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkåret i første ledd bokstav b) dersom det er nødvendig for at fartøyet skal kunne gjennomføre fangsten.

§ 5. Leiefartøy

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi midlertidig tillatelse til å delta i vågehvalfangst med annet fartøy.

§ 6. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 7. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

9. mars Nr. 251 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 9. mars 2005 med hjemmel i forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30. Kunngjort 29. mars 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

§ 10 andre ledd skal lyde:

Det enkelte fartøy med seiråttillatelse kan totalt ikke fiske mer bifangst av torsk og hyse enn til sammen 150 tonn.

II

Endringen trer i kraft straks.

18. mars Nr. 252 2005

Forskrift om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 18. mars 2005 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2-1a, lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 1-3, § 1-3a, § 1-4 og § 6-9, lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 2-2 og § 6-2, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 4 og § 16 og lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) § 10. Kunngjort 29. mars 2005.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til å sikre at befolkningen får faglig forsvarlige akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus ved behov for øyeblikkelig hjelp, ved at det stilles krav til det faglige innholdet i de akuttmedisinske tjenestene, krav til samarbeid i den akuttmedisinske kjede og krav til samarbeid med brann, politi og hovedredningsentralene.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus.

§ 3. Definisjoner

Med *akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus* menes i denne forskrift medisinsk nødmeldetjeneste, kommunal legevaktordning og ambulansetjenesten.

Med *akuttmedisin* menes kvalifisert medisinsk diagnostikk, rådgivning, behandling og/eller overvåkning ved akutt oppstått/forverring av sykdom eller skade, herunder akutte psykiske lidelser, der rask medisinsk hjelp kan være avgjørende for liv og helse.

Med *akuttmedisinsk beredskap* menes forberedte tiltak som iverksettes for å sikre befolkningen nødvendige akuttmedisinske helsetjenester.

§ 4. Samhandling mellom de akuttmedisinske tjenestene

De regionale helseforetakene og kommunene skal sikre en rasjonell og koordinert innsats i de ulike leddene i den akuttmedisinske kjeden, å sørge for at innholdet i disse tjenestene er samordnet med de øvrige nødetatene, hovedredningsentralene og andre myndigheter.

Organiseringen av de akuttmedisinske tjenestene skal legges til rette slik at personellet i disse tjenestene får trening i samhandling. Ved etablering og drift av akuttmedisinske tjenester skal tjenestene kunne kommunisere internt og på tvers av etablerte kommune- og regiongrenser i et felles, lukket, enhetlig og landsdekkende kommunikasjonsnett.

§ 5. Virksomhetsrapportering

Departementet kan ved enkeltvedtak bestemme at de regionale helseforetakene og kommunene skal rapportere bestemte data om de akuttmedisinske tjenestene.

Kapittel 2. Medisinsk nødmeldetjeneste

§ 6. Definisjon

Med medisinsk nødmeldetjeneste menes et landsdekkende, organisatorisk og kommunikasjonsteknisk system for varsling og håndtering av henvendelser om behov for akuttmedisinsk hjelp og kommunikasjon innen helsetjenesten.

§ 7. Ansvarsforhold

Kommunen har ansvar for:

- etablering og drift av et fast legevaktnummer som er betjent hele døgnet
- etablering og drift av LV-sentral, jf. § 8 og § 10
- kommunikasjonsberedskap og nødvendig kommunikasjonsutstyr for helsepersonell i akuttmedisinsk beredskap i kommunen
- samarbeid med regionale helseforetak for å samordne kommunikasjonen mellom den kommunale legevaktordningen, jf. kapittel 3 og øvrige akuttmedisinske tjenester.

Det regionale helseforetaket har ansvar for:

- etablering og drift av det til en hver tid gjeldende medisinske nødnummer innen det regionale helseforetaket
- etablering og drift av AMK-sentraler jf. § 8 og § 9
- kommunikasjonsberedskap og nødvendig kommunikasjonsutstyr for ambulansetjenesten og andre deler av spesialisthelsetjenesten som inngår i det regionale helseforetakets beredskapsplan
- samarbeid med relevante parter for å sikre nødvendig samordning med LV-sentraler, brannvesen, politi, hovedredningsentral og andre samarbeidspartnere
- fastsettelse av hvilken AMK-sentral som skal ha overordnet koordineringsansvar og hvilke AMK-sentraler som skal ha mottak av medisinsk nødnummer i regionen.

§ 8. AMK- og LV-sentralene

De regionale helseforetakene og kommunene skal sørge for at helsepersonell i vaktberedskap er umiddelbart tilgjengelig i et felles, lukket, enhetlig og landsdekkende kommunikasjonsnett for helsetjenesten, jf. § 4. Det gjelder helsepersonell ved AMK-sentraler og LV-sentraler, helsepersonell i vaktberedskap i somatiske og psykiatriske sykehus med akuttfunksjon, og helsepersonell i ekstern vaktberedskap. De skal kunne kommunisere med hverandre og med andre nødetater i et kommunikasjonsnett.

AMK-sentraler og LV-sentraler skal bemannes med helsepersonell.

§ 9. Nærmere om AMK-sentralene

AMK-sentralene:

- skal håndtere henvendelser om akuttmedisinsk bistand

- b) skal prioritere, iverksette, gi medisinsk faglige råd og veiledning og følge opp akuttmedisinske oppdrag, herunder varsle og videreformidle anrop til andre nødetater og eventuelt hovedredningssentralene, samt varsle andre AMK-sentraler som er berørt
- c) skal styre og koordinere ambulanseoppdrag
- d) skal ha utstyr for logging av viktig trafikk, herunder på alle telefonlinjer
- e) skal ha et system for opprinnelsesmarkering.

§ 10. *Nærmere om LV-sentralene*

LV-sentralene:

- a) skal motta og håndtere henvendelser via et fast legevaktsnummer innenfor et fastsatt geografisk område, herunder prioritere, iverksette og følge opp henvendelser til lege i vaktberedskap, hjemmesykepleier, jordmor, kriseteam og andre relevante instanser
- b) skal kunne kommunisere direkte og videreformidle henvendelser om akuttmedisinsk hjelp til AMK-sentralen
- c) må ha et forsvarlig system for dokumentasjon av kommunikasjon, og bør ha utstyr for logging av viktig trafikk.

Kapittel 3. Kommunal legevaktordning

§ 11. *Definisjon*

Med kommunal legevaktordning menes en organisert virksomhet som gjennom hele døgnet skal vurdere henvendelser om øyeblikkelig hjelp, herunder foreta den oppfølging som anses nødvendig.

§ 12. *Oppgaver*

Kommunen har ansvar for å organisere en legevaktordning som sikrer befolkningens behov for øyeblikkelig hjelp hele døgnet, herunder å:

- a) diagnostisere og behandle akutte medisinske tilstander og sørge for henvisning til spesialisthelsetjenesten ved behov
- b) vurdere, gi råd og veilede ved henvendelser om øyeblikkelig hjelp.

Kapittel 4. Ambulansetjeneste

§ 13. *Definisjon*

Med *ambulansetjeneste* menes bil-, båt- og luftambulansetjeneste som inngår i de regionale helseforetakenes akuttmedisinske beredskap utenfor sykehus.

Med *luftambulansetjeneste* menes både ambulanshelikopter og ambulansefly.

§ 14. *Oppgaver*

De regionale helseforetakene skal sørge for at personer som oppholder seg innen helseregionen tilbys nødvendige ambulansetjenester.

§ 15. *Bil- og båtambulansetjenesten*

Bil- og båtambulansetjenesten utgjør sammen med kommunal legevaktordning den lokale akuttmedisinske beredskap og skal primært:

- a) dekke behov for primær diagnostikk og stabilisering og eventuell behandling av akutte skader og sykdomstilstander
- b) bringe syke/skadde pasienter til adekvat behandlingsnivå i helsetjenesten når pasienten har behov for overvåkning og/eller behandling.

§ 16. *Luftambulansetjenesten*

Luftambulansetjenesten skal yte spesialisert akuttmedisin og være en integrert del av den akuttmedisinske beredskapen. De regionale helseforetakene har ansvar for at luftambulansetjenesten forvaltes som en nasjonal tjeneste, herunder fastsettelse av felles retningslinjer for rekvirering av tjenesten.

Ambulanshelikoptertjenesten skal primært:

- a) bringe akuttmedisinsk utstyr og særlig kompetent helsepersonell raskt fram til alvorlig syke eller skadde pasienter
- b) bringe pasienter til et adekvat behandlingsnivå i helsetjenesten under pågående overvåkning og behandling, herunder å yte akuttmedisinsk diagnostikk
- c) utføre enkle søk- og redningsoperasjoner.

Ambulanseflytjenesten skal primært bringe pasienter til et adekvat behandlingsnivå i helsetjenesten under pågående overvåkning og behandling.

§ 17. *Bemannings og helsefaglig kompetanse*

Ambulansebiler og -båter som utfører oppdrag som nevnt i § 3 2. ledd og § 15 skal være betjent av minst to helsepersonell slik at pasienten sikres adekvat behandling og oppfølging under transport.

Minst ett av helsepersonellet skal ha autorisasjon eller lisens som ambulansarbeider. Øvrige helsepersonell må kunne dokumentere annen relevant akuttmedisinsk, pleiefaglig og redningsteknisk kompetanse. Dette innebærer som minimumskrav en redningsteknisk del med 55 timer teori og 15 timer praktiske øvelser, samt en medisinsk del som

inkluderer en teoretisk del på 120 timer og 3 ukers praksistjeneste ved mottakelsesavdeling/intensivavdeling (1 uke), operasjons-anestesiavdeling (1 uke) og medisinsk/kirurgisk avdeling (1 uke).

Kompetansekravene som nevnt i annet ledd kan fravikes for en periode av inntil fem år fra det tidspunkt forskriften trer i kraft. Denne overgangsordningen vil bare gjelde personell som er ansatt i ambulansetjenesten ved forskriftens ikrafttredelsestidspunkt.

Minst ett av ambulansepersonellet skal inneha kompetansebevis for fører av utrykningskjøretøy.

Ambulansene skal som hovedregel være bemannet med tilstedevakt. Unntak kan gjøres for stasjoner:

- a) som har et lavt antall akuttoppdrag pr. år
- b) hvor personell kan være ved ambulansen innen forsvarlig tid etter oppringning.

Det er tilstrekkelig at ett av unntaksvilkårene er oppfylt.

Ambulansehelikopter og redningshelikopter som benyttes i ambulansetjeneste skal være bemannet med lege med akuttmedisinsk kompetanse. I tillegg til lege skal fartøyet bemannes med ambulansarbeider eller sykepleier med redningsteknisk kompetanse. Ambulansefly skal være bemannet med intensiv- eller anestesisykepleier. I tillegg skal det etableres beredskap for lege eller annen bemanning ved oppdrag der dette er nødvendig.

Kapittel 5. Ikrafttredelse

§ 18. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. april 2005.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. desember 2000 nr. 1206 om medisinsk nødmeldetjeneste.

Merknader til forskriften

Til § 1

Formålet med en felles forskrift for de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus er å bidra til å styrke og regulere samhandlingen og synliggjøre ansvarsfordelingen mellom de ulike tjenestene i den akuttmedisinske kjeden. Kommunene og de regionale helseforetakene har et ansvar for å legge forholdene til rette slik at det enkelte helsepersonell kan utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2–2 og kommunehelsetjenesteloven § 1–3a. I tillegg har det enkelte helsepersonell plikt til å yte forsvarlig helsehjelp, jf. helsepersonelloven § 4. Koordinering av tjenester mellom flere nødetater skal ivaretas av politiet/redningssentralene, jf. politiloven § 27.

Til § 3

Begrepet «akutt oppstått/forverring av sykdom eller skade» omfatter både somatiske og psykiske sykdommer. Kunnskap om psykisk førstehjelp kan være av stor betydning i forbindelse med livstruende eller akutt oppståtte sykdommer eller lidelser.

Til § 4

Akuttmedisinsk beredskap ivaretas av et stort antall aktører med forskjellige oppgaver og organisatorisk tilhørighet. For å sikre at alle tjenestene samhandler på best mulig måte er det viktig å etablere klare ansvarsforhold og egnede samarbeidsfora som forplikter. Kravet om koordinering gjelder også mellom de regionale helseforetakene.

Det fremgår av kommunehelsetjenesteloven § 1–4 at kommunene skal samarbeide med regionalt helseforetak og stat slik at helsetjenesten best mulig kan virke som en enhet. Videre følger det av § 41 i helseforetaksloven at de regionale helseforetakene skal samarbeide med andre når dette er pålagt eller forutsatt i lovgivningen. Kommunehelsetjenesteloven § 1–3 gir hjemmel for å kunne forskriftsfeste krav til innhold til kommunens helsetjeneste. Spesialisthelsetjenesteloven § 2–1a gir hjemmel for å kunne forskriftsfeste funksjonskrav til tjenester som omfattes av loven, herunder medisinsk nødmeldetjeneste, luftambulansetjeneste og ambulansetjeneste med bil og eventuelt med båt. For å sikre en koordinert og rasjonell samhandling i de ulike leddene i den akuttmedisinske kjeden anbefales samarbeidspartene å etablere samarbeidsfora som kan bestå av utvalgte representanter fra den akuttmedisinske kjeden.

For å sikre at befolkningen tidlig får adekvat hjelp, har øvelse i samhandling mellom personell stor betydning. Dette er derfor lagt inn som et bindende krav. Det anbefales at helsepersonell deltar i relevant opplæring/kursvirksomhet og i akuttmedisinske team. Lokale akuttmedisinske team kan gjennomføre felles kurs og øvelser. Disse kan bestå av representanter fra både spesialist- og kommunehelsetjenesten. Det er viktig at det avsettes nødvendig tid til øvelser og praktisk trening. Det må påses at reglene om taushetsplikt for helsepersonell blir ivaretatt ved henvendelser til helsetjenesten og andre relevante instanser utenfor helsetjenesten. Det vises til helsepersonellovens kapittel 5 om taushetsplikt og opplysningsrett og kapittel 6 om opplysningsplikt.

Til § 5

Sentrale myndigheter kan pålegge de regionale helseforetakene og kommunene å samle inn relevante data. Det vises til helseregisterloven § 10 om dette.

Til § 6

Systemet for medisinsk nødmeldetjeneste består av følgende elementer: Medisinsk nødnummer, akuttmedisinske kommunikasjonsentraler (heretter AMK-sentraler) innen spesialisthelsetjenesten, legevaktssentraler (heretter LV-

sentraler) i kommunehelsetjenesten og et felles, lukket, enhetlig og landsdekkende kommunikasjonsnett for helsepersonell i vaktberedskap. Sykehus med akuttfunksjon uten mottak av gjeldende medisinsk nødnummer må sikre system for kommunikasjon med andre instanser i spesialisthelsetjenesten og eksterne ressurser.

Til § 7

Det følger av kommunehelsetjenesteloven § 1–3 at kommunehelsetjenesten også skal omfatte medisinsk nødmeldetjeneste. Det innebærer at kommunen skal etablere et fast legevaktsnummer hvor befolkningen skal kunne melde fra om behov for øyeblikkelig hjelp direkte til kvalifisert helsepersonell.

Til § 9

Begrepet AMK-sentral omfatter sentraler med mottak av medisinsk nødnummer. Sykehus med akuttfunksjon uten mottak av medisinsk nødnummer, må ha en kommunikasjonsentral med prioriterte linjer for å ivareta behovet for kommunikasjon ved disponering av egne akuttmedisinske ressurser og mottak av pasienter.

AMK-sentralene har ansvar for å ta i mot henvendelser videreformidlet fra annen kommunikasjonsentral. AMK-sentralene har også ansvar for å varsle andre AMK-sentraler som er berørt. Dette gjelder også varsling over det regionale helseforetakets grenser. I tillegg har AMK-sentralene ansvar for å videreformidle henvendelser som egentlig skulle vært rettet til nødnumrene for brann og politi, og til hovedredningsentralene. For ytterligere detaljer om rutiner ved behov for samordnet innsats vises det til brev fra Sosial- og helsedepartementet 24. september 1998 til fylkeskommunene og Statens helsetilsyn.

AMK-sentralene skal ha utstyr for logging av viktig trafikk. Dette innebærer en systematisk og kronologisk registrering av virksomhetens aktiviteter. Lydlogg skal benyttes på alle telefonlinjer og bør benyttes på radiosamband og eventuelle andre kommunikasjonslinjer. Lydlogg er et supplement og ikke et alternativ til nødmeldetjenestens skriftlige dokumentasjon. Lydlogg er å anse som en del av pasientens journal inntil nødvendige pasientopplysninger er skriftlig dokumentert.

Til § 10

Behandling av akutte psykiske lidelser skal også aktiveres gjennom LV-sentralen. I de kommunene der det er etablert psykososiale kriseteam bør disse aktiveres gjennom LV-sentral der det er hensiktsmessig. LV-sentraler kan også betjene trygghetsalarmer. Når det gjelder taushetsplikt vises det til merknadene under § 4.

Til § 11

Kommunal legevaktordning består av følgende elementer: ett fast legevaktnummer, LV-sentral, og lege i vaktberedskap. Dette skal ivaretas gjennom hele døgnet. Kommuner kan organisere legevaktordningen på flere måter, jf. § 12 i forskrift om fastlegeordningen i kommunene.

Til § 12

Ved henvendelse fra publikum skal lege med vaktberedskap yte medisinsk hjelp, råd og veiledning. Det presiseres at det er henvendelser som ikke kan vente for ordinær behandling hos allmennlege i kontortiden som skal behandles. Flere kommuner kan samarbeide om legevaktordningen. Disse vil da utgjøre et legevakt-distrikt. Hvert legevakt-distrikt skal være tilknyttet en legevaktsentral, jf. § 10. Ved opprettelse av interkommunal legevaktordning bør kommunene ta beredskapsmessige hensyn.

Kommunene kan ved inngåelse av den individuelle fastlegeavtalen stille krav om at fastlegen deltar i organisert legevaktordning utenfor kontortid, og i kommunenes organiserte øyeblikkelig hjelp tjeneste i kontortid, herunder å være tilgjengelig i et felles, lukket, enhetlig og landsdekkende kommunikasjonsnett, samt ivaretar utrykningsplikten, jf. forskrift 14. april 2000 nr. 328 om fastlegeordning i kommunene § 12 c.

Kommunenes organisering av legevakt må vurderes på bakgrunn av en risiko- og sårbarhetsanalyse av bl.a. sykdoms- og skadeforekomst, tilgang til og kompetanse hos legevakt, ambulansetjeneste og sykehus. Hvis en kommune ikke har bemannet legevaktslokale, eller dersom legevaktslokalet er stengt på bestemte tidspunkt, har LV-sentralen ansvar for å håndtere henvendelser og sikre kontakt med lege om nødvendig. Den kommunale legevaktsordningens ansvar for å yte akuttmedisinsk hjelp gjelder så vel somatiske som psykiske sykdommer.

Til § 13

Ambulansetjenestens oppgaver er beskrevet i § 15 og § 16.

Redningshelikopter kan delta i ambulansetjenesten ved spesielle forhold, men regnes under normale forhold ikke som en del av den alminnelige luftambulansetjenesten. Redningshelikoptertjenesten er dermed et supplement til den ordinære luftambulansetjenesten.

Til § 14

De regionale helseforetakene har ansvar for forsvarlig utbygging og dimensjonering av ambulansetjenesten. Dette innebærer at de regionale helseforetakene i sin planlegging av ambulansetjenesten bl.a. må ta hensyn til lokal organisering av legevakt og sykehusstruktur.

Til § 16

Redningshelikoptertjenesten er et supplement til den ordinære luftambulansetjenesten. Ved ambulanseoppdrag skal redningshelikoptertjenesten yte den samme helsehjelpen som ambulanshelikoptertjenesten.

Luftambulansetjenesten kan unntaksvis benyttes til tilbakeføringer av pasienter der lufttransport er nødvendig ut fra en medisinsk vurdering. I slike tilfeller skal beredskapsmessige hensyn tas i forkant av en eventuell rekvirering. Hensyn til responstid og samtidighetskonflikter er en del av de beredskapsmessige hensyn.

Situasjonen på skadestedet tilsier hvorvidt det er Redningshelikoptertjenesten eller Luftambulansetjenesten som vil være best egnet. Hovedredningssentralene/lokale redningssentraler og AMK-sentralene har sammen ansvar for å koordinere disse tjenestene.

Til § 17

Helsepersonell som bemanner bil- og båtambulanse skal ha kompetanse til å kunne observere og identifisere svikt i vitale organfunksjoner, igangsette akuttmedisinske behandlingstiltak, yte kyndig hjelp til forflytning og leiring av pasienter, samt dokumentere og rapportere til annet helsepersonell.

Det presiseres at behandlingsansvarlig lege for bil- og båtambulanse er den som sist vurderte pasienten i forbindelse med ambulansetransport. Dersom det ikke kan oppnås kontakt med behandlingsansvarlig lege, eventuelt legevaktslege/AMK-lege, eller det er behov for å avverge akutte situasjoner som gjør det tidsmessig umulig å oppnå slik kontakt, må ambulanspersonell handle etter skriftlige prosedyrer.

Ambulansetjenesten bør lokaliseres og organiseres slik at responstiden minimaliseres.

Med tilstedevakt menes det at helsepersonell i vaktberedskap skal oppholde seg i umiddelbar nærhet av utrykningskjøretøyet. Unntaksbestemmelser for kravet om tilstedevakt, bidrar til å sikre en nødvendig fleksibilitet i forhold til forskjeller i befolkningsgrunnlag og geografiske forhold.

Bemanning av ambulanshelikoptre og redningshelikoptre som flyr luftambulansoppdrag skal være anestesilege med minimum 2 års erfaring fra tjeneste ved anestesivdeling, eller lege med annen akuttmedisinsk kompetanse. Ambulanshelikoptre og redningshelikoptre som benyttes i ambulansetjeneste skal også være bemannet med ambulansarbeider eller sykepleier. Begge grupper helsepersonell skal ha redningsteknisk kompetanse. Det vises her til Nasjonal standard for redningsmenn innen luftambulansetjenesten, redningshelikoptertjenesten og SAR offshore av 18. juli 2002.

18. mars Nr. 263 2005

Forskrift om endring i forskrift om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 18. mars 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 og § 8 og lov 16. juni 1994 nr. 20 om teknisk kontrollorgan, jf. delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730, delegeringsvedtak 9. mai 2003 nr. 567 og delegeringsvedtak 22. september 2003 nr. 1924. Kunngjort 1. april 2005.

I

I forskrift 20. desember 2004 nr. 1820 om produksjon og omsetning av fritidsfartøy mv. gjøres følgende endring:

Ny EØS-henvisning i hjemmelsfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II (direktiv 2003/44/EF).

II

Endringen trer i kraft straks.

22. mars Nr. 264 2005

Forskrift om endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.

Fastsatt av Statens legemiddelverk 22. mars 2005 med hjemmel i forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 8–7 første ledd annet punktum. Kunngjort 1. april 2005.

I

I forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek er det foretatt endringer i vedlegg II, generikalistene. Endringene gjengis ikke her, men en oppdatert liste finnes på Legemiddelverkets hjemmeside <http://www.legemiddelverket.no/pris/bytteliste/bytteliste.htm>.

II

Endringene trer i kraft 1. april 2005.

30. mars Nr. 265 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9. Kunngjort 1. april 2005.

I

I forskrift 13. desember 2004 nr. 1620 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Uten hinder av § 1 er det i Nordsjøen og Skagerrak tillatt å fiske tobis med trål med maskevidde under 16 mm i perioden 1. april til 23. juni.

II

Endringen trer i kraft straks.

30. mars Nr. 266 2005**Vedtak om endring i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. mars 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Kunngjort 1. april 2005.

I

I vedtak 9. februar 2005 nr. 115 om delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet gjøres følgende endring:

Under punkt 3.2 tilføyes:

- Forskrift 20. desember 1999 nr. 1320 om vaksinasjon av husdyr, vilt, fisk og andre akvatiske dyr (vaksinasjonsforskriften) § 4, punkt 2.

II

Endringen trer i kraft straks.

30. mars Nr. 267 2005**Forskrift om endring i forskrift om kontrolltiltak for restmengder av visse stoffer i animalske næringsmidler, produksjonsdyr og fisk for å sikre helsemessig trygge næringsmidler.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 15, § 18 og § 24 og delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I nr. 7.1.1 (direktiv 2003/74/EF). Kunngjort 1. april 2005.

I

I forskrift 27. januar 2000 nr. 65 om kontrolltiltak for restmengder av visse stoffer i animalske næringsmidler, produksjonsdyr og fisk for å sikre helsemessig trygge næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet tilføyes følgende lov:

Lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 15, § 18 og § 24.

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg I kap. I nr. 7.1.1 (direktiv 96/22/EF) tilføyes følgende endringsdirektiv:
direktiv 2003/74/EF

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til å hindre produksjon, bearbeiding, import og omsetning av produksjonsdyr og animalske næringsmidler som inneholder restmengder av forbudte stoffer, forurensende stoffer, samt restmengder av veterinærpreparater over fastsatte grenseverdier og sikre at kravet til helse, kvalitet og redelighet blir ivaretatt.

§ 2. Virkeområde

Forskriften omfatter veterinærers og fiskehelsebiologers bruk av legemidler til behandling av produksjonsdyr og fisk, og virksomheters produksjon, bearbeiding, import og omsetning av produksjonsdyr, fisk og animalske næringsmidler.

§ 3 nr. 3 skal lyde:

3. *Forbudte stoffer:* stilbener, stilbenderivater, herunder deres salter og estere, beta-agonister og stoffer med østrogen, androgen, gestagen og tyreostatisk virkning samt stoffer som er forbudt iht. forskrift 10. oktober

1996 nr. 997 om maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse, jf. artikkel 14 og vedlegg IV i forordning (EØF) nr. 2377/90.

§ 3 nr. 14 skal lyde:

14. *Ulovlig behandling*: Bruk av forbudte stoffer eller produkter, eller bruk av stoffer eller produkter som ikke er tillatt til andre formål eller på andre vilkår enn dem som følger av rettsakter omfattet av EØS-avtalen. Dette er ikke ulovlig behandling:
- Behandling av produksjonsdyr med testosteron, progesteron og de derivater som lett omdannes til den opprinnelige forbindelsen. Tilsvarende gjelder dette når slike preparater gis for synkronisering av brunst, avbrytelse av uønsket drektighet, økning av fruktbarhet og forberedelse av giver og mottaker i forbindelse med embryoimplantasjon.
  - Behandling av hest med allytrenbolon og beta-agonister.
  - Behandling av storfe med beta-agonister i forbindelse med kalving.
  - Behandling av storfe med østradiol 17-beta for masererte eller mumifiserte fostre, samt pyometra.
  - Behandling av produksjonsdyr med østradiol 17-beta eller esterlignende derivater til benyttelse for brunstinduksjon hos storfe, småfe og hest inntil 14. oktober 2006.

Nytt kapittel Ia skal lyde:

Kapittel Ia. Krav til veterinærer og fiskehelsebiologer ved bruk av legemidler til produksjonsdyr og fisk

§ 3–1. *Forbud mot bruk av legemidler til produksjonsdyr og fisk*

Veterinærer og fiskehelsebiologer skal ikke bruke legemidler til ulovlig behandling av produksjonsdyr og fisk, jf. § 3 nummer 14.

§ 3–2. *Påbud om direkte, veterinær behandling*

Behandling som omtalt i § 3 nummer 14 bokstavene a–e, skal utføres direkte av en veterinær, ikke av medhjelper, på klart identifiserte dyr.

§ 3–3. *Journalføring*

Veterinæren skal føre følgende opplysninger om behandling som omtalt i § 3 nummer 14 bokstavene a–e i sin journal, jf. dyrehelsepersonelloven § 24 andre ledd:

- type produkt som er brukt
- behandlingens art
- dato for behandling
- de behandlede dyrs identitet
- utløpsdatoen for tilbakeholdelsesperioden.

Journalen skal være tilgjengelig for tilsynsmyndighetene, jf. dyrehelsepersonelloven § 24 fjerde ledd.

§ 5 overskriften skal lyde:

§ 5. *Oppbevaring av forbudte stoffer*

§ 5 andre punktum oppheves.

§ 6 skal lyde:

§ 6. *Forbud mot import, hold og omsetning av produksjonsdyr eller fisk som har fått tilført eller inneholder forbudte stoffer*

Det er ikke tillatt å importere, holde eller omsette produksjonsdyr eller fisk som har fått tilført forbudte stoffer eller som har fått ulovlig behandling, jf. § 3 nummer 14.

§ 23 skal lyde:

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrehelsepersonelloven § 37.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. mars Nr. 268 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2005 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4 og forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1 nr. 11 og 12. Kunngjort 1. april 2005.

I

I forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering av fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann gjøres følgende endringer:

§ 2 – § 5 oppheves.

Nåværende § 6 og § 7 blir § 2 og § 3.

II

Endringene trer i kraft 1. mai 2005.

1. april Nr. 269 2005**Ikrafttredelse av lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) § 13. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 1. april 2005.

Lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) trer i kraft straks.

1. april Nr. 270 2005**Delegering av myndighet til Justis- og politidepartementet, Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet etter SE-loven § 2 og § 3.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) § 2 annet ledd og § 3 første punktum. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 1. april 2005.

Kongens myndighet etter lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) § 2 annet ledd første punktum delegeres til Justis- og politidepartementet.

Kongens myndighet etter § 2 annet ledd annet punktum delegeres til Finansdepartementet.

Kongens myndighet etter § 3 første punktum delegeres til Arbeids- og sosialdepartementet.

1. april Nr. 271 2005**Ikrafttredelse av lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 13–1. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 1. april 2005.

Lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjelder fra 1. august 2005.

1. april Nr. 272 2005**Delvis ikrafttredelse av lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. kapittel XVIII. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 1. april 2005.

Lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. kapittel VII, IX og X skal gjelde fra og med 11. april 2005.

1. april Nr. 273 2005**Forskrift om arbeidstakernes rett til innflytelse i europeiske selskaper.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 1. april 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) § 3 første punktum, jf. delegeringsvedtak 1. april 2005 nr. 270. Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 32e (direktiv 2001/86/EF). Kunngjort 1. april 2005.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Denne forskriften er gitt for å sikre arbeidstakernes rett til informasjon, drøfting og representasjon i europeiske selskaper (Societas Europaea), heretter kalt SE-selskap, jf. lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven).

§ 2. Virkeområde og lovvalg

(1) Denne forskriften gjelder for SE-selskaper med forretningskontor i Norge. Forskriften gjelder også ved stiftelse av SE-selskaper som skal ha forretningskontor i Norge.

(2) Bestemmelsene i § 1 til § 7 og § 11 kommer til anvendelse for deltagende selskaper, datterselskaper og filialer i Norge som deltar i stiftelsen av SE-selskaper uavhengig av hvor selskapet skal ha forretningskontor.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *SE-selskap*; et selskap stiftet i henhold til lov 1. april 2005 nr. 14 om europeiske selskaper ved gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10a (rådsforordning (EF) nr. 2157/2001) (SE-loven) som implementerer forordning (EF) nr. 2157/2001 av 8. oktober 2001 om statuttene for det europeiske selskap.
- b) *deltakende selskap*; de selskaper som deltar direkte i stiftelsen av et SE-selskap.
- c) *filial*; en del av et selskap som utøver en økonomisk aktivitet i et annet EU/EØS-stat enn der selskapet har sitt forretningskontor.
- d) *berørt datterselskap eller filial*; et deltakende selskaps datterselskap eller filial som vil bli datterselskap eller filial til SE-selskapet når dette stiftes.
- e) *innflytelse*; enhver ordning, herunder informasjon, drøfting og representasjon, som arbeidstakernes representanter kan bruke for å påvirke de beslutningene som treffes i selskapet.
- f) *informasjon*; informasjon til representasjonsorganet eller arbeidstakernes representanter fra SE-selskapet om spørsmål som angår SE-selskapet og ethvert datterselskap eller filial som ligger i en annen medlemsstat. Det samme gjelder for spørsmål som går utover de beslutningsdyktige organers fullmakt i en enkelt medlemsstat. Informasjonen skal gis på et tidspunkt, på en måte og med et innhold som gjør det mulig for arbeidstakernes representanter å foreta en forsvarlig vurdering av de mulige virkningene, og eventuelt forberede drøftelse med SE-selskapet.
- g) *drøfting*; dialog og utveksling av synspunkter mellom representasjonsorganet og SE-selskapet. Drøftingen skal skje på et tidspunkt, på en måte og med et innhold som gjør det mulig for arbeidstakernes representanter, på bakgrunn av den mottatte informasjonen, å gi uttrykk for sin mening slik at synspunktene kan tas i betraktning i beslutningsprosessen i SE-selskapet.
- h) *representasjon*; den innflytelse det organet som representerer arbeidstakerne eller deres representanter har på driften av et selskap gjennom:
  - å benytte retten til å velge eller utpeke noen av medlemmene i selskapets kontroll- eller administrasjonsorganeller
  - å benytte retten til å anbefale og/eller gå imot utpekingen av noen eller alle medlemmene i selskapets kontroll- eller administrasjonsorgan.

Kapittel II. Forhandlingsfremgangsmåte

§ 4. Opprettelse av det særlige forhandlingsutvalg

(1) Når ledelsesorganene i de deltakende selskapene utarbeider en plan for etablering av et SE-selskap, skal de så snart som mulig etter offentliggjøringen av fusjonsplanen, planen for stiftelse av et holdingselskap eller etter å ha vedtatt en plan for stiftelse av et datterselskap eller omdanning til et SE-selskap, treffe nødvendige tiltak for å innlede forhandlinger med representantene for selskapenes arbeidstakere om ordninger for arbeidstakernes innflytelse i SE-selskapet. Det skal gis informasjon til arbeidstakerne om navnene på og antallet arbeidstakere i de deltakende selskapene, berørte datterselskaper og filialer.

(2) Det skal opprettes et særlig forhandlingsutvalg som representerer arbeidstakerne i de deltakende selskapene, berørte datterselskaper og filialer. Medlemmene av det særlige forhandlingsutvalget velges eller utpekes ut fra antallet arbeidstakere i de deltakende selskapene, berørte datterselskaper filialer i hver EU/EØS-stat. Hver EU/EØS-stat tildeles en plass i det særlige forhandlingsutvalget per andel arbeidstakere som representerer 10 prosent, eller en brøkdel dette, av antall arbeidstakere ansatt i de deltakende selskapene, berørte datterselskaper og filialer i statene til sammen.

(3) Når SE-selskapet stiftes gjennom fusjon skal det velges eller utpekes ekstra medlemmer fra hver stat i den utstrekning det er nødvendig for å sikre at det særlige forhandlingsutvalget omfatter minst ett medlem fra hvert deltakende selskap som er registrert og har arbeidstakere i vedkommende EU/EØS-stat og som vil opphøre å eksistere som eget rettssubjekt etter at SE-selskapet er registrert.

(4) Tredje ledd gjelder likevel ikke dersom antallet slike ekstra medlemmer overstiger 20 prosent av antallet medlemmer valgt eller utpekt i henhold til annet ledd eller dersom de berørte de arbeidstakerne allerede er

representert etter bestemmelsen i annet ledd. Dersom antall selskaper som vil opphøre og eksistere ved fusjonen er større enn det antall ekstra plasser som finnes i henhold til første punktum, skal disse ekstra plassene tildeles selskaper i forskjellige EU/EØS-stater i fallende rekkefølge etter antall arbeidstakere ansatt i selskapene.

(5) Dersom antallet arbeidstakere i de deltagende selskaper, berørte datterselskaper eller filialer endrer seg etter at det særlige forhandlingsutvalget er opprettet, skal fordelingen av setene i henhold til annet, tredje og fjerde ledd gjøres på nytt dersom endringene er så vesentlige at de ville medført en annen sammensetning av det særlige forhandlingsutvalget.

§ 5. Fordeling av setene i Norge

(1) Setene i det særlige forhandlingsutvalget som tildeles arbeidstakerne i Norge i henhold til § 5 annet ledd, tildeles arbeidstakerne i de deltagende selskaper i Norge i fallende rekkefølge regnet etter antallet arbeidstakere i det enkelte selskap. Dersom det er flere plasser til fordeling enn det er deltagende selskaper, fordeles disse på berørte datterselskaper og filialer i fallende rekkefølge regnet etter antallet arbeidstakere i den enkelte enhet. Øvrige plasser fordeles på de deltagende selskaper, berørte datterselskaper og filialer i fallende rekkefølge regnet etter antallet arbeidstakere.

(2) Dersom SE-selskapet stiftes ved fusjon og det skal tildeles plasser til selskaper i Norge som opphører å eksistere ved fusjonen, fordeles plassene på arbeidstakerne i disse selskapene i fallende rekkefølge regnet etter antallet arbeidstakere i det enkelte selskap. Dette gjelder ikke dersom det deltagende selskapet blir tildelt en plass i det særlige forhandlingsutvalget i medhold av første ledd, jf. § 5 fjerde ledd.

(3) Dersom det særlige forhandlingsutvalgets geografiske sammensetning justeres med hjemmel i § 5 femte ledd, gjennomføres det en ny fordeling av setene i det særskilte forhandlingsutvalget etter reglene i første og annet ledd.

(4) Dersom en enhet som har en eller flere representanter i det særlige forhandlingsutvalget ikke lenger skal være representert i det særlige forhandlingsutvalget og dette ikke medfører endring i sammensetningen av det særlige forhandlingsutvalget etter § 5 femte ledd, jf. § 6 tredje ledd, tildeles den ledige plassen til den enhet som står nærmest i tråd med regelen i § 6 første ledd. Dersom arbeidstakerne i denne enheten er tildelt en plass på grunnlag av regelen i § 6 annet ledd, går plassen likevel videre til neste enhet i tråd med bestemmelsen i § 6 annet ledd. Dersom det ikke finnes slik enhet skal ingen enheter ha denne plassen.

(5) Dersom det tilkommer nye deltagende selskaper etter at det særlige forhandlingsutvalget er opprettet, og dette ikke medfører endringer i fordelingen av seter i det særlige forhandlingsutvalget i henhold til § 5 femte ledd, skal slike selskaper ha en representant i det særlige forhandlingsutvalget. Fordelingen etter § 6 tredje ledd gjelder tilsvarende.

(6) Representanter som velges med hjemmel i § 5 annet ledd, jf. § 6 første ledd representerer arbeidstakerne i enheten og i tillegg en andel av arbeidstakerne i de enheter som ikke har valgt egne representanter. Dersom det er valgt flere representanter etter § 5 annet ledd, fordeles arbeidstakerne som ikke har egne representanter likt på representantene. Representanter valgt med hjemmel i § 5 tredje ledd, jf. § 6 annet ledd representerer kun arbeidstakerne i dette selskapet.

§ 6. Valg av medlemmer til det særlige forhandlingsutvalg i Norge

(1) Dersom det finnes lokale fagforeninger som alene eller til sammen representerer minst to tredeler av arbeidstakerne i den enhet som er tildelt representant i henhold til § 6 første eller annet ledd, utpeker de lokale fagforeningene representanten blant arbeidstakerne i enheten. Dersom det ikke oppnås enighet om hvem som skal utpekes, gjennomføres valg av og blant arbeidstakerne i henhold til annet ledd.

(2) Dersom det i enhetene som er tildelt representanter ikke finnes fagforeninger som alene eller til sammen omfatter to tredeler av arbeidstakerne eller fagforeningene ikke blir enige, gjennomføres valg av og blant arbeidstakerne i Norge direkte. For dette valget gjelder forskrift 18. desember 1998 nr. 1205 om ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling m.v. (representasjonsforskriften) tilsvarende så langt det passer og ikke strider mot bestemmelsen her. Representasjonsforskriften § 10 første ledd, § 11 første ledd tredje punktum og § 12 fjortende ledd gjelder ikke. Valgstyret kan sette kortere frister for gjennomføringen av valget enn det som fremgår av representasjonsforskriften § 12.

(3) Alle som er ansatt i selskapet eller enheten på valgdagen har stemmerett og er valgbare ved valg etter annet ledd. Valget kan gjennomføres elektronisk dersom valgstyret bestemmer det og samtlige arbeidstakere har tilgang til datamaskin og valget ellers gjennomføres i tråd med representasjonsforskriftens regler.

§ 7. Det særlige forhandlingsutvalgets oppgaver

(1) Det særlige forhandlingsutvalget og de deltagende selskapene skal i avtale bestemme ordninger for arbeidstakernes rett til informasjon, drøfting og representasjon i SE-selskapet. For dette formål skal de deltagende selskapene underrette det særlige forhandlingsutvalget om planen og den konkrete prosessen med å etablere SE-selskapet, inntil dette er registrert.

(2) Det særlige forhandlingsutvalget skal med mindre annet er særskilt bestemt treffe beslutning med alminnelig flertall av sine medlemmer, forutsatt at slikt flertall også representerer et flertall av arbeidstakerne.

(3) Avtale som innebærer en reduksjon av retten til representasjon i SE-selskapets administrasjons- eller kontrollorgan, krever likevel tilslutning fra to tredeler av medlemmene av det særlige forhandlingsutvalget som

representerer minst to tredeler av arbeidstakerne, medregnet stemmene til medlemmer som representerer arbeidstakere ansatt i minst to EU/EØS-stater. Flertallskravet i første punktum gjelder likevel ikke når SE-selskapet skal etableres gjennom fusjon, og retten til representasjon omfatter færre enn 25 prosent av det samlede antall arbeidstakere i de deltakende selskapene. Flertallskravet i første punktum gjelder heller ikke når SE-selskapet etableres ved opprettelse av holdingselskap eller datterselskap, og retten til representasjon omfatter færre enn 50 prosent av det samlede antall arbeidstakere i de deltakende selskapene.

(4) Tredje ledd gjelder ikke for SE-selskaper som stiftes ved omdanning.

(5) Med reduksjon av retten til representasjon menes en andel av medlemmene av SE-selskapets administrasjons- eller kontrollorgan i henhold til § 5 bokstav k som er lavere enn den høyeste andel som finnes i de deltakende selskapene.

(6) Ved forhandlinger kan det særlige forhandlingsutvalget anmode sakkyndige etter eget valg, for eksempel representanter fra aktuelle arbeidstakerorganisasjoner, om å bistå det i dets arbeid. Slike sakkyndige kan være til stede under forhandlingsmøter som rådgivere etter anmodning fra det særlige forhandlingsutvalget. Det særlige forhandlingsutvalget kan beslutte å underrette representantene for aktuelle eksterne organisasjoner, herunder fagforeninger, om at forhandlingene innledes.

(7) Det særlige forhandlingsutvalget kan med det flertall som er fastsatt i åttende ledd, beslutte å ikke innlede forhandlinger eller å avslutte forhandlinger som allerede er innledet, og å basere seg på reglene for informasjon og drøfting som gjelder i de EU/EØS-stater der SE-selskapet har arbeidstakerne. En slik beslutning skal stanse fremgangsmåten med henblikk på å inngå avtale som nevnt i § 9. Slik beslutning medfører ikke at standardbestemmelsene i vedlegg I kommer til anvendelse.

(8) Det flertall som kreves for å beslutte å ikke innlede eller å avslutte forhandlinger, skal være stemmene fra to tredeler av medlemmene som representerer minst to tredeler av arbeidstakerne, medregnet stemmene fra medlemmer som representerer arbeidstakere ansatt i minst to EU/EØS-stater.

(9) I tilfelle av et SE-selskap som er etablert ved omdanning, kommer syvende og åttende ledd ikke til anvendelse dersom arbeidstakerne i selskapet som skal omdannes har rett til representasjon.

(10) Det særlige forhandlingsutvalget skal sammenkalles på nytt etter skriftlig anmodning fra minst 10 prosent av arbeidstakerne i SE-selskapet, dets datterselskap og filialer, eller deres representanter, tidligst to år etter beslutning som nevnt i åttende ledd, jf. syvende ledd, med mindre partene er enige om at forhandlingene skal innledes tidligere. Standardbestemmelsene i vedlegg I kommer ikke til anvendelse dersom det særlige forhandlingsutvalget beslutter å gjeninnlede forhandlinger med selskapet og disse forhandlingene ikke fører til enighet om en avtale som nevnt i § 9.

(11) De deltagende selskapene skal dekke utgiftene forbundet med det særlige forhandlingsutvalgets oppgaver, herunder utgiftene til en sakkyndig. Dekning av sakkyndige utover dette kan avtales mellom de deltagende selskapene og det særlige forhandlingsutvalget.

§ 8. Avtalens innhold

(1) Avtalen mellom de deltakende selskapene og det særlige forhandlingsutvalget om arbeidstakernes innflytelse skal være skriftlig og bør minst fastsette:

- a) avtalens virkeområde,
- b) sammensetning av, antall medlemmer av og fordeling av plasser i det representasjonsorgan som vil være drøftingspartner med SE-selskapet i forbindelse med ordninger for informasjon og drøfting med arbeidstakerne i SE-selskapet, dets datterselskap og filialer,
- c) representasjonsorganets funksjon og framgangsmåten for informasjon og drøfting,
- d) møtehyppigheten i representasjonsorganet,
- e) de økonomiske og materielle ressursene som skal tildeles representasjonsorganet,
- f) dersom partene under forhandlingene beslutter å opprette en eller flere fremgangsmåter for informasjon og drøfting i stedet for et representasjonsorgan; ordningene for gjennomføring av slike fremgangsmåter,
- g) dersom partene under forhandlingene beslutter å opprette representasjonsordninger, innholdet i disse ordningene, herunder antall medlemmer i SE-selskapets administrasjons- eller kontrollorgan som arbeidstakerne vil ha rett til å velge, utpeke, anbefale eller gå imot, fremgangsmåtene for hvordan arbeidstakerne kan velge, utpeke, anbefale eller gå imot disse medlemmene, og deres rettigheter,
- h) avtalens ikrafttredelsesdato og dens varighet, tilfeller der avtalen bør reforhandles og fremgangsmåten for reforhandling.

(2) Avtalen er ikke underlagt standardbestemmelsene i vedlegg I, med mindre avtalen inneholder bestemmelser om noe annet.

(3) Dersom et SE-selskap etableres ved omdanning, skal avtalen fastsette minst det samme nivået for innflytelse som finnes i selskapet som skal omdannes til et SE-selskap.

§ 9. Forhandlingenes varighet

Forhandlingene skal innledes så snart det særlige forhandlingsutvalget er opprettet og kan pågå i de etterfølgende seks månedene. Partene kan etter avtale beslutte å forlenge forhandlingene ut over seks måneder, men høyst til ett år etter at det særlige forhandlingsutvalget er opprettet.

§ 10. Standardbestemmelsenes anvendelse

- (1) Standardbestemmelsene fastsatt i vedlegg I til denne forskrift får anvendelse dersom:
  - a) partene er enige om det, eller
  - b) det ikke er inngått noen avtale innen fristen fastsatt i § 10. Dette gjelder ikke dersom det særlige forhandlingsutvalget har truffet beslutningen fastsatt i § 8 syvende og åttende ledd.
- (2) Med mindre annet følger av avtalen som nevnt i første ledd bokstav a får standardbestemmelsene i vedlegg I om representasjon bare anvendelse:
  - a) i tilfelle av et SE-selskap etablert ved omdanning; dersom regler for arbeidstakernes representasjon i administrasjons- eller kontrollorganet gjaldt for et selskap omdannet til et SE-selskap,
  - b) i tilfelle av et SE-selskap etablert ved fusjon; dersom en eller flere former for representasjon gjaldt i ett eller flere av de deltakende selskapene før registrering av SE-selskapet og omfattet minst 25 prosent av det samlede antall arbeidstakere i alle deltakende selskaper. Det samme gjelder dersom en eller flere former for representasjon gjaldt i ett eller flere av de deltakende selskapene før registrering av SE-selskapet og omfattet mindre enn 25 prosent av det samlede antall arbeidstakere i alle deltakende selskaper dersom det særlige forhandlingsutvalget bestemmer det,
  - c) i tilfelle av et SE-selskap etablert ved dannelse av et holdingselskap eller stiftelse av et datterselskap; dersom en eller flere former for representasjon gjaldt i ett eller flere av de deltakende selskapene før registrering av SE-selskapet og omfattet minst 50 prosent av det samlede antall arbeidstakere i alle deltakende selskaper. Det samme gjelder dersom en eller flere former for representasjon gjaldt i ett eller flere av de deltakende selskapene før registrering av SE-selskapet og omfattet mindre enn 50 prosent av det samlede antall arbeidstakere i alle deltakende selskaper dersom det særlige forhandlingsutvalget bestemmer det.
- (3) Dersom det fantes mer enn en form for representasjon i de forskjellige deltakende selskapene, skal det særlige forhandlingsutvalget beslutte hvilken av disse formene som må etableres i SE-selskapet. Dersom SE-selskapet skal registreres i Norge og det særlige forhandlingsutvalget ikke har besluttet hvilken form for representasjon som skal etableres i SE-selskapet, beslutter de deltagende selskapene hvilken form for representasjon som skal innføres i SE-selskapet.

Kapittel III. Forskjellige bestemmelser**§ 11. Taushetsplikt**

- (1) Dersom SE-selskapets behov for fortrolighet gjør det nødvendig at informasjon ikke gis videre, kan SE-selskapet eller et deltakende selskap i særskilte tilfeller pålegge arbeidstakernes representanter og eventuelle sakkyndige taushetsplikt.
- (2) Taushetsplikten skal også gjelde etter utløpet av mandatperioden.

§ 12. Rett til å holde tilbake fortrolig informasjon

Et SE-selskap eller deltakende selskap kan i særskilte tilfeller unnlate å gi informasjon til det særlige forhandlingsutvalget, representasjonsorganet og tilsvarende organer opprettet med grunnlag i denne forskrift dersom det åpenbart vil være til betydelig skade for SE-selskapet, deltakende selskap, deres datterselskaper eller filialer på opplysningene blir kjent. Første punktum gjelder ikke arbeidstakernes representanter i administrasjons- og kontrollorganet.

§ 13. Misbruk av reglene om europeiske selskaper

- (1) Dersom det inntreer vesentlige endringer i selskapet, dets datterselskaper eller filialer og disse endringene ville ha gitt arbeidstakerne større innflytelse enn gjeldende innflytelsesordninger dersom de hadde vært foretatt før registreringen, kan nye forhandlinger kreves. Forhandlinger kan kreves av representasjonsorganet eller av representanter for flertallet av arbeidstakerne i SE-selskapets nye forretningssteder eller datterselskaper.
- (2) Dersom det innen ett år etter registreringen av SE-selskapet inntreer slike endringer som nevnt i første ledd, skal reglene om SE-selskaper anses misbrukt med mindre selskapet sannsynliggjør at endringene hadde andre årsaker.
- (3) Bestemmelsene i § 5 til § 11 gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 14. Tvisteløsning

- (1) Bedriftsdemokratinevnda kan avgjøre:
  - a) tvister som knytter seg til opprettelsen av det særlige forhandlingsutvalget etter § 5, § 6 og § 7. For valg av arbeidstakernes representanter i det særlige forhandlingsutvalget fra Norge, gjelder representasjons forskriften tilsvarende, jf. § 7 annet ledd,
  - b) tvister som knytter seg til inngåelse av avtale om innflytelse, herunder om avtalen er inngått i tråd med forskriftens stemmereglene, jf. § 8 og § 9,
  - c) tvister som knytter seg til om vilkårene for anvendelse standardbestemmelsene i vedlegget er oppfylt, jf. § 11,
  - d) tvister som knytter seg til valget av medlemmer til representasjonsorganet etter standardbestemmelsene i vedlegg I nr. 1,
  - e) beslutning om taushetsplikt eller tilbakehold av informasjon, jf. § 12 og § 13,

- f) tvister vedrørende fordelingen av plasser samt valg eller utpeking av de arbeidstakernes representanter til administrasjons- eller kontrollorganet etter standardbestemmelsene i vedlegg I nr. 13.
- (2) Tvister om beslutninger som nevnt i første ledd bokstav e kan ikke bringes inn for Bedriftsdemokratinemnda etter at opplysningene beslutningen gjelder er blitt offentlig kjent.

§ 15. Saksbehandlingsregler

For saksbehandlingen i Bedriftsdemokratinemnda gjelder forskrift 18. desember 1998 nr. 1205 (representasjonsforskriften) tilsvarende så langt den passer. Det særlige forhandlingsutvalget, representasjonsorganet eller tilsvarende organer, SE-selskaper, deltagende selskaper, berørte datterselskaper, filialer, lokale fagforeninger og en femtedel av arbeidstakerne kan bringe tvister inn for Bedriftsdemokratinemnda.

§ 16. Forholdet til andre bestemmelser

Lov 23. august 1996 nr. 63 om allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v. og forskrift 28. juli 2000 nr. 797 om europeiske samarbeidsutvalg mv. gjelder ikke for SE-selskaper med mindre det særlige forhandlingsutvalget i henhold til § 8 syvende og åttende ledd har besluttet ikke å innlede forhandlinger eller å avslutte forhandlinger om ordninger for innflytelse i selskapet.

§ 17. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. april 2005.

Vedlegg I – Standardbestemmelser

Standardbestemmelsene i dette vedlegg kommer til anvendelse i de tilfeller som følger av forskriften § 11.

Generelle bestemmelser

1 Sammensetningen av arbeidstakernes representasjonsorgan

- (1) Det skal opprettes et representasjonsorgan i samsvar med følgende bestemmelser:
- Medlemmene av representasjonsorganet velges eller utpekes ut fra antall arbeidstakere i hver EU/EØS-stat i de deltakende selskapene og berørte datterselskaper eller filialer. Det skal tildeles én plass per andel arbeidstakere i vedkommende EU/EØS-stat som representerer 10 prosent eller en brøkdel av dette av antall arbeidstakere i de deltakende selskapene og berørte datterselskaper eller etablerte forretningssteder i alle EU/EØS-statene sammenlagt.
  - representasjonsorganet skal være sammensatt av arbeidstakerne i SE-selskapet og dets datterselskaper og filialer. Representantene skal være valgt eller utpekt etter reglene i forskriften § 7.
  - Ved vesentlige endringer som ville medført en annen sammensetning av representasjonsorganet, skal disse endringene gjenspeiles i representasjonsorganets sammensetning. Det må om nødvendig foretas et suppleringsvalg. Et slikt valg skal gjennomføres i samsvar med reglene i forskriften § 7.
  - SE-selskapet skal underrettes om sammensetningen av representasjonsorganet.
  - Dersom størrelsen tilsier det, skal representasjonsorganet nedsette et arbeidsutvalg bestående av maksimalt tre medlemmer. Representasjonsorganet skal fastsette sin forretningsorden.
  - Fire år etter at representasjonsorganet er opprettet, skal det undersøke om det skal innledes forhandlinger med sikte på å inngå avtale som nevnt i forskriften § 9 og § 11, eller om standardbestemmelsene fastsatt i dette vedlegget fortsatt skal komme til anvendelse.
- (2) Reglene i forskriften § 8 til § 10 får tilsvarende anvendelse dersom det vedtas å forhandle frem en avtale om arbeidstakernes innflytelse. I dette tilfelle skal uttrykket «det særlige forhandlingsutvalget» erstattes med «representasjonsorganet». Dersom det innen fristen for å avslutte forhandlingene ikke er inngått en avtale, skal de ordninger som er vedtatt i samsvar med standardbestemmelsene fremdeles gjelde.

Standardbestemmelser for informasjon og drøfting

2 Regulering av representasjonsorganets kompetanse og myndighet

Representasjonsorganets kompetanse skal være begrenset til saker som gjelder SE-selskapet selv og ethvert datterselskap eller filial som ligger i en annen EU/EØS-stat, eller i saker som går utover myndigheten til beslutningsorganene i en enkelt EU/EØS-stat.

3 Rett til informasjon og drøfting

Representasjonsorganet har rett til informasjon og drøfting i spørsmål som angår arbeidstakerne. Det skal avholdes møter mellom representasjonsorganet og selskapet minst én gang i året, på grunnlag av jevnlig rapporter utarbeidet av selskapet om utviklingen i virksomheten til SE-selskapet og fremtidsutsiktene. Den lokale ledelsen skal underrettes om dette.

4 Informasjon til representasjonsorganet

SE-selskapet skal gi representasjonsorganet dagsorden for møtene i administrasjons- eller ledelses- og kontrollorganet, samt kopi av alle dokumenter som fremlegges for generalforsamlingen.

5 Møtenes innhold

Møter i henhold til nr. 3 skal særlig dreie seg om strukturen, den økonomiske og finansielle situasjonen, forventet utvikling av virksomheten, produksjon og salg, sysselsettingssituasjonen og nåværende og forventet utvikling, investeringer, vesentlige endringer i organisasjonen, innføring av nye arbeidsmetoder eller nye produksjonsprosesser, produksjonsoverføringer, fusjoner, reduksjon av størrelsen på eller nedleggelse av et foretak, etablerte forretningssteder eller vesentlige deler av dem, samt masseoppsigelser.

6 Rett til informasjon ved særlige omstendigheter

(1) Dersom det oppstår særlige omstendigheter som i betydelig grad berører arbeidstakernes interesser, spesielt i forbindelse med flytting, overføring, nedleggelse av filialer eller foretak, eller ved masseoppsigelser, skal representasjonsorganet ha rett til å bli underrettet. I slike tilfeller har representasjonsorganet eller arbeidsutvalget ved forespørsel rett til å møte selskapet med sikte på informasjon og drøfting om tiltak som i vesentlig grad berører arbeidstakernes interesser. I møter arrangert med arbeidsutvalget skal i tillegg de medlemmene av representasjonsorganet som representerer de arbeidstakerne som er direkte berørt ha rett til å delta.

(2) Dersom SE-selskapet beslutter at det ikke vil handle i samsvar med uttalelsen fra representasjonsorganet, skal det ha rett til nytt møte med selskapet med sikte på å komme frem til en avtale.

(3) Før møtene med selskapet skal representasjonsorganet eller arbeidsutvalget kunne møtes uten at representantene for selskapet er tilstede.

7 Informasjon til de arbeidstakernes representanter

Medlemmene av representasjonsorganet skal underrette representantene for arbeidstakerne i SE-selskapet og i dets datterselskaper og filialer om innholdet og resultatet av informasjonen som er gitt og de drøftinger som har skjedd med mindre opplysningene er underlagt taushetsplikt i henhold til forskriften § 12.

8 Rett til sakkyndig bistand

Representasjonsorganet eller arbeidsutvalget kan bistås av sakkyndige etter eget valg.

9 Rett til permisjon

Dersom det er nødvendig for at medlemmene av representasjonsorganet kan utføre sine oppgaver, skal de ha rett til permisjon for opplæring uten tap av lønn.

10 Dekning av utgifter

SE-selskapet skal dekke representasjonsorganets utgifter slik at de kan utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte. SE-selskapet skal, med mindre noe annet er avtalt, særlig dekke utgifter til tilrettelegging av møtene, tolking, samt oppholds- og reiseutgifter for medlemmer av representasjonsorganet og arbeidsutvalget. SE-selskapet skal dekke utgiftene til minst en sakkyndig. Dekning av sakkyndige utover dette kan avtales mellom SE-selskapet og representasjonsorganet.

Standardbestemmelser for representasjon

11 Videreføring av representasjon ved omdanning

Når et SE-selskap etableres ved omdanning og en EU/EØS-stats bestemmelser om arbeidstakernes representasjon i administrasjons- eller kontrollorganet gjaldt før registreringen, skal alle elementer i de arbeidstakernes representasjon fortsette å gjelde for SE-selskapet. Bestemmelsen i nr. 13 gjelder tilsvarende for dette formål.

12 Rett til representasjon ved andre stiftelsesmåter enn omdanning

(1) Når et SE-selskap etableres på en annen måte enn ved omdanning, skal arbeidstakerne i SE-selskapet, dets datterselskaper og filialer og/eller deres representasjonsorgan ha rett til å velge, utpeke, anbefale eller gå i mot utpekingen av et antall medlemmer av administrasjons- eller kontrollorganet i SE-selskapet tilsvarende den høyeste andel som anvendes i de berørte deltagende selskapene før registreringen av SE-selskapet.

(2) Dersom ingen av de deltagende selskapene var omfattet av regler for representasjon før registreringen av SE-selskapet, skal det ikke pålegges å fastsette bestemmelser for arbeidstakernes representasjon.

13 Fordeling av plasser i ledelses- eller kontrollorganet

(1) Representasjonsorganet skal bestemme hvordan arbeidstakerrepresentantenes plasser i administrasjons- eller kontrollorganet skal fordeles, eller eventuelt fremgangsmåten for hvordan arbeidstakerne i SE-selskapet kan anbefale eller gå i mot utpekingen av medlemmer til administrasjons- eller kontrollorganet, ut fra andelen arbeidstakere i hver EU/EØS-stat.

(2) Dersom arbeidstakere fra en eller flere EU/EØS-stater ikke blir tildelt en representant, skal representasjonsorganet utpeke et medlem fra disse statene. Det skal særlig tas hensyn til om det er en representant fra den stat hvor SE-selskapets forretningskontor ligger.

(3) Plasser fordelt til Norge skal fordeles på de deltagende selskaper i fallende rekkefølge regnet etter antall arbeidstakere i den enkelte enhet. Valg av representanter skal skje etter reglene i forskriften § 7.

14 Arbeidstaker representantenes status i administrasjons- eller kontrollorganet

Hvert medlem av administrasjons- eller kontrollorganet i SE-selskapet som er valgt, utpekt eller anbefalt av representasjonsorganet eller av arbeidstakerne, skal være fullverdig medlem med samme rettigheter og forpliktelser som medlemmene som representerer aksjeeierne. Dette gjelder også i forhold til stemmerett.

31. mars Nr. 274 2005

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Fastsatt av Vegdirektoratet 31. mars 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 5. april 2005.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

I henvisningsfeltet til EØS-avtalens vedlegg II skal henvisningen til direktiv 2003/102/EF lyde:
vedlegg II kap. I nr. 45zd (direktiv 2003/102/EF)

§ 2–5 nr. 2 skal lyde:

2. *Beltemotorsykel*: Motorsykel som hovedsakelig er innrettet for transport av personer eller gods eller til å trekke annet kjøretøy og som har belter og eventuelt styreski/styrehjul og som har egenvekt ikke over 400 kg, og som har en konstruktiv hastighet på over 30 km/h.

Beltemotorsykel deles i to klasser:

Beltemotorsykel klasse 1: Beltemotorsykel som har et forhold mellom effekt og egenvekt på høyst 0,20 kW/kg.

Beltemotorsykel klasse 2: Beltemotorsykel som har et forhold mellom effekt og egenvekt på over 0,20 kW/kg.

§ 18–7 nr. 2 og 3 skal lyde:

2. Beltemotorsykel som registreres for to personer, skal være utstyrt med hensiktsmessig bøyle/håndtak med tilstrekkelig styrke plassert bak eller på siden av sitteinnretningen hvor passasjerer kan holde seg fast, eller setestropp med wire eller fiberinnlegg som tåler en kraft på 2000 N og som er plassert mellom fører og passasjer.

3. Kravene i nr. 2 trer i kraft 15. april 2005 for nye typegodkjenninger og for nye registreringer.

§ 23–6 nr. 2, 3 og 4 skal lyde:

2. Ved godkjenning av beltemotorsykel skal det fremlegges underlag fra fabrikant som viser motorens effekt. Ved enkeltgodkjenning kan underlaget være offentlig dokument, f.eks. vognkort.

3. Beltemotorsykel skal være utstyrt med en lett tilgjengelig anordning som motoren kan stoppes med (stoppknapp). Anordningen skal være slik innrettet at den blir stående i stillingen «stopp» når den aktiveres.

Beltemotorsykel skal være utstyrt med en anordning som automatisk stopper beltemotorsykkelen dersom føreren faller av kjøretøyet (dødmannsknapp).

4. Kravene i nr. 2 og 3 trer i kraft 15. april 2005 for nye typegodkjenninger og for nye registreringer.

§ 26–7 nr. 1 skal lyde:

1. Beltebil og beltemotorsykel skal ha driftsbremseanlegg og parkeringsbremseanlegg.

Kravet om parkeringsbremseanlegg gjelder ikke for beltemotorsykel dersom tregheten i belter og overføring er tilstrekkelig for å holde kjøretøyet i ro i en helning på 16%.

Unntaket fra kravet om parkeringsbremseanlegg gjelder for kjøretøy som er typegodkjent i Norge før 1. juli 2002 eller som registreres første gang i Norge før 1. juli 2003.

§ 28–17 overskriften skal lyde:

§ 28–17. *Lysutstyr som traktor og motorredskap kan ha*

§ 28–18 overskriften skal lyde:

§ 28–18. *Lysutstyr som tilhenger med konstruktiv hastighet over 40 km/t skal ha (bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke for kjøretøy som omfattes av § 28–1)*

§ 28–19 overskriften skal lyde:

§ 28–19. *Lysutstyr som tilhenger med konstruktiv hastighet ikke over 40 km/t skal ha*

I § 28–14 nr. 2.4 siste punktum erstattes «§ 28–14 nr. 1» med «§ 28–15 nr. 1».

I § 28–14 nr. 3.2 siste punktum erstattes «§ 28–14 nr. 2» med «§ 28–15 nr. 2».

I § 28–14 nr. 4.3 andre ledd andre punktum erstattes «§ 28–14 nr. 3.2» med «§ 28–15 nr. 3.2».

I § 28–15 nr. 2.1 erstattes «§ 28–13 nr. 3.1» med «§ 28–14 nr. 3.1».

I § 28–15 nr. 6.1 erstattes «§ 28–13 nr. 8» med «§ 28–14 nr. 8».

I § 28–16 nr. 2 erstattes «§ 28–14 nr. 2» med «§ 28–15 nr. 2».

I § 28–16 nr. 4 erstattes «§ 28–14 nr. 4» med «§ 28–15 nr. 4».

I § 28–16 nr. 5 erstattes «§ 28–14 nr. 5.2» med «§ 28–15 nr. 5.2».

I § 28–16 nr. 6.1 erstattes «§ 28–14 nr. 7» med «§ 28–15 nr. 7».

I § 28–17 nr. 2 annet ledd erstattes «§ 28–13 nr. 6 og § 28–14 nr. 3» med «§ 28–14 nr. 6 og § 28–15 nr. 3».

I § 28–19 nr. 1 og § 28–20 nr. 1 erstattes «§ 28–17 nr. 2» med «§ 28–18 nr. 2».

I § 28–19 nr. 2, og § 28–20 nr. 2 erstattes «§ 28–17 nr. 3» med «§ 28–18 nr. 3».

I § 28–19 nr. 3, og § 28–20 nr. 3 erstattes «§ 28–17 nr. 5» med «§ 28–18 nr. 5».

I § 28–19 nr. 4, og § 28–20 nr. 5 erstattes «§ 28–17 nr. 7» med «§ 28–18 nr. 7».

I § 28–19 nr. 5.1 erstattes «§ 28–14 nr. 7» med «§ 28–15 nr. 7».

I § 28–20 nr. 6.1 erstattes «§ 28–14 nr. 7» med «§ 28–15 nr. 7».

I § 28–21 nr 2 annet ledd erstattes «§ 28–17 nr. 4, 6 og 8» med «§ 28–18 nr. 4, 6 og 8».

§ 35–5 skal lyde:

Traktor som godkjennes før 1. juli 2005 og motorredskap, begge konstruert for en hastighet over 50 km/t skal ha hastighetsmåler plassert godt synlig fra førerplassen. Den skal vise hastighet i km/t med tilnærmet nøyaktighet og må ikke vise mindre hastighet enn den virkelige.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. april Nr. 275 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 1. april 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9. Kunngjort 5. april 2005.

I

I forskrift 13. desember 2004 nr. 1620 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 gjøres følgende endringer:

Ny § 4 skal lyde:

§ 4. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket, herunder fastsette maksimalkvoter for fartøy som deltar etter § 2.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket.

Nåværende § 4 og § 5 blir § 5 og § 6.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. april Nr. 276 2005**Forskrift om konsekvensutredninger.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i plan- og bygningslov 14. juni 1985 nr. 77 § 33–5, jf. EØS-avtalen vedlegg nr. XX (direktiv 2001/42/EF, direktiv 85/337/EØF, direktiv 97/11/EF om endringer av direktiv 85/337/EØF og direktiv 2003/35/EF) og i henhold til FN ECE-konvensjonen om konsekvensutredninger for tiltak med grenseoverskridende miljøvirkninger (Espoo, Finland, 25. mai 1991) og FN ECE-protokollen om strategiske miljøkonsekvensvurderinger (Kiev, Ukraina, 21. mai 2003). Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 5. april 2005.

*Kapittel I. Formål og generelle bestemmelser***§ 1. Formål og generelle bestemmelser**

Formålet med bestemmelsene er å sikre at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer eller tiltak, og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, planer eller tiltak kan gjennomføres.

Forskriftens geografiske virkeområde følger av plan- og bygningsloven § 1.

Vedlegg I og II er en del av forskriften.

Forskriften stiller utfyllende krav til saksbehandling for planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn. Saksbehandlingen etter forskriften skal også ivareta krav til utredning og dokumentasjon som følger av annet lovverk og som er relevante i forhold til den beslutningen konsekvensutredningen skal ligge til grunn for.

Avgjørelser som forvaltningen treffer i medhold av forskriften er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Den som utarbeider forslag til plan etter plan- og bygningsloven eller søker om tillatelse etter sektorlov, heretter kalt forslagsstiller, skal selv vurdere om planen eller tiltaket faller inn under forskriftens saklige virkeområde, jf. kapittel II.

Kostnadene ved utarbeidelse av forslag til program og konsekvensutredning bæres av forslagsstiller.

*Kapittel II. Saklig virkeområde og ansvarlig myndighet***§ 2. Planer og tiltak som alltid skal behandles etter forskriften**

Følgende planer og tiltak skal alltid behandles etter forskriften, jf. kapittel III:

- a) fylkes(del)planer etter plan- og bygningsloven med retningslinjer for utbygging,
- b) kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner der det angis områder for utbyggingsformål, jf. plan- og bygningsloven § 20–4,
- c) nasjonalparker og andre verneområder etter naturvernloven større enn 500 km², og nasjonalparker og andre vernetiltak etter naturvernloven på mer enn 250 km² dersom tiltaket fører til en vesentlig endring i dagens bruk for primærnæringene eller reiseliv i lokalsamfunnet,
- d) reguleringsplaner eller bebyggelsesplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak nevnt i vedlegg I. Dette gjelder ikke veg- og jernbanetiltak som er utredet på tiltaksnivå i kommuneplanens arealdel eller kommunedelplan og der reguleringsplanen er i samsvar med overordnet plan. Bebyggelsesplaner omfattes kun dersom det ikke er utarbeidet reguleringsplan for tiltaket,
- e) søknader etter sektorlover for tiltak nevnt i vedlegg I.

Fylkeskommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav a. Kommunen er ansvarlig myndighet etter bokstav b. Direktoratet for naturforvaltning er ansvarlig myndighet etter bokstav c. Ansvarlig myndighet etter forskriften for tiltak etter bokstav d og e fremgår av vedlegg I, kolonne B.

For tiltak etter energiloven, vassdragsreguleringsloven, vannressursloven, petroleumsloven eller naturgassloven er ansvarlig myndighet i følge vedlegg I ansvarlig myndighet også i de tilfeller det utarbeides reguleringsplan for tiltak etter plan- og bygningsloven. Ansvarlig myndighet skal i slike tilfeller legge til rette for at behandlingen etter sektorlovene så langt som mulig blir samordnet med behandlingen av tiltakene etter planbestemmelsene i plan- og bygningsloven.

§ 3. Planer og tiltak som skal vurderes etter forskriften § 4

Følgende planer og tiltak skal behandles etter forskriften kapittel III dersom de kan få vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn, jf. kriteriene i § 4:

1. Reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven dersom planen omfatter eller fastsetter rammer for senere vedtak om følgende tiltak eller virksomheter:
  - a) nærings-, lager- og kontorbygg, samt offentlige bygg og bygg til allmennyttige formål, med et bruksareal på mer enn 5.000 m²,
  - b) veger, jernbanelinjer, sporvogn- og T-banelinjer, svevebaner til persontrafikk, landingsplasser, havner og havneanlegg og innenlands vannveier,
  - c) skibakker og skiheiser, taubaner og tilknyttede anlegg, lystbåthavner, feriebyer og hotellkomplekser utenfor byområder, permanente campingplasser og temparker,
  - d) golfbaner på 9 hull eller mer og konkurranse- og øvingsbaner for motorkjøretøy,
  - e) utvinningsindustri, herunder masseuttak, samt avfallsanlegg, større deponier for masse på land og i sjø,

- metallproduksjon og -bearbeiding, mineral-, næringsmiddel-, tekstil-, lærvare- trevare- og papirindustri og kjemisk industri,
- f) avskoging med sikte på omlegging til annen arealbruk,
  - g) reguleringsplaner for utvikling av by- og tettstedsområder.
2. Tiltak som krever tillatelse etter sektorlover:
- a) anlegg tilknyttet utvinning, utnyttelse og transport av olje og naturgass etter petroleumsloven eller naturgassforskriften. Olje- og energidepartementet er ansvarlig myndighet. Bestemmelsen i § 2 siste ledd gjelder tilsvarende,
  - b) industrianlegg for transport av gass med en rørlengde på mer enn 20 km og en rørdiameter på mer enn 15 tommer, kraftlinjer med en spenning på minst 66 kV og en lengde på mer enn 20 km, anlegg for produksjon av elektrisk energi med en installert effekt på minst 25 MW etter energiloven og utbygging av vannkraft større enn 30 GWh etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat er ansvarlig myndighet. Bestemmelsen i § 2 siste ledd gjelder tilsvarende,
  - c) større vannforvaltningsprosjekt innenfor landbruket, større anlegg for kanalisering og flomsikring, større anlegg for oppsamling og kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann og anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørsfelt etter vannressursloven. Norges vassdrags- og energidirektorat er ansvarlig myndighet,
  - d) anlegg for samling, bearbeiding og lagring av radioaktivt avfall etter Lov om atomvirksomhet. Statens strålevern er ansvarlig myndighet,
  - e) intensivt husdyrhold etter husdyrkonsesjonsloven. Fylkesmannen er ansvarlig myndighet,
  - f) nydyrking etter forskrift gitt med hjemmel i jordloven § 11 annet ledd dersom det planlagte nydyrkingsarealet overskrider 50 dekar og bygging av landbruksvei etter forskrift gitt med hjemmel i jordloven § 11 tredje ledd og skogbruksloven § 17a, dersom nyanlegget overstiger 5 km. Kommunen er ansvarlig myndighet,
  - g) skogreising og treslagsskifte som omfatter samlet overflate på mer enn 500 dekar etter skogbruksloven. Kommunen er ansvarlig myndighet,
  - h) reingjerder på mer enn 30 km etter reindriftsloven. Reindriftsforvaltningen i Alta er ansvarlig myndighet,
  - i) større akvakulturanlegg og settefiskanlegg for mer enn 5 millioner stk. Fiskeridirektoratet er ansvarlig myndighet,
  - j) mudringsrelatert kommersiell utvinning av mineraler fra havbunnen etter kontinentalsokkelloven. Fylkeskommunen er ansvarlig myndighet.
3. Reguleringsplaner eller søknader etter sektorlov som omfatter utvidelser eller endringer av tiltak som nevnt i punkt 1 eller 2. Der det er gitt oppfangskriterier gjelder bestemmelsen der utvidelsen eller endringen i seg selv overskrider kriteriene.

Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke dersom virkningene av reguleringsplanen eller tiltaket er tilfredsstillende avklart og belyst i kommuneplanens arealdel eller kommunedelplan. Unntaket her gjelder ikke for tiltak etter punkt 2 b.

Kommunen er ansvarlig myndighet for vurderingen av reguleringsplaner nevnt under punkt 1. For tiltak under punkt 2 er ansvarlig myndighet angitt i bokstavene a til j.

Ansvarlig myndighet skal ta stilling til om en reguleringsplan eller et tiltak faller inn under kriteriene i § 4 tidligst mulig under forberedelsen av planen eller tiltaket. For reguleringsplaner bør dette skje før kunngjøring etter plan- og bygningslovens § 27-1 nr. 1 annet ledd.

Ansvarlig myndighets vurdering av om en reguleringsplan eller tiltak etter sektorlov kan få vesentlige virkninger skal ta utgangspunkt i opplysninger gitt av forslagsstiller, og på ellers foreliggende og kjent kunnskap. Ansvarlig myndighet skal i nødvendig grad ta kontakt med berørte myndigheter for å avklare om kriteriene i § 4 kommer til anvendelse.

Berørte myndigheter, berørte parter eller interesseorganisasjoner skal, dersom de finner at reguleringsforslag som faller inn under punktene 1 eller 3 kan få vesentlige virkninger, jf. § 4, skriftlig meddele dette til ansvarlig myndighet innen rimelig tid etter varsel om oppstart av arbeidet med reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 27-1 nr. 1 annet ledd. Ansvarlig myndighet skal, dersom slikt krav om behandling etter forskriften er reist, men ikke tatt til følge, begrunne dette ved utleggelse av planforslaget til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 27-1 nr. 2.

§ 4. Kriterier for vurdering av vesentlige virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

Planer og tiltak etter § 3 skal behandles etter forskriften dersom de

- a) er lokalisert i eller kommer i konflikt med områder med særlig verdifulle landskap, naturmiljø, kulturminner eller kulturmiljø som er vernet eller fredet, midlertidig vernet eller fredet eller foreslått vernet eller fredet, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde,
- b) er lokalisert i eller kommer i konflikt med viktige inngrepsfrie naturområder, eller utgjør en trussel mot direkte truede eller sårbare arter og deres leveområder eller mot andre områder som er særlig viktige for biologisk mangfold,
- c) er lokalisert i større naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv, herunder markaområder, samt i viktige vassdragsnære områder som ikke er avsatt til utbyggingsformål og i overordnede

- grønnstrukturer og viktige friområder i byer og tettsteder, og hvor planen eller tiltaket kommer i konflikt med friluftslivsinteresser,
- d) omfattes av virkeområdet for Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen, RPR for vernede vassdrag og RPR for samordnet areal- og transportplanlegging og samtidig kommer i konflikt med disse retningslinjenes formål, eller som er i strid med retningslinjer for utbygging av kjøpesentre gitt i fylkes(del)plan,
  - e) kan komme i konflikt med utøvelsen av samiske utmarksnæringer, eller er lokalisert i reindriftens sårverdiområder eller minimumsbeiter og kan komme i konflikt med reindriftsinteresser, eller på annen måte kan komme i konflikt med reindriftens arealbehov,
  - f) innebærer større omdisponering av landbruks- natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,
  - g) gir vesentlig økning i antall personer som utsettes for høy belastning av luftforurensning eller støy, eller kan føre til vesentlig forurensning til jord, vann og sedimenter, eller medfører risiko for alvorlige ulykker, stråling og ras- og flomsituasjoner,
  - h) kan få konsekvenser for befolkningens helse som følge av vesentlige endringer i befolkningssammensetning, boligmarked, boligbehov eller behov for tjenestetilbud,
  - i) kan få vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester,
  - j) kan få vesentlige negative konsekvenser for en annen stat.

Kapittel III. Regler for saksbehandling

§ 5. Program for plan- eller utredningsarbeidet

For planer etter kapittel II skal forslagsstiller tidligst mulig under forberedelsen av planen utarbeide et forslag til planprogram. For tiltak etter sektorlov skal det utarbeides et forslag til utredningsprogram.

Plan- eller utredningsprogrammet skal ligge til grunn for utarbeidelse av planforslag eller søknad med konsekvensutredning. Ved utforming av forslag til program skal det tas hensyn til relevante rammer og krav til innhold og utforming av planforslag eller søknad med konsekvensutredning som er gitt i § 8 og vedlegg II.

Forslag til plan- eller utredningsprogram skal beskrive opplegg for informasjon og medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt.

Forslag til planprogram for overordnede planer skal avklare rammer og premisser og klargjøre formålet med planarbeidet. Planprogrammet skal være tilpasset omfanget av og nivået på planarbeidet og de problemstillinger planarbeidet er ment å omfatte. Programmet skal beskrive hvilke utbyggingsstrategier og alternativer som vil bli vurdert og antatte problemstillinger som vil bli belyst, herunder utredninger som anses nødvendige for å gi et godt beslutningsgrunnlag.

Forslag til plan- eller utredningsprogram for planer og søknader for tiltak skal gi en beskrivelse av planen eller tiltaket og antatte problemstillinger som vil bli belyst, og hvilke alternativer som vil bli vurdert. Forslaget skal redegjøre for hvilke forhold som er avklart i overordnet plan og hvilke utredninger som foreslås å inngå i planforslag eller søknad med konsekvensutredning, og hvilke metoder som vil bli benyttet. Forslag til plan- eller utredningsprogram for planer og søknader for tiltak skal inneholde kart som viser plan- eller tiltaksområdet og lokaliseringen av tiltaket innenfor dette.

§ 6. Høring, behandling og fastsetting av program

Forslag til program skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen bør ikke settes kortere enn seks uker.

For planer etter plan- og bygningsloven skal høring og offentlig ettersyn av planprogrammet normalt samordnes med oppstart eller kunngjøring av planarbeidet, jf. plan- og bygningsloven § 27–1 nr. 1 annet ledd, § 20–5 første ledd og § 19–4 første ledd.

Dersom berørte myndigheter på grunnlag av forslag til plan- eller utredningsprogram vurderer at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, skal dette fremgå av uttalelsen til forslaget til plan- eller utredningsprogram.

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av forslaget og uttalelsene til dette, fastsette program for plan- eller utredningsarbeidet. Det skal redegjøres for innkomne uttalelser og hvordan disse er vurdert og ivaretatt i fastsatt program. Ved fastsettingen kan planmyndigheten gi retningslinjer for planarbeidet, herunder krav om vurdering av relevante og realistiske alternativer som skal inngå i planarbeidet, jf. plan- og bygningsloven § 27–1, § 20–1 og § 19–1.

Programmet skal fastsettes innen rimelig tid, normalt senest innen 10 uker etter fristen for uttalelse til forslag til program. Kopi av fastsatt program skal sendes til dem som har avgitt uttalelse til forslag til program.

§ 7. Forelegging av program

Dersom berørte myndigheter har vurdert at planen eller tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, jf. § 6 tredje ledd, skal ansvarlig myndighet forelegge programmet for Miljøverndepartementet før fastsetting. Miljøverndepartementet skal innen to uker gi beskjed om det vil bli gitt merknader til programmet.

Første ledd gjelder ikke for kommuneplanens arealdel.

For reguleringsplaner og kommunedelplaner som omfatter massetak skal programmet forelegges Bergvesenet til uttalelse før fastsetting. Bergvesenet skal gi eventuelle merknader til programmet innen to uker.

§ 8. Innhold og utforming av plan eller søknad med konsekvensutredning

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt program for plan- eller utredningsarbeidet, jf. § 6 fjerde ledd. Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal være tilpasset plannivået og være relevante i forhold til de beslutninger som skal tas og, så langt som mulig, basere seg på foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne.

Planforslag med konsekvensutredning for overordnede planer skal gjøre rede for planarbeidet og beskrive antatte virkninger av foreslåtte utbyggingsstrategier og arealdisponeringer, samt hvilke alternativer som er vurdert, jf. vedlegg II kolonne A.

For kommuneplanens arealdel utredes kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning for tiltak skal beskrive virkninger av tiltaket, jf. vedlegg II kolonne B. For reguleringsplaner skal virkningene av planen som helhet inngå ved vurderingen av konsekvensene. Det skal redegjøres for hva som kan gjøres for å tilpasse tiltaket til omgivelsene og for å avbøte skader eller ulemper, samt for behovet for og forslag til miljøoppfølgingsprogram med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av planen eller tiltaket. Forhold som er tilfredsstillende utredet i overordnet plan, herunder aktuelle lokaliseringalternativ, skal ikke utredes på nytt.

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal normalt utgjøre et samlet dokument. Konsekvensutredningen skal inneholde nødvendige illustrasjoner og kartmateriale. Det skal utarbeides et sammendrag av planforslaget eller søknaden med konsekvensutredning.

§ 9. Høring og offentlig ettersyn av planforslag eller søknad med konsekvensutredning

Planforslag eller søknad med konsekvensutredning skal sendes på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 19–4 annet ledd, § 20–5 annet ledd eller § 27–1 nr 2. Det skal settes en rimelig frist for uttalelse. Fristen bør ikke settes kortere enn seks uker.

Relevante bakgrunnsdokumenter og fagrappporter skal være tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og hos forslagsstiller. Så langt som mulig skal planforslag eller søknad med konsekvensutredning og eventuelle fagrappporter gjøres tilgjengelig på internett.

§ 10. Tilleggsutredninger

Ansvarlig myndighet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal sendes på høring til dem som har avgitt uttalelse til planforslag eller søknad med konsekvensutredning. Fristen for uttalelse bør ikke settes kortere enn to uker.

§ 11. Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak og gjennomføring

Plan- eller tillatelsesmyndigheten skal ved behandlingen av og avgjørelsen i saken ta hensyn til konsekvensutredningen og uttalelsene til denne.

I saksframlegget eller innstillingen til vedtak skal det framgå hvordan virkningene av planforslaget eller søknaden med konsekvensutredning og innkomne uttalelser er vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt.

Det skal vurderes og i nødvendig grad stilles krav til undersøkelser med sikte på å overvåke og klargjøre faktiske virkninger av reguleringsplaner eller tiltak. For fylkesdelplaner, kommuneplaner og kommunedelplaner skal det i nødvendig grad klargjøres hvilke forhold som skal avklares og belyses i det videre planarbeid.

Det skal vurderes og i nødvendig grad settes vilkår med sikte på å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning. Vilkårene må hjemles i vedkommende sektorlov eller i plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 20–4 annet ledd og § 26.

Plan- eller tillatelsesmyndigheten kan bestemme at det skal utarbeides et miljøoppfølgingsprogram med sikte på å overvåke og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning, jf. tredje og fjerde ledd. Miljøoppfølgingsprogrammet skal sikre at forslagsstiller, i samarbeid med berørte tilsynsmyndigheter, overvåker virkninger av planen eller virksomheten, herunder tar stilling til eventuelle uforutsette virkninger, og treffer egnede utbedringstiltak.

§ 12. Offentliggjøring av vedtak

Saksframlegget eller innstillingen med begrunnelse skal være offentlig tilgjengelig. Vedtaket i saken skal kunngjøres. Så langt som mulig skal dokumentene gjøres tilgjengelige på internett.

Kapittel IV. Andre bestemmelser

§ 13. Behandling av endringer av planer eller søknader

Ved endringer av planer eller tiltak etter gjennomført høring av planforslag eller søknad med konsekvensutredning, jf. § 9, skal ansvarlig myndighet påse at konsekvensene av endringene blir redegjort for før det fattes vedtak i saken. Tilsvarende gjelder for endringer av planer eller tiltak som utløser ny planbehandling etter plan- og bygningsloven eller ny søknad etter sektorlov.

§ 14. Søknad om omgjøring eller fornyelse av konsesjoner

Ved omgjøring eller fornyet behandling av konsesjon skal det, dersom tiltaket har nye vesentlige virkninger, gjennomføres en offentlig høring. Ved høringen skal det gis en redegjørelse for tiltaket og tiltakets virkninger for miljø, naturressurser og samfunn.

§ 15. Avklaring og endring av rollen som ansvarlig myndighet

Ved usikkerhet eller uenighet kan Miljøverndepartementet avgjøre hvem som er ansvarlig myndighet.

Dersom hensynet til ivaretagelse av nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen eller tiltaket omfatter flere kommuner eller fylker, kan Miljøverndepartementet bestemme at en annen myndighet enn den som fremgår av forskriften § 3 eller vedlegg I skal være ansvarlig myndighet etter forskriften. En slik beslutning skal fattes i samråd med berørt departement.

§ 16. Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger

Dersom en plan eller et tiltak kan få vesentlige miljøvirkninger i en annen stat, skal ansvarlig myndighet sende program for plan- eller utredningsarbeidet til berørte myndigheter i denne staten til uttalelse. Kopi av dokumentene sendes til Miljøverndepartementet, som skal varsle rett myndighet i denne staten.

Ansvarlig myndighet skal behandle uttalelser fra denne staten som øvrige uttalelser og med samme frister.

Miljøverndepartementet kan pålegge forslagsstiller å utarbeide varslingsdokument og planforslag eller søknad med konsekvensutredning i de fremmede språk som er nødvendige, og å delta i offentlig møte i berørt stat.

Dersom norske myndigheter blir varslet, eller på annen måte får kunnskap om planer eller tiltak i en annen stat som kan få vesentlige virkninger for Norge, skal Miljøverndepartementet underrettes om dette.

Miljøverndepartementet skal påse at informasjon om planen eller tiltaket fra opphavlandet gjøres kjent for berørte norske myndigheter og interesser, og at uttalelser fra norske myndigheter og interesser oversendes opphavlandet.

Kapittel V. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

§ 17. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. april 2005. Fra samme dag oppheves forskrift 21. mai 1999 nr. 502 om konsekvensutredninger.

§ 18. Overgangsbestemmelser

Tiltak som ikke var omfattet av forskriften 21. mai 1999 nr. 502 kommer ikke inn under ny forskrift dersom saksbehandlingen for tiltaket etter plan- og bygningsloven er startet opp, jf. plan- og bygningsloven § 27-1 nr 1 annet ledd og § 20-5 første ledd. Tilsvarende gjelder for tiltak etter sektorlover.

For tiltak som er tatt opp til behandling etter den eldre forskriften skal eventuell endret ansvarsfordeling og øvrige bestemmelser i ny forskrift legges til grunn ved videre behandling av saken dersom dette anses hensiktsmessig.

For planer som omfattes av § 2 bokstav a og b skal denne forskriften helt eller delvis legges til grunn også for planer der planarbeidet ble startet opp før forskriftens ikraftsetting dersom planen ikke blir vedtatt innen 21. juli 2006. Dette gjelder likevel ikke for kommunedelplaner for veg- og jernbanetiltak.

Ansvarlig myndighet skal innrapportere planarbeid som vil kunne falle inn under tredje ledd til Miljøverndepartementet innen 31. desember 2005 for avklaring av behandling etter forskriften.

Vedlegg I. Planer for tiltak og tiltak som alltid skal konsekvensutredes etter § 2

A. Tiltak og oppfangingskriterier	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til
INDUSTRI, ANDRE BYGG OG ANLEGG	
1. Industri-, nærings-, lager- og kontorbygg samt offentlige bygg og bygg til allmenntilgjengelige formål med en investeringskostnad på mer enn 500 mill kr eller et bruksareal på mer enn 15.000 m ²	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven Forurensningsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven Forurensningsloven.
2. Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m ³ masse, samt torvskjæring på et område på mer en 1.500 dekar.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
3. Anlegg hvis hovedformål er sluttbehandling av farlig avfall ved forbrenning, kjemisk behandling eller deponering.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
4. Avfallsanlegg for behandling av husholdnings- og næringsavfall ved forbrenning eller kjemisk behandling med en kapasitet på mer enn 100 tonn pr. dag.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
5. Integrerte kjemiske installasjoner, dvs. anlegg for framstilling i industriell målestokk av stoffer ved hjelp av	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forurensningsmyndigheten for industriltak der det

A. Tiltak og oppfangingskriterier	B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til
kjemiske omdanningsprosesser, der flere enheter ligger ved siden av hverandre og funksjonelt sett hører sammen, og som er beregnet på	ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsloven.
<ul style="list-style-type: none"> – framstilling av organiske basiskjemikalier, – framstilling av uorganiske basiskjemikalier, – framstilling av fosfor-, nitrogen- eller kaliumgjødsel (ren eller sammensatt gjødsel), – framstilling av basisprodukter for plantevernmidler samt biocider, – framstilling av farmasøytiske basisprodukter ved hjelp av kjemiske eller biologiske metoder, – framstilling av sprengstoff. 	
6. Metallurgiske anlegg: Integrerte anlegg for førstegangssmelting av støpejern og stål.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsloven.
7. Anlegg for produksjon av ikke-jernholdige råmetaller fra malm, konsentrater eller sekundærråstoffer ved hjelp av metallurgiske, kjemiske eller elektrolytiske prosesser.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsloven.
8. Industrianlegg for <ul style="list-style-type: none"> – produksjon av papirmasse av tømmer eller lignende fibermateriale, – produksjon av papir og papp med en produksjonskapasitet på mer enn 200 tonn pr. dag. 	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forurensingsmyndigheten for industriltak der det ikke utarbeides plan etter plan- og bygningsloven. Forurensingsloven.
9. Anlegg for utvinning av asbest og for behandling og bearbeiding av asbest og produkter som inneholder asbest: når det gjelder asbestementprodukter, med en årlig produksjon på over 20.000 tonn ferdige produkter; når det gjelder friksjonsmateriale, med en årlig produksjon på over 50 tonn ferdige produkter; og når det gjelder annen anvendelse av asbest, med et årlig forbruk på over 200 tonn.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
10. Vindkraftanlegg med en installert effekt på mer enn 10 MW.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
11. Vannkraft med en årlig produksjon over 40 GWh.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven. Norges vassdrags- og energidirektorat. Vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven.
12. Demninger og andre anlegg for oppdemming eller varig lagring av vann dersom en ny eller supplerende mengde oppdemmet eller lagret vann overstiger 10 millioner m ³ .	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
13. Anlegg for oppsamling eller kunstig infiltrasjon for gjenoppbygging av grunnvann der den mengden vann som oppsamles eller gjenoppbygges utgjør minst 10 millioner m ³ pr. år.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
14. Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner med en energiproduksjon på minst 150 MW samt kjernekraftverk og andre kjernereaktorer herunder avvikling eller nedlegging av slike kjernekraftverk og kjernereaktorer (med unntak av forskningsanlegg for produksjon og omdanning av spaltbare og fertile stoffer der maksimal kraft ikke overstiger 1 kW vedvarende mengde).	Norges vassdrags- og energidirektorat for varmekraftverk. Energiloven. Olje- og energidepartementet for kjernekraftverk. Energiloven.
15. Råoljeraffinerier (med unntak av virksomheter som utelukkende produserer smøremidler av råolje) og anlegg for omdanning til gass og væske av 500 tonn kull eller oljeskifer eller mer pr. døgn.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
16. Lagringsanlegg for olje eller petrokjemiske eller kjemiske produkter med en kapasitet på 200.000 tonn eller mer.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.
17. Utvinning av olje og naturgass i kommersiell hensikt der utvunnet mengde overstiger 4.000 fat pr. dag for olje og 500.000 m ³ pr. dag for gass.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven.

<i>A. Tiltak og oppfangingskriterier</i>	<i>B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til</i>
18. Anlegg for behandling av bestrålt kjernebrensel.	Helse- og omsorgsdepartementet eller Statens strålevern. Lov om atomsikkerhet. Statens strålevern. Lov om atomsikkerhet.
19. Anlegg beregnet – på produksjon eller anriking av kjernebrensel, – på bearbeiding av bestrålt kjernebrensel eller avfall med høy radioaktivitet, – på disponering av bestrålt kjernebrensel, – utelukkende på disponering av radioaktivt avfall, – utelukkende på lagring (planlagt å vare mer enn 10 år) av bestrålt kjernebrensel eller radioaktivt avfall på annet sted enn produksjonsstedet.	
<i>INFRASTRUKTURILTAK</i>	
20. Motorveier og andre avkjørselsfrie veier som er forbeholdt motorisert trafikk.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
21. Anlegg av ny vei med minst fire kjørefelt og/eller utvidelse av en eksisterende vei som har to kjørefelt slik at den får minst fire kjørefelt, dersom en slik ny vei eller utbedret og/eller utvidet del av en vei har en ubrutt lengde på minst 10 km.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
22. Veier med investeringskostnader på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
23. Jernbanelinjer for langdistansetrafikk. Investeringer i infrastruktur med en kostnad på mer enn 500 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
24. Forstads- og T-baner med investeringskostnader på mer enn 250 millioner kr.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
25. Flyplasser med rullebane på 1.600 meter eller lengre.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven. Forsvarsdepartementet for militære flyplasser. Plan- og bygningsloven.
26. Nyetablering av havner og havneanlegg, inklusive fiskerihavner og offshore-relaterte havneinstallasjoner, samt havner og installasjoner for trafikk på innlands vannveier der skip på over 1.350 tonn kan seile og anløpe. Ferjekaier inngår i pkt. 22.	Planmyndigheten for lokale havner. Plan- og bygningsloven. Kystverket for nasjonale havner. Havne- og farvannsloven og plan- og bygningsloven.
27. Nyetablering av farleder og innlands vannveier der skip over 1.350 tonn kan seile.	Kystverket for tiltak i sjø. Havne- og farvannsloven. Norges vassdrags- og energidirektorat for tiltak i vassdrag. Vannressursloven.
28. Kraftledninger og jord- og sjøkabler med spenning 132 kV eller høyere og en lengde på mer enn 20 km.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Energiloven.
29. Anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørsfelt der denne transporten har som mål å motvirke eventuell vannmangel, og der mengden vann som transporteres overstiger 100 millioner m ³ pr. år. I alle andre tilfeller; anlegg for transport av vannressurser mellom nedbørsfelt der den gjennomsnittlige vannmengde i det nedbørsfeltet det transporteres vann fra overstiger 2.000 millioner m ³ pr. år gjennom flere år, og der den transporterte vannmengden overstiger 5% av denne mengden. I begge tilfeller unntas transport av drikkevann gjennom rørledninger.	Norges vassdrags- og energidirektorat. Vannressursloven.
30. Rørledninger for transport av olje, gass eller kjemikalier med en diameter på mer enn 800 mm og en lengde på mer enn 40 km.	Olje- og energidepartementet. Petroleumsloven eller naturgassloven.
<i>ANDRE TILTAK</i>	
31. Renseanlegg for spillvann med en kapasitet på over 150.000 personekvivalenter.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
32. Golfbaner med 18 hull eller mer.	Planmyndigheten. Plan- og bygningsloven.
33. Anlegg for intensivt fjørfe- eller svineavl med plass til mer enn: – 85.000 broilere, 60.000 høner	Fylkesmannen. Husdyrkonsesjonsloven.

<i>A. Tiltak og oppfangingskriterier</i>	<i>B. Ansvarlig myndighet og lov(er) behandlingen skal knyttes opp til</i>
– 3.000 slaktegriser (over 30 kg) eller – 900 purker. 34. Større militære skyte- og øvingsfelt 35. Utvidelser eller endringer av tiltak nevnt i vedlegg I dersom utvidelsen eller endringen i seg selv overskrider oppfangskriteriene i vedlegg I. Dette gjelder ikke tiltak etter punkt nr. 1.	Forsvarsdepartementet. Plan- og bygningsloven. Se over.

Vedlegg II. Rammer for krav til innhold i konsekvensutredningen

Konsekvensutredningen skal utarbeides på bakgrunn av fastsatt plan- eller utredningsprogram og i nødvendig utstrekning omfatte:

<i>A. Konsekvensutredning for overordnede planer</i>	<i>B. Konsekvensutredning for søknad og planer for tiltak</i>
a) En beskrivelse av planens innhold og hovedformål, med særlig vekt på vurdering av behov og tilrettelegging for endringer mht utbyggingstiltak eller -strategier.	a) En beskrivelse av tiltaket, herunder <ul style="list-style-type: none"> – begrunnelsen for tiltaket, – virksomheter, herunder tilhørende virksomhet, – beskrivelse av 0-alternativ, – tidsplaner for gjennomføring, – arkitektonisk og estetisk utforming, uttrykk og kvalitet, – type og mengde utslipp – arealbruk og – arbeidskraft
b) En redegjørelse for forholdet til kommunale, fylkeskommunale og andre regionale og nasjonale planer som er relevante i forhold til den aktuelle planen, samt for relevante miljømål fastsatt gjennom Rikspolitiske retningslinjer, nasjonale miljømål, Stortingsmeldinger eller lignende, og hvordan disse er tatt hensyn til under utarbeidelse av planen.	b) En oversikt over offentlige og private tiltak som er nødvendige for gjennomføring. c) En redegjørelse for forholdet til kommunale og fylkeskommunale planer og hvilke tillatelser fra offentlige myndigheter som er nødvendig for gjennomføring.
c) En beskrivelse av viktige miljøforhold og naturressurser som sannsynligvis vil bli betydelig påvirket, herunder en oversikt over gjennomførte kartleggingstiltak.	d) En beskrivelse av miljøet, naturressursene og samfunnsforholdene, herunder en redegjørelse for planer, målsettinger og retningslinjer i de områdene som berøres.
d) En beskrivelse av virkningene av planen for bl.a. befolkningens helse og tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester, dyre- og planteliv, jordbunn, vann, luft, klima, landskap, samisk natur- og kulturgrunnlag, materielle verdier, kulturminner og kulturmiljøer, estetikk, beredskap og ulykkesrisiko og samvirket mellom disse. For planer som kan føre til vesentlig påvirkning av konkurranseforholdene skal konsekvensutredningen omfatte vurderinger av dette. Det skal kort redegjøres for datagrunnlaget og metoder som er brukt for å beskrive virkningene, og eventuelle faglige eller tekniske problemer ved innsamling og bruk av dataene og metodene.	e) En beskrivelse av virkningene av planen eller tiltaket for bl.a. befolkningens helse og tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester, dyre- og planteliv, jordbunn, vann, luft, klima, landskap, samisk natur- og kulturgrunnlag, materielle verdier, kulturminner og kulturmiljøer, estetikk, beredskap og ulykkesrisiko og samvirket mellom disse. Konsekvensene skal beskrives i forhold til planer, målsettinger og retningslinjer for miljø, naturressurser og samfunn i berørte områder. Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger skal tiltakets kumulative karakter i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak i tiltakets influensområde vurderes. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Det skal kort redegjøres for datagrunnlaget og metoder som er brukt for å beskrive konsekvensene, og eventuelle faglige eller tekniske problemer ved innsamling og bruk av dataene og metodene.

<i>A. Konsekvensutredning for overordnede planer</i>	<i>B. Konsekvensutredning for søknad og planer for tiltak</i>
e) En beskrivelse i samsvar med bokstav d) ovenfor av konsekvenser for annen stat som kan bli berørt av tiltaket.	f) En beskrivelse i samsvar med bokstav e) ovenfor, av virkningene for annen stat som kan bli berørt av tiltaket.
f) En redegjørelse for hvilke alternativer som er vurdert og hvordan disse vil påvirke planens konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn, samt en begrunnelse for forslagsstillers valg av alternativ.	g) En sammenstilling av virkningene og sammenligning og vurdering av alternativene i forhold til virkningene og i forhold til relevante planer, målsettinger og retningslinjer.
g) En vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, nærmere undersøkelser før gjennomføring av planen.	h) En redegjørelse for hva som kan gjøres for å forhindre eller avbøte eventuelle skader og ulemper.
h) En vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, undersøkelser og tiltak med sikte på å overvåke og klargjøre de faktiske virkningene av planen.	i) Forslagsstillers anbefaling av valg av alternativ.
	j) En vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, nærmere undersøkelser før gjennomføring av tiltaket.
	k) En vurdering av behovet for, og eventuelt forslag til, undersøkelser med sikte på å overvåke og klargjøre de faktiske virkningene av tiltaket.

1. april Nr. 277 2005

Forskrift om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar.

Fastsett av Kultur- og kyrkjedepartementet 1. april 2005 med heimel i lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentleg teneste § 5. Kunngjort 5. april 2005.

Forskrifta tek til å gjelde straks. Frå same tidspunkt blir forskrift 2. april 2002 nr. 340 om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar oppheva.

Melding frå Kultur- og kyrkjedepartementet pr. 1. april 2005.

Oversikt over dei vedtak i kommunar og fylkeskommunar som er melde til Kultur- og kyrkjedepartementet før 1. april 2005 etter lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentleg teneste § 5.

01. Østfold fylke

Bokmål: 16

Nynorsk: –

Nøytral: 2

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Halden	bokmål	Spydeberg	bokmål
Sarpsborg	bokmål	Askim	bokmål
Fredrikstad	bokmål	Eidsberg	bokmål
Moss	nøytral	Skiptvet	bokmål
Hvaler	bokmål	Rakkestad	bokmål
Aremark	bokmål	Råde	bokmål
Marker	bokmål	Rygge	bokmål
Rømskog	bokmål	Våler	bokmål
Trøgstad	bokmål	Hobøl	nøytral

02. Akershus fylke

Bokmål: 17

Nynorsk: –

Nøytral: 5

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Vestby	bokmål	Rælingen	nøytral
Ski	nøytral	Enebakk	bokmål
Ås	nøytral	Lørenskog	nøytral
Frogn	bokmål	Skedsmo	bokmål
Nesodden	bokmål	Nittedal	bokmål
Oppegård	bokmål	Gjerdrum	bokmål
Bærum	bokmål	Ullensaker	bokmål
Asker	bokmål	Nes	bokmål

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Aurskog-Høland	bokmål	Eidsvoll	bokmål
Sørums	nøytral	Nannestad	bokmål
Fet	bokmål	Hurdal	bokmål

03. Oslo fylke

Bokmål: –

Nynorsk: –

Nøytral: 1

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Oslo	nøytral

04. Hedmark fylke

Bokmål: 15

Nynorsk: –

Nøytral: 7

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Hamar	nøytral	Elverum	nøytral
Kongsvinger	bokmål	Trysil	bokmål
Ringsaker	bokmål	Åmot	bokmål
Løten	bokmål	Stor-Elvdal	bokmål
Stange	bokmål	Rendalen	bokmål
Nord-Odal	bokmål	Engerdal	bokmål
Sør-Odal	bokmål	Tolga	nøytral
Eidskog	bokmål	Tynset	nøytral
Grue	bokmål	Alvdal	nøytral
Åsnes	bokmål	Folldal	nøytral
Våler	bokmål	Os	nøytral

05. Oppland fylke

Bokmål: 9

Nynorsk: 7

Nøytral: 10

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Lillehammer	bokmål	Østre Toten	bokmål
Gjøvik	bokmål	Vestre Toten	bokmål
Dovre	nøytral	Jevnaker	bokmål
Lesja	nøytral	Lunner	bokmål
Skjåk	nynorsk	Gran	bokmål
Lom	nynorsk	Søndre Land	bokmål
Vågå	nynorsk	Nordre Land	bokmål
Nord-Fron	nynorsk	Sør-Aurdal	nøytral
Sel	nøytral	Etnedal	nøytral
Sør-Fron	nøytral	Nord-Aurdal	nøytral
Ringebu	nøytral	Vestre Slidre	nynorsk
Øyer	nøytral	Øystre Slidre	nynorsk
Gausdal	nøytral	Vang	nynorsk

06. Buskerud fylke

Bokmål: 13

Nynorsk: 3

Nøytral: 5

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Drammen	nøytral	Krødsherad	nøytral
Kongsberg	bokmål	Modum	bokmål

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Ringerike	bokmål	Øvre Eiker	bokmål
Hole	bokmål	Nedre Eiker	bokmål
Flå	bokmål	Lier	bokmål
Nes	bokmål	Røyken	bokmål
Gol	nynorsk	Hurum	bokmål
Hemsedal	nynorsk	Flesberg	bokmål
Ål	nynorsk	Rollag	nøytral
Hol	nøytral	Nore og Uvdal	nøytral
Sigdal	bokmål		

07. Vestfold fylke

Bokmål: 14

Nynorsk: –

Nøytral: –

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Holmestrand	bokmål	Re	bokmål
Horten	bokmål	Andebu	bokmål
Tønsberg	bokmål	Stokke	bokmål
Sandefjord	bokmål	Nøtterøy	bokmål
Larvik	bokmål	Tjøme	bokmål
Svelvik	bokmål	Lardal	bokmål
Sande	bokmål	Hof	bokmål

08. Telemark fylke

Bokmål: –

Nynorsk: 8

Nøytral: 10

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Porsgrunn	nøytral	Sauherad	nøytral
Skien	nøytral	Tinn	nøytral
Notodden	nøytral	Hjartdal	nynorsk
Siljan	nøytral	Seljord	nynorsk
Bamble	nøytral	Kviteseid	nynorsk
Kragerø	nøytral	Nissedal	nynorsk
Drangedal	nøytral	Fyresdal	nynorsk
Nome	nøytral	Tokke	nynorsk
Bø	nynorsk	Vinje	nynorsk

09. Aust-Agder fylke

Bokmål: 4

Nynorsk: 4

Nøytral: 7

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Risør	nøytral	Birkenes	nøytral
Arendal	bokmål	Åmli	nynorsk
Grimstad	bokmål	Iveland	nøytral
Gjerstad	nøytral	Evje og Hornnes	nøytral
Vegårshei	nøytral	Bygland	nynorsk
Tvedestrand	bokmål	Valle	nynorsk
Froland	nøytral	Bykle	nynorsk
Lillesand	bokmål		

10. Vest-Agder fylke

Bokmål: 7

Nynorsk: 2

Nøytral: 6

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Kristiansand	bokmål	Åseral	nynorsk
Mandal	bokmål	Audnedal	nøytral
Farsund	bokmål	Lindesnes	bokmål
Flekkefjord	bokmål	Lyngdal	bokmål
Vennesla	nøytral	Hægebostad	nynorsk
Songdalen	nøytral	Kvinesdal	nøytral
Søgne	bokmål	Sirdal	nøytral
Marnardal	nøytral		

11. Rogaland fylke

Bokmål: 3

Nynorsk: 12

Nøytral: 12

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Eigersund	bokmål	Forsand	nynorsk
Sandnes	nøytral	Strand	nøytral
Stavanger	bokmål	Hjelmeland	nynorsk
Haugesund	bokmål	Suldal	nynorsk
Sokndal	nøytral	Sauda	nynorsk
Lund	nøytral	Finnøy	nynorsk
Bjerkreim	nynorsk	Rennesøy	nøytral
Hå	nøytral	Kvitsøy	nøytral
Klepp	nynorsk	Bokn	nynorsk
Time	nynorsk	Tysvær	nynorsk
Gjesdal	nøytral	Karmøy	nøytral
Sola	nøytral	Utsira	nøytral
Randaberg	nøytral	Vindafjord	nynorsk
Ølen	nynorsk		

12. Hordaland fylke

Bokmål: –

Nynorsk: 30

Nøytral: 3

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Bergen	nøytral	Fusa	nynorsk
Etne	nynorsk	Samnanger	nynorsk
Sveio	nynorsk	Austevoll	nynorsk
Bømlo	nynorsk	Sund	nynorsk
Stord	nynorsk	Fjell	nynorsk
Fitjar	nynorsk	Askøy	nøytral
Tysnes	nynorsk	Vaksdal	nynorsk
Kvinnherad	nynorsk	Modalen	nynorsk
Jondal	nynorsk	Osterøy	nynorsk
Odda	nøytral	Meland	nynorsk
Ullensvang	nynorsk	Øygarden	nynorsk
Eidfjord	nynorsk	Radøy	nynorsk
Ulvik	nynorsk	Lindås	nynorsk
Granvin	nynorsk	Austrheim	nynorsk
Voss	nynorsk	Fedje	nynorsk
Kvam	nynorsk	Masfjorden	nynorsk
Os	nynorsk		

13. Sogn og Fjordane fylke

Bokmål: –

Nynorsk: 26

Nøytral: –

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Flora	nynorsk	Askvoll	nynorsk
Gulen	nynorsk	Fjaler	nynorsk
Solund	nynorsk	Gaular	nynorsk
Hyllestad	nynorsk	Jølster	nynorsk
Høyanger	nynorsk	Førde	nynorsk
Vik	nynorsk	Naustdal	nynorsk
Balestrand	nynorsk	Bremanger	nynorsk
Leikanger	nynorsk	Vågsøy	nynorsk
Sogndal	nynorsk	Selje	nynorsk
Aurland	nynorsk	Eid	nynorsk
Lærdal	nynorsk	Hornindal	nynorsk
Årdal	nynorsk	Gloppen	nynorsk
Luster	nynorsk	Stryn	nynorsk

14. Møre og Romsdal fylke

Bokmål: 2

Nynorsk: 23

Nøytral: 13

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Molde	nøytral	Vestnes	nynorsk
Kristiansund	bokmål	Rauma	nøytral
Ålesund	nøytral	Neset	nynorsk
Vanylven	nynorsk	Midsund	nynorsk
Sande	nynorsk	Sandøy	nynorsk
Herøy	nynorsk	Aukra	nynorsk
Ulstein	nynorsk	Fræna	nynorsk
Hareid	nynorsk	Eide	bokmål
Volda	nynorsk	Averøy	nøytral
Ørsta	nynorsk	Frei	nøytral
Ørskog	nynorsk	Gjemnes	nøytral
Norrdal	nynorsk	Tingvoll	nøytral
Stranda	nynorsk	Sunndal	nøytral
Stordal	nynorsk	Surnadal	nynorsk
Sykkylven	nynorsk	Rindal	nøytral
Skodje	nynorsk	Aure	nøytral
Sula	nynorsk	Halsa	nøytral
Giske	nynorsk	Tustna	nøytral
Haram	nynorsk	Smøla	nøytral

15. Sør-Trøndelag fylke

Bokmål: 9

Nynorsk: –

Nøytral: 16

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Trondheim	nøytral	Rennebu	nøytral
Hemne	nøytral	Meldal	nøytral
Snillfjord	nøytral	Orkdal	nøytral
Hitra	nøytral	Røros	nøytral
Frøya	bokmål	Holtålen	nøytral
Ørland	bokmål	Midtre Gauldal	bokmål
Agdenes	bokmål	Melhus	nøytral
Rissa	nøytral	Skaun	nøytral
Bjugn	bokmål	Klæbu	bokmål
Åfjord	nøytral	Malvik	bokmål
Roan	nøytral	Selbu	nøytral
Osen	bokmål	Tydal	bokmål
Oppdal	nøytral		

16. Nord-Trøndelag fylke

Bokmål: 4

Nynorsk: –

Nøytral: 20

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Steinkjer	nøytral	Snåsa	nøytral
Namsos	nøytral	Lierne	nøytral
Meråker	bokmål	Røyrvik	nøytral
Stjørdal	nøytral	Namsskogan	nøytral
Frosta	nøytral	Grong	nøytral
Leksvik	nøytral	Høylandet	nøytral
Levanger	nøytral	Overhalla	nøytral
Verdal	nøytral	Fosnes	bokmål
Mosvik	bokmål	Flatanger	nøytral
Verran	nøytral	Vikna	nøytral
Namdalseid	nøytral	Nærøy	bokmål
Inderøy	nøytral	Leka	nøytral

17. Nordland fylke

Bokmål: 23

Nynorsk: –

Nøytral: 21

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Bodø	nøytral	Beiarn	bokmål
Narvik	bokmål	Saltdal	bokmål
Bindal	bokmål	Fauske	bokmål
Sømna	bokmål	Sørfold	bokmål
Brønnøy	nøytral	Steigen	bokmål
Vega	bokmål	Hamarøy	nøytral
Vevelstad	bokmål	Tysfjord	nøytral
Herøy	bokmål	Lødingen	bokmål
Alstadhaug	nøytral	Tjeldsund	bokmål
Leirfjord	nøytral	Evenes	bokmål
Vefsn	nøytral	Ballangen	bokmål
Grane	nøytral	Røst	bokmål
Hattfjelldal	nøytral	Værøy	bokmål
Dønna	bokmål	Flakstad	nøytral
Nesna	bokmål	Vestvågøy	nøytral
Hemnes	nøytral	Vågan	nøytral
Rana	nøytral	Hadsel	bokmål
Lurøy	bokmål	Bø	nøytral
Træna	bokmål	Øksnes	nøytral
Rødøy	nøytral	Sortland	nøytral
Meløy	bokmål	Andøy	nøytral
Gildeskål	nøytral	Moskenes	nøytral

18. Troms fylke

Bokmål: 9

Nynorsk: –

Nøytral: 16

<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målforn</i>
Harstad	nøytral	Tranøy	nøytral
Tromsø	nøytral	Torsken	bokmål
Kvæfjord	nøytral	Berg	bokmål
Skånland	bokmål	Lenvik	nøytral
Bjarkøy	nøytral	Balsfjord	bokmål
Ibestad	bokmål	Karlsøy	nøytral
Gratangen	nøytral	Lyngen	nøytral

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Lavangen	nøytral	Storfjord	nøytral
Bardu	nøytral	Kåfjord	bokmål
Salangen	nøytral	Skjervøy	bokmål
Målselv	nøytral	Nordreisa	bokmål
Sørreisa	nøytral	Kvænangen	nøytral
Dyrøy	bokmål		

19. Finnmark fylke

Bokmål: 15

Nynorsk: –

Nøytral: 4

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Hammerfest	nøytral	Porsanger	bokmål
Vardø	bokmål	Karasjok	bokmål
Vadsø	bokmål	Lebesby	bokmål
Kautokeino	bokmål	Gamvik	nøytral
Alta	bokmål	Berlevåg	bokmål
Loppa	bokmål	Tana	bokmål
Hasvik	bokmål	Nesseby	bokmål
Kvalsund	bokmål	Båtsfjord	nøytral
Måsøy	bokmål	Sør-Varanger	bokmål
Nordkapp	nøytral		

Samandrag for alle fylke. Kommunestyrevedtak

	<i>Fylke</i>	<i>Kommunar i alt</i>	<i>Bokmål</i>	<i>Nynorsk</i>	<i>Nøytral</i>	<i>Fleirtalsmålform</i>
01	Østfold	18	16	–	2	bokmål
02	Akershus	22	17	–	5	bokmål
03	Oslo	1	–	–	1	nøytral
04	Hedmark	22	15	–	7	bokmål
05	Oppland	26	9	7	10	bokmål
06	Buskerud	21	13	3	5	bokmål
07	Vestfold	14	14	–	–	bokmål
08	Telemark	18	–	8	10	nøytral
09	Aust-Agder	15	4	4	7	nøytral
10	Vest-Agder	15	7	2	6	bokmål
11	Rogaland	27	3	12	12	nynorsk
12	Hordaland	33	–	30	3	nynorsk
13	Sogn og Fjordane	26	–	26	–	nynorsk
14	Møre og Romsdal	38	2	23	13	nynorsk
15	Sør-Trøndelag	25	9	–	16	nøytral
16	Nord-Trøndelag	24	4	–	20	nøytral
17	Nordland	44	23	–	21	bokmål
18	Troms	25	9	–	16	nøytral
19	Finnmark	19	15	–	4	bokmål
	SUM	433	160	115	158	

Fylkestingsvedtak med krav om målform i skriv frå statsorgan

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Østfold	bokmål	Rogaland	nøytral
Akershus	nøytral	Hordaland	nynorsk
Oslo	nøytral	Sogn og Fjordane	nynorsk
Hedmark	nøytral	Møre og Romsdal	nynorsk
Oppland	nøytral	Sør-Trøndelag	nøytral
Buskerud	nøytral	Nord-Trøndelag	nøytral
Vestfold	bokmål	Nordland	nøytral
Telemark	nøytral	Troms	nøytral

<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>	<i>Kommune</i>	<i>Målform</i>
Aust-Agder	nøytral	Finnmark	nøytral
Vest-Agder	nøytral		

1. april Nr. 278 2005

Forskrift om endring i midlertidig forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2, § 7, § 8, § 9, § 11, § 12, § 14, § 15, § 16a, § 19, § 21, § 24, § 26, § 74 og § 82, lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 4, § 5, § 6, § 8, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28 og § 43, lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18, lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 og lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 2, § 10 og § 12. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 5. april 2005.

I

I midlertidig forskrift 19. desember 2003 nr. 1595 om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer gjøres følgende endring:

Ny § 21a skal lyde:

§ 21a. Melding av dykkeroperasjoner

Den som eier eller driver petroleumsanlegg skal sende skriftlig melding til Petroleumstilsynet om alle dykkeroperasjoner som det ikke kreves samtykke for etter sokkelregelverket. Meldingen skal sendes i henhold til frist fastsatt av tilsynet og skal inneholde opplysninger om dykkersted, aktører som deltar, aktiviteten som skal utføres og tidsplan for operasjonen.

II

Endringen trer i kraft 1. april 2005.

1. april Nr. 279 2005

Forskrift om endring i forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften).

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. april 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 3 første til og med fjerde ledd og § 16a, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 2 siste ledd, § 16 andre ledd og § 76 siste ledd, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 1–2 andre ledd, lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18 første ledd, lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 40, § 42 og § 52 bokstav b, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 1–2 tredje ledd og § 8–4, lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1–2 og lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 8. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 5. april 2005.

I

I forskrift 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften) gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd første kolon skal lyde:

For flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister, og som følger et maritimt driftskonsept, kan relevante tekniske krav i Sjøfartsdirektoratets regelverk slik det lyder etter endringene i 2003, med utfyllende klasseregler som er gitt av Det norske Veritas, eller internasjonale flaggstatsregler med utfyllende klasseregler som gir samme sikkerhetsnivå, legges til grunn i stedet for tekniske krav som er gitt i og i medhold av petroleumsloven, med følgende presiseringer og begrensninger:

II

Endringen trer i kraft 1. april 2005.

30. mars Nr. 283 2005

Forskrift om endring i forskrift om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering av kjøper i første hånd av råfisk m.v. § 4 og § 5. Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 19. september 1997 nr. 1019 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) sende søknad til Fiskeridirektoratet Region Nordland med opplysninger om: Kjøpers/foretakets organisasjonsnummer, navn, adresse, telefon- og telefaksnummer, navn og adresse for styreformann og daglig leder. Det må dokumenteres at søker er registrert i Enhetsregisteret, og at søker har betalt behandlingsgebyr til statskassen, jf. § 4 i forskrift om betaling av gebyr for behandling av søknad om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v.

§ 5 skal lyde:

Kjøper skal melde fra til Fiskeridirektoratet Region Nordland ved endring av opplysninger eller vilkår som nevnt i § 3.

Ved opphør av kjøpervirksomheten plikter kjøper å melde fra til Fiskeridirektoratet Region Nordland.

§ 6 første ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet Region Nordland eller vedkommende salgsorganisasjon, kan med øyeblikkelig virkning treffe vedtak om suspensjon av adgangen til å stå registrert som kjøper dersom kjøper ikke stiller garanti som nevnt i § 3 første ledd bokstav c.

§ 7 skal lyde:

Fiskeridirektoratet Region Nordland kan treffe vedtak om at retten til å stå registrert som kjøper bortfaller dersom ikke kjøper til enhver tid fyller alle vilkårene til registrering, eller ikke overholder sine plikter etter denne forskrift. Vedtak om bortfall som følge av at vilkårene etter § 3 første ledd bokstav c ikke er oppfylt eller overholdt, fattes av Fiskeridirektoratet.

Vedtaket om bortfall av retten til å stå registrert som kjøper kan gjøres midlertidig. Treffes slik vedtak, kan Fiskeridirektoratet Region Nordland bestemme at kjøper ikke trenger å søke på nytt når bortfallsperioden er utløpt, jf. § 3 i forskrift om betaling av gebyr for behandling av søknad om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v.

Fiskeridirektoratet Region Nordland treffer vedtak om at adgangen til å stå registrert som kjøper bortfaller dersom kjøper i løpet av de to siste år ikke har kjøpt råfisk mv. i første hånd.

Ved bortfall av retten til å stå registrert som kjøper som ikke er midlertidig, kan ny søknad om registrering tidligst fremmes tre måneder etter endelig vedtak om bortfall av retten til å stå registrert som kjøper.

§ 10 skal lyde:

Fiskeridirektoratet Region Nordland fatter vedtak om kjøperregistrering mv. Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fiskeridirektoratet fatter vedtak etter § 7 første ledd andre punktum og § 8. Fiskeri- og kystdepartementet er klageinstans.

II

Endringene trer i kraft fra det tidspunkt Fiskeridirektoratet bestemmer.

30. mars Nr. 284 2005**Forskrift om endring i forskrift om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av sild og fisk.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 30. mars 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1, § 2 og § 4, lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4, forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone § 13 og delegeringsvedtak 18. januar 2002 nr. 36. Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 10. oktober 1989 nr. 1095 om maskevidde, bifangst, fredningstid og minstemål m.v. ved fangst av fisk og sild gjøres følgende endring:

§ 18 fjerde ledd skal lyde:

Det er forbudt å drive fiske med konvensjonelle redskaper etter uer i tidsrommet 20. april til og med 19. juni i området nord for 62° N.

II

Endringen trer i kraft straks.

1. april Nr. 285 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. april 2005 med hjemmel i forskrift 13. desember 2004 nr. 1620 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 § 4. Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 13. desember 2004 nr. 1620 om regulering av fisket etter tobis og øyepål i 2005 gjøres følgende endringer:

Ny § 3 skal lyde:

§ 3. Maksimalkvote

I EU-sonen kan det enkelte fartøy fiske og lande inntil 600 tonn tobis.

Nåværende § 3 til § 6 blir § 4 til § 7.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. april Nr. 286 2005**Forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 5. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 17 første ledd, jf. forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer, vedlegg 1. Kunngjort 8. april 2005.

§ 1. Fôrvarer oppført i vedlegg 1 i forskriften her er forbudt å omsette eller bruke i produksjon av fôrblandinger.

Produserte fôrblandinger (fôrvarer) der et produkt opplistet i vedlegg 1 inngår er forbudt og omsette og bruke som fôr.

§ 2. Unntatt fra § 1 er fôrvarer hvor det kan dokumenteres kadmiumverdier som overholder grenseverdiene i forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer eller bestemmelser i forskriftens § 7.

Dokumentasjon må være basert på prøver som er representative for partiet og analysert ved et laboratorium som er akkreditert for den benyttede metoden. Metoden skal være internasjonalt anerkjent for analyse av kadmium i fôr.

§ 3. Virksomheter som er i besittelse av, eller har omsatt produkter omfattet i § 1 i forskriften her, skal straks selv eller ved sin leverandør informere Mattilsynet ved distriktskontoret om dette.

Dersom virksomheten har omsatt slike produkter skal mottakere straks informeres om at produktene er omfattet av denne forskrift, jf. matloven § 6.

§ 4. Destruksjon av fôrvarer omfattet av denne forskrift skal skje i henhold til forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall.

§ 5. I særskilte tilfelle kan Mattilsynet ved Regionkontoret dispensere fra denne forskrift. Der annen fôrvarer ikke er å oppdrive tillates dyreeier å bruke fôrvarer omfattet av denne forskrift inntil ny fôrvarer uten unødige opphold fremskaffes. Mattilsynet ved distriktskontoret skal umiddelbart gis informasjon om dette.

§ 6. Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift, kommer bestemmelser om straff i matloven § 28 til anvendelse.

§ 7. Denne forskrift trer i kraft straks.

Vedlegg 1: Liste over fôrvarer, levert av AS Norsk Mineralnæring Hensmoen 3516 Hønefoss som det er forbudt å omsette eller bruke i produksjon av fôrblandinger jf. § 1.

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
Mikromin Drøv FK 10	7901	26.10.2004	FKØV	Vaksdal
Mineralpremiaks Fisk EWOS	8053	29.11.2004	Ewos	Forøy
Mikromin Drøv FK 10	8078	03.12.2004	FKØV	Vaksdal
Svin 3300 NF	8081	07.12.2004	Løvberg Mølle	
Hest Flisa 3%	8084	08.12.2004	Flisa Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8088	07.12.2004	FKØV	Florøy
Mikromin Drøv FK 10	8088	08.12.2004	FKØV	Stange

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
Mikromin Drøv FK 40	8091	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Mikromin Hest FK 60	8092	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Svin 3300 NF	8093	09.12.2004	Herland Mølle	
Verp 2250 NF	8096	09.12.2004	Herland Mølle	
Slaktekylling start/vekst NF	8097	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	08.12.2004	Flisa Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	16.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	13.12.2004	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Skiptvet Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Bakke Bruk	
Mikromin Drøv FK 10	8150/8152	17.12.2004	FKØV	Lena
Svin Råde 0,25%	8167	21.12.2004	Råde Mølle	
Mineralpremix Fisk EWOS	8175/8176	30.12.2004	Ewos	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	12.01.2005	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	07.01.2005	FKØV	Vaksdal
Mikromin Drøv FK 40	8221/8222	13.01.2004	FKRA	Kvaleberget
Sinksulfat Monohydrat	HA04N1-2159	05.01.05 (leveringsdato)	FKT	Ila

6. april Nr. 287 2005

Forskrift om endring i forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringselskaper.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. april 2005 med hjemmel i lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 7-3 femte ledd og § 2-1. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX kap. I nr. 11 (direktiv 2002/83/EF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 19. mai 1995 nr. 481 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske livsforsikringselskaper gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltets EØS-henvisning skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg IX kap. I nr. 11 (direktiv 2002/83/EF).

§ 7a annet og tredje ledd skal lyde:

Ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 25 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

Summen av ansvarlig lånekapital uten fastsatt løpetid og ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 50 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. april Nr. 288 2005

Forskrift om endring i forskrift om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringselskaper.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. april 2005 med hjemmel i lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet § 7-3 femte ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX kap. I nr. 2 (direktiv 73/239/EØF endret ved direktiv 2002/13/EF) og nr. 7a (direktiv 92/49/EØF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 19. mai 1995 nr. 482 om beregning av solvensmarginkrav og solvensmarginkapital for norske skadeforsikringselskaper gjøres følgende endringer:

Hjemmelsfeltets EØS-henvisning skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg IX kap. I nr. 2 (direktiv 73/239/EØF endret ved direktiv 2002/13/EF) og nr. 7a (direktiv 92/49/EØF).

§ 8a annet og tredje ledd skal lyde:

Ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 25 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

Summen av ansvarlig lånekapital uten fastsatt løpetid og ansvarlig lånekapital med fastsatt løpetid kan inngå i solvensmarginkapitalen med et beløp som svarer til inntil 50 prosent av det laveste beløp av samlet solvensmarginkapital og solvensmarginkravet.

II

Endringene trer i kraft straks.

7. april Nr. 289 2005

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak for import av fiken, hasselnøtter, pistasienøtter og visse produkter avledet av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 7. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 2004/429/EF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 20. februar 2002 nr. 177 om særskilte beskyttelsestiltak for import av fiken, hasselnøtter, pistasienøtter og visse produkter avledet av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelsfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2002/80/EF, vedtak 2002/233/EF, vedtak 2002/679/EF, vedtak 2003/552/EF og vedtak 2004/429/EF).

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. *Vilkår for varepartier omfattet av § 1, når varepartiene først er importert til et annet EØS-land*

Varepartier omfattet av § 1, som importeres fra et annet EØS-land, skal være importert til EØS-området i henhold til bestemmelsene i denne forskrift jf. vedtak 2002/80/EF og vedtak 2004/429/EF.

§ 5. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift er straffbar, jf. matloven § 28.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks.

II

Endringene trer i kraft straks.

7. april Nr. 290 2005

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av pistasienøtter fra Iran.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 7. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 2004/429/EF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 16. januar 1998 nr. 70 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av pistasienøtter fra Iran gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelsfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 97/830/EF, vedtak 2003/551/EF og vedtak 2004/429/EF).

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. *Vilkår for varepartier omfattet av § 1, når varepartiene først er importert til et annet EØS-land*

Varepartier omfattet av § 1, som importeres fra et annet EØS-land, skal være importert til EØS-området i henhold til bestemmelsene i denne forskrift jf. vedtak 97/830/EF og vedtak 2004/429/EF.

§ 5. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift er straffbar, jf. matloven § 28.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 2. september 1997 nr. 955 om midlertidig forbud mot omsetning av pistasjenøtter fra Iran.

II

Endringene trer i kraft straks.

7. april Nr. 291 2005**Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import av peanøtter og visse avledete produkter med opprinnelse i eller avsendt fra Kina.**

Fatsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 7. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 2004/429/EF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 20. februar 2002 nr. 178 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import av peanøtter og visse avledete produkter med opprinnelse i eller avsendt fra Kina gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2002/79/EF, vedtak 2002/233/EF, vedtak 2002/678/EF, vedtak 2003/550/EF og vedtak 2004/429/EF).

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. *Vilkår for varepartier omfattet av § 1, når varepartiene først er importert til et annet EØS-land*

Varepartier omfattet av § 1, som importeres fra et annet EØS-land, skal være importert til EØS-området i henhold til bestemmelsene i denne forskrift jf. vedtak 2002/79/EF og vedtak 2004/429/EF.

§ 5. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift er straffbar, jf. matloven § 28.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks.

II

Endringene trer i kraft straks.

7. april Nr. 292 2005**Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av peanøtter fra Egypt.**

Fatsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 7. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 16. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 2004/429/EF). Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 18. februar 2002 nr. 171 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av peanøtter fra Egypt gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2000/49/EF, vedtak 2003/580/EF og vedtak 2004/429/EF).

§ 1 ny overskrift skal lyde:

§ 1. *Omfang*

§ 2 ny overskrift skal lyde:

§ 2. *Vilkår for import når varepartier omfattet av § 1 kommer direkte fra Egypt eller fra et annet land utenfor EØS-området*

§ 3 ny overskrift skal lyde:

§ 3. *Importkontroll*

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. *Vilkår for varepartier omfattet av § 1, når varepartiene først er importert til et annet EØS-land*

Varepartier omfattet av § 1, som importeres fra et annet EØS-land, skal være importert til EØS-området i henhold til bestemmelsene i denne forskrift jf. vedtak 2000/49/EF og vedtak 2004/429/EF.

§ 5. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift er straffbar, jf. matloven § 28.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 3. juni 1999 nr. 686 om forbud, inntil videre, mot import av peanøtter med opprinnelse i eller sendt fra Egypt.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. april Nr. 293 2005**Forskrift om endring i forskrift om standardisert oppsett for blanketter til tinglysing.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 8. april 2005 med hjemmel i forskrift 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing § 2, jf. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 38. Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 1. november 1995 nr. 869 om standardisert oppsett for blanketter til tinglysing gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Alle dokumenttyper skal utstyres med plass i øverste venstre hjørne for påføring av rekvirentens navn og returadresse samt rekvirentens organisasjonsnummer eller fødselsnummer. Rekvirentens organisasjonsnummer eller fødselsnummer skal fylles ut ved tinglysing i Statens kartverk. I de tilfeller rekvirenten er en underenhet av en organisasjon (f.eks. bankfilial eller eiendomsmeglerfilial) skal denne underenhetens organisasjonsnummer brukes her. I tilknytning til adresseinformasjonen skal det være en rubrikk hvor rekvirenten selv kan sette inn et referansenummer på inntil 4 sifre. Utfylling av dette referansenummeret er frivillig.

II

Endringen trer i kraft 11. april 2005.

8. april Nr. 294 2005**Forskrift om endring i forskrift om tinglysing.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 8. april 2005 med hjemmel i lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 38 og lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 3 og § 6. Kunngjort 8. april 2005.

I

I forskrift 3. november 1995 nr. 875 om tinglysing gjøres følgende endring:

§ 8 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Rettsgebyr for tinglysing og dokumentavgift betales på forskudd hvis tinglysingen hører under en eller flere registerførere under tingretten.

Rettsgebyr for tinglysing og dokumentavgift betales på etterskudd hvis tinglysingen hører under en eller flere registerførere under Statens kartverk. Kravet sendes den som har begjært tinglygingsforretningen. Kravet forfaller til betaling innen 14 dager regnet fra utsendelsen av kravet.

Ved betaling via bank skal forhåndstrykket blankett med kundeidentifikasjon (KID) utstedt av Statens kartverk benyttes. Ved elektronisk behandling skal kundeidentifikasjon (KID) oppgis sammen med betalingsoppdraget til betalers bank. Betalingsformidlere skal avvise elektroniske betalingsoppdrag for gebyrer og dokumentavgift der det ikke er oppgitt gyldig kundeidentifikasjon (KID).

II

Endringen trer i kraft 11. april 2005.

1. april Nr. 295 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. april 2005 med hjemmel i forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 § 30. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

§ 19 nytt annet ledd skal lyde:

Maksimalkvotene for sei nevnt i første ledd oppheves 1. april.

II

Endringen trer i kraft straks.

5. april Nr. 296 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 °N i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. april 2005 med hjemmel i forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 °N i 2005 § 30, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 13 og § 45, og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 °N i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 18 annet ledd skal lyde:

I samlekvoten inngår følgende kvanta torsk, hyse og sei (tonn):

Hjemmelslengde	Kvotet av torsk	Kvotet av hyse	Kvotet av sei	Samlekvote
0,00 – 6,99	26,4	10,0	42,0	37,7
7,00 – 7,99	31,5	11,9	50,0	45,0
8,00 – 8,99	37,0	14,1	59,0	52,9
9,00 – 9,99	45,8	17,3	73,0	65,4
10,00 – 10,99	31,9	19,3	80,0	53,6
11,00 – 11,99	39,0	23,6	98,0	65,6
12,00 – 12,99	46,3	28,0	116,0	77,7
13,00 – 13,99	56,1	33,9	141,0	94,2
14,00 – 14,99	63,9	38,6	160,0	107,2

§ 22 første og nytt annet ledd skal lyde:

Fartøy som har adgang til å delta i gruppe II reguleres med samlekvote av torsk, hyse og sei.

I samlekvoten inngår følgende kvanta torsk, hyse og sei (tonn):

Lengdegrupper	Kvotefaktor	Maksimalkvotet torsk	Maksimalkvotet hyse	Maksimalkvotet sei	Samlekvote
0,00 – 7,99	1,0	15,0	3,0	13,0	18,5
8,00 – 9,99	1,4	21,0	4,2	18,2	25,8
10,00 – 14,99	1,6	24,0	4,8	20,8	29,5
15,00 – 27,99	1,9	28,5	5,7	24,7	35,1

§ 22 andre til femte ledd blir tredje til sjettede ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. april Nr. 297 2005

Forskrift om endring i forskrift om tapping, testing, prosessering, oppbevaring og distribusjon av humant blod og blodkomponenter, og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (Blodforskriften).

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 6. april 2005 med hjemmel i forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring og distribusjon av humant blod og blodkomponenter, og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (Blodforskriften) § 5–6. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring og distribusjon av humant blod og blodkomponenter, og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (Blodforskriften) gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelsfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 15u (direktiv 2002/98/EF) og nr. 15v (direktiv 2004/33/EF).

Merknadens innledning før merknader til kapittel 1 skal lyde:

Merknadene er en veiledning for å utdype innholdet i enkelte av bestemmelsene i forskriften. Merknadene er i

seg selv ikke rettslig bindende. Forskriften og merknadene bør leses i sammenheng for å få en best mulig forståelse av forskriftens bestemmelser.

EUs bloddirektiv (direktiv 2002/98/EF av 27. januar 2003) er et direktiv om fastsetting av standarder for kvalitet og sikkerhet ved humant blod og blodkomponenter, uansett om anvendelsesformålet er transfusjon eller tilvirkning av legemidler. Formålet er å sikre et høyt beskyttelsesnivå for giver og mottaker og å hindre overføring av smitte. EUs frist for gjennomføring er satt til 8. februar 2005 med en ni måneders tilpasningsperiode. Direktivet ble innlemmet i EØS-avtalen i juli 2004. EU har fastsatt et nytt direktiv som gjennomfører bloddirektivet (direktiv 2004/33/EF av 22. mars 2004), og som ble behandlet i EØS-komiteen 11. mars 2005. Begge direktivene er minimumsdirektiver som innebærer at Norge kan fastsette strengere krav i nasjonalt regelverk. Dette er gjort på enkelte punkter og omtales særskilt. EU arbeider nå med et tredje direktiv på blodområdet med mer spesifikke krav, men dette vil tidligst bli fremmet av EU-kommisjonen våren 2005. Blodforskriften regulerer kravene i bloddirektivet og gjennomføringsdirektivet.

Det vises for øvrig til Veileder for transfusjonstjenesten i Norge (IS-1184) utgitt av Sosial- og helsedirektoratet i juni 2004 og Retningslinjer for GMP i blodbanker (IK-2527) utgitt av Statens helsetilsyn 1996. Der veilederen og GMP-retningslinjene har strengere anbefalinger enn kravene i forskriften, legges disse fortsatt til grunn som råd og veiledning fra myndighetene inntil det samlede veiledningsmaterialet er oppdatert og harmonisert. Det vises også til Europarådets «Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components».

Helsemyndighetene vil i nær framtid og i forbindelse med gjennomføring av det tredje direktivet gjennomgå veilederen og retningslinjene for å avklare hva som bør forankres i blodforskriften og dermed bli rettslig bindende i Norge.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. april Nr. 298 2005

Forskrift om endring i forskrift om dokumentavgift.

Fastsatt av Finansdepartementet 8. april 2005 med hjemmel i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift § 2. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 16. desember 1975 nr. 1 om dokumentavgift gjøres følgende endringer:

§ 1–1 tredje ledd skal lyde:

Avgift anses betalt i rett tid dersom beløpet er inntektsført på oppkreivingsmyndighetens bankkonto eller sendingen er poststempelt innen utløpet av fristen.

§ 1–2 første ledd skal lyde:

For avgift som ikke er betalt i rett tid betales renter. Rentesatsen skal være lik den til enhver tid gjeldende rentesats fastsatt i forskrift med hjemmel i § 3 første ledd første punktum i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. Rentene beregnes fra forfallsdag og inntil betaling skjer. Rentebeløp under kr 50 oppkreives ikke.

§ 2–6 skal lyde:

§ 2–6. Betaling

Avgiften betales på forskudd hvis tinglysingen hører under registerførere under tingretten. Kan beløpet ikke fastsettes på forhånd, innbetales et så stort forskudd som vedkommende tjenestemann finner tilstrekkelig.

Er Statens kartverk registerfører, forfaller avgiften til betaling 14 dager regnet fra utsendelsen av kravet.

Ved betaling av avgiften via bank skal forhåndstrykket blankett med kundeidentifikasjon (KID) utstedt av Statens kartverk benyttes. Ved elektronisk behandling skal kundeidentifikasjon (KID) oppgis sammen med betalingsoppdraget til betalers bank. Betalingsformidlere skal avvise elektroniske betalingsoppdrag for avgift dersom det ikke er oppgitt gyldig kundeidentifikasjon (KID).

§ 2–8 oppheves.

II

Endringene trer i kraft fra og med 11. april 2005.

8. april Nr. 299 2005

Forskrift om endring i forskrift om eiendomsmegling.

Fastsatt av Finansdepartementet 8. april 2005 med hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmegling § 2–5. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 20. mars 1990 nr. 177 om eiendomsmegling gjøres følgende endring:

§ 2–3 annet ledd bokstav k og ny bokstav l skal lyde:

- k) ansvar for at avgifter og gebyrer knyttet til tinglysing blir betalt,
- l) annen virksomhet som faller inn under lov om eiendomsmegling.

II

Endringen trer i kraft fra og med 11. april 2005.

8. april Nr. 300 2005**Forskrift om endring i forskrift til lov om pant (pantelovforskriften).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 8. april 2005 med hjemmel i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 3–8 fjerde ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 21. november 1980 nr. 14 til lov om pant (pantelovforskriften) gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd annet punktum skal lyde:

Registreringspliktig tilhenger til motorvogn regnes som motorvogn, jf. vegtrafikkloven § 15 første ledd og forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 2–1.

II

Endringen trer i kraft straks.

8. april Nr. 301 2005**Forskrift om endring i forskrift til lov om lotterier m.v.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 8. april 2005 med hjemmel i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. § 3. Fremmet av Kultur- og kirke departementet. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 24. februar 1995 nr. 185 til lov om lotterier m.v. gjøres følgende endring:

§ 5 nytt annet ledd skal lyde:

Gevinst i form av penger eller fordringer på penger tillates i følgende lotterier:

- 1) bingoarrangementer godkjent av politiet.
- 2) lotteri hvor politiet foretar trekning etter loddsalgperiodens utløp.
- 3) forhåndstrukket skrapelotteri, der hovedgevinsten ikke overstiger 1 mill. kroner og godkjenning av loddsettler er gitt av Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet (Nye Kripes) i samsvar med gjeldende regler for sikkerhetsmessig godkjenning av forhåndstrukne loddsettler.

II

Endringen trer i kraft fra 1. mai 2005. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 23. desember 1991 nr. 983 om lotterier m.v.

8. april Nr. 302 2005**Delvis ikrafttredelse av lov 29. august 2003 nr. 90 om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 8. april 2005 med hjemmel i lov 29. august 2003 nr. 90 om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen del III. Fremmet av Kultur- og kirke departementet. Kunngjort 12. april 2005.

Lov 29. august 2003 nr. 90 om endringer i pengespill- og lotterilovgivningen, endringen i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. § 1 tredje ledd trer i kraft 1. mai 2005. Endringene i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. § 5 og § 7 trer i kraft 1. mai 2005.

8. april Nr. 303 2005**Vedtak om endring i vedtekter for Norsk Tipping AS.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 8. april 2005 med hjemmel i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. § 3 tredje ledd. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 12. april 2005.

I

I vedtekter 11. desember 1992 nr. 1266 for Norsk Tipping AS gjøres følgende endringer:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Selskapets navn og eierskap

Selskapets navn er Norsk Tipping AS. Selskapet opprettes fra 1. januar 1993, jf. kgl.res. 11. desember 1992 om opprettelse av selskapet. Staten eier alle aksjer i selskapet. Bestemmelsene i aksjeloven 13. juni 1997 nr. 44 gjelder ikke for Norsk Tipping AS, jf. pengespilloven § 3 annet ledd.

§ 2. Selskapets lokalisering og formål

Selskapet har sitt forretningskontor i Hamar.

Selskapet skal i henhold til spilleregler fastsatt av departementet avholde og formidle pengespill i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespillene, samtidig som det gjennom rasjonell drift av selskapet skal legges til rette for at mest mulig av overskuddet fra spillene kan gå til formål som nevnt i pengespilloven § 10.

§ 3 overskriften og første ledd skal lyde:

§ 3. Selskapets styre

Selskapets styre skal ha minst fem medlemmer med varamedlemmer.

§ 4, § 5 og ny § 6 skal lyde:

§ 4. Selskapets virksomhet

Selskapets virksomhet skal være knyttet til formidling av pengespill, rettet mot norske borgere eller personer bosatt i Norge. Beslutning om iverksettelse av annen virksomhet eller om opprettelse av datterselskaper skal tas i generalforsamling.

Selskapet blir forpliktet ved underskrift av to styremedlemmer i fellesskap.

Selskapets daglige drift blir ledet av administrerende direktør. Administrerende direktør skal holde styret orientert om spørsmål som er av vesentlig betydning for selskapets virksomhet, for eksempel knyttet til nasjonale politiske eller samfunnsmessige forhold, endringer i selskapets profil, utvikling av ny virksomhet, større omorganiseringer, vesentlige investeringer mv.

Administrerende direktør har selskapets prokura.

Styret kan gi prokura til andre tilsatte, men bare slik at prokura tegnes av to i fellesskap (fellesprokura).

§ 5. Årsregnskap

Kultur- og kirkedepartementet fastsetter selskapets årsregnskap etter forslag fra styret og godkjenner styrets årsmelding.

§ 6. Diverse bestemmelser

I tillegg til det kontroll- og tilsynsarbeid som foretas gjennom Lotteri- og stiftelsestilsynet avholdes det to ganger årlig møte mellom departementet og selskapet, med sikte på å opprettholde en løpende dialog om utvikling og praktisering av regelverket for Norsk Tippings virksomhet. Ved behov kan det avholdes ytterligere møter. Det skal føres referat fra møtene.

Generalforsamling for Norsk Tipping avholdes hvert år i tilknytning til selskapets årsmøte. Det skal føres protokoll fra generalforsamlingen. Instruks til selskapet gis enten ved protokollert vedtak i generalforsamling eller ved brev direkte fra Kultur- og kirkedepartementet.

II

Endringene trer i kraft straks.

9. april Nr. 304 2005**Forskrift om endring i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 9. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 17 første ledd, jf. forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer vedlegg 1. Kunngjort 12. april 2005.

I

I forskrift 5. april 2005 nr. 286 om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold gjøres følgende endring:

I vedlegg 1 skal liste over fôrvarer lyde:

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
Mikromin Drøv FK 10	7901	26.10.2004	FKØV	Vaksdal
Verp 2250 NF	7902	28.10.2004	Lekum Mølle	
Mineralpremixs Fisk EWOS	8053	29.11.2004	Ewos	Forøy
Svin Løten 1101	8055	02.10.2004	Løten Mølle	
Svin Edel Løten 0802	8056	02.12.2004	Løten Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8078	03.12.2004	FKØV	Vaksdal
Svin 3300 NF	8081	07.12.2004	Løvberg Mølle	
Hest Flisa 3%	8084	08.12.2004	Flisa Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8088	07.12.2004	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8088	08.12.2004	FKØV	Stange
Mikromin Drøv FK 40	8091	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Mikromin Hest FK 60	8092	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Svin 3300 NF	8093	09.12.2004	Herland Mølle	
Verp 2250 NF	8096	09.12.2004	Herland Mølle	
Slaktekylling start/vekst NF	8097	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	08.12.2004	Flisa Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	16.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	13.12.2004	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Skiptvet Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Bakke Bruk	
Mikromin Drøv FK 10	8150/8152	17.12.2004	FKØV	Lena
Svin Råde 0,25%	8167	21.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	06.01.2004	Årnes Kornsilø og Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	13.01.2005	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8169	14.01.2005	Flisa Mølle	
Mineralpremixs Fisk EWOS	8175/8176	30.12.2004	Ewos	Florø
VitaMineral Beite	8177	29.12.2004	Degernes Landbrukslag	
Drøv 706	8178	29.12.2004	Løvberg Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	12.01.2005	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	07.01.2005	FKØV	Vaksdal
Drøv 706 m/smak	8213	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
VitaMineral Mg-rik sau	8214	07.01.2005	FKØV	Kambo
VitaMineral Mg-rik sau	8214	13.01.2005	Strand Brænderi	
Verp 950 m/farge	8215	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
Mikromin Drøv FK 40	8221/8222	13.01.2004	FKRA	Kvaleberget
Sinksulfat Monohydrat	HA04N1-2159	05.01.2005	FKT	Ila

II

Endringen trer i kraft straks.

5. april Nr. 310 2005

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 5. april 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5-14 fjerde ledd. Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 330 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr gjøres følgende endring:

§ 9 merknaden til sykdomslistens punkt 12 bokstav l skal lyde:

<i>Sykdomsliste:</i>	<i>Legemiddelgrupper:</i>	<i>Merknader:</i>
		<i>Til bokstav l:</i>
		Stønad ytes bare ved
		i) etablert aterosklerotisk sykdom (sekundærprevensjon),
		eller
		ii) betydelig forhøyet risiko for å utvikle aterosklerotisk sykdom (primærprevensjon) basert på en samlet vurdering av risikofaktorer hos pasienten. Legen må dokumentere sin risikovurdering i journalen.
		Risiko skal vurderes individuelt, ut fra alder, kjønn, blodlipider, blodtrykk, blodsukker, røykevaner og aterosklerotisk sykdom i familien. Refusjon er betinget av at pasienten følges opp av legen med nødvendige ikke-medikamentelle tiltak og at dette dokumenteres i journalen.
		Alle pasienter med behov for medikamentell lipidsenkende behandling skal bruke simvastatin, med mindre andre refusjonsberettigede lipidsenkende legemidler må brukes av tungtveiende medisinske grunner. Dette må i så fall begrunnes i journalen.

II

Endringen trer i kraft 1. juni 2005.

6. april Nr. 311 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 6. april 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 9. Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1659 om regulering av fisket etter sei i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 7 nr. 1 første og annet ledd skal lyde:

1. Fartøy med torsketråltillatelse og som er registrert som fabrikktrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 2.100 tonn rund vekt.

Fartøy med torsketråltillatelse som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere eller småtrålere kan maksimalt fiske og lande inntil 1.500 tonn rund vekt.

§ 7 nr. 2 første ledd skal lyde:

2. Fartøy med industritråltillatelse og nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 500 tonn rund vekt. Fartøy med avgrenset nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 30 tonn rund vekt. Maksimalkvotene skal også dekke bifangst av sei i fartøyenes industritrålfiske.

§ 7 nr. 3 første ledd skal lyde:

3. Fartøy med seitråltillatelse kan maksimalt fiske og lande inntil 1.500 tonn rund vekt.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. april Nr. 312 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. april 2005 med hjemmel i forskrift 13. desember 2004 nr. 1619 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 8. Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 13. desember 2004 nr. 1619 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 4 nytt tredje ledd skal lyde:

- Maksimalkvoten for perioden 1. januar – 30. april økes til 60 tonn 8. april.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. april Nr. 313 2005

Forskrift om endring i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 11. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 17 første ledd, jf. forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer vedlegg 1. Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 5. april 2005 nr. 286 om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold gjøres følgende endring:

Vedlegg 1 skal lyde:

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
Mikromin Drøv FK 10	7901	26.10.2004	FKØV	Vaksdal
Verp 2250 NF	7902	28.10.2004	Lekum Mølle	
Smågris 390	7904	28.10.2004	Lekum Mølle	
Mineralpremixs Fisk EWOS	8053	29.11.2004	Ewos	Forøy
Svin Løten 1101	8055	02.10.2004	Løten Mølle	
Svin Edel Løten 0802	8056	02.12.2004	Løten Mølle	
VitaMineral Mg-rik sau	8059	15.12.2004	FKØV	Kambo
Mikromin Drøv FK 10	8078	03.12.2004	FKØV	Vaksdal
Svin 3300 NF	8081	07.12.2004	Løvberg Mølle	
Hest Flisa 3%	8084	08.12.2004	Flisa Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8088	07.12.2004	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8088	08.12.2004	FKØV	Stange
Mikromin Drøv FK 40	8091	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Mikromin Hest FK 60	8092	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Svin 3300 NF	8093	09.12.2004	Herland Mølle	
Verp 2250 NF	8096	09.12.2004	Herland Mølle	
Slaktekylling start/vekst NF	8097	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	08.12.2004	Flisa Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	16.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	13.12.2004	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Skriptvet Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Bakke Bruk	
Mikromin Drøv FK 10	8150/8152	17.12.2004	FKØV	Lena
Hest 420 m/smak	8155	20.12.2004	Fiskå Mølle	Kr.Sand
Smågris Løten 1003	8159	17.12.2004	Løten Mølle	

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
VitaMineral Normal	8163	20.12.2004	Fiskå Mølle	Kr.Sand
VitaMineral Normal	8163	20.12.2004	Årnes Kornsilos og mølle	
VitaMineral Normal	8163	04.01.2005	Ørje Kornsilos og mølle	
Svin Råde 0,25%	8167	21.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	06.01.2004	Årnes Kornsilos og Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	13.01.2005	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8169	14.01.2005	Flisa Mølle	
Mineralpremix Fisk EWOS	8175/8176	30.12.2004	Ewos	Florø
VitaMineral Beite	8177	29.12.2004	Degernes Landbrukslag	
Drøv 706	8178	29.12.2004	Løvberg Mølle	
Smågris Løten 1003	8184	28.12.2004	Løten Mølle	
Pia Horse Supplement	8188	07.01.2005	Skollerud gård	
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	12.01.2005	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	07.01.2005	FKØV	Vaksdal
Drøv 706 m/smak	8213	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
VitaMineral Mg-rik sau	8214	07.01.2005	FKØV	Kambo
VitaMineral Mg-rik sau	8214	13.01.2005	Strand Brænderi	
Verp 950 m/farge	8215	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
Mikromin Drøv FK 40	8221/8222	13.01.2004	FKRA	Kvaleberget
Sinksulfat Monohydrat	HA04N1-2159	05.01.2005	FKT	Ila

II

Endringen trer i kraft straks.

13. april Nr. 314 2005

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 13. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 19. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2005/194/EF). Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 13. februar 2004 nr. 368 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra en rekke land i Asia i forbindelse med utbrudd av aviær influensa gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelsfeltet siste parentes skal lyde:

(vedtak 2004/122/EF, vedtak 2004/606/EF og vedtak 2005/225/EF).

§ 1 skal lyde:

Formålet med denne forskrift er å forebygge spredning av aviær influensa i forbindelse med innførsel fra Kambodsja, Indonesia, Laos, Pakistan, Kina med Hongkong, Thailand, Vietnam og Malaysia.

§ 2 fjerde ledd skal lyde:

Fra Malaysia er det forbudt å innføre råvarer fra fjørfe til bruk i produksjon av kjæledyrfôr, ubehandlede råvarer inneholdende deler av fjørfe til bruk i produksjon av fôr, konsumegg og ubehandlede trofeer fra fugler.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. april Nr. 315 2005**Forskrift om endring i forskrift om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 13. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 første ledd, jf. § 17 første ledd, jf. forskrift 7. november 2002 nr. 1290 om fôrvarer vedlegg 1. Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 5. april 2005 nr. 286 om forbud mot omsetning og bruk av fôr med høyt kadmiuminnhold gjøres følgende endring:

Vedlegg 1 skal lyde:

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
Mikromin Drøv FK 10	7901	26.10.2004	FKØV	Vaksdal
Verp 2250 NF	7902	28.10.2004	Lekum Mølle	
Smågris 390	7904	28.10.2004	Lekum Mølle	
Mineralpremix Fisk EWOS	8053	29.11.2004	Ewos	Forøy
Svin Løten 1101	8055	02.10.2004	Løten Mølle	
Svin Edel Løten 0802	8056	02.12.2004	Løten Mølle	
VitaMineral Mg-rik sau	8059	15.12.2004	FKØV	Kambo
Kalkun slutt NF	8062	01.12.2004	LEKUM MØLLE	
Mikromin Drøv FK 10	8078	03.12.2004	FKØV	Vaksdal
Svin 3300 NF	8081	07.12.2004	Løvberg Mølle	
Hest Flisa 3%	8084	08.12.2004	Flisa Mølle	
Mikromin Drøv FK 10	8088	07.12.2004	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8088	08.12.2004	FKØV	Stange
Mikromin Drøv FK 40	8091	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Mikromin Hest FK 60	8092	08.12.2004	FKRA	Kvaleberget
Svin 3300 NF	8093	09.12.2004	Herland Mølle	
Verp 2250 NF	8096	09.12.2004	Herland Mølle	
Slaktekylling start/vekst NF	8097	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	08.12.2004	Flisa Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	16.12.2004	Råde Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	13.12.2004	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Skiptvet Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	09.12.2004	Herland Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8102	14.12.2004	Bakke Bruk	
Mikromin Drøv FK 10	8150/8152	17.12.2004	FKØV	Lena
Hest 420 m/smak	8155	20.12.2004	Fiskå Mølle	Kr.Sand
Smågris Løten 1003	8159	17.12.2004	Løten Mølle	
VitaMineral Normal	8163	20.12.2004	Fiskå Mølle	Kr.Sand
VitaMineral Normal	8163	20.12.2004	Årnes Kornsilø og mølle	
VitaMineral Normal	8163	04.01.2005	Ørje Kornsilø og mølle	
Svin Råde 0,25%	8167	21.12.2004	Råde Mølle	
Verp Solegg 1%	8168	21.12.2004	Råde Mølle og kornsilø	
VitaMineral Mg-rik	8169	06.01.2004	Årnes Kornsilø og Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
VitaMineral Mg-rik	8169	13.01.2005	Strand Brænderi	
VitaMineral Mg-rik	8169	14.01.2005	Flisa Mølle	
Mineralpremix Fisk EWOS	8175/8176	30.12.2004	Ewos	Florø
VitaMineral Beite	8177	29.12.2004	Degernes Landbrukslag	
Drøv 706	8178	29.12.2004	Løvberg Mølle	
Smågris Løten 1003	8184	28.12.2004	Løten Mølle	
Pia Horse Supplement	8188	07.01.2005	Skollerud gård	
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	12.01.2005	FKØV	Florø
Mikromin Drøv FK 10	8211/8212	07.01.2005	FKØV	Vaksdal
Drøv 706 m/smak	8213	07.01.2005	Arnkvern Mølle	

<i>Fôrvarer</i>	<i>Prod. nr.</i>	<i>Fakt. dato</i>	<i>Første mottaker</i>	<i>Fabrikk</i>
VitaMineral Mg-rik sau	8214	07.01.2005	FKØV	Kambo
VitaMineral Mg-rik sau	8214	13.01.2005	Strand Brænderi	
Verp 950 m/farge	8215	07.01.2005	Arnkvern Mølle	
Mikromin Drøv FK 40	8221/8222	13.01.2004	FKRA	Kvaleberget
Sinksulfat Monohydrat	HA04N1-2159	05.01.2005	FKT	Ila

II

Endringen trer i kraft straks.

14. april Nr. 316 2005

Forskrift om gjennomføring av JAR 21 Amendment 6 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 14. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4-1, jf. § 4-10 og § 15-4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 15. april 2005.

§ 1. Virkeområde

(1) Denne forskriften gjelder Luftfartstilsynets krav i forbindelse med prosedyrer for godkjenning av JAR-sertifisert flymateriell, med krav til konstruksjon og produksjon av flymateriell, krav til dem som utfører endringer og reparasjoner på flymateriell, samt krav til det ferdigstilte produktet. Forskriften gjelder bare JAR-sertifisert flymateriell.

(2) JAR 21 Subpart F («Production without Production Organisation Approval») og Subpart G («Production Organisation Approval for Products, Parts and Appliances») skal benyttes for produksjon av alt flymateriell i Norge.

§ 2. Formål

Formålet med denne forskriften er å gjennomføre JAR 21 Certification Procedures for Aircraft and Related Products and Parts, Amendment 6 i norsk rett, slik at sertifisering av flymateriell foretatt av norske luftfartsmyndigheter sikres anerkjennelse av andre lands myndigheter og internasjonale organisasjoner.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

JAR 21 Certification Procedures for Aircraft and Related Products and Parts, Amendment 6, utgave 1. november 2004, gjelder som norsk forskrift.

§ 4. Definisjoner

(1) I denne forskriften menes med:

- a) *JAA*: Joint Aviation Authority;
- b) *JAR*: Joint Aviation Requirement;
- c) *JAR 21*: JAR 21 Certification Procedures for Aircraft and Related Products and Parts, Amendment 6, utgave 1. november 2004;
- d) *JAR-sertifisert flymateriell*: Flymateriell som er godkjent etter regler/prosedyrer utarbeidet av JAA. Luftfartøy, motorer, propeller og hjelpeaggregat (APU – Auxilliary Power Unit) skal ha gjennomgått en sertifiseringsprosess i JAA. Hvert enkelt medlemsland har medvirket i prosessen og utstedt eget typesertifikat/godkjenning for luftfartøy, motorer, propeller og APU.
- e) *Myndigheten (The Authority)*: Luftfartstilsynet.

(2) I forskriften her gjelder definisjoner i vedlegg 1 til dokumentasjonsforskriften såfremt disse ikke er i strid med definisjonene i JAR 21.

§ 5. Utstedelse av godkjenning

- (1) Luftfartstilsynet kan utstede godkjenninger i henhold til JAR 21 når kravene i JAR 21 er oppfylt.
- (2) Luftfartstilsynet kan gjøre en godkjenning gitt med hjemmel i JAR 21 gyldig for en bestemt periode.

§ 6. Fornyelse og utvidelse av godkjenning

- (1) Søknad med opplysninger som er nødvendige for å kunne treffe vedtak om fornyelse eller utvidelse av godkjenning i henhold til JAR 21 skal sendes Luftfartstilsynet senest to måneder før gyldighetsperiodens utløp.
- (2) Luftfartstilsynet kan ved fornyelse og utvidelse kreve adgangskontroll for å fornye eller utvide godkjenningen.

§ 7. Tilbakekall og begrensning av godkjenning

Dersom innehaveren av godkjenning gitt i henhold til JAR 21 ikke overholder bestemmelsene som gjelder for godkjenningen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle og/eller begrense godkjenningen.

§ 8. Midlertidig tilbakekall av godkjenning

Luftfartstilsynet kan med øyeblikkelig virkning midlertidig tilbakekalle en godkjenning gitt i henhold til JAR 21 dersom det antas å foreligge forhold som tilsier at videre virksomhet bør stanses umiddelbart av hensyn til krav om sikkerhet.

§ 9. Innlevering av dokument

Dersom en godkjenning gitt i henhold til JAR 21 er tilbakekalt med hjemmel i § 7 eller § 8 kan Luftfartstilsynet treffe vedtak om tilbakesending av dokumentet til Luftfartstilsynet.

§ 10. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 11. Ikrafttredelse og opphevelse

(1) Denne forskriften trer i kraft 15. juni 2005. Samtidig oppheves forskrift 23. januar 2003 nr. 414 om gjennomføring av BSL JAR-21 om prosedyrer for sertifisering av flymateriell.

(2) Forskriften oppheves når Norge blir medlem av Det Europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA) gjennom EØS-avtalen, likevel senest 1. januar 2006.

Vedlegg: JAR 21 Certification Procedures for Aircraft and Related Products and Parts, Amendment 6, utgave 1. november 2004

For å lese vedlegget gå til: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sd-20050414-0316.pdf>

14. april Nr. 317 2005**Forskrift om gjennomføring av JAR TSO Amendment 7 om tekniske standarder for flymateriell.**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 14. april 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4-1, jf. § 4-10 og § 15-4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 15. april 2005.

§ 1. Virkeområde

Joint Aviation Requirement (JAR) TSO Joint Technical Standard Order, Amendment 7 gjelder som norsk forskrift.

§ 2. Formål

Formålet med denne forskriften er å sikre at flymateriell er konstruert i henhold til internasjonale krav.

§ 3. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i JAR TSO når ikke annet er fastsatt.

§ 4. Ikrafttredelse og opphevelse

(1) Denne forskriften trer i kraft 15. juni 2005. Samtidig oppheves forskrift 13. oktober 2001 nr. 1271 om gjennomføring av JAR-TSO – tekniske standarder for flymateriell (Joint Technical Standard Order) (BSL JAR-TSO).

(2) Denne forskriften oppheves når Norge blir medlem av Det Europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA) gjennom EØS-avtalen, likevel senest 1. januar 2006.

Vedlegg: JAR TSO Joint Technical Standard Orders, Amendment 7, utgave 1. november 2004

For å lese vedlegget gå til: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/sd-20050414-0317.pdf>

14. april Nr. 318 2005**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 14. april 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54s og nr. 54zx (direktiv 2004/43/EF). Kunngjort 15. april 2005.

I

I forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54s (direktiv 98/53/EF) og nr. 54zx (direktiv 2002/26/EF) tilføyes følgende endringsdirektiv:

direktiv 2004/43/EF.

§ 3a skal lyde:

Prøveuttak og analyser for offentlig kontroll skal skje i henhold til:

1. direktiv 98/53/EF endret ved direktiv 2002/27/EF, endret ved direktiv 2004/43/EF for innhold av aflatoksiner,

2. direktiv 2001/22/EF for innhold av bly, kadmium, kvikksølv og 3-MCPD,
3. direktiv 2002/26/EF, endret ved direktiv 2004/43/EF for innhold av Ochratoksin A,
4. direktiv 2002/63/EF for innhold av nitrat,
5. direktiv 2002/69/EF for innhold av dioksiner og dioksinliknende PCB,
6. direktiv 98/53/EF endret ved direktiv 2003/121/EF for vurdering av nivåene av mykotoksiner i næringsmidler.

II

Endringene trer i kraft straks.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2005 koster	Avd. I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no